

T.C.
YÜZÜNCÜYIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
YENİ TÜRK EDEBİYATI BİLİM DALI

**SADIK YEMNİ’NİN ESERLERİNİN FANTASTİK AÇIDAN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Abdulkadir ÖNTÜRK

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Tahir ZORKUL

VAN-2017

T.C.
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER Enstitüsü

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı anabilim dalı Yeni Türk Edebiyatı bilim dalı'nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan	: Doç. Dr. Selma BAŞ	İmza:
ÜYE (Danışman)	: Yrd. Doç. Dr. Tahsin ZEKİ	İmza:
ÜYE	: Yrd. Doç. Dr. Ayşe ERTÜS	İmza:
ÜYE	:	İmza:
ÜYE	:	İmza:

ONAY: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

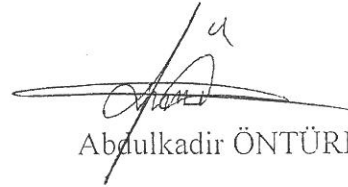

ETİK BEYAN SAYFASI

Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Abdulkadir ÖNTÜRK

05.04.2017

(Yüksek Lisans Tezi)
Abdulkadir ÖNTÜRK
YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
OCAK, 2017
(Sadık Yemni'nin Eserlerinin Fantastik Açıdan İncelenmesi)

ÖZET

Bu çalışmada fantastik yazına ilişkin bilgiler verilmiş ve çıkarımlarda bulunulmuş, yazar Sadık Yemni çeşitli yönleri, yaşam deneyimleriyle tanıtılmaya çalışılmış ve yazmış olduğu eserler fantastik açıdan incelenmiştir.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümünde fantastik hakkında bilgiler verilmiş ve Türk edebiyatında fantastiğin yeri belirlenmeye çalışılarak, bu alanda ortaya konan eserler incelenip, fantastiğin çeşitli boyutları ele alınmıştır. Ayrıca dünya edebiyatında ve Türk edebiyatında yer alan belli başlı fantastik eserler kısaca tanıtılmıştır. Bu eserler tarihsel bir bakış açısıyla incelenmiş ve kronolojik olarak verilmiştir. Yazarlarının belli olduğu fantastik roman, hikâye ve tiyatro türlerinin belirtildiği gibi sözlü dönemden kalma masal, destan, mit vb. de yer verilmiştir. Ayrıca fantastiğin ütopya, distopya ve bilim kurgu türleriyle olan ilişkisi ele alınmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde Sadık Yemni hakkında bilgi verilerek eserlerinin içeriği ortaya konulmuştur. Yazarın sanat anlayışı ve yazarlık serüveni incelenmiş; yetiştiği çevre ve yaşamına tesir eden olay, durum ve kişiler de yine bu bölümde anlatılmıştır. Üçüncü bölümde ise fantastik edebiyatla ilgili teorilerden hareketle eserler incelenip, eserlerde var olan fantastik unsurlar belirlenmiştir. Bu bölümde yazarın roman ve hikâyeleri temele alınmıştır. Önce olay örgüleri ve olağanüstü özellikler bulunmuş ve diğer unsurlar bu temelden hareketle oluşturulmuştur. Bu incelemeler ve fantastik öğeler belirli bir düzen içerisinde verilmiştir.

Sonuç bölümünde ise Sadık Yemni'nin eserlerindeki fantastik unsurlar ortaya çıkarılıp yazarın Türk edebiyatındaki yeri, geniş dünya görüşü ve eserleri hakkında genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk edebiyatı, fantastik, roman, Sadık Yemni.

Sayfa Adedi: 248

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Tahir ZORKUL

(M. Sc. Thesis)
Abdulkadir ÖNTÜRK

YÜZÜNCÜ YIL UNIVERSITY
INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES
January, 2017

(Examining The Works Of Sadık Yemni In Aspect Of Fantastic)

ABSTRACT

In this study, information about writings in fantastic genre have been given inferences has been made, the author Sadık Yemni has been introduced with his various aspects and life experiences and his Works have been studied from a fantasy point of view.

The study consists of three parts. In the first part, information about fantastic has been given and by defining a place of fantasy in Turkish literature, the Works related to this genre have been studied, various dimensions of fantasy have been discussed. Also major fantasy works in world literature and Turkish literature are, in short, introduced. These works have been examined from a historical point of view and given chronologically. As the fantastic novel, story and theater genres are mentioned in which the authors are known; also included fairy tales, legend, myths etc. that they remain verbally. Also it is discussed the relation of fantastische utopia, dystopia and science fiction types

In the second part of the work, the work's content has been revealed by giving information about Sadık Yemni. Examined the Author's understanding of art and authorship adventure; again in these section explained his environment and events, situations and people that affect his life. In the third part, with the theories about fantastic writing, the works have been studied, the fantastic elements existing in the work have been determined in this section, the author's novels and stories have been taken as a basis. First, plots and spectacular features have been established and other elements have been composed with this basis. Those studies and fantastic elements have been given in a specific order.

In conclusion, the fantasy component in Sadık Yemni's works have been revealed and an evaluation about his place in Turkish literature, his extensive World view and works have been made.

Key words: Turkish literature, fantastic, novel, Sadık Yemni.

Quantity of Page: 248

Scientific Director: Yrd. Doç Dr. Tahir Zorkul

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans eğitimimde ve tez araştırmamın gerçekleşmesinde benden hiçbir desteğini esirgemeyen, değerli vaktini ve ilgisini bana ayıran danışmanım Yrd. Doç Dr. Tahir ZORKUL'a; jüri üyeleri olarak tezle ilgili değerli geri bildirimlerini paylaşan Doç. Dr. Selma BAŞ'a ve Yrd. Doç. Dr. Ayşe ETRUŞ'a; kıymetli vakitlerini bana ayıran Araş. Görevlileri M. Arif ERZEN, Tolga ÖNTÜRK, Bilal DEMİR ve İbrahim Veli SÖZER'e; saygıdeğer meslektaşlarım Meryem BERBEROĞLU'na, Yılmaz GÜNAY'a ve Mehmet KURT'a; bu süreçte her zaman yanımda olan, desteklerini esirgemeyen aileme ve sevdiklerime ve engin görüşlerini benden esirgemeyen, her sorumu büyük bir içtenlikle cevaplayan, kıymetli vakitlerini bana ayıran Sayın Sadık YEMNİ'ye teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xi
ÖN SÖZ	xii
GİRİŞ	xiv
I. BÖLÜM.....	1
1.FANTASTİK ÜZERİNE	1
1.1. Fantastik Kavramı ve Edebi Bir Tür Olarak Fantastik.....	1
1.1.1. Dünya Edebiyatında Fantastik Metinler	4
1.1.2. Türk Edebiyatında Fantastik Metinler	10
1.2. Fantastiğe Yakın Türler.....	16
1.2.1. Ütopya.....	17
1.2.2. Distopya (Karşı Ütopya- Kara Ütopya).....	18
1.2.3. Bilim kurgu	19
1.3. Fantastik ve Popüler Edebiyat	21
II. BÖLÜM.....	25
1. SADIK YEMNİ	25
1.1. Hayatı ve Yetiştği Çevre	25
1.2. Düşünce Yapısı ve Sanat Anlayışı	31
1.3. Eserleri.....	35
1.3.1. Romanları.....	35
1.3.2. Öyküleri.....	37
1.3.3. Tiyatroları.....	37
1.3.4. Söyleşileri.....	38
1.3.5. Denemeleri	38
1.3.6. Çevirileri.....	38
1.3.7. Anıları.....	38
1.4. Eserlerinin İçeriği	38

1.4.1. Romanları.....	38
1.4.1.1. Muska.....	38
1.4.1.2. Öte Yer.....	41
1.4.1.3. Yatır	43
1.4.1.4. Metros	46
1.4.1.5. Çözücü	48
1.4.1.6. Ölümsüz	49
1.4.1.7. Amsterdam'ın Gülü	51
1.4.1.8. Muhabbet Evi.....	52
1.4.1.9. Zaman Tozları-Tekinsiz X-1. Vak'a.....	53
1.4.1.10. Zaman Tozları 2- Gizemli Evren	55
1.4.1.11. Sokaklar Benim Yeniden	56
1.4.1.12. Akisfer	57
1.4.1.13. Kuşadası'ndan Sevgilerle	60
1.4.1.14. Ağrıyan	61
1.4.1.15. Zihin İşgalcileri.....	64
1.4.1.16. İfrit 18.19	65
1.4.1.17. Alsancak Börekçisi	67
1.4.1.18. Kayıp Kedi.....	68
1.4.1.19. Nazarzede Kliniği	68
1.4.1.20. Ela	72
1.4.2. Öyküleri.....	72
1.4.2.1. Hayal Tozu Gölgecisi.....	72
1.4.2.2. Arafor	74
1.4.2.3. Sınav Hortlağı	78
III. BÖLÜM	81
1. SADIK YEMNİ'NİN ESERLERİNDEKİ FANTASTİK UNSURLAR	81
1.1. Gerçek Yaşam Durumları.....	81
1.2. Kararsızlık Durumları.....	82
1.3. Olağanüstü Olay ve Durumlar	84
1.3.1. Ses Duyma.....	85
1.3.2. Fal Bakma	87

1.3.3. Ruh Çağırma	89
1.3.4. Büyü Yapma-Kurşun Dökme.....	91
1.3.5. Aynı Olayın Tekrarlanması-Gelecekte Haber.....	94
1.3.6. Aynı Anda İki Yerde Olma-Yolculuk.....	96
1.3.7. Yok Olma-Geri Gelme	97
1.3.8. Ölümlerle İletişim.....	99
1.3.9. Hayatın Durması	100
1.3.10. Diğer.....	101
1.4. Fantastik Kişiler	104
1.4.1. İnsanlar	104
1.4.1.1. Erkekler	104
1.4.1.2. Kadınlar.....	107
1.4.1.3. Yaşlılar ve Çocuklar.....	110
1.4.2. İnsanimsılar	112
1.4.2.1. Paralel Evren İnsanları	113
1.4.2.2. Eski Zaman İnsanları (Ceanlar).....	115
1.4.2.3. Başka Gezegen İnsanları.....	119
1.4.3. Ölümler ve Hortlaklar	120
1.4.4. Cinler.....	126
1.4.5. Yaratıklar.....	128
1.4.6. Hayaletler	131
1.4.7. Dini Kişiler.....	133
1.4.8. Şeytani Varlıklar	135
1.4.9. Hayvanlar	136
1.4.10. Canlanan Nesneler.....	137
1.4.11. Vampirler, Zombiler.....	138
1.4.12. Robotlar, Yapay Zekâ ve Yapı Zekâ.....	139
1.4.13. Diğer Varlıklar	142
1.5. Fantastik Mekânlar	147
1.5.1. Açık Mekânlar.....	148
1.5.1.1. Kıtalar ve Ülkeler	147
1.5.1.2. Denizler, Göller ve Adalar	149

1.5.1.3. Dağlar ve Ormanlar	150
1.5.1.4. Şehirler, İlçeler	149
1.5.1.5. Çarşılar ve Meydanlar	153
1.5.1.6. Caddeler ve Köprüler	154
1.5.1.7. Sokaklar ve Bahçeler.....	155
1.5.1.8. Terminaller, Bedestenler ve Parklar.....	156
1.5.2. Kapalı Mekânlar	156
1.5.2.1. Apartmanlar, Konaklar ve Evler	156
1.5.2.2. Okullar ve Hastaneler.....	159
1.5.2.3. Oteller ve İbadethaneler	160
1.5.2.4. Dükkânlar, Mağazalar ve Kafeler	163
1.5.2.5. Sinemalar ve Salonlar	164
1.5.2.6. Otaklar, Mağaralar, Mahzenler ve Tüneller.....	165
1.5.2.7. Odalar ve Koridorlar	167
1.5.2.8. Kuyular.....	166
1.5.3. Dünya Dışı Yerler	169
1.5.3.1. Gezegenler.....	168
1.5.3.2. Galaksiler	169
1.5.4. Diğer Fantastik Mekânlar	170
1.5.4.1. Hayal Âlemleri	170
1.5.4.2. Paralel Evrenler ve Öteki Boyutlar	171
1.6. Fantastik Nesneler	175
1.7. İzlekler.....	180
1.7.1. Ben İzlekleri	181
1.7.1.1. Ruh ve Madde	182
1.7.1.2. Başkalaşım (Metamorfoz).....	183
1.7.1.3. Pandeterminizm (Nedensellik).....	184
1.7.1.4. Çift Kişi- Çift Kişilik	187
1.7.1.5. Ruh Hastalığı.....	189
1.7.2. Sen İzlekleri.....	191
1.7.2.1. Haz-Eğlence Düşkünlüğü	190
1.7.2.2. Cinsellik	192

1.7.2.3. Ölüm- Ölüseverlik.....	193
1.8. Rüyalar	197
1.9. Duyu ve Algı	201
1.10. Batıl İnanışlar, Hurafeler	202
1.11. Zaman Kullanımı.....	205
SONUÇ	212
KAYNAKÇA.....	218
EKLER	227
ÖZGEÇMİŞ	232

KISALTMALAR DİZİNİ

C.	: Cilt
Çev.	: Çeviren
Haz.	: Hazırlayan
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
TDK	: Türk Dil Kurumu
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı
vb.	: Ve benzeri
yy.	: Yüz yıl

ÖN SÖZ

Roman ve öykü türlerinde fantastik edebiyatın ilk örnekleri 18. yüzyılın sonlarında Batı’da belirmeye başlar. Türk edebiyatında ise Tanzimat Fermanı’nın ilanıyla Batı’ya yönelinir ve bu türler Tanzimat sanatçıları tarafından benimsenir. Ancak romanlarında toplumu eğitmeyi amaçlayan Şinasi, Ahmet Mithat Efendi, Namık Kemal gibi sanatçılar, fantastik olarak yeterli nitelikte yapıtlar vermezler. Sonraki dönemlerde ise fantastik eserler görülmeye başlanmışsa da bunlar sayı bakımında büyük bir yer kaplamaz. 1980 sonrası Türk edebiyatında ise fantastik alanda önemli yazarlar yetişir ve birçok eser kaleme alınır. Bu eserler, akademisyenler tarafından sınıflandırılmış ve üzerlerine çalışmalar yapılmıştır. Son otuz yılda Türk edebiyatında ortaya konan fantastik eserlerin nitelik ve sayıca büyük bir yer tuttuğu da görülmektedir.

Günümüzde Nazlı Eray, Latife Tekin, İhsan Oktay Anar, Barış Müstecaplıoğlu, Alp Aras, Orkun Uçar, Göktuğ Canbaba, Gündüz Ögüt, Sibel Atasoy, Saygın Ersin gibi birçok yazarın fantastik edebiyat alanında eserler ürettiği malumdur. Bu yazarlardan biri de Sadık Yemni’dir. Gençlik yıllarında Hollanda’ya giden, terzilik, antrenörlük, köprücülük gibi çeşitli işlerde çalışan yazar, farklı kültürleri bir araya getiren eserleriyle edebiyatımızda önemli bir yer tutmaktadır. Yazarın roman ve hikâyeleri üzerine yeterince çalışma yapıldığı söylenemez. Nuran Özlük, *Türk Edebiyatında Fantastik Roman* adlı doktora tezinde Yemni’nin *Çözücü* adlı eserine yer verir. Yüksek lisans tezi olarak Seda Aksüt Çobanoğlu’nun *Sadık Yemni’nin Romanlarında Halk Kültürü Unsurlarının Tespiti ve İncelenmesi* çalışması dışında başka çalışma görülmemektedir. Türk edebiyatında büyük bir yönelimin olduğu fantastik yazın içerisinde yer alan bir sanatçıyı değerlendirmek noktasında bu çalışmalar sayıca yetersizdir. Çalışmamızda Sadık Yemni’yi fantastik açıdan inceleyerek bu eksikliği gidermeyi amaçladık.

Fantastik öğeleri içeren her eser fantastik yazın içerisine girmemektedir. Biz çalışmada Yemni’nin her eserinin fantastik olduğu-ki birçoğu fantastik eserdir- savı üzerinden değil; farklı türlerde yazılmış olan eserlerindeki var olan fantastik öğeleri

ortaya çıkarma gayretinde olduk. Söz gelimi yazarın *Muhabbet Evi* romanı genel itibariyle polisiye ve sosyolojik bir yapı arz etmektedir. Ancak eserin bazı kısımlarında fantastik unsurlar göze çarpmaktadır. Doğal olarak yazarın bu eserinin fantastik incelememizde yeri olduğu kanaatindeyiz. Ayrıca hiçbir fantastik ögeye rastlayamadığımız *Durum 429*, *Alsancak Börekçisi*, *Amsterdam'ın Güllü* gibi eserler fantastik unsurlar açısından değerlendirilmeyip ancak yazarın hayatı ve sanata bakış açısı hakkında bilgiler verdiği için incelemeye dâhil edilmiştir. Çalışmanın daha verimli olması amacıyla literatür taraması yapıp ve fantastik üzerine yapılan yüksek lisans, doktora tezleri ve diğer çalışmalar bulunup incelenmiştir. Bu incelenme esnasında Yüzüncü Yıl Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden bilgi yardımı alınmış, çeşitli kütüphanelere gidilip birçok kaynağa ulaşılmış ve geniş kapsamlı internet taraması yapılmıştır.

Üç bölümden oluşan çalışmamızın birinci bölümünde fantastik kavramına, fantastiğin diğer türlerle ilişkisine, Türk ve dünya edebiyatındaki önemli fantastik ürünlere değinilmiştir.

İkinci bölümde eserlerini incelediğimiz Sadık Yemni hakkında bilgiler verilmiş, yazarın yaşam öyküsü fikir hayatı ve eserlerinin içeriği de yine bu bölümde incelenmeye alınmıştır.

Üçüncü bölümde eserlerden bulduğumuz fantastik ögeler belli bir düzen içerisinde verilmeye çalışılmış ve eserlerdeki olağanüstü unsurlar; bu unsurlara bağlı olay, zaman, mekân ve kişi kapsamında değerlendirilmiştir. Eserlerdeki izlekler, ben izlekleri, sen izlekleri başlığı altında verilmiştir. Yine eserlerdeki çift kişilik, ölüm-ölüseverlik, pandeterminizm, cinsellik, metamorfoz vb. unsurlar da izlekler başlığı altında incelenmiştir. Sonuç kısmında Yemni'nin Türk edebiyatındaki yeri ve önemi belirtilmiş, çalışmanın bölümleri ile ilgili bilgiler verilerek eserlerindeki fantastik unsurlar hakkında genel bir değerlendirme yapılmıştır. Son dönem Türk edebiyatında önemli bir yeri bulunan Yemni'nin eserlerindeki fantastik unsurlar ortaya çıkarılıp yazarın fantastik yönü ortaya çıkarılmıştır.

GİRİŞ

Masalardan, efsanelerden, mitolojik öykülerden kaynağını alan gerçeğin dışında olağanüstü ve düşsel dünyalara açılır fantastik. Okuyucular devlerin, perilerin olduğu büyülü diyarlarda gezinir. Bu diyarlarda zamansal yolculuklar yapılır, geçmiş ve gelecek bir noktada birleşir, okuyucu da yazar da bu düşün ve esrarengiz dünyanın birer parçası olur.

Kelime anlamı olarak “gerçekte var olmayan, hayal ürünü, hayali” (TDK, 2005: 679) olan fantastik genel anlamıyla devlerin, cücelerin, perilerin, büyücülerin, sihirbazların, olağanüstü canlıların, yaratıkların ve büyülü diyarların olduğu her türlü olağanüstü anlatılara verilen addır.

Fantastik edebiyat, kendine ait ırkları ve hayali dünyaya ait her türlü kurgusal canlıyı ve düzeni içinde barındırır. Büyülü mekânlarda iyi ile kötünün savaşı da konu edinilir, özel güçleri olan kahramanların serüvenleri de. Bazen de olağanın dışındaki dünyalar yerine gerçek dünyada geçen konuları kapsar. Bu durum gizemin, olağandışının ve diğer fantastik öğelerin gerçek dünyaya gelmesiyle oluşur. Fantastik edebiyatın temel taşı olan bu unsurlar mitolojik öykülerde, destanlarda, halk hikâyelerinde yer almış; fantastik roman ve öykülerle devam etmiş, sonuçta insanoğlunun esrarengiz olana duyduğu merakı bir yönüyle gözler önüne sermiştir.

Genel olarak ele alındığında fantastik yazın içerisinde mitlerin ve destanların döneminden halk hikâyelerine, *Bin Bir Gece Masallarından Mantıku't Tayr*'a, Cazotte'nin *Âşk Şeytan*'ından Kafka'nın *Şato*'suna, Tolkien'in *Yüzüklerin Efendisi* serisinden Rowling'in *Harry Potter* serisine kadar birçok ürün bulunmaktadır.

Sinemayla birlikte fantastik alanda büyük bir sıçrama yaşanmış, *Star Wars*, *Yüzüklerin Efendisi*, *Harry Potter*, *Pan*, *Titanlar Savaşı*, *Müzedeki Bir Gece*, *Narnia Günlükleri* vb. sinema filmleri geniş kitlelerin fantastiğe yönelmesine yol açmıştır.

Yaklaşık olarak 18. Yüzyılda tür olarak ortaya çıkan fantastik edebiyat, Tanzimat'la birlikte roman ve öykülerle Türk edebiyatında da yer bulur. İlk çeviri romanlardan ve öykülerden sonra çeşitli alanlara yönelen Tanzimat sanatçıları fantastik alanda da eserler verir. Osmanlı İmparatorluğundaki ıslah hareketleri, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne kadar yaşanan gelişmeler ve daha sonra yapılan inkılâplar Türk edebiyatına yön vermiştir. Bunun doğal bir sonucu olarak Batı etkisi eserler üzerinde görülmüş ve fantastik edebiyat da yazınınımızın bir parçası olmuştur.

Bu çalışmanın amacı fantastik yazarlardan biri olan Sadık Yemni'nin eserlerini incelemek ve eserlerde yer alan fantastik unsurları ortaya çıkarmaktır. Yıllarca Hollanda'da ikamet eden ve antrenörlük, mobilya taşımacılığı, demir yollarında köprücülük, jüri gibi birçok farklı işte çalışan Yemni, ortaya koyduğu eserleriyle fantastik dünyanın gizemli kapılarını okurlarına açmıştır. *Muska*, *Öte Yer*, *Yatır* ve *Ağrıyan adlı* eserlerinde kahraman Sarp Sarmaz'ın yaşadığı fantastik olaylar anlatılır. Gerçeklik ve bellekle ilgili, okuru cevaplardan çok sorular üzerine düşündüren *Çözücü*'de bilim kurgunun da kapıları aralanır. Roman, polisiye ve yer yer de korku edebiyatından birçok öğeyi bir araya getirerek okuyucularını ilginç bir maceraya davet eder.

Amsterdam Güllü, *Sınav Hortlağı*, *Sokaklar Benim Yeniden*, *İfrit 18.19*, *Ölümsüz*, *Metros*, *Muhabbet Evi*, *Zaman Tozları*, *Zihin İşgalcileri*, *Ela* vb. eserleri de fantastik, bilimkurgu ve polisiye alanlarında incelenmeye değer eserlerindendir.

Çalışmada yazarın yayımlanmış olan her eseri incelenmiş gerekli notlar alınmış ancak bazı roman ve öyküleri fantastik unsurlar içermediği için çalışmanın üçüncü bölümüne dâhil edilmemiştir.

I. BÖLÜM

1. FANTASTİK ÜZERİNE

1.1. Fantastik Kavramı ve Edebi Bir Tür Olarak Fantastik

Fantastik, sözlük anlamıyla “gerçekte var olmayan, hayal ürünü, hayali” (TDK, 2005: 679) demektir. Fantastik kelimesi Latince bir sıfat olan “fantasticum” aracılığıyla Yunanca bir fiile kadar uzanır: “phantasein: görünür kılmak, gibi görünmek, olağanüstü olaylar söz konusu olduğunda kendini göstermek, görünmek.” anlamındadır. “phantasia” bir hayaldir; hayalet anlamına gelen “phantasma” gibi. Sıfat olan “phantastikon” yerini ad olan “phantastike”: temelsiz şeyler hayal edebilme yeteneğine bırakmıştır (Özlük, 2011: 18).

Fantastiğin zaman içinde kullanımı da değişmiştir. “Fantastique” sıfat olarak Orta Çağ’da kullanılmıştır. Godefroy tarafından ortaya konulan en eski kullanımlarından biri ise “cin tutmuş” anlamına gelmektedir. Bir başka sıfat “fantasieus” “kaçık, aldatıcı” anlamlarına gelmektedir. (Özlük, 2011: 18).

Türk Dil Kurumu’nun yayımladığı *Türkçe Sözlük*’te ise şu tanıma yer verilmiştir:

1. Gerçekte var olmayan, gerçek olmayan, hayali.
2. 18. Yüzyıldan başlayarak Fransa’da gelişen bir edebi tür (TDK, 2005: 679).

Gerçek dünyada yaşanamayacak gizemli ve olağandışı olaylar içeren her edebi ürüne fantastik edebiyat çerçevesinden bakabiliriz. Fantastik bir yazın türü olarak kabul edilmiş ancak tam anlamıyla ortak bir tanımla yapılamamıştır. Ortaya konan tanımlarda hem fikir olunan tek şey fantastikte olağanüstünün varlığıdır. Farklı yazarlar, akademisyenler fantastik üzerine yazılar yazmış, makaleler ele alıp, tezler öne sürmüş ve kendilerine göre fantastiğin tanımını yapmıştır.

Bunlar arasında Pierre-Georges Castex'in *Nodier'den Maupassant'a Fransa'da Fantastik Öykü* adlı kitabında fantastiğin tanımı yer almaktadır. Jean-Luc Steinmez *Fantastik Edebiyat* adlı çalışmasında Castex'in görüşlerine yer vermiş ve Castex'in fantastiği karmaşık ve kimi kez ürkütücü bir politik durumdan kaynaklanan bir iç sıkıntısının dile getirilmesi olarak gördüğünü belirtmiştir.

Castex, tanımında zihnin yerinden yurdundan uzaklaşmasını ifade eden mitolojik anlatıların veya peri masallarının geleneksel uydurmacılığından farklı olarak, fantastik “gerçek yaşam çerçevesine gizemin zorla dâhil edilmesiyle” şeklinde nitelendirir. Fantastiği, karabasan ve sayıklama hallerinde önüne endişe ve korkularından doğan imgeleri koyan bilincin marazi durumlarına bağlar (Castex, 1951'den aktaran Steinmetz, 1990: 16).

Fantastiğin başka bir tanımı ise Todorov tarafından yapılmıştır. Todorov Fantastiğe yapısalcı bir tutumla yaklaşmış ve bir tür olarak değerlendirmiştir. *Fantastik* adlı kitabında fantastiği “Kendi doğal yasalarından başka yasa tanımayan bir öznenin görünüşte doğaüstü bir olay karşısında yaşadığı kararsızlıktır.” (Todorov, 2004: 31) olarak tanımlamıştır.

Bakıldığı zaman Todorov fantastiği var olan kelime anlamının dışında gerçek ve olağanüstü arasında yaşanan kararsızlıktan ibaret görür. Herhangi bir eserde sıra dışı, inanılması güç ve esrarengiz olaylar varsa bu eser olağanüstü kategorisine girer. Eğer sıradan, gerçekliği herkesçe bilinen, bilimsel verilerle açıklanabilen olayları içeriyorsa bu tekinsiz alana girer. Fantastik ise bu ikisi arasındaki kararsızlık durumunda ortaya çıkmaktadır. Bunu şöyle açıklar:

Tümüyle kendimize ait, tanıdığımız şeytanı, hava perileri, vampirleri olmayan dünyada öyle bir olay meydana gelir ki, o bildiğimiz dünyanın yasaları bunu açıklamaya yetmez. Olayı algılayan kişi iki olanaklı çözümden birisini benimsemek yolundadır: ya duyulardan kaynaklanan bir yanılsama, düş gücümüzün yarattığı bir şey söz konusudur ve o zaman yasalar olduğu gibi kalır; ya da olay gerçekten olmuştur, gerçeğin bir parçasıdır. (Todorov, 2004: 31)

Todorov'un tanımında üzerinde durulması gereken bir diğer kavram da

‘tekinsiz’dir. Tekinsizlik durumu Freud tarafından tanımlanmış psikanalitik bir durumu karşılamaktadır (Ertem, 2006: 14-15). Aslında, yazarın ve okurun hayal ile gerçek arasında kaldıktan sonra içerisinde kaldığı kararsızlık halidir diye de tanımlanabilir. Fantastik edebiyat da okurda bu etkiyi yaratır ve onu düş ile gerçek arasında bocalatır. Bu anlamda tekensiz kavramı, edebî bir tür olarak fantastik açısından önem arz eder (S.Çobanoğlu (2014: 5).

Fantastiğin tanımını yapan bir diğer kişi olan Rosemary Jackson (1981) ise fantastik edebiyatla ilgili şu tespitte bulunur:

“Fantastik edebiyat, hayata dair metafizik bilmeceleri ve sosyal kuralları kurlsız biçimde çözmeye çalışır. Karakterleri genelevden, mezarlıktan, hapisneden diğer dünyadan olabilir. Bu türün deli, ölü erotik veya suçtan korkusu yoktur.” (s. 22)

Bu tespitten anlaşılacağı üzere Jackson, fantastik yazında karakterlerin her kesimden olabileceğini ve çeşitli izleklerinde bu türde kullanılabileceğini belirtir ve metafiziğin yani olağanüstünün fantastiğin ana ögesi olduğunu vurgular.

Fantastik Edebiyat adlı kitabında fantastik eserleri tarihsel bir sıralamayla ve yazarların uluslarına göre inceleyen Jean-Luc Steinmetz’e göre ise fantastik, her şeyden önce imgeleme ve bu yetinin fazlaca bulunmasıyla ilgili bir varoluş tarzıdır. Mantığın karşıtıdır ve bu yönüyle hayal, yanılsama ve hatta delilikten sayılabilir (Steinmetz, 2006: 9).

Fantastiğin bir diğer tanımını ise Berna Moran yapmıştır. Berna Moran (1997) *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış III* kitabının, Türk Romanında Fantastiğin Serüveni adlı bölümünde öncelikle Todorov’un tanımını açıklar, daha sonra kendi tanımını Todorov’unkinden daha geniş bir anlamda kullanacağını belirtir ve “Gerçekçiliğin mekân, zaman, karakter kavramlarını, canlı cansız ayırımını tanımayan ve bildik dünyamızın ötesinde alternatif bir dünyayı işin içine katan anlatıların tümüne verilen bir ad.” (s. 60) olarak tanımlar.

Yukarıda yapılan tanımlardan da anlaşılıyor ki yazarların farklı bakış açıları fantastiğin de farklı boyutlarını ortaya koymaktadır. Hatta son dönem yapılan çalışmalarda fantastiğin kendi içinde türlere de ayrıldığı ve her fantastik türün kendi özelliklerinin bulunduğu görülür. Son dönem yazarlar ise kendi fantastik türlerinde eserler üretmeye başlamış bulunmaktadır.

1.1.1. Dünya Edebiyatında Fantastik Metinler

Fantastiğin ne olduğu, bir edebi türe nasıl isim olduğu, fantastiği çalışmamızda nasıl kullanacağımızı yukarıda açıklamaya çalıştık. Dünya edebiyatındaki fantastik ürünleri incelerken fantastiğin kelime anlamından hareketle bir yol izleyip içerisinde fantastik öğelerin yer aldığı belli başlı eserleri sıralamayı uygun gördük.

Fantastik yazının kökeninde destanlar, mitler, efsaneler vardır. Bu açıdan bakıldığında zaman dünya edebiyatında her ulusun kendince ortaya çıkardığı eski söyleşi türleri, o ulusların yazınlarında fantastiğin temellerini atmaktadır. *Gilgamiş Destanı*, Homeros'un *Odyseia Destanı* ilk fantastik eserler olarak gösterilir (Kartal, 2007: 13). Yalnızca Batı edebiyatında değil aynı zamanda Doğu'da da olağanüstü özelliklere sahip anlatılar görünür. Hint edebiyatındaki mitler ve hikâyeler, Firdevsi'nin *Şehnamesi*, *Bin bir Gece Masalları* buna örnek oluşturur.

Ortaçağ Avrupa'sında Dante'nin yolculuklarını anlatan *İlahi Komedyası* fantastik unsurlar açısından kayda değer bir eserdir. 14. Yüzyılda yazılmış olan eser *Cennet*, *Cehennem* ve *Araf* adlı üç bölümden oluşur. Eserin içeriğinde sembolik ve düşsel bir yolculuk vardır. Eserin ilk yolculuğunu Cehennem oluşturur. Dante cehennem yolculuğunda farklı kişilerle karşılaşır. Araf bölümünde Araf, bir köprüden ibarettir. Cennet ve cehennem arasındadır. Cennet bölümü ise İsa ve Meryem olarak bulunmaktadır. Dante'ye Cehennem ve Araf yolculuğunda eşlik eden Vergilius, Araf'ın üstündeki Cennet'te yerini Beatrice'ye bırakır.

1600 yılında Shakespeare'nin yazmış olduğu *Bir Yaz Gecesi* adlı tiyatro metninde fantastik unsurlar görölmektedir. Kuşkusuz Shakespeare'den önce de var olan dram, komedi ve trajedi türleri içerisinde de fantastik unsurların bolca yer aldığı metinler bulunmaktadır. Yine Shakespeare'nin *Hamlet* adlı eseri de olağanüstü olayları da içermektedir. Eseri olağanüstü boyuta taşıyan ise önceki Danimarka Kralı Hamlet'in hayaletidir. Hayalet, kendisini öldüren Kral Claudius'tan Hamlet'in intikam almasını ister.

18. yüzyıla kadar birçok sanatçının fantastik unsurlarla donatılmış eserleri vardır. Ancak fantastiğin bir tür olarak kabul edilmesi 18. Yüzyıla rastlar. Walpole'un 1764'te yazdığı *Otranto Şatosu*; William Beckford'un 1786'da yazdığı *Vasık*; Ann Rad Cliff'in 1794 yılında yazdığı *Udolpho'nun Sırları* adlı eserler fantastik öğeler içermesi açısından dikkat çekmektedir. Yukarıdaki açıklamalarda da belirttiğimiz gibi fantastiği yapısalıcı bakış açısıyla bir tür olarak ele alan Todorov ilk fantastik eser olarak Cazotte'nin 1772 yılında yazdığı *Âşık Şeytan*'ı kabul eder. *Âşık Şeytan*'da kendi tasarladığı oyunun içine düşen şeytan Biondetta anlatılır. Baştan çıkarıcı şeytan bu kez etkisiz kalır ve eserin kahramanı Alvaro'nun büyüsüne kapılır. Aynı yıllarda Goethe'nin yazdığı *Faust* adlı felsefi, dini oyun da olağanüstü özellikler içerir. Goethe'nin kendi yaşamından izler taşıyan eser aslında bir tiyatrodur. Faust ile şeytan Mefistofeles arasındaki çekişme konu edilmektedir. Mefistofeles, Faust'u kendi tarafına çekmek için her kılığa bürünüp çeşitli yollar dener.

Rönesans ve Reform'un getirdiği sanayi devrimiyle uç noktaya yükselen gerçeğe yöneliş 19. yüzyılda edebiyat sahasında etkisini kaybeder. Bu dönem ortaya çıkan romantizm akımı fantastik ürünlerin artmasını sağlar. "Masallar, halk hikâyeleri gibi türlerdeki fantastik öğeler romantizmle birlikte roman ve hikâyelere girer. Fantastik edebiyat böylece halk biliminden beslenmiş olur." (Kartal, 2007: 17) Bu dönemde Johann Ludvig Tieck Alman halk masallarını yazıya aktarır. Böylelikle fantastik öğeler de roman ve hikâyeler de kendini gösterir. Yine aynı yıllarda Hoffmann'nın yayımladığı *Hoffmann'ın Masalları*, *Şeytanın İksirleri* gibi eserler de önem arz etmektedir.

Aynı yüzyıl içerisinde Fransa’da realizm akımının etkisi görülmesine rağmen dönemin bazı gerçekçi Fransız ve Rus yazarları eserlerinde fantastik öğelere de yer verir. Bunlar: Honoro De Balzac, *Tılsımlı Deri*, *Merimee’nin İlle Virüsü*; Guy De Maupassant, *Suda Soğuk El*, *Horla*; Gogol, *Burun*, *Palto* gibi ünlü realist yazarların eserleridir. Bunların yanı sıra Dostoyevski’nin *Ezilenler* gibi psikolojik ağırlıklı bazı eserlerinde de hayali ve olağandışı öğeler bulunur.

19. yüzyılda fantastik edebiyat denince akla gelecek bir diğer yazar Edgar Allan Poe’dur. Yazmış olduğu eserlerinde korku, gizem ve fantastik bir aradadır. Edgar Allan Poe’nin eserlerini tek gerçeğin düşler olduğuna inanlara adanması da onun fantastik yönünü göstermektedir. Aslında fantastik öğelerle bezediği birçok öyküsünü yazar eserin sonunda gerçekçi bir zemine oturtur ve mantıklı açıklamasını verir. *Usher Konağının Çöküşü* adlı öyküsünde Usherlar’ın yaşadıkları ilk başta olağanüstü görünür. Öyküde ölümün kendilerine musallat olduğu bir aile anlatılır. Kahramanın kız kardeşinin öldükten sonra dirilmesi de okuyucuyu olağanüstü atmosfere çeker. Öyküde Roderick Usher’in kız kardeşinin ölümü, onun ruh sağlığını bozar. Kardeşini arkadaşıyla beraber gömen Roderick, ölümüyle ilgili şüphelerini “Cesedi tabuta koyarken sadece ikimiz vardık.” (Poe, 2006: 344) diyerek belirtir. Öykünün sonunda yaşananların ve konağın çöküşünün mantıklı sebepleri olduğu anlaşılır.

Poe, birçok öyküsünde esrarengiz olaylara yer verir. Öykülerin de olağanüstüyle gerçekler bir aradadır. Gizem, çift kişilik, şizofreni, paranoyak vb. hastalıklar onun üzerinde durduğu konulardır. Poe, kendisinden sonra gelen birçok yazarı da etkiler. Henry James de yazdığı eserlerle kendini fantastik yazın içerisinde andırır. *Yürek Burgusu*, *Dostların Dostları*, *Ormandaki Yaratık* gibi eserlerinde doğaüstü varlıkların kullanıldığı görülür. Yüzyılın sonlarına doğru İrlandalı yazar Bram Stoker’in 1897 yılında yazmış olduğu *Dracula* isimli eseri göze çarpmaktadır.

Önemli tarihi olayları ve buluşların gerçekleştiği 20. yy.da fantastik yazın zirve noktasına ulaşır. Bu yüzyılda genellikle olağanın dışında olayları içeren fantastik, bu özelliğinden dolayı sadece edebiyat sahasında kalmamış aynı zamanda

kendisine sinema dünyasında da bir konum oluşturmıştır. Bu yüzyılda yazarların fantastiğe bakış açısı da değişir. Öyle ki Todorov son fantastik eser olarak Franz Kafka'nın 1915 yılında yazdığı *Dönüşüm* romanını gösterir. Varoluşçuluk akımının da ağırlığını koyduğu bu dönemde *Dönüşüm* romanı olağandan farklı bir yapı arz eder. Eserin başında bir sabah uyanıp kendini örümcek olarak bulan Gregor Samsa vardır. İlginç olan ise kahraman ve ailesi bu durumu pek de yadırgamazlar. Fantastik eserlerde esrarengiz olaylar genellikle yapıtın ortalarında ve aniden ortaya çıkarken *Dönüşüm*'de eserin başında verilmektedir.

20. yüzyılın ortalarına doğru fantastik yazın John Ranold Reuel Tolkien'le üst seviyelere çıkar. Tolkien fantastiği insanın doğal bir etkinliği olarak görür (Kartal, 2007: 12). 1937 yılında yayımlanan *Hobbit* adlı eser edebiyat dünyasında derin yankı uyandırır. *Hobbit* romanında Bilbo isimli kahramanın yaşadığı serüvenler ve karşılaştığı ejderha anlatılır. Bunun ardından yazarın 1954-1955 yıllarında *Yüzüklerin Efendisi* serisi yayımlanır. Tolkien'in kendi kurduğu Orta Dünya'yı anlatan eser birbirinden farklı insan ırklarını, esrarengiz olaylara çeşit çeşit yaratıklara yer verir. Tolkien eserinde ayrıca kendi oluşturduğu Elfçe gibi dilleri de kullanır. Eser konu olarak her şeye hükmeden yüzüğü ve bu yüzüğün yok ediliş serüvenini anlatır. Tolkien, eserinin sonunda oluşturduğu Orta Dünya'nın haritasını hazırlar ve kahramanların seceresini de verir. Fantastiğin kaynağını da oluşturan masallar hakkındaki düşüncelerini *Peri Masalları Üzerine* adlı eserinde Tolkien (1999) şunları söyler:

Peri masalları diyarı geniş derin ve yüksek olup bir sürü şeyle doludur. Orada her türden hayvan ve kuş bulunur; kıyısı olmayan denizler ve sayısız yıldız; büyü bir güzellik ve her zaman var olan bir tehlike, sevinç ya da üzüntü ki ikisi de kılıç kadar keskindir. Masallar diyarında gezinmiş olan insan kendini talihli sayabilir, ama diyarın zenginliği ve garipliği onları anlatmaya kalkışacak gezginin diline bağlar. Gezginin bu diyardayken fazla soru sorması tehlikelidir, yoksa kapılar kapanır ve anahtarları kaybolur... Bir bütün olarak peri masalının üç yüzü vardır. Doğaüstüne dönmüş mistik bir yüz, doğaya dönmüş sihirli bir yüz ve insana dönmüş acıma ve hor görme aynası. (s. 11-41)

Diğer yandan son dönem gişe rekorları kıran filmlere bakıldığı zaman fantastik filmlerin başı çektiği görülmektedir. Fantastik romanların da bazı yönetmenler tarafından sinemaya aktarılmasıyla fantastik sinema veya fantastik film kavramı doğar. Teknolojideki gelişmeler yönetmelerin daha yeni teknikler kullanmasına ve görsel olarak olağanın daha çok dışına çıkmasına yol açmıştır. Öncesinde çekilmiş olan fantastik filmlerle birlikte Peter Jackson'un Tolkien'in *Yüzüklerin Efendisi Yüzük Kardeşliği* romanını beyaz perdeye aktarmasıyla fantastik sinema zirve yapar.

1970'ler ve sonrasında birçok fantastik roman ve öykü yazarı Tolkien'den esinlenerek eserlerini seri şekilde yayımlar ve genellikle üçlemelerden oluşturur. "Tolkien'e benzer bir anlatımı olan ve farklı âlemlerde olağanüstü serüvenleri konu edinen David Eddings *Belgariad* adlı eserini oluşturur." (Kartal, 2007: 21) Eser Garion'un serüvenlerini anlatır. Bunu daha sonra *Ellenium*, *Tamuli* ve *Hayalperestler* takip eder.

20. yüzyılda Latin Amerika'da ortaya çıkan büyülü gerçeklik akımı ortaya çıkar. Büyülü gerçekçilikte okur eser karşısında şaşırılmaz ve eserde yaşananları olağan kabul eder. Ancak bakıldığı zaman anlatılanlar gerçek dünyaya ait değildir. Büyülü gerçekçilik fantastiğin bir dalı olmakla beraber bazı yönlerden fantastikten ayrılır. Bu tarz eserlerde daha çok halk hikâyelerine yer verilir. Bu akımda genellikle Güney Amerikalı yazarlar eser verir. Gabriel Garcia Marquez'in 1967 yılında yazmış olduğu *Yüzyıllık Yalnızlık* adlı eser bu büyülü gerçeklik akımının en güzel örneklerinden birini teşkil eder. Bu romanda kahramanlar karşılaştıkları tabiatüstü durumları ve yaratıkları olağan bir şekilde kabul eder. Onların farklı olması, kahramanlara şaşılabilecek gibi gelmez.

Fantastik alanda eser veren bir diğer yazar Stephen Edvin King'dir. *Kara Kule* adlı eseri *Yüzüklerin Efendisi*'yle aynı kurguya sahiptir. Eser tıpkı Tolkien'nin oluşturduğu Orta Dünya'da geçer. 1982 yılından yayımlanmaya başlayan eser toplam 7 cilttir. Eserde fantastik ve bilim kurgu iç içe geçmiştir. Gizem, gerilim ve korku öğeleri Stephen King'in eserlerinin vazgeçilmezleri arasındadır. Yine 1983 yılından

itibaren Terry Pratchett'in *Diskdünya* adlı seri romanları yayımlanır ve düşsel dünyada geçen maceralar anlatılır. Eserde bir kaplumbağanın üzerindeki dört filin taşıdığı disk anlatılır. Margaret Weis-Tracy Hickman ikilisi de 1984 yılından itibaren olağanüstü maceraları anlatan eserler verirler. *Ölüm Kapısı* serisi, *Ejderha Mızrağı* serisi ve *Kara Kılıç* serisi başarılı fantastik yapıtlar arasındadır.

Tolkien'den esinlenen bir diğer yazar da Robert Anthony Salvatore'dir. Yaşamıyla eserleri arasında paralellik görülen ABD'li yazar bilim kurgu ve fantastik alan seri macera kitapları yazar. Fantastik edebiyata yılbaşı hediyesi olarak aldığı *Yüzüklerin Efendisi*'ni okuyarak başlamıştır. Salvatore kendisiyle yapılan röportajda "Fantezi benim ilk tercihimdi zira Tolkien'in eserleri bana okumayı sevmeme sebepimi hatırlatmıştı- bu kadar basit. O dönemlerde ve o mekânda, genç ben, fantazyanın destansı maceraları ve büyüsünün içine çekmişti."¹ demiştir. 1991 yılında *İlahi Ruhban* serisi, 1997 yılında *İblis Savaşları* serisi, 1988 yılında *Buzyeli Vadisi* üçlemesi, 1990 yılında *Kara Elf* üçlemesi, 2002 yılında *100 Ork* serisi gibi romanları geniş kitleler tarafından okunmuştur.

Fantastik edebiyat denince akla gelecek yazarlardan biri de hiç kuşkusuz ABD'li yazar Ursula K. Le Guin'dir. Bilim kurgu ve fantezi edebiyatının en önemli yazarlarından kabul edilen Le Guin'de Jung'un taoizimin, varoluşçuluğun ve Yunan mitolojisinin etkileri de görülmektedir. Yazar 1968'de *Yerdeniz Büyücüsü*, 1971'de *Atuan Mezarları*, 1972'de *En Uzak Sahil* ve 1991'de *Tehanu* adlı eserlerini yazmıştır.

Günümüzde fantastik türde eser veren birçok yazar bulunmaktadır. Bunlardan en önemlisi hiç kuşkusuz *Harry Potter* serisinin yazarı J. K. Rowling'dir. Yedi kitap halinde yazılan *Harry Potter* fantastik roman serisi dünya çapında elde etmiş olduğu başarı ve kırmış olduğu hâsılat rekorlarıyla edebiyat tarihine geçmiştir. Hiç kuşkusuz bunda romanların sinemaya aktarılması da büyük rol oynamıştır. Romanda on yaşına kadar sürekli sinirli vaziyette olan Petunia teyzesi, Vernon eniştesi ve kuzeni Dudley'le birlikte kalan Harry Potter isimli doğuştan büyücü kanı taşıyan çocuğun

¹ <http://www.thewhitetree.org/roportaj/salvatore/> (Erişim Tarihi: 12.09.2016)

Hogwarst Cadılık ve Büyüclük okulana başlaması konu edinir. Harry'nin anne ve babası aslında Lord Voldemort tarafından öldürölmüş eski iyi büyüclerdir. Roman serisi Harry ile Voldemort'un savaşıını anlatır bir bakıma. Rowling'in dışında diğler yazarlar ise Marry H. Herbert, Patrick Carman, Herbie Brennan, Terry Godking'dir.

Dünya çapında yaşanan sorunlar insanları mutsuzluğu itmekte ve bir çıkış yolu arayan insan, çözümü genellikle hayal âlemine sığınmakta bulmaktadır. Bu açıdan bakıldığında fantastiğın uzun yıllar insanlar üzerinde etkisinin süreceğı aşıkârdır.

1.1.2. Türk Edebiyatında Fantastik Metinler

Sözlü ve yazılı Türk edebiyatı uzun bir geçmişe ve dünya edebiyatı içerisinde de önemli bir yere sahiptir. Türk edebiyatının köklerinde destanlar, masallar, mitler ve daha birçok ürünü bulmak zor değildir. Bu bakımdan fantastik yazının da Türk edebiyatında önemli bir yeri bulunmaktadır.

Oğuz Kağan, Bozkurt, Türeyiş, Göç, Manas vb. Türk destanlarında, *Altay Mitleri*'nde, *Dede Korkut Hikâyeleri*'nde, *Keloğlan* ve *Peri Masalları*'nda fantastik unsurlara rastlanmaktadır. Hatta bazı divan edebiyatı ürünlerinde de fantastik unsurları görmek mümkündür. Divan edebiyatı ya da diğler adıyla Klasik Türk edebiyatında genellikle mesnevi türünde fantastik unsurlara rastlanır. Uzun yolculukları anlatan mesnevilerde kahramanlar çoğı zaman esrarengiz olaylarla karşılaşır ya da olağanüstü yaratıklarla, büyüclerle, cadılarla mücadeleye girer. Mevlana'nın *Mesnevi*'sinde ya da Şeyh Galib'in *Hüsn-ü aşk* adlı mesnevisinde fantastik öğeler bulunmaktadır. Ancak bu eserlerde var olan fantastik öğeler farklı şekilde yorumlanmıştır. Fantastik Divan edebiyatı ürünlerinin çoğında tasavvufi simgeler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Fantastik unsurların bulunduğu bir diğler tür ise halk hikâyeleridir. *Kerem ile Aslı*'da, *Ferhat ile Şirin*'de, *Emrah ile Selvi* ve diğler halk hikâyelerinde aşıklar

sevgililerine kavuşmak için çeşitli maceralara atılır, zorlu yolculuklara çıkarlar. Bu yolculuklar genellikle olağanüstü olaylarla çevrelenmiştir.

Halk hikâyelerinin yanı sıra genellikle halk arasında çeşitli kerametlere sahip kişilerin hayatlarını anlatan menkıbeler içerisinde de birçok esrarengiz olay anlatılır. Tayy-i mekân ve tayy-i zaman gibi insan aklının anlayamadığı kavramlar da yine bu menkıbeler ve velayetnâmelerde bulunmaktadır.

Türk edebiyatında roman ve öykü türünde ise fantastik, Tanzimat Dönemi'ne rastlar. Bu dönem sanatçıları Batı'dan aldıkları yeni türlerle eserler üretirler. Bu ilk dönem eserleri daha çok toplumu bilinçlendirme amacı güttüğü için fantastik eserler de sayı bakımından azdır. Batı'da 18. yüzyılda bir tür olarak görülen fantastik edebiyat Türk edebiyatında aynı ilgiyi uyandırmaz hatta bu tarzda yazan sanatçıların eserleri dışlanır.

Tanzimat öncesi Türk edebiyatında nesir türünde göze ilk çarpacak olan eser *Muhayyelat'ı Aziz Efendi*'dir. Eser 1796-1797'de ve "Hayaller" başlığında üç hikâyeye bölünmüştür. Olağandışı öğelerin bulunduğu; büyü'nün sihrin yapıldığı; masalımsı bir tarzla yazılmış hikâyelerden oluşmaktadır. Eserde Asil isimli bir şehzade ve lalası Said'in Çin'e yaptıkları bir seyahat esnasında başlarından geçen olağandışı olaylar anlatılır. *Muhayyelat* bir yandan masalları, halk hikâyelerini çağırıştır; diğer yandan roman ve hikâye türlerine de yakınlaşır.

Muhayyelat, dönemin sanatçıları tarafından artık terk edilmesi gereken, gerçek dışı anlatıya örnek olarak verilir ve alaya alınır (Esen, 2006: 5). Tanzimat'ın önde gelen sanatçıları, edebiyatın gerçekçilik üzerine kurulması gerektiğini savunur ve bu tarzda eserler verirler. Onlara göre olağanüstü yapıtların insanlara sağlayacağı hiçbir yarar yoktur. Onlar, bu tarz cinli perili anlatıların topluma zarardan başka bir şey getirmeyeceğine inanır. Daha sonra gelen sanatçılar da bu görüşten etkilenir ve olağanüstü özellikler sergileyen eserleri hicveden bir yaklaşımda eserler üretirler. Bu durum uzun yıllar değişmez ve fantastik Türk edebiyatında verimsiz bir şekilde gelişmeye devam eder.

Ahmed Midhat Efendi, *Çengi* (1877) adlı romanıyla Aziz Efendi'nin *Muhayyelat*'ını eleştirir. Romanın kahramanı Daniş Çelebi hayal dünyasında yaşayan biridir. Hüseyin Rahmi Gürpınar da eserleriyle batıl inanışları eleştirir. *Gulyabani* (1912), *Cadı* (1912), *Mezarından Kalkan Şehit* (1929) adlı eserleriyle halkın kandığı yanlış düşünceleri hicvedir (Kartal, 2007: 26).

Gulyabani adlı eserde yazar kahraman olarak bir köşkte hizmetçilik yapan Muhsine Hanım'ı seçer. Muhsine Hanım, çalıştığı köşkte cinler, periler gibi olağandışı varlıklar görür ve köşkteki eşyaların bir anda yer değiştirmesine şahit olur. Okuyucu bu anlatılanlara Muhsine Hanımla birlikte inanır ancak eserin sonunda her şeyin mantıklı bir açıklaması vardır. Bütün bu yaşananlar köşkün sahibinin yeğenlerinin köşkü ele geçirmek maksadıyla oynadığı oyunlardır. Bu eser ayrıca *Süt Kardeşler* adlı filme de konu olmuştur. Eserin sonunda mantıklı bir açıklamanın olması da eseri Todorov'un tanımladığı fantastik türün dışına itmiştir. Ancak netice itibariyle eserde fantastik unsurlar işlenmiş ve eser belli bir süre olağanüstü özelliklerle devam etmiştir.

20. yüzyılın başlarında kaleme alınan *A'mâk-ı Hayal* (1910), geniş bir bilgi birikimine sahip olan Filibeli Ahmet Hilmi'nin en bilindik eseridir. *A'mâk-ı Hayal*'de mitolojik unsurlar, imgesel öğeler ve de fantastik yolculuklar yer almaktadır. Ahmet Hilmi, hem İslam dinini ve tasavvufu hem Doğu ve Batı felsefesini çok iyi bilen bir düşünürdür. Cemil Meriç (1986) onu “(...) daha çok Fransız kültüründen feyz almış bir Türk aydını (...)” (s.86) olarak tanımlamıştır. Eserlerinden ve yaptığı çalışmalarda mitolojide, tasavvufta ve felsefede derin görüşlerinin ve birikiminin olduğu anlaşılmaktadır. Maddeci felsefe karşısında spiritüalist bir duruş sergiler. Ayrıca maddecilik-ruhculuk karşılaştırmalarında felsefi tartışmaları da oldukça önemlidir.

'Hayalin Derinlikleri' anlamına gelen *A'mâk-ı Hayal* tasavvuf edebiyatının da önemli eserlerindendir. Temel ekseninde vahdet-i vücud inancını anlatan eser içerisinde farklı inanışlardan (Budizm veya Zerdüştlük) unsurları da içerir. “*A'mâk-ı Hayal* basıldığında tarihler 1910'u gösterir. Fakat *A'mâk-ı Hayal* bütün bir şark

diyarını esir alan katı gerçekçilik akımının pençesinde kıvranırken, ona gönüllü su taşıyan Osmanlı aydınları ve ekseri edebiyatçıları bu eser karşısında şaşkına dönerler. Ne tam bir Osmanlı İslam klasiğidir, ne Orta Asya tarihidir, ne bir destandır, ne bir mitoloji kitabıdır.” (Yonar, 2011: 246)

“*A’mâk-ı Hayal*, 23 büyümlü oyunla Şark harikuladesinde son sahnedir.” (Yonar, 2011: 247) Eserin konusu Ahmet Raci’nin hayata, varlığa vb. dair sorularını cevaplar aramasıdır. İyi eğitilmiş bir genç olan Raci, bulmuş olduğu yanıtlarla tatmin olamamaktadır. Bir gün mezarlıkta dağınık kıyafetli, elbisesine ayna parçaları takılmış olan Aynalı Dede ile karşılaşır. Raci Aynalı’dan çok etkilenir ve sürekli olarak buluşurlar. Her buluşmalarında Aynalı ona kahve kaynatır ve neyine üfler. Bu ney sesiyle Raci hayaller görmeye başlar. Gördüğü her düşte çok farklı bir yerde ve durumda bulur kendini. Bu düşer birer hikâye şeklindedir ve hepsinin ekseninde vahdet inancı yer almaktadır.

Eserde geçen hayallerdeki olağanüstü olay ve durumların dışında dikkat çeken diğer olağandışı durum ise Aynalı Dede’nin kahramanın düşerini bilmesi ve kendine geldiğinde rüyasını şiirle ya da sözle bitirmesidir. Neredeyse her düş bu şekilde sonlanmaktadır.

Filibeli Ahmet Hilmi’nin eserini vahdet-i vücud inancını ve Doğu’nun mistik dünyasını göstermek amacıyla kaleme aldığından fantastik öğeleri dikkate alarak yazmadığı açıktır. Ancak durumun böyle olması onun eserinin içerisindeki fantastik unsurları yadsımamaktadır.

Türk edebiyatında fantastik yazında gösterilebilecek bir diğer eser de Peyami Safa’nın *Matmezel Noraliya’nın Koltuğu* (1949) adlı romanıdır. Eserin kahramanı Ferit adlı bir gençtir. Eserde Ferit’in önce bir pansiyonda yaşadığı mantıki kurallarla açıklanamayan olaylar konu edinilir. Bu durum daha sonra yaşadığı Heybeliada’daki bir konakta da devam eder. Romanda belli bir süre kararsızlık hali hüküm sürer. Daha sonra yaşananların gerçek olduğu hükmü ağır basar ve eser olağanüstünün alanına girer.

Fantastik alanda yazdığı tam olarak iddia edilmese de bu alanı sezdiren roman ve hikâyeler yazan bir sanatçımız da Ahmet Hamdi Tanpınar'dır. *Huzur, Saatleri Ayarlama Enstitüsü* gibi eserlerinde bilinçaltını çeşitli tekniklerle okuyucuya göstermeye çalışır. Edgar Allen Poe ve Dostoyevski gibi yazarlardan etkilenen Ahmet Hamdi farklı bakış açılarını da Türk edebiyatına kazandırır (Gürses, 2003: 11).

İlerleyen yıllarda bazı tarihsel romanlarda ve Yaşar Kemal'in destansı romanlarında ve hikâyelerinde fantastik unsurlara rastlanır. *Hüyükteki Nar Ağacı* yazarın bu eserlerindendir.

Türk edebiyatında fantastik ürünlerin sayı bakımından çoğaldığı ve nitelik olarak çeşitlilik gösterdiği tarih 1980 yılına rastlar. Bu tarihe kadar Türk edebiyatı gerçekçi bir yapı üzerine kuruludur. Ancak bu dönemden sonra gerçeklik bir kenara bırakılır ve başta büyümlü gerçeklik olmak üzere postmodernizm, varoluşçuluk gibi akımlarda da ürünler verilir. Berna Moran (1997) yapmış olduğu genellemeyle şunları söyler:

“Başlangıçta Türk romanı fantastikten kurtulmak ve ‘olabilir olan’ı yansıtmak anlamında gerçekçi olmak istiyordu, ama 1980’lerden bu yana gerçekçilikten kaçıp fantastiğı yakalamak istiyor.” (s. 74)

Özellikle Nazlı Eray, hikâye ve romanlarıyla fantastik türün örneklerini verir. 1980 yılında yayımlanan *Arzu Sapağında İnecek Var* adlı romanı tümüyle fantastik unsurları içerir. Eserde zaman kavramı iç içe geçmiştir. Geçmiş, şuan ve gelecek bir arada verilir. Hayali söyleşiler yapan kahramana Fransa kraliçesinden ve Semra Özal'dan iki kartvizit gelir. İkisi de yazarın evine misafir olurlar. Kraliçe evdeyken televizyonu görür ve şaşırır Louise'nin de bunları görmesini ister. Yaşanan çeşitli olaylardan sonra Hıfzı'nın evindeki davette Mozart, kahramanı öper ve ışık hızıyla yolculuklar başlar. Yolculukları başlatan şey kahramanın öpölmesidir. Bu yolculuklar bazen geçmişe bazen de geleceğe uzanır.

Bu eserden sonra 1983 yılında, büyülu gerçekçilik akımına bağı Latife Tekin'in yazmış olduğı *Sevgili Arsız Ölüml* göze çarpmaktadır. Bu eserde yaşanan olağanüstü durumlar eserin köyden kente göç eden kahramanları tarafından sıradan bir şeymiş gibi kabul edilir (Kartal, 2007: 28).

1990'lı yıllardan itibaren ölkemizde bir fantastik edebiyatın varlığından söz etmeye başlayabiliriz. Yazarlarımız halk kültürümüzde, masallarımızda, destanlarımızda bulunan fantastik öğeleri Batı edebiyatında kullanılan fantastik öğelerle harmanlayarak fantastik edebiyat ürünü birçok eser meydana getiriler (Kartal, 2007: 28). Bu dönemde Nazlı Eray, yazmış olduğı *Orphee* (1991), *Yıldızlar Mektup Yazar* (1993), *Ay Falcısı* (1994), *Uyku İstasyonu* (1994), *Deniz Kenarında Pazartesi* (1997), *İmparator Çay Bahçesi* (1997), *Pasifik Günleri* (1998), *Aşık Papağan Barı* (1998), *Örümceğin Kitabı* (1999) vb. eserleriyle Türk edebiyatında fantastiğe yön vermiştir. Nazlı Eray'ın yanı sıra bu dönem de Sadık Yemni'nin yazmış olduğı bizim de tezimizde inceleyeceğimiz *Muska* (1996), *Öte Yer* (1997) romanları göze çarpar. Alev Alatlı'nın *Schrödinger'in Kedisi 1. Kitap: Kâbus* (1999) taşıdığı fantastik unsurlar yanı sıra distopik bir özellik de taşımaktadır.

Fantastik yazın denince Türk edebiyatında unutulmaması gereken yazarlardan biri de İhsan Oktay Anar'dır. Yazarın romanları tarihi özellikleri taşıması yanı sıra bolca olağanüstü özellik taşıyan sürükleyici ve gizemli olayları da barındırır. Genellikle Osmanlı dönemindeki yaşantıları masalımsı bir şekilde düşsel alana sokar. *Puslu Kıtalar Atlası* (1995), *Kitab'ül Hiyel* (1996), *Efrasiyab'ın Hikâyeleri* (1997), *Amat* (2005), *Suskunlar* (2011), *Yedinci Gün* (2012) fantastik unsurların bolca yer aldığı eserleridir.

Barış Müstecaplıoğlu'nun 2002'den sonra yayımlamaya başladığı günümüz dünyasında farklı hayali âlemlerde geçen maceraların anlatıldığı *Perg Efsaneleri* roman serisi ve Leyla Erbil'in *Cüce* (2001) adlı romanları da fantastik alan da yazılmış önemli eserlerdendir.

2000’li yıllardan itibaren Türk edebiyatında fantastik edebiyata büyük bir yöneliş başlar. Bunda sinemanın da payının büyük olduğu kanaatindeyiz. Fantastik bu dönemden sonra birçok roman ve hikâyenin olmazsa olmazı haline gelir. Bu dönemden sonra ortaya konan ürünleri şöyle sıralayabiliriz: Alp Aras, *Büyülü Efsaneler Serisi*; Orkun Uçar, *Habis Üçlemesi*; Göktuğ Canbaba, *Kuzey Kıtalar Efsanesi*; Gündüz Ögüt, *Nehrin İki Yakası*; Saygın Ersin Zülfikar’ın *Hükmü*, *Erbain Fırtınası*; Ahmet Aziz Çongarlı, *Yılan Kayası*; Sibel Atasoy, *Sırtkan Kırmızı Ay*, *Venüs Bağlantısı*; Mine Söğüt, *Kırmızı Zaman*; Osman Koca, *Kral Suban*; Y. Hakan Erden, *Kitab-ı Duvduvani*, *Zaman Çöktü*; Yücel Banku, *Goncanın Üçüncü Günü*; Levent Mete, *Büyücüler*, *Rika’nın Beyninde*; Burak Eldem, *Seni Tilsimler Korur*; Burak Turna, *Üçüncü Dünya Savaşı*; Özlem Alpin, *Yüreğin Zafere Çağrısı*, Turgay Güler, *Mehdix*; Erdoğan Ekmekçi, *Londra İnekleri*; Osman Aysu, *Leoparın İzleri*; Şule İbiş, *Elbid Avcısı*; Berrak Yurdakul, *Konuşmayan Tavus Kuşu*; Gülten Dayıoğlu, *Alacakaranlık Kuşları*; İsmet Yazıcı, *Emir*; Armağan Ethemoglu, *Son Masal*; İlker Yenigün, *Kurşun Yılanı Tutmaz*, İsmail Ünver, *Anıtkabir Soygunu*; Nefrin Tokyay *Gizli Evin Kitabı*, Ayşe Şasa, *Şebek Romanı*.

Yukarıdaki yazarların dışında tezimizin de konusu olan Sadık Yemni çok sayıda polisiye, bilimkurgu, ütöpik ve distöpik eser verir. Neredeyse roman ve hikâyelerinin tamamında fantastik unsurlar görülmektedir.

1.2. Fantastiğe Yakın Türler

Fantastik edebiyat ütopya, distopya (kara ütopya/karşı ütopya) ve bilim kurgu alanlarıyla bazı yönlerden ortaklık göstermektedir. Bu türlere bakıldığında, ele aldıkları konularda insanların günümüz gerçekliğinden koptuğu bambaşka, gerçekleşme ihtimali imkânsız gibi olan konuları ele aldıkları görülmektedir. Fantastik yazın ile ilişkileri ise temel olarak bu kopuş ve olağanın dışına çıkış hallerindedir.

1.2.1. Ütopya

Ütopya, tasarlayıcısı için ulaşılacak bir amacı temsil eden düşünsel ve tutarlı bir toplum oluşturma anlamına gelmektedir. “Köken olarak Yunanca yok/olmayan anlamındaki ‘ou’, mükemmel olan anlamındaki ‘eu’ ve yer/toprak/ülke anlamındaki ‘topos’ sözcüklerinden türemiştir. Edebî tür olarak dünya edebiyatında 1516’da Thomas More’un eseri *Utopia*’nın yazılmasıyla yaygınlık kazanmaya başlayan ütopya, zamanla bu esere ad olmaktan çıkarak, bir edebî türün genel adı durumuna gelir.” (Urgan, 1984: 85) More, bu eserinde dinsel hoşgörüye dayanan, yöneticilerin halk tarafından seçildiği, yoksulluğun bulunmadığı, huzurlu insanların olduğu hayal ürünü bir toplumu tanıtır. Ütopyalar, içinde bulunulan dünyadan, yönetim modelinden, yaşama şartlarından kaçmak, kurtulmak isteyen insanlar için edebî eser seviyesinde sunulmuş alternatif hayat tarzlarının ve yeni dünyaların kurgusu durumundadır (Küçükcoşkun, 2006: 1).

Ütopyalar hayal ürünü, hiçbir zaman olmayacak olan toplumları ve dünyaları anlattıkları için fantastik ile sıkı bir ilişki içerisindedirler. Gerçek dünyadan uzaklaşma, çeşitli öğelerin ütopyadaki varlığı onu fantastik yazına yaklaştırmıştır. Öyle ki fantastik ve ütopya iç içe geçmiştir diyebiliriz. Ancak fantastik ve ütopya arasında kesin bir ayrım da bulunmaktadır. Ütopyalarda olağanüstü olaylar pek yoktur ve oluşturulan kurallar da açıktır. Okur beklenmedik bir durumla karşılaşmamaktadır. Oysa fantastikte durum böyle değildir. Her an olağanüstü olaylar ortaya çıkabilmekte ve sık sık karasızlık durumları yaşanmaktadır.

Ütopyaların karakteristik özelliklerini oluşturan iki unsur bulunmaktadır. Bunlardan birincisi içeriktir. Yani yazarın ideal, ulaşılması istenilen toplum için düşündükleri; öteki ise içerikten doğal olarak ortaya çıkan ve biçimde yer alan, her zaman durağan ve betimsel olmasıdır (Turan, 2004: 65).

Tarih boyunca birçok ütöpik eser kaleme alınmıştır. Ütöpik eser veren yazarların amacı açıktır. Toplumda yaşanan kusurlar karşısında, kusursuz ve ideal bir toplum düzeni önermek (Turan, 2004: 63). Dünya edebiyatında belli başlı ütopya

yazarları ve ütopyaları şunlardır: Platon'un *Devlet ve Yasalar*'ı, Thomas More'un *Ütopya*'sı, Etienne Cabet'in *Icaria'ya Yolculuk*'u, Campanella'nın *Güneş Ülkesi*, Edward Bellamy'nin *Geçmişe Bakış*'ı, William Morris'in *Olmayan Yerden Haberler*, Charlotte Perkins Gilman'ın *Herland*'ı; Francis Bacon'ın *Yeni Atlantis*'i.

Türk edebiyatında ise ütopya olmadığı yönünde genel kabul gören bir görüş vardır. Bu görüş bütünüyle yanlış değilse de farklı bir formülasyona ihtiyaç duymaktadır. Aslında Türk edebiyatında da ütopyalar vardır. Ancak birçoğu unutulmuş ve bugün kullandığımız ütopya kavramıyla tam olarak örtüşmeyebilmektedir. Farklı dönemlerde ve farklı siyasal yönelimlere sahip yazarlar tarafından yazılışlar da belirli ortaklıklar sergilerler (Kılıç, 2004: 85).

Kronolojik bir açıdan bakılacak olursa Türk edebiyatında Ziya Paşa'nın *Rüya*'sı, Namık Kemal'in *Rüya*'sı, Ziya Gökalp'in *Kızıl Elma*'sı, Ali Kemal'in *Fetret*'i, Halide Edip Adıvar'ın *Yeni Turan*'ı, Hasan Ruşeni'nin *Gaye-i Hayaliye*'si, Yahya Kemal'in *Çamlar Altında Muhasebe*'si, Ahmet Ağaoğlu'nun *Serbest İnsanlar Ülkesinde*'si, Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun *Ankara*'sı, Memduh Şevket Esendal'ın *Yurda Dönüş*'ü ve Şevket Süreyya Aydemir'in *Toprak Uyanırsa* adlı eserleri ütöpik özellikler taşıması bakımından önemli bir yer tutmaktadır. Bunların dışında şu eserler de göze çarpmaktadır: Latife Tekin'in *Unutma Bahçesi*, Çetin Altan'ın *2027 Yılı'nın Anıları*, Gülten Dayıoğlu'nun *Işın Çağı Çocukları*, Resat Karakuyu'nun *Ütopya Mistik Masal Dünyası*, Alev Alatlı'nın *Schrödinger'in Kedisi*, Cüneyt Arcayürek'in *Ku-de-ta*'sı, İlhan Mimaroglu'nun *Yokistan Tasarısı*, Buket Uzuner'in *Kumral Ada ~ Mavi Tuna...*

1.2.2. Distopya (Karşı Ütopya- Kara Ütopya)

Karşı ütopya, kara ütopya ve anti-ütopya olarak da bilinir. Ütopyalar üzerinden tanımlanmış ve ütopyaların olumsuzluğu olarak ortaya çıkmıştır. Çoğunlukla ütöpik bir toplumun antitezini tanımlamaktadır. Genellikle baskıcı toplumları ifade eden distopyalar, her şeyin olabilecek en yüksek derecede kötü

yerleri ve kötü düşsel mekânları anlatır. Peter Stockwell (2000'den Aktaran Özlük, 2011) distopyanın doğuşunu şöyle belirtir:

“20. yüzyıla kadar sanayi devriminin ütopya için gerekli olan teknolojiyi ve ekonomik koşulları sağlaması sonucunda kitle üretimi ve makineleşme, yazarlarda insanların makinelerin kölesi olacağı hissini uyandırmış ve ütopya, disütopya olmuştur.” (s. 204-205)

Bu tanımdan hareketle bilim kurgunun temellerinin de distopyalarla atılmış olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Distopyalarda bilimin getirdiği olumsuz sonuçlar üzerinde durulur bir bakıma, gelişmenin insan yaşamının sonu olduğu anlatılır.

Distopyalarda kötü bir yaşam çizilir. Her şeyin kötü olduğu ve kötüye gittiği, insanların hak etmediği ama genellikle isteyerek maruz kaldığı zor şartlar ve karamsar ruh halleri vardır. Oluşturulan bu dünyalarda insanlar mevcut durumlarının da farkında değildir. Fantastik yazından farkı yaşanan veya yaşanabilecek olumsuzlukların bilimsel nedenlerle açıklanabilir olmasıdır. En bilindik distopyalar ise şunlardır: George Orwell'ın *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört* (1984)'ü, Franz Kafka'nın *Dava*'sı, Aldous Huxley'in *Cesur Yeni Dünya*'sı, Isaac Asimov'un *Ben Robot*'u, Ray Bradbury'nin *Fahrenheit 451* 'i.

1.2.3. Bilim kurgu

Bilim kurgu, gelecekte olabilecek olayların, durumların, hikâyelerin, senaryolarının günümüzde mümkün olmayan bilim ve teknoloji unsurlarını kullanılarak oluşturulmasıdır. İngilizce 'science-fiction' kelimesinden dilimize çevrilmiştir. Ali Püsküllüoğlu (1996)'nın *Edebiyat Sözlüğü* adlı eserinde bilim kurgu şu şekilde tanımlanmıştır:

“Çağdaş bilimin verilerinden yola çıkılarak bilimin düş gücüyle birleşmesiyle oluşan, genellikle gelecekte veya evrenin, uzayın başka bir yerinde geçen olayları anlatan öykü, roman, film, vb.dir.” (s. 30)

19. yy başlarında Mary Shelley, Edgar Allan Poe gibi yazarlar ilk bilim kurgu eserlerini vermeye başlarlar. Aynı yüzyıl boyunca daha başka örnekler de ortaya çıkar. Elektrik, telgraf ve yeni ulaşım teknolojilerinin doğuşuyla Jules Verne ve H. G. Wells gibi yazarlar, bilim kurgu alanında önemli eserler üretirler. Günümüz edebiyatında ise bilim kurgu, en çok rağbet edilen ve okunulan türler arasına girmiştir.

Bilim kurgunun temelinde bilim ve teknik vardır. Günümüzün bilimsel dünyası da gelecekte ortaya çıkabilecek bilimsel dünya da bilimkurgu eserinin konusu olabilir. Nuran Özlük (2011) bunu şu şekilde açıklamıştır:

Bilim kurgu yazarı ya bugünün çağdaş bilim ve teknik gelişmelerini ya da bunların kısa sürede gerçekleştirebilecekleri sanılan etkilerini dikkate alır, bunlar olmazsa gelecekte var olacağını öne sürdüğü bir bilimsel gelişmeye dayandırır öyküsünü. Bu bilimsel gelişme ya da teknik buluş salt uydurma da olabilir, çağımızdaki bir varsayımın uzantısı da olabilir. (s. 30)

Fantastik ile bilim kurgu arasındaki ilişkiyi ise şöyle açıklayabiliriz: Fantastiğin yüzü ağırlıklı olarak geçmişe veya hâlihazıra dönükken bilim kurgunun yüzü daha çok geleceğe yöneliktir (Özlük, 2011: 33). Önemli bir diğer fark ise fantastik edebiyat daha çok olağanüstü durumlarla günlük yaşamda karşılaşamayacağımız olaylarla ilgilenirken, bilim kurgu olaylar karşısında mutlak gerçeklik aramaktadır.

Belli başlı bilim kurgu eserleri şunlardır: Jules Verne'nin *Düyadan Aya*, *Dünyanın Merkezine Seyehat*, *Denizler Altında Yirmi Bin Fersah*, *Meteor Avı*, *Seksen Günde Devri Alem* vb.; Isaac Asimov'un *Vakıf serisi*, *Ben Robot*, *İşte Tanrılar*; Ursula K. Le. Guin'in *Mülksüzler*; Jack London'un *Âdemden Önce*; Stanislaw Lem'in *Solaris*; Connie Willis'in *Kıyamet Kitabı*; Orson Scott Card'ın *Ender'in Oyunu* vb.

1.3. Fantastik ve Popüler Edebiyat

Popüler kelimesi köken olarak Latince “populus” sözcüğünden gelmektedir. Bir tür kültürü adlandırma ihtiyacından Ortaçağ’da ortaya çıkan kelime, “doğru” ve “halk için” anlamlarına gelmektedir (Akkoyunlu, 2012: 46). Zaman içerisinde anlamında değişiklikler meydana gelen ve her çağın politik durumlarına, akımlarına göre anlam kazanan “popüler” sıfatı, günümüzde “çoğunluğun beğenisi, ilgisi” anlamında kullanılmaktadır (Akkoyunlu, 2012: 46).

Popüler kavramı akla kalabalık, kitle, herkes gibi kavramları da getirir (Sağlık 2010: 95). Popülizmin temeline bakıldığında kelime anlamından hareketle ‘insan’ın olduğu görülmektedir. İnsanla ilgili olan diğer kavramlar, popülizmin kaynağını oluşturmaktadır. Kültür, ekonomi, medya, reklam, politika, kitle kültürü vb. terimler popülizmin temelinde yer alır.

Popüler kültür içinde değerlendirilecek bir başka önemli boyut da sanattır (Sağlık, 2010: 113). Sanatta ise daha çok edebiyat alanında kendini göstermiş ve popüler edebiyat kavramı doğmuştur. Murat Gülsoy (2012) Notos Öykü dergisindeki yazısında popüler edebiyatı şu şekilde tanıtmaktadır:

Kolay edebiyat ya da edebi olmayan edebiyat anlamında kullanılan bu terim, okurlarca çabuk tüketilen; okurun okuma anlayışını ve dünyaya bakışını zorlamayan, sadece eğlendirmeyi amaçlayan: çoğu zaman belirli türlerde anılan yüzeysel romanları işaret eder. Bu kitapları incelediğimizde biçim ve içerik olarak büyük ölçüde birbirine benzediğini fark ederiz. (s. 35)

Popüler romanı edebiyatın dışında tutan görüşler de vardır. Popüler edebiyatın gerçek bir edebiyat olmadığı, alt kültüre ait olup bayağı olduğu, tüketici amaçlı olduğu, ısmarlama üzerine yapıldığı, genellikle erotik konuları işlediği ve cinsel öğeleri kitap kapaklarında kullandığı görüşleri bu konuda ağır basmaktadır.

Popüler edebiyatın baş gösterdiği en önemli yazın türü ise romandır ki bu durumdan popüler roman kavramı da ortaya çıkmıştır. Bütün toplumlarda hemen her okuryazar, kimi öğrenmek kimi eğlenmek için değişik maksatlarla roman okumaktadır (Sağlık, 2010: 31).

Şaban Sağlık (2010) Popüler romanlar hakkında şunları söylemiştir:

“Liberalimin ürünü olan; çoğunlukla sanayi toplumunda –kapitalizmin ortamında- üretilen ve tüketilen; eğlence sanayinin de bir kolunu teşkil eden; genellikle sömürülen ve ezilen insanların umutlarını ve öfkelerini dile getiren; çok satılıp kolay anlaşılan bir roman türü.” (s. 115)

Popüler romanlar, aşk romanları, polisiye ve detektif romanları, casusluk romanları, popüler tarihi romanlar, toplumsal amaçlı romanlar, gerilim macera romanları, seri romanlar, dizi romanlar, mizahi romanlar, ideolojik ve politik romanlar, fotoromanlar ve çizgi romanlar şeklinde sıralanmaktadır.

Umberto Eco (2012) da popüler romanlarla ilgili görüşlerini Efsane Yaratım Sanatı adlı yazısında dile getirmiştir:

“Popüler roman diye bir şey var ve kısmen sınırları polisyenin ya da ikinci sınıf aşk romanlarının, plajda okunan, amacı yalnızca eğlendirmek olan kitapların çok ötesinde geçiyor. Bu kitapların derdi yaratıcılık ya da biçim değil. Başarıları tekrarlara yer vermek ve okurların hoşlandığı bir şablona uymalarına dayanıyor.” (s.38)

Popüler edebiyat ve fantastik arasındaki ilişkiyi ortaya koyarken popüler roman ve estetik roman arasındaki ayrımı da belirtmek gerekmektedir. Bunlar arasındaki fark şu şekilde açıklanabilir:

“Romanı iki kola ayırdığımızda bunlardan biri, romanı geniş halk kesimlerini aydınlatıcı ve eğlendirici bir araç olarak gören ‘popüler roman’; diğeri belirli bir

eğitim görmüş, kültür düzeyi yüksek; sanat ve edebiyat zevki gelişmiş okur kesimine yönelik ‘estetik roman’dır.’” (Sağlık, 2010: 236)

Ancak iki tür arasındaki sınırları kesin çizgilerle belirtmek de mümkün olmamaktadır. Cumhuriyet döneminden beri yazarların popüler çerçevede eserler verdikleri malumdur. Aslında Cumhuriyet dönemi Türk romanı tarihi, popüler romanın da tarihidir. (Türkeş, 2012: 32)

Bu tespitten hareketle bir yazarın aynı eserinde hem estetik roman unsurlarına hem de popüler roman unsurlarına rastlanmaktadır. Bir eserde popüler roman kategorisine giren, “suçlu aramak” olgusuna dayanan cinayet, kovalamaca ve macera öğelerinin bulunduğu polisiye romanına ait özellikler yer almaktayken aynı romanda estetik roman kategorisindeki metafizik roman öğelerine de rastlanmaktadır.

Popüler roman ve fantastik roman bağlamından hareketle düşünülecek olunursa birçok ortak konunun birlikte yer aldığı görülmektedir. Tarihi bir konuyu anlatan iki roman hem popüler roman özelliği hem de fantastik bir özellik sergileyebilir. Popüler tarihi romanlar olarak adlandırılan tür genellikle kahramanlarını tarihsel kişilerden seçmektedir. “Konularını tarihi olay ve kişilerden almakla birlikte, bu konuyu aşk, cinsellik, entrika, macera ve taht kavgası gibi öğelerle işler.” (Sağlık, 2010: 141)

Fantastik romanlarda tarihsel konulara inebilir. “Tarihi, bir fon olarak kullanan türlerden biri de fantastik romanlardır. Yaratık kahramanları, ölümsüz insanları, hayaletleri, denizaltı şehirleri ve daha birçok şaşırtıcı ve büyüleyici atmosferiyle fantastik romanlar, tarihi romanların en önemli malzemesini de kullanarak kendi içinde ayrımsız bir dünya yaratmışlardır.” (Taştan, 2013: 2)

Popüler romanlarla fantastik romanlar arasında konu ve okurun ilgisi gibi ortak özellikler bulunmakla birlikte çeşitli ayrımlarda söz konusudur. Bunlardan birincisi fantastiğin estetik romanlar başlığı altında verilmesi ve edebi bir değer taşımasıdır ki bunu popüler romanların çoğunda görmemekteyiz. Bir diğeri ise

anlatım biçimidir. Popüler romanlarda genellikle realist bir dil kullanılmaktadır. Okuyucuya gerçek dünyada olanlar anlatılır ve her şey açıkça okurun gözü önündedir. Fantastikte ise ‘olağandışılık’, ‘belirsizlik’ ve ‘garip olaylar’ yer almaktadır.

II. BÖLÜM

1. SADIK YEMNİ

1.1. Hayatı ve Yetiştği Çevre

Yazarın tam adı Sadık Ziya Yemni'dir. Nevin Hanım ile memur Enver Yemni'nin oğlu'dur. (Çakıroğlu, 2003: 1088) Sadık Yemni, 2 Ocak 1951 yılında İstanbul'un Kurtuluş (Tatavla) semtinde, Sopalı Hüsnü (Eşref Meriç) sokakta dünyaya gelir. İki buçuk yaşına geldiği zaman ailesiyle birlikte İzmir'e taşınır. "İlkokulu Hâkimiyet-i Milliye İlkokulu'nda okur. Anne tarafı Girit'ten, baba tarafı Tunus'tan Türkiye'ye göçtükleri için göçmen hikâyelerini dinleyerek büyüdü." (S. Çobanoğlu (2014: 23) Kişisel sitesinde yazar on yaşına gelmeden üç şeyde başarılı olduğunu söyler: "Yaramazlık, matematik ve edebiyat."² Çocukken ne olacaksın sorusunu ise şöyle açıklar:

"Çocukken babam, 'Büyüyünce ne olucan diye sorarlarsa tayyare mühendisi de,' diye tembih ederdi. Çok sık ettim bu lafı. Yuri Gagarin'in yörüngedeki ilk insan unvanını aldığı yıllardaydı." (Yemni, 2007: 56)

Karataş Ortaokulu'nu bitirdikten sonra Salah Birsal'in, Samim Kocagöz'ün ve Attila İlhan'ın da okumuş olduğu İzmir Atatürk Lisesine girmeyi başarır. Altı yıllık lise serüveninde unutulmaz maceralar yaşayan yazar bu yıllarını *Durum 429* adlı anısında yazıya aktarır.

Lise yıllarında öğrendiği işlerin çoğunu günümüzde de sürdüren yazar, bu yıllarda özellikle kimya ilmine merak sarar. Aynı zaman da fizik, kimya ve matematik alanında dersler de verir. Hatta Sefer ismini kullanarak yazdığı *Durum 429* adlı anı romanında lisede kimya hocasının yokluğunda derslere girdiğini, böylelikle İzmir Atatürk Lisesi'nin en genç öğretmeni olarak da tarihe geçtiği şu şekilde anlatır:

² <http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

Herhalde İzmir Atatürk Lisesi'nin 81 yıllık tarihindeki yaşı en küçük kimya öğretmeniydim. Daha 17'ye yeni basmıştım.

O yıllarda İstanbul'daki profesör amcamın kullanılmış, ama süper kaliteli takım elbiseleri terzilerin elinden geçerek üzerime uyarlanırdı. Havalı takım elbiselerimden birini giyerek ilk dersime girdim. Teksir sağ olsun özendirici bir şekilde izin vermişti dersini ekip gitmeme.

İçeri girince bütün sınıf rap diye ayağa kalktı. Biraz şaşkın şekilde kürsüye doğru yürüdüm ve güneydin dedim. Tek bir ağızdan sağ ol patlayınca az kalsın gülecektim.

...

Derslere başarıyla devam ettim ve başka bir nam daha inşa ettim. Şu ana kadarki en iyi kimya öğretmeni. Bunu sonradan duyan Ülker Hanım, defalarca, 'söylediğim gibi, Sefer benden daha iyi kimya biliyor,' diyerek eşine az rastlanır bir olgunluk sergileyecekti. (Yemni, 2007: 31-32)

Liseyi okuduğu dönem olan 1960'lı yılların dünyadaki ve Türkiye'deki genel durumu yazarın gözüyle şöyledir:

Neydi altmışlar? İki dünya savaşı sonrasında insanlığın alabileceği en derin umut soluğu mu? Bir yazarın dediği gibi batan giden Atlantis mi? 1962'de Küba krizi sırasında bir atom savaşını kıl payıyla atlatmıştık. Beatles bombası patlamıştı onun yerine. Kennedy ve M. Luther King vurulmuştu. Mini etek gibi harika bir icat gündemdeydi. İlk monokini fotoğrafları elden ele geziyordu. Yumuşama dönemine girmiştik. Dünya çapında öğrenci olayları patlak vermekteydi. Ünlü Roma Kulübü kurulmuştu.

1968'de Türkiye'de Süleyman Demirel başbakandı. Daha 'yollar yürümekle aşınmaz,' 'benzin vardı da biz mi içtik,' cinsinden veciz sözlerini sarf etmemişti. Başta trafik canavarı olmak üzere bilumum diğer canavarlar henüz gündeme ağır damga basacak durumda değillerdi. Sinsice palazlanmaktaydılar. TİP meclisteydi. Çetin Altan'ın milletvekili dokunulmazlığı yeni kaldırılmıştı. Nehar Tüblek İtalya'nın Bordhigera kentinde düzenlenen karikatür yarışmasında Altın Hurma Ödülü'nü kazanmıştı. Büyük şehirlerdeki tapusuz devlet arazilerinin kitlesel yağması ilk on beş yılını başarıyla doldurmuştu. Gecekondulaşma son gaz devam etmekteydi. (Yemni, 2007: 4)

Liseden sonra Ege Üniversitesi Kimya Mühendisliği bölümüne başlar. 4 Kasım 1975 yılında 3. sınıf öğrencisiyken hava değişimi için Amsterdam'a gider.

Yine yazarın deyimiyle ‘gidiş o gidiş’,³ 37 yıl kesintisiz Hollanda’da kalır. Amsterdam’da çeşitli işlerde çalışan Sadık Yemni, ilk başlarda dayısının hazır giyim atölyesinde çalışır. “ Ağır kot kumaş toplarını sırtında üçüncü kata çıkarmak, beş yüz buruşuk yeleği bir saatte ütölemek, polis baskına geldiğinde oturumu olmayan terzilerin arka taraftan iple sarkılarak kaçabilmeleri için adamları oyalamak için yeni beceriler edinir.”⁴

1977’de önceden butik olan ve yazarın *Alsancak Börekçisi* adlı eserine ismini veren börekçide çalışmaya başlar. *Alsancak Börekçisi* eserinde buradaki yıllarını ince ayrıntılarına kadar anlatır. Sabahın erken saatlerinde gelen Türk kumarbazlar, adam öldürmüş kabadayılar, işsizler, oturma izni olmayan kaçaklar, hırsızlık malı satan bitirimler, eşcinseller, dolandırıcılar ve çeşit çeşit müşteriler yazarın Amsterdam hatıraları arasına girer.

1978-1981 yıllarında Rozengracht’taki belediyeye ait spor salonunun da gönüllü olarak antrenörlük yapar. Daha sonra o tarihlerde bir antrenman yeri olan Splash’de jürilik; yine bu yıllarda kung fu da yapmaya başlayıp sporla haşır neşir olur.

Yazar, 1978-1980 yıllarında çeşitli işlerde çalışır ve çeşitli tecrübeler edinir. Mobilya taşımacılığı, temizlik, döner satma gibi birçok işe girmiştir. Daha sonra kendisinin yazma amacını gerçekleştirmeye de vesile olan demiryollarında köprücülük yapmaya başlar. 1980-1989 yılları arasında hem demiryollarında memur olur hem de evlenir. Bu yıllarını verdiği demeçlerde en verimli yıllar olarak anlatan yazar, köprücülük yaparken insanları okuduğunu belirtir.

1984 yılında Amsterdam’da yayımlanan Haber Gazetesi’nde makaleler yayımlar. Aynı yıl Türkçe yayın yapan MTV’de çalışmaya başlar ve burada genellikle söyleşiler yapar.

³ <http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

⁴ <http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

Sonraki yıl Utrecht şehrinde yayım yapan İlke Dergisi'nde yazmaya başlamıştır. Bu dergide söyleşiler ve makaleler yazmakta, öykülerini yayımlamaktadır. 1986 yılında belediye meclisi seçimlerine Türklerin de katılmasıyla aday olan 14 kişiyle söyleşi yapar. Aynı yıllarda Amsterdam'dan temelli olarak kaçmayı dener ancak bunu başaramadığı belirtir. Avustralya'nın Sydney ve Brezilya'nın Rio De Janerio kentlerine yaptığı girişim başarılı olmaz ve Yemni yine Amsterdam'da kalmaya devam eder.⁵

1985'te baba olur. 1987 yılında demiryolu işçilerinin hayatlarını anlatan ve sekiz öyküden oluşan *Demirden Gaga* adlı eseriyle edebiyat sahasına girer. Aynı yıl ilke dergisinin düzenlediği öykü yarışmalarında jürilik yapmaya başlar. Bu, 2012 yılına kadar devam eder.

1993 yılında *Amsterdam'ın Gülü* ve 1994'te *Amsterdam'ın Şövalyeleri* isimli eserlerini yayımlar. Polisiye romanlar, dedektiflik yapan Orhan Demir'in maceralarını anlatırken Avrupalı Türk'lerin de yaşamına ışık tutar.

“Hollanda Sağlık Bakanlığının inisiyatifiyle yazdığı on skeç, filme çekilip TRT-INT tarafından defalarca yayınlanır. Aynı yıllarda 4-6 yaşları arasındaki çocuklar için öyküler yazmıştır. Bu öyküler Türkçe ve Hollandaca olarak yayımlanır.”⁶ Takip eden yıllarda sahnelenmiş olan *Karagöz Hollanda'da, Gece Vardiyası* ve *Paradigma* adlı üç tiyatro oyunu yazar.

“1995'te Sarp Sapmaz isimli karakterinin maceralarını anlatan seri kitaplardan ilki olan *Muska*'yı yayımlar. Eser 305 kitap arasından seçilerek AKO Edebiyat Ödülü'nün aday listesine girmeyi başarır.”⁷ Eser Türkiye'de yayımlandıktan sonra büyük rağbet görür ve birçok yazarın fantastik yazında eserler vermesine öncülük eder. Yazar, bu eserinde kendi tabiriyle ‘Fantastik Korku Tirildemesi’ türünde yazdığını belirtir.

⁵ <http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

⁶ <http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

⁷ <http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

2000 yılında Hollandaca yeni bir eser daha yayımlar. “*Dördüncü Yıldız (De Vierde Ster)*” adlı romanı En Yeni Dünya Düzeni’nin habercisi olarak kabul edilir. 2001 ve 2004 yıllarında yine liseli gençlere fizik ve kimya derslerinin yanı sıra Türkçe dersi de verir.”⁸

2002 yılında *Metros*, 2003’te *Çözücü*, 2004’te *Ölümsüz* ve 2005’te de *Yatır* romanlarını yayımlar.⁹ Yine 2005 yılında Türkiye’de yayımlanan *1002. Gece Masalları* fantastik öykü derlemesi kitabına *Bekleme Odası* öyküsüyle katılır. Aynı yıl Hollanda Türk Yazarlar Birliği başkanı seçilir. Başkanlığı süresince çeşitli etkinlikler yapmış, kulüpler kurmuş, çeşitli oluşumlara ön ayak olup, çeşitli dergiler çıkarmıştır. 2006’da Fikir Yongalama Kulübünü kurar, bu kulüp 2011 yılında Amsterdam Tartışmaları adını alır. Kulüp günümüzde de faaliyetlerine devam etmektedir. Yine 2005 yılında Kopenhag Kriterleri’nin yanı sıra Konya Kriterleri’nin de konuşulması gerektiğini savunan bir yazı yayımlar. 2007 yılında iki ayda bir yayımlanan dijital dergi olan ODA Edebiyat ve Felsefe Dergisi’ni kurar.¹⁰

2006 yılında Doğu ve Batı ilişkilerini anlattığı ve adeta günümüz siyasi, sosyal olaylarına da ışık tutan polisiye romanı *Muhabbet Evi*’ni yayımlar. Ayrıca 2006 yılında köşe yazıları da yazar. Yazılarında genellikle Avrupa’da hortlayan ırkçılığı ve İslamafobi’yi anlatır.

2007 yılında İzmir Atatürk Lisesi yıllarındaki anılarını *Durum 429* adıyla yayımlar. Bu eser yazarın gençlik yıllarına ışık tutmakta ve dönemin Türkiye’siyle dünya gündemine değin ilginç anekdotlar vermektedir. 2009 yılında ise *Hayal Tozu Gölgecisi* adını verdiği kısa öyküler içeren kitabını yayımlar. “Aynı yıllarda çeviri de yaparak Bernleff’in *Dışarısı Pazartesi* adlı eserini Türkçeye çevirmiştir. Daha sonra Sandra Roeloff’un *Bir İdealistin Anıları*’nı ve Hollandalı 5 ünlü öykücünden birer öykü’yü Türkçeye çevirmiştir.”¹¹ Yine bu yılda dijital olarak yayımlanan Gölge Dergisi’nde öykülerini okuyucuyla buluşturmaya başlar. 2009-2011 yıllarında

⁸ <http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

⁹ https://tr.wikipedia.org/wiki/Sad%C4%B1k_Yemni (Erişim Tarihi: 19.09.2016)

¹⁰ <http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

¹¹ <http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

Hollanda’da Türkçe olarak yayımlanan Platform Dergisi’nde denemeler yazıp söyleşiler yapar.

Yaşadığı tecrübeler ve edindiği iş deneyiminin yanında medya geçmişi Yemni’ye göçmen Türk’leri daha yakından tanıma imkânı verir. Batı’nın İslamofobi tezgâhı, çokkültürlülük, dinler arası diyalog, yabancıların temel sorunları, Türk girişimcilerin dinamizmi, yeniden canlanan İpek Yolu, Türkçe icra edilen medyanın gücü, üçüncü hatta dördüncü kuşağın vizyonu, Türkiye imajının grafiği, Neo-Oryantalizm, Yeni Haçlı Seferleri, 1. Gladyo ve 2. Gladyo (FETÖ) faaliyetleri gibi meselelere daha derinlemesine bakabilir.¹²

Yazar, 4 Kasım 2012’de hava değişimi için gittiği Amsterdam’da 37 yıl kaldıktan sonra İzmir’e geri dönüş yapar. Yine aynı yıl *Arafor*, *Ağrıyan*, *Zihin İşgalcileri*, *Sınav Hortlağı*, *Korkulobin*, *Zaman Tozları 2* ve *Kuşadası’ndan Sevgilerle* başlıklı yedi kitap yayımlar. 2013 yılında ise *İfrit 18.19* ve Amsterdam anılarını anlattığı *Alsancak Börekçisi* isimli iki kitap daha yayımlar.

2013 yılında İzmir’e kesin dönüş yapar. 2014 yılında iki roman daha kaleme alır. Bunlardan biri Gezi Olayları ve 17-25 Aralık 2013 tarihindeki Hukuk Darbesi’nin etkisiyle yazdığı FETÖ’yü anlatan *Kayıp Kedi* romanıdır. Yazar o tarihte yazdığı eserle bu terör örgütünün tüm işleyişini gözler önüne sermiştir. Bir diğer romanı olan *Nazarzede Kliniği* ile de “Yeni Dünya Düzeni Müslümanlığı,”¹³ aile düzenini ve ulus devletleri yıkmaya yönelik ortaya atılan tuzakları anlatır.

2016 yılında *Ela* adlı yapı zekâ romanını yazar. Dsitopik ve fantastik unsurların iç içe geçtiği eser yoğun ilgi görür.” İtibar Dergisi’nin 2016’nın Mart ayındaki sayısında *Üçüncü Kapı* ve aynı derginin haziran sayısında ise *Balonlu Vadi* adlı makalelerini yayımlar.¹⁴ Yazar 15 Temmuz gecesini anlatan *93. Yıl Marşı* adlı bir öykü de yazar. Halen her alanda yazmaya devam etmektedir.

¹² <http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

¹³ <http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

¹⁴ <https://itibardergi.com/2016/03/> (Erişim Tarihi: 24.09.2016)

1.2. Düşünce Yapısı ve Sanat Anlayışı

Sadık Yemni, “kendi tabiriyle ‘Paranormal, bilimkurgu, gizem, polisiye, dram türlerinin karışımı bir türde’ çeşitli eserler kaleme almakta olan bir yazardır.” (S. Çobaoglu (2014: 25) Yazarlık gücünü hiç kuşkusuz çocukluk yıllarından almakta olan yazar çeşitli röportajlarında ve söyleşilerinde bundan sıkça bahsetmektedir. İzmirli göçmen bir aileye mensup olması ve o zamanki İzmir’in teknolojik olarak insan yaşamını, sosyal ilişkileri yok etmemesi Yemni’nin çevresinde sözlü kültürün tüm ürünlerinin yaşanmasını sağlamıştır. Kendi tabiriyle çevresinde ‘doğal meddahlar’ vardır (S. Çobanoğlu (2014: 25). Seda Aksüt Çobanoğlu (2014)’nun yapmış olduğu röportajda Yemni, kendisine ilham veren göçmenlik için şunları söyler:

Her zaman insanın yazar olması şart değil. İyi bir konuşmacı olabilir, iyi bir hatip olabilir. Bu tür kimselerin mutlaka bir aile veya bir sosyal çevreleri oluyor onları buna hazırlayan. İyi hatipler, iyi anlatıcılar, modern meddahlar bir de yazarları katabiliriz; bunların iyileri, yani iyi yazarlardan kastım anlatımda okuru içine alabilen, onu çekebilen anlatımlar. Bu anlatımların gücü, o yazarların, işte o bahsettiğim kategoriden kimselerin arka planlarındaki, yani gelişim süreçlerinde onlar üzerinde etkili olmuş olan şahıs ve sosyal çevrenin etkisiyle oluyor. Aslında bir kolektif etki bu. Aslında benim yazdığım şeylerin çoğunu herkes kafasında film olarak gördüğünü söylüyor. Şimdi bu böyle direkt benim başarıım değil. Bu, bir kolektif anlatım malzemesi.... Birincisi, İzmir’in daha henüz kozmopolit olduğu zamanlara denk geldim. Çok fazla sayıda göçmen vardı. Herkes göçmendi neredeyse mahallemizde ve yan mahallelerde. Mahalle hayatı vardı. İkincisi; göçmenler ağırlıktaydı, biz de göçmen aileydik. Anneler Girit’ten, babamın ailesi Tunus’tan göçmedir. Yani göçmenlik hem anneden hem babadan. Şimdi, göçmenin hikâyesi çok olur. Göçmenlik hikâye demektir. Şurada şu vardı, şöyleydik de böyleydik de, güzellemler de gırlaydı. Fakat öyküsü bol olur. Çoğunlukla göçler keyif için değildir, ekonomiktir, çaresizliktendir. Nadiren kendi seçimimizle olur. Bu böyle acılı vakaların sonucunda olan göçmenlerden olduğu için insanların içinde de bir anlatma enerjisi vardı. Yani bunu anlatmayı böyle bir şevkle istediklerini söyleyebilirim. (s.25-26)

Yemni, çocukluk döneminde en çok kendisini etkileyen kişi olarak anneanesi Cemile Hanım’ı gösterir. Kendiyle yapılan bir röportajda anneannesinin medyum olduğunu ve hislerinin çok kuvvetli olduğunu anlatır ve bir örnek verir.

Yemni, “Gece vakti susadığım zaman anneannem ben ona demeden susadığımı anlar ve bana su getirirdi.”¹⁵ der. Cemile Hanım ve yazarın çevresindeki çeşitli kültürlerden ve çeşitli karakterlere sahip kişiler yazara ilham verir ve yazarın eserleri arasında yerini alır. *Muska*, *Yatır* vb. eserler bu karakterlerin yer aldığı yapıtlardır. Seda Aksüt Çobanoğlu (2014)’yla yapılan röportajda anneannesinin ve çevresindeki farklı karakterlerden şöyle söz etmektedir:

Bir de mesela komşu bir teyzemiz vardı, anneannemden bayağı yaşlıydı yani kadın. O, Arapça kitaplar getirirdi. *Binbir Gece Masalları*’nı Arapça okurdu. İki dil bildiği için, ikisini bir arada konuşan iki dilli insanlar... Mesela benim annem Yunanca ve Türkçeyi iki dilli konuşurdu. O da Arapça ve Türkçeyi iki dilli konuştuğu için anında tercüme ederdi. Bütün kadınlar toplanırlardı bizim evde -bizim ev toplanma merkeziydi- kadın kadına ama erkek yok, çocuk da yok. Çocuklar oynuyordu bahçede falan yani mahalle hayatı var, öyle apartmanlarda değiliz. Bahçeli evde oturuyoruz Göztepe’de İzmir’de. Ondan sonra o kadın oradan okur, anında çevirir, “hımmm” falan derler, kendi aralarında konuşurlar: ‘Bunu mu demek istiyor şunu mu demek istiyor’ ... O *Binbir Gece Masalları*’nı esas kaynağından, yani daha Türkçe çevirisi belki 58’de 60’da, belki değil kesinlikte yoktu. Seçmeler şeklinde bir tercüme vardı ama esas ana şey yoktu henüz elde. Sonra o yaşta insanın kulağı iyi duyuyor. Kapılar açık, pencereler açık. İzmir’de hava her zaman sıcak ya, ben o çevirileri dinlerdim bir eşige oturup. Anlatıyor kadınların kendi aralarındaki tartışmalarını, rollerini. Bir de böyle bir çizgi vardı. Mesela *Ali Baba ve Kırk Haramileri* ilk defa onlardan dinledim. Şöyle olurdu bazen. Bu kadın çok saygınlık görürdü, Arapçayı çok kolay okuyabildiği ve çevirisi olmayan kitaplardan özel kaynak sunduğu için kadınlara direkt olarak. Böylece okumaları gerekmiyor, sözlü kültür hâline dönüyor. O, çok itibar gördüğü için bu itibardan hoşnut olduğundan elinde kitap olmadan da çok şey anlatırdı. Benim en çok aklımda kalanlar *Mesnevi*’den, *Binbir Gece Masalları*’ndan seçtiği şeylerdi. Mesela *Mesnevi*’den de okurdu. Ben yıllar sonra onun *Mesnevi*’den olduğunu anladım. (s. 30-31)

Yazarın birçok ülkeyi ve kenti gezmesi, oralarda yaşaması, birçok kültürü tanınması ve birçok işte çalışması ona zengin bir birikim sağlar. Romanlarında ve öykülerinde bu zenginliği her yönüyle görmek mümkündür. Ayrıca tanıklık ettiği dönemlerin Türkiye ve Dünya tarihinde kendisine hatırı sayılar tecrübeler edinir. *Durum 429* ve *Alsancak Börekçisi* anı romanlarında kendisiyle ilgili ve yaşadığı

¹⁵<https://www.youtube.com/watch?v=QuLfOGkyNiU>(ErişimTarihi:19.08.2016)

dönemlerle ilgili bilgiler vermektedir. Kendisiyle yapılan röportajda Yemni yaratıcı yazarlığı şu şekilde tanıtır:

“Bize kendimizi hatırlatan, empati gücümüzü besleyen, sezgilerimizin tül den parmaklarının dokunduğu en uç yerlerden tekinsizlik estiren, hedefi akıcı metin, iyi kurgu, sarsıcı son formatı olan yazı işçiliğine yaratıcı yazarlık denebilir.”¹⁶

Yemni kendisini sadece romanlarla sınırlı tutamaz ve daha değişik türlerde de yazılar kaleme alır. Öyküler, tiyatrolar, çeviriler, söyleşiler, denemeler yazarlık hayatında önemli bir yere sahiptir. Romanlarında ele aldığı, üzerinde durduğu her konu öykülerinde de karşımıza çıkmaktadır. Hatta birkaç öyküsü daha sonra roman olur. Yemni’nin öykülere en az romanlar kadar önem verdiği açıktır. Bu durumu şöyle açıklar:

“Ben bir roman yazarıyım. Roman iyi bir hikâye üzerine kurulmalıdır diyenlerdenim. Hikâye temeli sağlam olmayan roman, iyi okurun kalbinde asla taht kuramaz. İyi bir hikâye sadece zekâ ya da kurnazlığın dürtmesiyle değil, daha çok inançla, yani sezgilerin çıkarsamasıyla yazılır.” (Yemni, 2009: 126)

Yemni bazı öykülerinde öykücüsü ile ilgili bilgiler vermekten de geri durmamaktadır. Bunlardan biri olan *Hayal Tozu Gölgeci* öyküsünde, öykünün bitmesini esaret olarak tanımlar:

Bir yerde şiir biterse özgür ve esrik ruh eprimesi var demektir. Öykü biterse ağır koşullar altındaki toplu bir esaret durumundan söz edebiliriz. Dünyamızda şu anda en büyük tehdit altında olan doğal ürün temiz su kaynakları, petrol, bazı nadir metaller falan değildir. Öykü yaratma coşkumuz da ciddi bir şekilde donukluğa evrilmektedir.(Yemni, 2009: 125)

Yazar için yazmak, yaşamaktır. Yemni esrarengiz, gizemli, korkunç olayları hikâye eder eserlerinde. Özellikle anlatım tarzıyla, anlatığı olayları farklı türlerde ve

¹⁶ <http://www.kayiprihtim.org/portal/roportajlar/sadik-yemni-ile-roportaj/> (Erişim Tarihi: 20.08.2016)

eserlerde iç içe geçirmesiyle kendi tarzını ve özgünlüğünü oluşturan sanatçılardandır. Yemni'nin kaynağını gizemden, bilinmeyenden alan eserleri insanın kim olduğunu sorgulaması temelinde şekillenir. Neredeyse her roman ve öyküsünde Yemni kahramanlarının bilinçaltına iner ve korkularıyla karşılaşmasını sağlar. Bunun için en çok kullandığı yöntemlerin başında ayna metaforu gelir. Ayna, aslında insanın kendi ruhunu gösteren bir araçtır.

Yemni çocukluk yıllarından itibaren fizik, matematik ve kimyaya ilgi duyar hatta 15 yaşandayken kendisi için kimya laboratuvarı oluşturur. Ancak aynı zamanda metafiziğe de ilgi duymaktadır. Evrenin düşünüleninden daha interaktif bir yapısı olduğuna inanır. Hayatı böyle algılamasında sık sık bahsini açtığı *Muska* romanında da Cemile Hanım ismiyle yer verdiği anneannesinin varlığını bağlamaktadır. Onun torunu olması ve yanında büyümüşü kendisinin de parafizik düşünmesine yol açar.

Yemni neredeyse tüm eserlerinde felsefenin ve hatta insanlık tarhinin en eski sorusu olan “Ben kimim?” üzerine inşa eder. Ünlem dergisinin Aralık 2006 tarihli 20. sayısında “Ben kimim?” sorusunun bilinmeyeni sorgulayarak mı yanıtlanabileceğini düşünüyorsunuz sorusu üzerine Yemni şu cevabı verir:

Eğer demirden bir nesneyi ellediğinizde aklınıza; demir atomunun çekirdeğinin çevresinde 26 elektron olduğu, 1943 Haziranında Philadelphia Limanı'nda testten geçen geminin optik olarak görünmez olduğu, kara delikler, ‘worm hole’, zamanı yamultan kurt delikleri, Hızır, ‘İyi saatte olsunlar’ ve bunları çağrıştıran diğer Anadolu efsaneleri aynı anda geliyorsa sizin ‘Ben kimim’le ciddi bir mesleniz olduğu açıktır. İnsanın içindeki en güçlü dürtü, var kalabilmenin yanı sıra, bu meraktır. Bilmek yani... Bu sorgulama bilgiye açılan yolun tozu toprağıdır. (Yayman, 2006: 24)

Yazar, romanlarındaki esrarengiz olayların ve durumların bu merakı hızlandırmak amacıyla olduğunu açıklar. Aklının sınırlarının öte tarafında bekleyen karanlığın cazibesi, onu kendine çekmektedir. Korkunun ve endişenin insan davranışlarını yönlendiren güçlü bir etken olması yazarın eserlerine yansımıştır. Yazara göre korkunun rengi karadır. Bunu *Yüzüklerin Efendisi* filminin *İki Kule* adlı bölümünden örnek vererek açıklar. Filmde korkunun odak noktası Rohan halkı olan

sarışın, mavi gözlü ve beyaz insanların kaldığı şatoya tenleri, giysileri ve niyetleri kapkara olan yaratıkvari insanlar saldırır. Yemni bunun ırkçı ve kasıtlı kotarılmış sahneler olduğunu belirtmektedir. Zira korku günümüzde çok sık kullanılan bir manipüle aracıdır (Yayman, 2006: 24).

“Yemni’ye göre yerin ruhu vardır.” (Yayman, 2006: 24) Yazarın çocukluk ve gençlik yıllarını yaşadığı İzmir, eserlerinde de yer bulur. *Muska*, *Öte Yer* ve *Yatır*’da anlatılan İzmir kişiselleştirilir. İzmir’in kozmopolit, modern ve hoşgörülü ortamının yazarın üzerindeki etkisi açıkça görülmektedir. Yerin ruhu yazarı bırakmaz ve ona bu romanları Amsterdam’da yazdırır.

Yemni, romanlarının tamamını Türkçe yazmıştır. Hollandaca birkaç kabare oyunu yazar ve bu oyunlar sahnelenir. Yemnice Sözlüğü’nün yanı sıra yazarın kendi tabiriyle kendince ortaya çıkardığı terimler de bulunmaktadır. Yazdıklarının başka dillere çevrilmesini pek önemsemeyen yazar, kendisine Türkçe bilen okurların yeterli olduğunu belirtir.

1.3. Eserleri

1.3.1. Romanları

Muska, İstanbul, Metis Yayınları, 1995.

Amsterdam’ın Güllü, İstanbul, Everest Yayınları, 1996.

Öte Yer, İstanbul, Everest Yayınları, 1997.

Dördüncü Yıldız (De Vierde Ster), Amsterdam, 2000.

Metros, İstanbul, Everest Yayınları, 2002.

Çözücü, İstanbul, Everest Yayınları, 2003.

Ölümsüz, İstanbul, Everest Yayınları, 2004.

Yatır, İstanbul, Everest Yayınları, 2005.

Muhabbet Evi, İstanbul, Everest Yayınları, 2006

Zaman Tozları/Tekinsiz X-Vak'alar Hafiyesi Osman Demir'in Serüvenleri, İstanbul, Astrea Yayınları, 2010.

Akisfer, İstanbul, Çizmeli Kedi, 2011.

Sokaklar Benim Yeniden, İstanbul, Çizmeli Kedi, 2011.

Zaman Tozları 2- Gizemli Evren, İstanbul, Çizmeli Kedi, 2012.

Zihin İşgalcileri, İstanbul, Çizmeli Kedi, 2012.

Kuşadası'ndan Sevgilerle, İstanbul, Çizmeli Kedi, 2012.

Ağrıyan, İstanbul, İthaki Yayınları, 2012.

Çözücü - Bir İstanbul Bilimkurgusu, İstanbul, Nar Kitap, 2013.

İfrit 18.19, İstanbul, Nar Kitap, 2013.

Kayıp Kedi, İstanbul Kırmızı Kedi Yayınevi, 2015.

Nazarzede Kliniği, İstanbul, Erdem Yayınları, 2015.

Ela, İstanbul, Sedir Yayınları, 2016.

1.3.2. Öyküleri

Demirden Gaga (De Ijzeren Snavel), Amsterdam, 1987.

Köprünün Ruhu (De Geest van de Brug), Amsterdam, 1991.

Amsterdam 'ın Şövalyeleri (De Ridders van Amsterdam), Amsterdam, 1994.

“Bekleme Odası”, 1002. Gece Masalları, Haz. Yiğit Değer Bengi, İstanbul, Metis, 2005.

“Akaşanlar”, İstanbul Öyküleri, İstanbul, Timeout İstanbul, 2007.

“Yak ve Git”, İstanbul Noir, İstanbul, Everest Yayınları, 2008.

Hayal Tozu Gölgecisi, İstanbul, Everest Yayınları, 2009.

Arafor, İstanbul, Kafekültür Yayıncılık, 2012.

Sınav Hortlağı, İstanbul, Çizmeli Kedi, 2012.

Yazarın Gölge, Tersninja, Xasiork adlı e-dergilerde de yayımlanan birçok öyküsü ve denemesi vardır.

1.3.3. Tiyatroları

Karagöz Hollanda’da, Amsterdam, Het Internationaal Danstheater, 1990-1991.

Dördüncü Vardiya (Kitap olarak basılmadı, oyun olarak sergilendi.)

Paradigma (Kitap olarak basılmadı, oyun olarak sergilendi.)

Het Station (İstasyon), Amsterdam, De Balie, 1992.

1.3.4. Söyleşileri

Diyalogos (e-kitap), İstanbul, Kafekültür/Zeplin Kitaplar Dizisi, (Halil Gökhan'ın Sadık Yemni ile söyleşisi)

1.3.5. Denemeleri

Korkulobin, Kafe Kültür Yayıncılık, 2012.

1.3.6. Çevirileri

J. Bernlef, *Dışarısı Pazartesi*, İstanbul, Gri Tasarım/Roman Dizisi, 2007.

1.3.7. Anıları

Durum 429, İstanbul, Everest Yayınları, 2007.

Alsancak Börekçisi, İstanbul, Nar Kitap, 2013.

1.4. Eserlerinin İçeriği

1.4.1. Romanları

1.4.1.1. *Muska*

Eser, Sarp Sapmaz'ın başından geçen fantastik olayları anlatır. Sarp'ın maceralarının ilk kitabı olan *Muska*, 60'lı yılların İzmir'inde gerçeğe gerçek dışının, bu dünyayla başka dünyaların kesişiminde yaşanan olayları konu edinir.

Eser, altı bölümden oluşur ve aslında altı bölüm, altı aynadır. Ana konu ise bir “kötülüğ” dayanır. Bu ‘kötülük’ Kurtuluş Savaşı sırasındaki İzmir’inden oradan 60’lı yılların İzmir’ine ulaşır.

‘Kötülük’ yazarın Kara Nesne adını verdiği bir yaratıkta saklıdır ve çeşitli canlılarda vücut bulur. Var olduğu yerdeki insanları da etkisi altına almaya çalışır. Karşısında kurşun döken, fal bakan, büyü bozan mahalle kadınlarından, sokak kabadaylarına, küçük çocuklardan mezarından kalkıp gelen ölümlere kadar birçok iyi insan vardır. Kara Nesne ağını örmeye çalışırken iyiler de buna engel olur. Kara Nesne, tesiri altına giren insanları da zehirler ve kötülüğe hizmet ettirir.

Eserin kahramanlarından Halit Duman, fizik öğretmenidir ve Semra isimli bir kadınla evlidir. Bir gün Halit Duman, evine bir ayna alır ancak bu ayna eve uğursuzluk getirir. Daha sonra eşi Semra hastalanır ve vefat eder. Yaşadıkları ev depremle yıkılır, yanar ve harabeye döner. Ancak ayna yine evdeki varlığını korur. Bu arada Halit, Mecnun ismini almış sokaklarda yaşayan meczup bir adam olmuştur. Ölümüne yakın bir zamanda aynaya bakan Halit Duman, farklı geçmişler görür ve çeşitli sesler duyar. Aynanın esrarengiz bir nesne olduğunu anlar.

Kara Nesne, yaşlı bir kadın kılığındadır. Küçüklüğünde, hizmetçilik yapıp beslemesi olduğu konakta çeşitli güçlerinin olduğunu anlar. Yaklaşık kırk bir yıl boyunca bu gücü kullanmayı amaçlamış ve bu uğurda karşısına çıkan her şeyi yok etmiştir. Son engel ise Sarp ve onun koruyucuları Cemile, Ayzıt ve Seher’dir. Bu dörtlünün olağanüstü yetenekleri vardır ve Sarp, Kara Nesne’yi yok edebilecek yeterlilikte bir çocuktur.

Yazarın başka romanlarıyla ilişkilendirdiği ‘cean’ adlı yaratıklardan kalma bir varlık olan Kara Nesne’nin gücünün kaynağı Taş Gölgesi Sokağı’ndaki kuyulu evdedir. Bu evin özelliği 1922 yılında İzmir işgal altındayken iki düşman askeriyle başlamıştır. Burada yaşayan küçük bir kıza tecavüz edilmiş ve annesiyle birlikte öldürülmüştür. Bu askerlerden biri de Ziya adlı bir çocuğun da ırzına geçmiştir. Sonra bu iki asker Ziya tarafından öldürülerek bu kuyuya atılmıştır. “Askerlerden

biri, Kara Nesne'nin sevgilisidir. Kara Nesne, hem bu evi ele geçirmek hem de diğer âlemlere açılan kuyuyla ölümsüzlüğü yakalamak için var gücüyle çalışmaktadır. Bundan dolayı bu evde oturan herkes uğursuzluklarla ve ölümlerle karşılaşmıştır. Kara Nesne, sütanesi olduğu Ayten aracılığıyla kötülük yaptırmaktadır.” (S. Çobanoğlu (2014: 39)

Sarp Sarmaz, *Muska*'da 12 yaşındadır ve sürekli oyun oynayıp haylazlık peşinde koşmaktadır. Sarp, Halit Duman'ın harabe evinde oyun oynarken aynayı bulup eve getirir. Cemile, Ayzıt ve Seher fal bakıp kurşun dökerler ve aynanın tekin olmadığına karar verirler. Cemile, torom denilen eşikten geçip 1957 yılının İzmir'ine gider ve aynayı satar. Ancak kaderde bir değişme olmaz çünkü aynayı yine Halit Duman alır.

Aslında olayları şekillendiren kişi Ayten'dir. Ayten, aşık olduğu adamları elde etmek için karılarını öldürmeye karar vermiştir. Bunun için önce Halit Duman'ın eşi Semra'yı büyüyle öldürür. Yine 1963'te Selim'i elde etmek için Necla'ya da büyü yapar. Kendisine aracı olan ve büyüye yardım eden ise Zehra'dır. Zehra'dan şüphelenen Cemile, Ayzıt ve Seher fal bakıp kurşun dökerek sabun büyüü yapıldığını anlarlar.

Kara Nesne'nin Ayten ve Zehra'yı kullanarak kuyulu evi ele geçirmeye çalıştığını anlayan kadınlar, Sarp'ı korumak ve büyüü bozmak için kuyulu eve saldırırlar. Bu arada Sarp için bir muska da hazırlarlar.

Sona doğru Kara Nesne amacına ulaşmak için var gücünü kullanıp karşı hamle yapar. Himaye altına aldığı insanları ve ölüleri kullanarak düşmanlarını birer birer yok etmek ister. Bu arada Halit yani Mecnun kırık bir ayna parçasından Ayten'in yaptıklarını izler ve onu öldürmek için evine gider ancak Ayten Mecnun'u öldürür. Tahir'i ölü babası suretine girerek bodrumda sıkıştırır. Sarp'ın karşısına ruh ikizi olan Pars şeklinde ortaya çıkar. Daha sonra Sarp eve gelir sabun ve anahtarı alarak büyüü bozar.

Sonuç bölümünde Kara Nesne, Ayzıt, Cemile ve Seher'in olduğu eve süzülür. Seher ve Cemile dua okumaya başlar. Kara Nesne onlarla dalga geçer. Seher eline kutsal kitabı alıp iblisin üzerine yürür. Kara Nesne, seheri bir çırpıda yere yıkar. Tam üçünü de öldüreceği sırada Ayzıt “Makas aynayı kesmedi, taş makası körletti ve aynada senin gözünü aldı.” (Yemni, 1995: 353) der. Ayzıt ‘Ayna gözünü aldı’ diye tekrarlar. Birden garip bir şey olur. Kara Nesne sözlerine devam edemeyerek sendeler. Gücünü tüketip son hamleyle açtığı delikten süzülür. Daha sonra yaşlı kadının vücudundan bir karga şeklinde çıkar.

Kozaya yatmak için kuyunun başına gelir. Sarp ile Tahir'i kanatlarıyla öldürecekken parlak bir nesne karşısına çıkar. Bu bir kadın silüetindedir ve elinde leğen gibi bir şey vardır. Kara Nesne'nin attığı oklar fayda sağlamaz. Uzun boşluğunda yok olup gidecekken velinimet tarafından son anda yok olmaktan kurtulup aynaya sığınır.

Eserin geçtiği yer olan İzmir ve 94. Sokak olanca hızıyla değişmeye devam etmektedir.

1.4.1.2. Öte Yer

Kitap, yazarın Sarp Sapmaz isimli kahramanının ikinci serüvenini konu alır. 1969 yılı Temmuz ayında insanoğlunun Ay'a gitmesine günler kala Ay'dan bir mesaj gelir. Mesaj Dean Palmer isimli birinedir. Ölmüş babası kendisine D-Boy olarak seslenen Dean Palmer bir anda kendini bu gizemli olayın içinde bulur. Ayrıca dünyanın en gelişmiş bilgisayarı tuhaf bir şekilde İnciraltı'na telefon eder. Tüm bu yaşananlar yine düğümlerin çözüm noktası olarak İzmir'i gösterir.

Sarp 18 yaşına gelmiştir ve bu arada 24 yaşındaki Leyla ile flört yapmaktadır. Bir de Oya vardır. Ruh çağırma olaylarına meraklı olan Oya'nın cisimsiz arkadaşı Y, son zamanlarda onu korkutmakta ve Oya da bu durum karşısında Sarp'tan yardım istemektedir.

Ayrıca belediye plajının müdürü Ayı Sermet ve iki çalışanı Ahmet ve Kız Tefvik; Site sakinlerinden Hayati Bey ve ev saz ekibi de eserin diğer kahramanları olarak yerini almaktadır. İnciraltının önemli bir şahsiyeti olan Doktor Hayati Bey, aynı zamanda bir müzisyendir. Çocukken gaipten çalgı sesleri duymakta, ancak karısı Mübeccel Hanım’la evlendikten sonra bu sesleri duymamaktadır. Bu yeteneğine tekrar kavuşmak için karısı Mübeccel Hanım’ı öldürür ve kapsının önüne gömer. İnciraltı Plajı’nın müdürü Ayı Sermet ise çeşitli ruh özelliklerine sahip hasta bir tiptir. Eserde diğer kahramanlar da sırayla ortaya çıkmaktadır.

Sarp denizin kenarında kendisini bekleyen ünlü bir komedyene benzettiği Hayal Bekçisi, diğer adıyla Charlie ile karşılaşır. Hayal Bekçisi kendisine diğer boyutlardan ve Öte Yer’den bahsetmekte ve kendisinin hayalleri depoladığı ifade etmektedir.

Hayal Bekçisi, Dean ile Sarp’ı karşılaştırır ve çıkışın Sarp’ta olduğunu söyler. Bu arada Dean’ın peşinde ajan Harry de vardır. Oya, Sarp ve Dean Y’nin yani Yaprak’ın evine giderler. Ev çürüyüp yok olacağı sırada toromdan çıkarlar. Yalnız Dean kendini bir yıl önceki zaman diliminde bulur. Bu arada sevgilisi Susan’ın da geçireceği kaza engellenmiş olur.

Bunlar yaşanırken Ayı Sermet çalışanı Arabacı Ahmet’i kulübesine götürüp öldürür. Zila’yı ve Leyla’yı da aynı yerde öldürmek ister fakat gördüğü hayaletler buna engel olur. Kaçmaya karar verir ve kaçmadan önce yanına para almak ister. Hayati Bey’in ve arkadaşlarının kumar masasını basar, birkaç kişiyi öldürür. Tam çıkacakken Mübeccel, Arabacı Ahmet ve Albert’in cesetleriyle karşılaşır. Vücudu sahilde bulunduğu çürümüş ve ikiye ayrılacak vaziyette ölü olarak yatmaktadır.

Ayrıca hikâyenin sonunda insanoğlu sorunsuz bir şekilde Ay’a iniş yapmıştır.

1.4.1.3. *Yatır*

Yatır, Sarp Sapmaz'ın maceralarını anlatan üçüncü kitap olmasına rağmen zaman bakımından ikinci sıradadır. Zira *Yatır* 1968 yılını anlatırken *Öte Yer* romanı 1969 ve sonrasını anlatmaktadır. Daha sonra yazar *Ağrıyan* eseriyle Sarp Sapmaz'ı farklı maceralara sürüklemektedir. *Muska* adlı kitabın devamı ve İzmir üçlemesinin üçüncü kitabı olan *Yatır*'da yazar bir hurafeden yola çıkmıştır.

Roman, İzmir Alsancak'ta bir ev ve o evin bodrumundaki gül desenli taş zemin üzerine kurulmuştur. Aslında gerçek kurgu 7000 yıl öncesine dayanmaktadır. Bu, yazarın *Metros* adlı eseriyle de bağlantılı bir olaydır. 1800'den itibaren evi satın alan ailenin erkekleri lanetlenir ve 21 yıl aralıklarla ya ölür ya da kaybolur. Evin sahibi insanları çıldırtarak öldüren, büyücülük yapan ve olağandışı birçok özelliği bulunan Hızır Arif adında birisidir. 1784'te İzmir Alsancak'ta bu evi yapar ve ölünce evin bahçesindeki mermer lahte gömülür. Daha sonra Ethem Kılaronopules'in dedesi Fuad bu evi satın alır.

Bu lanete maruz kalan Kılaronopules ailesi olur. Ailedeki bireyler bu lanete karşı çıkar. Dedesi Ethem'den evin lanetli olduğunu, Hızır Arif'in cesedini evin bahçesindeki mezarından çıkarttırıp başka yere gömdüreceği iki adamın nasıl öldüklerini ve Padahto denilen bir varlığın bu ölümleri kendisine nasıl haber verdiğini öğrenen Ressam Süleyman Kılaronopules, 7 Şubat 1926 kehanete karşı çıkar ve garip bir şekilde yok olur. Aslında bodruma giderek oradaki gül desenli parlak taş dokunan bir adam çizer fakat sonradan yaptığı resme hapsolür. O anda bodruma giren karısı Kerime ve kızı Sitare bu durumu görürler ve olayı kimseye söylemezler. 7 Şubat 1947'de Ergun Özbilge,¹⁷ annesi Kerime Hanım'dan laneti öğrenir ve evi yakmaya çalışır. Ancak ateş yalnızca onu ve yardımcısı Yavuz'u kül eder. Diğer 21 yıl ise 1968 yılını gösterir. Romanın eş zamanlı ilerleyen bölümleri vardır, gerilim ve fantastik türün sınırlarını zorlayan hikâyeleri romanı farklı boyutlara taşır.

¹⁷ Soyadlarını 'Özbilge' olarak değiştirmişlerdir.

1968’de Süleyman’ın eczacı oğlu Sümer, evi Tarık adındaki bir avukata kiralar. Avukat Tarık evinde kızı ve karısıyla mutlu yaşayacağını düşünürken evde bazı tuhaflıkların olduğunu sezer. Bir akşam Karadayı dedikleri soba yürümeye başlar. Avukat Tarık, ailesini alarak hızlıca evi terk eder.

Bu arada eserin başkahramanı olan Sarp, yaz aylarını arkadaşı Şahin ve İki Buçuk Mustafa’yla birlikte geçirmekte, sevgilisi Ayla’ya da Kimya öğretmektedir. Kılaronopules ailesinin son ferdi olan Eczacı Sümer Bey’in oğlu Şahin ve akrabası İki Buçuk Mustafa’nın bir gece Sarp’tan habersiz yatırlı evin bodrumuna inip taş a ellerini sürmeleri ve değışmeleriyle Sarp da bu maceraya dâhil olur. Şahin, Göz Dede dediğı varlık tarafından intihar ettirilir. Mustafa ise çeşitli sesler duymaya başlar. Birini silahla vurur ancak silahın oyuncak olmasından dolayı adam ölmez. Sarp’ın sayesinde ölümden kurtulmuştur.

Eserde gizemin peşinde başka kahramanlar da vardır. Mahalle’den İskender Hoca, yatırlı evin gizemini araştırmaya başlar. Eski arkadaşları Mario ve Davi’den öldüğünü sandıkları Salah Bey hakkında çeşitli bilgiler edinir. Salah Bey de yatırlı evin gizemini bir kitap sayesinde bulur ve ölümsüzlüğü elde amacıyla her şeyini ortaya koyar. Haydar, Orhan vs. Sarp’ın koruyucuları Cemile Hanım, Seher Hanım ve ölmüş olan Ayzıt Nene de Sarp’ı korumak için iş başındadırlar.

Esrarengiz evin sırrı çözülerken kitabın tüm karakterleri de kendi sorunları ve korkularıyla yüzleşmek zorunda kalırlar. *Muska* ve *Öte Yer*’deki yerin ruhu çizgisi burada da çok güçlüdür. Artiz Berber, Radyolu Bakkal, Avere Kasap, mahalle serserileri ve benzeri karakterler olağandışı öyküyü gerçeğe çevirirler.

Eserin sonuna doğru Sarp ve diğer karakterler, 7 Şubat 1968’de, 21 yılın gün dönümünde esrarengiz eve girerler. Salah Bey, kendi evinden yatırlı evin mutfağına çıkan bir geçit yaptırmıştır. O tüneli kullanarak yatırlı eve varır ve bodruma inerek taş a elini sürer. Daha sonar siyah bir şapkanın içinde aslı kaldığını fark eder. Mario ve İskender ise yatırlı evin olduğu yerin üst seviyelere açılan eşik olduğunu öğrenirler. Sarp da bu gruba katılır ve onlara, on iki yaşındayken yaşadıklarını, eşiğı kendis-

inin etkisizleştirdiğini ve Şahin'le Mustafa'ya olanları anlatır. Sarp, İskender, Mario ve Sümer de eve girerler. Şapkanın içinde Salah Bey'i bulurlar. İşlenen cinayetlerin arkasında da Salah'ın olduğunu anlarlar. Bu arada Sarp taşa dokunur ve ortaya çıkan geçitten geçerek "İzmirella"ya gelirler.

Yazarın diğer eserlerinde olduğu gibi paralel evrenler bu romanda da yer almaktadır. Yazar bu kez ayna ögesini kullanarak her şeyin bir ikizinin olduğundan bahseder. Aynanın sol tarafı günümüz evreni sağ tarafı ise paralel evrendir. Eserde İzmir'in sağına İzmirella ismi verilmiştir. Sarp burada Cevdet Ağa'dan her şeyi öğrenir ve işi bitirmek üzere yola koyulur. Tekrar esrarengiz eve gelir, bodrumdaki gül desenli taşları kaldırır ve parlak taşı alır. Bu arada lanetin başkişisi Hızır Arif 'in yaratık hali dışarı çıkıp Sarp'ı kovalar. Sarp onunla kendi tabiriyle mendil kapmaca oynar. Son olarak taşı beş yıl önce Kara Nesne'yi yendiği kuyuya atar. İki cean'ı da yok eder. Arkadaşlarıyla birlikte İzmirella'yı terk edip geldikleri yerden evin bodrumuna dönerler. Onarılmaz hatalar yapan Orhan ve Haydar İzmirella'da kalmıştır. Bodrumdan çıkan alevlerden kurtularak evi ateşler arasında bırakıp kendilerini sokağa atarlar.

Sarp'ın Cevdet Ağa'dan öğrendiği gerçekler ise şöyledir:

İzmirellalılar insan değil, "Cean"dir. Yedi bin yıl önce gökyüzünde beliren ışık sonrasında bazı insanlar etkilenmiş ve değişime uğramıştır. Hızır Arif ise bir mağarada altı bin yıllık bir kalıntı bulmuştur. Bu kalıntı, uzay sondasıyla gelen yaratıklardan kalma muazzam bir enerjiyle yüklü olan ve oradan geçenlerin izini arkadan gelenlere belli eden bir ayardır. Cevdet Ağa ve diğer ceanler, yerlerini belli etmemek için aparatı izole ederler ancak Hızır Arif onu bulunduğu yerden çıkarınca İzmirella belirir. Arif, onu yatırlı evin bodrumundaki taşın altına gömer. Amacı, uzaydan gelenlerle ilişki kurup onların gücünden yararlanarak ölümsüzlüğü yakalamaktır ancak bunu başaramamıştır. 21 yıllık aralarla gerçekleşen ölümlerin sebebi ise İzmir'in 21 yılda bir galaksinin merkezine açık hâle gelmesi ve bu sırada aparatın güçlenmesidir (S.Çobanoğlu (2014: 51).

Bu durum aslında yazarın Muska ve Metros romanlarıyla da bütünlük oluşturmaktadır. Romanlar, ortak bir olay etrafında şekillenmiştir.

1.4.1.4. *Metros*

Roman, Amsterdam'daki bir metroda ansızın parlayan bir ışıkla başlar. Işıktan etkilenen dört seçilmiş kişi olan Anneke Bitterbott, Filiz Kara, Stefan Boekbinder ve Ruud Kruitberg kendilerine verilen görevi yerine getirmeye çalışmaktadır. Parlaklığın etkisiyle olağanüstü özellikler edinen bu dört kişi görevlerini yerine getirmeye çalışırken Jan Dorp adlı adamın kozasında bulunan Korgi isimli varlık onları engellemeye çalışmaktadır. Bu arada başlarında Jeff Crimson'un bulunduğu özel olarak seçilmiş bir ekip de bu kovalamacanın içindedir.

Binlerce yıl önce Samanyolu Galaksisi'nin tam ortasından çıkıp dünyaya, İstanbul Boğazı'nın altına düşen ve Kadim Ziyaretçi olarak adlandırılan bir nesne esrarını korumaktadır. Ruslar, Avrupalılar ve Amerikalılar bu nesneye ulaşmak için büyük çaba harcamaktadırlar.

Bütün kovalamacaların son durağı Kadı İbrahim Zahit Efendi'nin bir jurnalinde dile getirdiği ve haritasını çıkardığı bu Kadim Ziyaretçinin düştüğü yer olan Takiyyüddin Sokağı'dır. Burası, avcıların, kazıcıların, Korgi'nin ve peşlerindeki ajanların kesiştiği sokaktır.

Takiyyüddin Sokağı'nın altı ruslar tarafından kazılmış ve nesneye çok yaklaşmıştır. Korgi isimli varlık üç seçilmiş öldürmeyi başarmış ve ancak Anneke Bitterbot'u öldürememiştir. Öldürdüğü insanların kılığına girerek her defasında Korgi'den ve ajanlardan kaçmayı başaran Anneke de bu sokağa ulaşmıştır.

Eserin sonunda Anneke Rus ajanların birkaçını öldürmüş ve Rus ekibin başındaki Sergei Osman tarafından yaralanmıştır. Rus ekipten Vera ise kaçmayı başarmıştır. Tüneldeyken Anneke, peşindekilerin de çoğunu öldürmüştür. Jeff Crimson'u da öldürdüğünü sanmıştır ancak başarılı olamamıştır. Çünkü Jeff kendini Korgi'nin yanında bulmuştur. Bu arada Amerikalılar da tünelin ağzını ablukaya almıştır. Anneke ise Sarah'ın açtığı ateşlerle ölmüştür. Tüm çabalara rağmen uzay sondası olduğu yerden çıkarılmaz, etkisini kaybeder ve dünya olduğu gibi kalmaya

devam eder. Kadim Ziyaretçinin ne olduğu son bölümde Korgi'nin Jeff'e aktardığı bilgilerle ortaya çıkmaktadır ama tam olarak ne olduğu bilinmemektedir. Eserde şöyle geçmektedir:

Bundan tam 7122 yıl önce sizin şimdi süpernova dediğiniz şeye benzer bir ışık kaynağı belirdi gökyüzünde. Yarım saat kadar sürdü ve ardından tamamen söndü. Geceydi çaktığında. Ben ve ailem kovuktaydık. Buradan birkaç kilometre ötedeki tepecikte. Bahar olduğu için av boldu. Karnımız tok uyukluyorduk. Işık bizi uyandırdı. Dışarı çıktık. Çok harika bir duyguydu ayınkine hiç benzemeyen yeni ışık kaynağıyla yıkanmak. Bütün canlılar etkilendi bundan. Bitkiler gürleştii hayvanların yaşamı uzadı biraz. Ama en çok etkilenenler büyük beyinli olanlardı. Bizler.

Değişim başladı ışına maruz kalanlarda. Tıpkı Amsterdam metrosunda olduğu gibi. Sona ermesi yıllarca sürdü yalnız. Tek kelimeyle korkunçtu olup bitenler. Hızla insan görünümüz değişmeye başladı. Zaman dar. Öyküyü kısaltacağım.

Bizim mutasyona uğradığımız gören ışıandan etkilenmemiş gruplar sürekl avı başlatınca yer altı mağaralarına sığındık. Yarı aç ayrı tok yıllar sonunda çok fire vererek şimdiki halimize ulaştık. Bedenlere ihtiyacımız kalmadı. Balinaların planktonları yemesi gibi kozmik parçacık dediğimiz şeylerle beslenmeye başladık. Sırf zekadan ibaret yaratıklar olmuştuk. Üremeye, yemek yemeye ve barınacak yere ihtiyacımız kalmamıştı. Sanata ve bilime de. Birkaç bin kişiden geriye 161 cean kalmıştık.

'Kendinize cean adını mı verdiniz?'

'Evet. Sonradan bundan esinlenerek başka kelimeler ürettiler.'

'Diğer ceanlar neredeler?'

'Hepsi öldü. Tam ölmek sayılmaz. İnsan ırkları içinde eriyip gittiler. 161 ceandan geriye sadece ben kaldım. Diğerleri ortak yaşam partnerlerine rağmen giderek zayıfladılar ve döllenme yoluyla genetik özelliklerini insanlara aşılayıp eriyip gittiler. Beş bin yıl önce falan. Maddenin mutasyonla zeka yumağı haline dönüşünün bilinçsiz dürtüsüyle ruhun ölümsüzlüğü fikrine iyice sarılırl oldular. Gerisi malum.'

'Neden yapı bozumuna uğradı soyun?'

'O sondanın enerjisini engellerken içimize virüs girdi sanırım. Yavaş yavaş bizi kemirdi ve bitirdi. Ben her nasılsa dayandım. Çüzücü bunu hızlandıran bir etken oldu.'

'O da nedir?'

'Patronlarının peşinde oldukları şey. Samanyolu galaksisinin tama göbeğinden geldi. Biz ceanlara dönüştükten yirmi küsur yıl sonra. Geldi ve şimdi olduğu yere çakıldı. O zamanlar boğaz falan yoktu. Bereketli bir vadiydi suyun bulunduğu yarık. İki ucu yüksek olduğu için sandal vadisi

diyorduk. Üzümlerin tadı hala damağımdadır. Eski damağımda yani.’
(Yemni, 2002: 563-564)

Son olarak Anneke tekrar metro durağına gelmektedir. Annesi de oradadır yaşanılanların bir döngü olduğu ve beşinci kez denediğini söylemekte ve annesi gittikten sonra altıncı kez görevi tamamlamak için metroya binmeye çalışmaktadır. Ancak bu kez sınırların kapalı olduğunu ve insanların onu görmediğini anlamıştır.

1.4.1.5. Çözücü

Çözücü romanı, İstanbul Taksim civarında elektriklerin kesilmesiyle birlikte bütün her şeyin durması, dijital saatlerin çalışmaması, bilgisayar belleklerinin silinmesi üzerine kurulur. Oluşturulan mekân içerisinde hiç kimse dışarı çıkamamaktadır. Bu mekânda kalan 26 kişiden geriye kalan her insan ise pelteleşmekte ve yok olmaktadır. Bu yirmi altı kişiyi oluşturan Berkin, Belkıs, Ayşe, Adrian, Ayla, Borsacı Yılmaz, Brezilyalı Jose, Teskin, Meral, John, Sam (Samet), Bülent, Kemal, Güven, Mono, Deniz, Ahmet, Gül Ana, Catty, Tunuslu aşçı Anuar, Melanie, Kısmet, Fotoğrafçı Al, Yılmaz ve Dilek hapsedikleri mekânda beraber yaşamaya başlamaktadır.

Olay, 19 Ağustos bir Cuma sabahı saat 4 gibi gerçekleşmektedir. Saatler 4’te durur ve saatlerin durmasıyla bütün dünya da durmuştur. Geçilmez bir şekilde etrafı çevrilen alandan kimse karşı tarafa geçememekte, kimse de bulundukları yere gelememektedir. Hareketliliğiyle bilinen Taksim’de ise büyük bir sessizlik hâkim olmuştur.

Arabaların yanması, insanların vücutlarının pelteleşmesi bulundukları alana da kaos havası katmaktadır. Çeşitli mesleklere ve karakterlere sahip olan 26 kişi eserde yaşamlarına devam etme gayretindedir. Model, polis, hayat kadını, eşcinsel, yazar, müzisyen, öğrenci gibi çeşitli mesleklere sahip olan karakterlerin mizaçları, ülkeleri ve ırkları da farklı farklıdır. Şeffaf duvarlarla örülmüş alanda başlayan yaşamları kendi aralarında işbirliğine kadar gider. Ancak bu arada gruptaki bazıları bunu kabullenmez ve yönetimi ele geçirmeye karar verir. Grubun diğer üyeleri bu

dörtlüyü öldürür ve kendi aralarında bir düzen kurarlar. Daha sonra aralarına Su isimli kadın da dâhil olur. Su diğerlerinde farklı bir yapıdadır. Sınırın diğer tarafına gidip gelebilmektedir.

İlk başlarda iğrendikleri bu yaşamı daha sonra benimseyip kabullenirler. Yakınlaşıp evlenenler olur. Bu arada bulundukları zaman da çok yavaş ilerlemektedir. Ayrıca gruplarının tüm üyeleri 20-40 yaş arasındadır. Aralarında yaşlı olarak bulunan Gül Ana isimli bir kadın da tuhaf bir şekilde gençleşir.

Eserde önemli olan bir diğer durum da ibadethanelerde solunum yapmanın imkânsız hale gelmesidir. Bir müddet sonra 26 kişiden bazıları yavaş yavaş pelteleşmeye başlar. Aslında tüm yaşananlar 26 kişiden biri olan Berkin Kartuna'nın rüyasına dayanmaktadır. Birileri bu rüyayı ve Berkin'nin belleğini kullanarak böyle bir mekân oluşturmuştur. Yani her şey bir kurgudan ibarettir. Eserin sonunda Güven'in Berkin'e söylediği sözler şöyledir:

“Birileri senin belleğini, fantezi gücünü temel alarak bir mekân kuruyor. Su dahil, senin dışında kalan herkes bir çeşit simülasyon. Tek sen organik bazlı mevcut oluyorsun orada. Ve galiba en çok en sonuncu bulunuşunu hatırlamaktasın.” (Yemni, 2003: 426)

1.4.1.6. Ölümsüz

Yazarın paralel evrenler teorisi üzerine kurduğu bir eserdir. Eserde bir otelde resepsiyonist olarak çalışan kahraman Ayhan Timir ve Kalbiye Telvekeş'in astral yolculukları anlatılmaktadır. Ayhan işinden çıkarılır ve parasız kalmıştır. Bu arada kendisine içerisinde fotoğrafı olan bir posta gelir. Bu posta, Teupi Anonim Şirketinden gelmektedir. Ayhan bankaya gittiğinde hesabında olduğundan çok fazla paranın olduğunu görür ve para kaynağı olarak da Teupi Anonim Şirketi belirtilmektedir.

Kendisine sürekli ilginç resimler gelmeye devam etmektedir. Bu arada kardeşi Aylin, çalıştığı barın sahibi Arif'in uyuşturucularını çaldığı düşünülerek öldürülmek istenmiş ve canını zor kurtararak abisi Ayhan'ın yanına gelmiştir. Ayhan'la birlikte Aylin'in evine geldiklerinde kendilerini öldürmek için bekleyen adamı Ayhan zamanda gitmeler yaşayarak öldürmüştür. Ayhan bu olaydan sonra Teupi şirketi tarafından seçilmiş olduğunu anlar ve şirketin mailine gönderdiği fotoğraflardaki parlak kişileri öldürür. Öldürdüğü her kişi için yüklü miktar para hesabına geçer. Kurbanlar toplumun farklı kesimlerinden seçilmiş son derece ilginç özellikleri olan insanlardır. Mesela orta yaşlarda bir eşcinsel, zengin bir işkadını vb. Devamında Ayhan, kısa sürede yaptığından pişman olmayan bir seri katile dönüşür.

Ayhan son eyleminde cinayete şahit olan bir kızı öldürmez. Daha sonra gelen mesajda Kalbiye Telvekeş isimli bir kadın vardır. Ayhan kadını öldüremez ve kadına âşık olur. Bu arada öğrenir ki Kalbiye de kendisini öldürmek için seçilmiş Teupi şirketinin bir üyesidir. Eserin bu kısmından itibaren Ayhan ve Kalbiye Teupi'nin kimliğini öğrenmek amacıyla çeşitli boyutlarda, birbirinden farklı maceralara kendilerini atarlar. İzmir'e Kızlarağası Hanı'na giden kahramanlar bir suikaste maruz kalır ancak buradan kendilerini başka bir mekânda yani paralel evrende bulurlar. Rehberleri eşliğinde Melekli Cadde'ye oradan da Manzarasız dedikleri bir çeşit hiçlik yerine gelirler. Burada bir mağaranın önüne gelip çeşitli yaratıklarla karşılaşır ve şahit oldukları birçok şeyi öğrenirler. Rehberlerinde ayrılıp karşılaştıkları köprüden kendilerini boşluğa bırakırlar ve başka bir yere, sözde Konya Otogarı'na gelirler.

Burada her şey olduğundan çok farklıdır. Bu otogar ıssız bozkırın ortasında eskimiş bir yerdir. Burada Hakikatçi Babayla karşılaşır. Bindikleri yanmış otobüsle Cerzbe Parkı'na gelirler. Burada da gördükleri olağanüstü durumlardan sonra çıkış yolunu ararlar fakat bulamazlar. Aradıkları eşik, küçük bir kızın döndüğü zaman semazen dervişi ortaya çıkan topacıyla birlikte açılır. Eşikten geçerler ve kendilerini Zeugma Oteli'nde bulurlar. Ayhan bir yapay zekâ olan Ha-Fi ile bütünleşmiş bir şekildedir. Ha-Fi'den öğrenmesi gereken her şeyi öğrenir. Teupi'nin bir suflör olduğunu, Ayhan'ın ilk ölümsüz olduğunu hatta Kalbiye'nin varlığıyla birlikte

sistemlerinde açık olduğunu da anlar. Ha-Fi'den kurtulup kendini yine Kalbiye'yle birlikte kaldıkları otelin 14 numaralı odasında bulur. Kalbiye'yle sevişecekleri sırada kız eriyip farklı bir şekil alır ve ortaya Teupi'nin kurucusu suflör çıkar. Ayhan, cebindeki tozu Suflörün üstüne döker. Zaman yeniden işler ve cinayetler işlenmemiş haliyle kalır. Ölenlerin çoğu ölmeden önceki anlarına geri döner ve Ayhan'la karşılaşmazlar.

1.4.1.7. *Amsterdam'ın Gülü*

Eserin konusu Amsterdam'da yaşayan zengin bir Türk iş adamı olan Sabri Somat'ın 17 yaşındaki kızı Selma'nın kaybolmasıdır. Sabri Somat, bu durumdan dolayı telaş yaşar ve gerekli yerlere başvurur. Sonuç çıkmayınca kızını bulması için Orhan Demir isimli bir dedektif tutar. Orhan Demir yardımcısı Mikrop Halil'le birlikte kızı aramaya koyulur. Dedektif Orhan kızı bulmak için Sabri'den ayrı yaşayan karısı Anita'yla görüşür. Anita vurdumduymaz bir şekilde davranır ve telaşlanacak bir şeyin olmadığını Selma'nın sık sık böyle yaptığını söyler. Dedektif Orhan, incelemelerini derinleştirir ve Aysel isimli Selma'nın arkadaşı olan bir kızla tanışır.

Bu arada Selma'nın sevgilisi Levent isimli biri, "Gölgeler" adlı bir fikir kulübünü kurmuş ve Selma, Aysel, Fehmi ve Mine de bu gruba dahil olmuşlardır. Orhan, araştırmaları ve Aysel'den öğrendikleriyle bu grubun lideri olan Levent'in kanlı bir şekilde öldürüldüğünü öğrenir. Levent'in ölümüne sebep olan çete, Detektif Orhan'ın da peşine düşer ve onu öldürmek isterler. Orhan ile Halil ise daha erken davranıp çeteyi ortadan kaldırır.

Roman heyecan dolu bir kovalamacaya dönüşür. Bu arada yazar, Hollanda ve Avrupa toplumun yapısını da gözler önüne serer. Eserin sonunda Selma ölü olarak bulunur ve Selma'nın katili annesi Anita'dır.

Sadık Yemni, eserinde yurt dışında yaşayan göçmenlerin iç dünyalarını, ayrımcılık ve ırkçılık gibi konulara da el atar. Mizah yüklü, erotik unsurların da bulunduğu bir polisiye romandır *Amsterdam'ın Gülü*.

1.4.1.8. *Muhabbet Evi*

Müslüman Türk olan kitabın kahramanı psikolojik sorunları olan birisidir ve bu sorunlarını çözmek için sık sık psikoloğuna gitmektedir. Psikiyatriste rüyalarında gördüğü Muhabbet Evi'nin yolunu artık kaybettiğini ve onu aradığını söylemekte; o da içini dökmesi için kompozisyonlar yazdırmaktadır. Bu arada Hollanda seri cinayetlerle çalkalanmaktadır. Sinemacı Theo Van Gogh'un öldürülmesiyle yükselmeye başlayan yabancı karşıtlığı ve İslam düşmanlığından yola çıkan *Muhabbet Evi* romanı, Avrupan'ın bakış açısını da gözler önüne sermektedir. Yaşanılan cinayetlerden sonra birçok kişide yabancı düşmanlığı ve yabancılara karşı değişim yaşanmaktadır. Eserin ilk kısmında *Yüz Kaçıranların İstilas*i filminden pasaj alınarak bu durum şöyle gösterilmiştir:

Bu sabah uyandım. Amsterdam'daki yüzler değişmiş... Bakkalın, ev doktorumun, kondüktörün, köpek gezdiren komşumun yüzleri eskisinden farklı. Hepsinin değil. Tamamen değil. Farklı diyorsam bir bildiğim var. Gidip başka semtlerdeki yüzlere de baktım. Değişmeyenler azınlıkta desem yeridir. Çeşitli değişim aşamasında olanlar kaplamış sokakları. Ciddi bir salgın var. Kimse beni ciddiye almayacak biliyorum, ama uzaydan bir müdahale söz konusu olmalı. NEP galaksisinden. Sonunda geldiler işte. Başka bir izah mümkün mü?

...

İşgal var. Yüzlerimiz elden gidiyor. Bir sabah uyanınca tanıdığım bildiğim herkesin artık tamamen farklı birilerine dönüşeceğini keşfetmekten korkuyorum.

...

Dr. Miles J. Bennell, evet sadece o biliyor haklı olduğumu. Bu sabah başkasının yüzündeki sakalları tıraş etmediyse tabii. (Yemni, 2006: 125)

Yabancıları içine almakta zorlanan Avrupa ile Avrupalı olmakla olmamak çizgisinde sıkışmış yabancılar arasındaki gerilim, Hristiyan dünya ile Müslüman yaşam arasındaki yabancılık bu kitabın ana temalarını oluşturmaktadır.

Ön planda ise Sadık Yemni'nin fantastik dünyası ve kahramanları var. Kahramanın psikiyatristi Roesdt, birkaç görüşmeden sonra onu bir eve yollar. Başkarakter, bu eve gidince evde yaşayan Kabir, Cinn, Ati ve David'le arkadaş olur. Bunlarda tıpkı kahraman gibi çeşitli sorunları olan, yaşadığı toplumu

benimseyemeyen ve bilim kurgu, tarih gibi alanlara ilgili kişilerdir. Sır Avcıları isimli bu grubun yardımıyla Muhabbet Evi'nin yolu bulunulmaya çalışılır.

Daha sonra günümüz dünyasıyla bilinmeyen dünya arasında, gerilim, heyecan ve gizemle örülmüş bir yapı çıkar okurun karşısına. Bunların yanı sıra kahraman, bir gece, psikiyatristinin gönderdiği evden çıkıp kendi evine giderken yolda Amsterdamlı Theo Malström ile tanışır. Daha sonra tanıştığı kişiler arasında bağlantı kurmaya çalışır ama pek de başarılı olamaz.

Hollanda'da cinayetler devam etmekte ve toplumda yabancı karşıtlığı hızla yükselmektedir. Aynı sıralarda posta kutusunda tedavi seanslarından birinde yazdığı kompozisyonlardan birini bulur kahraman. Devam eden postaların sonunda bir telefon ve adres de gelir. Gönderen kişi Theo Malström'dur ve kendisini yazılı olan adrese çağırır. Romanın kahramanı verilen adrese gittiğinde, Malström'ün gerçek kazıkçı katil olduğunu öğrenir. Katilin gerçek ismi Derek Gabar'dır. Katil öldürdüğü insanların grubu olan IDOL'un finansörüdür. Kurbanların kendisine borçları olduğu halde kendisini hiçe saymaları olarak göstermiştir cinayetlerin sebebini. Kendisi de şizofren olduğu için Roesdt'te tedavi görürken kahramanın kompozisyonlarını bulmuş ve kendi hikâyesini yazması için plan yapmıştır. Derek Gabar, son cinayetini başkahramanın yanında işler ve onu da cinayete şahit tutarak orayı terk eder.

1.4.1.9. Zaman Tozları-Tekinsiz X-1. Vak'a

Eser paranormal ve sıra dışı olaylarla ilgili hafiyelik yapan Osman Demir'in serüvenlerinin ilki olarak karşımıza çıkar. Ekip, Osman Demir ve arkadaşları bilgisayar uzmanı Fuat ve Keten Hoca'dan oluşur.

Hikâyede, elektriğe kapılan dört arkadaştan tek kurtulan ve kısa süre komada kalarak iyileşen Metin adlı bir öğrenci, elektrik telinin bulunduğu suya basmamaları gerektiğini düşünürken Vakiteri isimli dünya dışı bir varlıkla iletişime geçer.

Bu varlık Metin'e bir internet kafenin 6 numaralı bilgisayarından zamanı durdurabilen küçük bir aparat verir. Metin zamanı her durduğunda, zamanda saniyeler ölçüsünde geri gidilmektedir. İlk olarak sevdiği kız olan Çiğdem'in evine giderek bunu denemiştir. Daha sonra okuldayken tarih sınavında aparatı kullanarak zamanı durdurur ve sınıftaki arkadaşlarının kâğıtlarını değiştirip sınıfı akıl almaz bir hale getirir.

Metin elindeki bu gücü ufak şakalar için kullanır. Her seferinde farklı olan bu zamanda geri kalma olayını etki alanındaki insanların saniyeye oranıyla ilintili olduğunu anlar. Daha sonra aynı aparatı kullanarak bir bankadan küçük çaplı bir soygun yapar.

Daha ilk olaylardan itibaren yaşananların tuhaflığı, Osman Demir'in dikkatini çeker ve Osman olayı araştırmaya başlar. Hem banka olayını hem de okuldaki olayları incelediğinde bütün işaretler Metin Civere'yi gösterir. Bu arada Metin yanlışlıkla bir mafya grubu tarafından kaçırılmıştır. Daha sonra Belga isimli mafyanın elindeki bir esir kadınla kaçmayı başarırlar. Bu arada bakanlık olaya el atmıştır ve amaçları Metnin elindeki aparatı almak olan yabancı bir ekip Metin'i aramaktadır.

Osman Demir tarafından aldığı mesajla tehlikede olduğunu anlayan Metin, Çiğdem ile birlikte Moda'da bir dairede saklanmaktadır. Yerleri tespit edilip daireye soğutucu verildiği sırada Metin hem annesini hem telefonunu aldığı İsmet isimli genci hem de televizyon programında konuşan sınıf arkadaşlarını arar. Milyonlarca insana etki edebilecek esnada aparatın düğmesine basar fakat aparat çalışmaz. Daha sonra ortaya çıkan ışınlı birlikte bulundukları dairede zaman yolculuğu yapıp 1988 yılının 21 Eylül gününe gelirler.

Yazar, maceranın geri kalanını serinin diğer kitabına bırakır. Fantastik ve paranormal öğelerin de yer aldığı hikâyede, kahramanların kovalamaca içinde olması nedeniyle bir polisiye roman yanı da ortaya çıkmaktadır.

1.4.1.10. Zaman Tozları 2- Gizemli Evren

İlk kitapta Metin ve Çiğdem zaman aparatını kullanarak henüz doğmadıkları 1988 yılına gitmişlerdir. Bu kitapta ise Metin ve Çiğdem'in 1988 yılında yaptıkları ve geri dönüş yaparak olayları düzelttikleri görülmektedir.

Kahramanlar 1988 yılına geldiklerinde Metin'e dönüş amaçlı bir başka zaman topçuğu verildiğini görürler. İlk olarak Metin'in dedesinin evine giderler. Dedesine her şeyi anlatan Metin, geri dönmenin yollarını yeni topçukta aramaya çalışır. Daha sonra Belga'nın bir evde tutulduğu görüntüsü gözünde belirir. Bunu bir sinyal olarak algılayan Metin bir vapurdaki tuvalette Sermet isimli adamın cinayet işleminden önceki anında ortaya çıkar. Sermet isimli adam bunu Allah'tan gelen bir işaret olarak görür ve cinayetten vazgeçer. Metin aparatı kullanarak 2009'a Belga'nın esir tutulduğu odaya gelir. Helen adlı kadını öldürüp 2008'in sonuna gelirler.

Paralel evrenler bu eserde de karşımıza çıkmakta ve geldikleri zaman diliminde kendilerinden bir kişi daha bulunmaktadır. Belga, diğer kendisiyle birleşir ve kendisini tuzağa çekecek olan partiye hiç katılmaz yaşamına devam eder. Metin ise tekrar 1988 yılına, Çiğdem'i geri getirmeye gider. Metin'in dedesiyle vedalaşıp tekrar geri gelmek istediklerinde kendilerini Takatrik Üsküdar dedikleri bir yerde bulurlar. Bu yer tam kendilerini boğmak üzereyken dev parlak bir topçuk belirir ve ikisini her şeyin başladığı yağmurlu bir gün olan 9 Şubat 2009 Pazartesi'ne atar. Bu, her şeyi düzeltebilecekleri bir tarihtir.

Metin, kendini yine vapurda sinyalinin aldığı Sermet isimli adamın yanında bulur. Sermet bir cinayetin eşiğindedir ve Metin'i görünce yine vazgeçmektedir. Metin, diğer kendini çağırıp durumu anlatır ve bir vücut olurlar. Dışarı çıkıp arkadaşlarıyla tekrar elektrik kazasının olduğu su birikintisine giderken arkadaşlarını durdurur ve DVD almak istediğini söyler. Arkadaşlarının yönünü değiştirerek kaza olmasını engeller ve üç arkadaşını ölmekten kurtarır. Daha sonra bir kazadan daha kıl payı kurtulurlar. *Son Durak* filmini hatırlayan Metin işlerin düzene girdiğini görür. Peşlerindeki ekipler ise her şey başa sardığı için yaşananların bir rüya olduğuna kani

olarak yaşamaya devam ederler. Yalnız eserin sonunda Belga'yı onun eski ev arkadaşı Selma'dan soran Metin aldığı cevapla sarsılır. Çünkü Selma, Belga isimli birini hiç tanımadığını söylemektedir. Eser yeni maceralara açık bir şekilde son bulur.

1.4.1.11. Sokaklar Benim Yeniden

Eser, yazarın *Hayal Tozu Gölgeci* kitabındaki *Sokaklar Benim Yeniden* hikâyesinin romanlaşmış hali olarak ortaya çıkmıştır. Yemni bazı eserinde diğerleriyle ilişki kurduğu gibi bu eseriyle de diğerleri arasında ilişki kurmuştur.

Bir sabah Ergin isimli bilgisayar tutkunu bir genç, evdeki her şeyin durduğunu ve elektriklerin kesildiğini fark eder. Bir müddet sonra dışarı çıkar ve tüm dünyada hayatın kesintiye uğradığını, hiçbir şeyin çalışmadığını, araçların motorlarının durduğunu görür. Bu arada eski kız arkadaşı Nalan ile karşılaşır. Nalan, 4 ay önce haber vermeden Malezya'ya abisinin yanına gitmiş ve tekrar geri dönmüştür.

Ergin ve Nalan olan bitene anlamaya çalışır ve yakınlarını aramaya koyulurlar ancak kimseyi bulmazlar. Evlerinde uzun süre beklemelerine rağmen aile fertlerinin geri dönmediğini fark ederler. Çünkü insanların büyük bir çoğunluğu yön duygusunu ve hafızasının bir kısmını kaybetmiş durumdadır. Ergin ve Nalan çeşitli olaylara karışır birkaç cinayete şahit olurlar. Bu cinayetlerden birini de tanıdıkları biri olan Kadim işlemektedir. Kadim, daha sonra Nalan ve Ergin'in peşine düşmekte ve bir satanist tarafından öldürülmektedir.

Bu arada Ergin'in ölmüş alan dedesi kılığında birisi ansızın onun ve bazı kişilerin karşısına çıkar. Ergin ve çevresindeki bilgisayar meraklısı Coolover Metin, Fasil-G adlı Murat, Tera Pi adlı Cemal Atasever gibi gençlerden bir ekip oluşturur. Yaşlı adam, olan biteni ve niçin Ergin'in dedesi kılığında karşılarına çıktığını açıklamaktadır. Güneşte meydana gelen patlamalardan dolayı tüm dünyada sistemler çökmüş ve hayat kaosa sürüklenmiştir. Yalnız olay bununla sınırlı değildir. Bundan

üç yıl önce bir lisede iki gencin başına gelen gizemli olaylar tekrar vuku bulmuştur. Patlamalar olduğu sırada dünyada boyut yırtıkları denilen şeylerin yükü had seviyeye çıkmış ve bundan dolayı elektron zafiyeti oluşmuştur. Bütün motorlu araçlar istop etmiş, piller ve aküler çalışmadan boşalmıştır.

Boyut yırtıklarının oluşma nedeni ise yan yana duran evrenlerin, âlemlerin birbirine sürtünmesidir. Bu sürtünmeler eğer aşırı şiddetli olursa boyut yırtıkları denen oluşumlar meydana gelmektedir. Bu durum daha önce de defalarca gerçekleşmiştir. Boyut yırtıkları elektronlarla birlikte dünyadaki tüm canlı varlıklarında yok oluşu demektir.

Yaşlı adam Ergin ve ekibinin dünyayı tekrar eski haline getirmek için iş koymakta ve bir binada bilgisayarların bulunduğu bir odaya götürmektedir. Yapmaları gereken gençlerin olabildiğince çok internete girmeleri, web sitelerinde gezinmeleri, facebook'tan mesaj atmalarıdır. Bununla amaçlanan Fasil-G'nin açıklamasıyla:

“Dünya'nın sigortası attı. Tek enerji kaynağı voltlar aynı, bu anı başka bir ana bağlayan tünelden geçecek.” (Yemni, 2011b: 129)

Ergin ve ekibi olabildiğince hızlı bir şekilde çalışır ve yarıkların önemli bir kısmının kendini yenilemesini sağlarlar. Ancak yaptıkları bu çalışma neticesinde içinde bulundukları binanın molekül yapısı değişmiş yüzyıllarca kimsenin dokunmadığı güçsüz bir yer haline gelmiştir. Hızlı ve dikkatli şekilde binayı boşaltıp kendilerini dışarıya atan ekip hayatın normale dönmeye başladığını görürler. Motor sesleri duyulur ve ekip üyeleri yaşadıklarını kimseye söylememeye söz verir.

1.4.1.12. Akisfer

Akisfer fantastiğin yanında bilimkurgu'nun da yer aldığı heyecanlı serüvenleri içerir. Kitap ismini yörüngesinde iki ay bulunan ve görünmez, aşılmaz kutsal bir zar ile ortadan ikiye ayrılmış Akisfer isimli gezegenden almaktadır.

Bu gezegende yaşayanlar hiçbir zaman ne su altından ne havadan kutsal zarın diğer tarafına geçememektedirler. Bu zar akisfer gezegenin her şeye etkilemekte, gezegen tarihi boyunca geçilmeye çalışılmakta, üzerine efsaneler anlatılmakta ve birçok gezegen akademisyeni tarafından tezler öne sürülmektedir. Önemli olan bir durum şudur ki, gezegende yaşayanlar ergenlik dönemine kadar zarın diğer tarafındaki Canaksilerini¹⁸ görmektedirler. Ergenlikten sonra Canaksileri yok olur ve yetişkin yaşamda Canaksini görmek iyi bir duruma işaret değildir.

Akisfer dışında 'Equppa' adında başka bir gezegen daha göze çarpmaktadır. Bu gezegende yaşayanlar daha önceden Akisfer'e iniş yapmış, araştırmalarda bulunmuşlardır. Ancak sonradan Equppa gezegeni kendini tüketmiştir.

Akisfer'de birbiriyle çatışma halinde iki grup vardır. Hurffçular ve Boşyarıcılar adındaki bu gruplar birbirleriyle mücadele hâlinindedir. Hurffçular, seçilmiş olduklarına inanan ve Akisfer'de güçlü olan topluluktur. Boşyarıcılar ise tam bir mihalefet içerisinde ve Hurffçular'a karşı çıkarlar.

Eserin kahramanı ise Metu Ezgir'dir. Akisfer, eserde gezegende sevilen bir yazar olan Metu tarafından tanıtılmaktadır. Metu'nun eski karısı Mesell ölmüştür ve Metu, Alser isimli bir kadınla evlidir. Büyük başarılarla imza atan ve *Kalp Ucu* adlı eseriyle büyük beğeni toplayan Metu son dönemde yazamamakta ve can sıkıntısı çekip eleştirmenler tarafından çok sık eleştirilmektedir. Ancak Metu'nun daha büyük sorunları vardır. Metu yetişkinlik yıllarında kutsal zarın karşı tarafındaki Canaksi'ni yeniden görmüştür. Bununla birlikte yaşamı da değişmeye başlamıştır. Metu'nun gördüğü rüyalarda da bir değişiklik olur. Bildiği bir şeyi görmektedir rüyalarında ve tüm bunlar onu biraz korkutmaktadır. Ayrıca eserde gezegeni yöneten egemen güç, Hurffçular ile onlara karşı duran Boşyarıcılar'ın çatışması da hat safhaya yükselmiştir.

¹⁸ Kendisinin cansız ikizi, bir tür aksi.

Fehmur Metu'nun en yakın arkadaşıdır. Selanfi ise Metu'nun kitaplarını basan yayınevi sahibidir. Fehmur, Metu'yu arkadaşı Sefica vasıtasıyla Kalpir ile tanıştırır. Kalpir Metu'nun eski karısı Mesell'e çok benzemektedir.

Eserde bir diğer olay ise Kapıgir seçmeleridir. Kapıgir seçmeleri Hurffçuların düzenlediği inanç odaklı bir düzenlemedir. Bu seçmelere her sene çeşitli mesleklerden Akisfer gezegenin en iyi on kişisi seçilir. Bir şekilde Metu da diğer üç güçlü adayla beraber Kapıgir seçmelerinde listede yer alır. Organizasyon günü Metu ve arkadaşlarına silahlı üç kişi tarafından suikast düzenlenir ancak Metu arkadaşları Fehmur ve Selanfi tarafından kurtarılır. Buradan itibaren esere aksiyon hâkim olur. Karısı Alser'in kendisini aldattığını anlar. Kalpir ve ekibiyle birlikte saklanmaya başlayan Metu, ormandan geçerek Sibop şehrine oradan da Temirr Sinemasına giderler. Binanın içerisinde Metu ve Kalpir bayıltılıp ele geçirilir.

“Hurffçular, gezegeni koruyan ve yok olmasını engelleyen Kara Sünger denilen filtrenin incelmeye başladığını ve yakında yok olacağını yaptıkları ölçümlerle tespit ederler. Bunun halk arasında duyulması ise büyük bir kaosa sebep olacağından Kapıgir seçmelerini düzenleyerek halkı oyalamak ister ve bunu bilen herkesi saf dışı etmeye çalışırlar.” (S. Çobanoğlu (2014: 58) Seçmelerde birinci olan astronot Kopez de bundan dolayı öldürülür. Aslında Metu'nun seçilmesi Hurffçular sayesinde olmuştur ve yine bu sebeple Metu'yu esir alırlar.

Metu uyandığında kendini büyük bir bina da bulur. Elleri bağlanmadan sorguya çekilmeye başlanmıştır. Kaldığı yer asansörü bulunan katmanlardan oluşmuş bir sığınaktır aslında. Sığınakta uyandığında yanında Alser vardır. Metu Alser'i yanından kovar. Daha sonra Kalpir gelir ve beraber uyumaya başlarlar. Uyandığında Kalpir'in de yanında olmadığını görür. Asansöre binip en alt kata inen Metu, bir koridor görür ve koridorun kıvrımlarını takip edip Canaksi'yle karşılaşır. Sınırdan olduğunu anlayan Metu, yolsırdaşı Canaksi'yle sınırın diğer tarafına geçer ancak diğer tarafın kürenin diğer yarısı değil başka bir yer olduğunu görür. Canaksi Metu'ya şöyle der:

“Sınırın diğer yanındasınız, ama Akisfer yarıgezegeninin diğer yanında değilsiniz.” (Yemni, 2011a: 205)

Aslında geçtikleri yer günümüz dünyasıdır. Metu ilerlemeye devam eder bu arada Canaksi ve tünelin ağzı yok olmuştur. Metu köpeği farfarayı bulur ve iki katlı bir eve girer. Evin duvarlarında kendi yaptığı resimler vardır ve kütüphanesinde *Kalp Ucu* kitabı yer almaktadır. Bu arada evin verandasında başka birisi belirmiştir. Metu, kitabı açıp okumaya başladığında ansızın yok olur ve kitap yere düşer.

Buradan itibaren eser başka bir seyir alır. Yazarın birçok kitabında yer alan paralel evrenler ve boyutlar arası geçiş söz konusudur. Metu’nun aynısı olan bu adam aslında günümüz dünyasında *Kalp Ucu* romanının yazarıdır. Yaşananlar aslında onun hayal ürünüdür. Bu dünyada yaşadığı şeyler, karısı, sevgilisi hayatı romanda isim değiştirerek yer bulmuştur. Ancak Metu’nun yaşadıklarıyla yazarın romanı arasında farklılıklar yer almaktadır. Metu, eserin gidişatını bir şekilde değiştirmiş ve Ferrin yardımıyla sınırı geçmiştir. Aslında sınırın geçilmesine engel olan şey fiziksel değil zihinseldir. Ferrin Metu’yu yazara yollamıştır. Metu, yazarı kullanarak hayatını yeniden kurgulamış ve Akisfer’in geleceğini garanti altına almıştır.

1.4.1.13. Kuşadası’ndan Sevgilerle

Eser bir cinayet üzerine kurulu polisiye romandır. Eserin başkahramanı özel dedektif Mete R. Kurşun’dur. Kuşadası’nda bulunduğu sırada eski iş ortağının karısı olan İngiliz turist Marion Palmer’den bir telefon alır. Marion kendisiyle acilen görüşmek istemektedir. Mete buluşmak için otele gittiğinde Marion’u öldürülmüş olarak bulur ve daha sonra Marion’un katilini bulmaya çalışır. Marion’un arkadaşı Sophie’yle iletişime geçer. Marion’un günlüğüne ulaşır. Eski sevgilisi Rockbe’nin kuşadası’nda olduğunu öğrenir ve cinayete ilgili ondan şüphelenmeye başlar.

Kuşadası’nda ve yaz mevsiminde bazen adanın tarihine de ışık tutan hareketli takipler başlar. Marion’un kaldığı oteldeki kamera kayıtları incelenir. Şüpheler Marion’la görüşmek isteyip sonra da otelden ayrılan Sedat Katırcıoğlu adındaki bir iş

adamı üzerinedir. Dedektif Mete, zanlı olarak aranan Sedat'ın ortağı Nihal ile bir görüşme gerçekleştirir. Aramalarını genişleten Mete, Sedat'ın yeni sevgilisi Olga'yla da görüşür. Bu görüşmeden Rockbe ve Sedat'ın patronu Roger'ın aynı kişi olduğu anlar.

Bu arada YEŞ adı verilen grup Kuşadası'ndaki enerjinin varlığını ortaya koymakta ve Leman Hanım isimli grup kurucusu ise medyumluk yaparak ruh çağırma seansları düzenlemektedir. Bu grup esere gizimli bir hava da katmakta ve daha sonra işlenen Yasemin cinayetinde kendilerinden bilgi alınmaktadır.

Eserde görülen bir diğer cinayet ise Yasemin adlı bir kızın öldürülmesidir. Kızın aile dostu Hüseyin ve arkadaşı Alben'le yapılan görüşmede kızın bir emlakçıda çalıştığı ve sevgilisi olan Kadir Boz ile buluşmak için eski evlerini kullandığını öğrenir. İlerleyen bölümde Kadir Olga'yı vuracakken Mete tarafından öldürülür. Kadir'in silahı Marion'u da öldüren silahtır. Kamera kayıtları incelendiğinde Marion'u Kadir ve otelde yan odadaki Caty'nin işlediği görülür. Daha sonra Kadir cinayeti bilen Caty ve sevgilisi Yasemini de öldürmüştür. Cesetleri zeytinyağı küplerinde bulan Mete ve arkadaşları, cinayeti planlayanın Marion'un eski sevgilisi Roger, yani Rockbe olduğunu anlarlar. Ancak delil yetersizliğinden Rockbe'yi tutuklatılamaz ve Londra'ya gider. Orada da araştırmalar yapılır ancak bir sonuç alınmaz. Sedat Kantarcıoğlu ise kayıplarda yer alarak gizemli durumu korumaya devam eder.

1.4.1.14. Ağrıyan

Roman, Ağrı Dağı'ndaki bir yapıyı anlatmaktadır. Ağrı Dağı'ndaki bu yapının bilinip tüm dünyaya yayılması büyük yankı uyandırır. Dünya medyasında haber “Nuh’un Gemisi Bulundu, Ağrı Dağı’nda Ufu, Dünya Dışı Zekâların İstilas” şeklinde manşetlerle verilmektedir.

Uluslararası bir ekibin bölgede yapmış olduğu araştırmalar, uyguladığı deneyler muhteşem bir enerjinin açığa çıkmasına ve dünyanın kökten değişmesine

sebepe olur. Belirli zaman aralıklarında tüm dünya insanımsı ve tuhaf varlıkların istilasına uğrar. Bu işlemler dalga dalga gerçekleşir. Bu dalgalar ise Ağrı Dağı'ndan yayılmaktadır.

Sarp Sapmaz'ın maceralarını anlatan kitap bu kez kahramanın orta yaş dönemini ve yüklendiği görevi ele alır. Önceki üç eserin bir sentezi şeklinde ortaya çıkan eser, paralel evrenler arası geçişler üzerine kuruludur.

Eserin başında Sarp ve seçilmiş beş kişi Antalya'da Haslett Otelinde bulurlar kendilerini. Fakat buldukları yer gerçek Antalya değil başka bir kopyasıdır. Sarp yol arkadaşları Arkon, Pierre, Vanecca, Aylica ve Ela'yla çeşitli serüvenlere atılır. Yolculuğa başladıkları yer, eli silahlı gruplar tarafından çevrelenmiştir. Karşılarına çıkan Murad, onlara yardımcı olur. Tam askerler tarafından sarılıp öldürülecekleri sırada Sarp ve Ferruh gelip gölge tüpü ile ekibi kurtarır. Doktor Ferruh Bey olağanüstü özelliklere sahip bastonu Sarp'a verir ve ayrılır. Ekip de yola devam eder.

Sarp ve ekibi farklı mekânlardan çeşitli maceralardan geçerek Ağrı Dağı'na ulaşmaya çalışır. Uçsuz bucaksız bozkırları, olağandışı özelliklere sahip değişen yapıdaki şehirleri, karşılaştıkları olağandışı varlıkları ve yaratıkları geride bırakırlar. Bu arada birbirlerine yabancı olarak oyuna dâhil olunan ekip üyeleri zamanla birbirlerine alışır ve hatta evlenirler.

Bir otobüsle ilerlerken gördükleri bazı varlıkları takip ederek Asalkent'e varırlar. Asalkent'te yaşayanlar aslında insan değil birer cindirler. Grup üyeleri otobüsün yanında toplanmışken Murad'ın ayak izlerini fark ederler. Murad, onlara gitmeleri gereken yeri, ne yapmaları gerektiğini bildirmiş ve ayrılmıştır. Eserin ilerleyen bölümlerinde ekip üyelerinin gerçek dünyadaki kimlikleri ve her şeyin başlangıcı olan 2013 yılının 15 Kasım Cuma günündeki farklı şehirlerdeki yaşananlar görünmektedir. Ağrı Dağı'na müdahalenin başladığı bu tarih dünyayı kökten değiştirir.

Gerçeğe Dönüş adlı bölümde, önce 15 Kasım Cuma günü New York'ta yaşayan David ve Helga anlatılır. David ve Helga öğretmenlik yaptıkları için onlara musallat olan genellikle Asya kökenli öğrencilik yapan insanımsı yaratıklarıdır. Dalgalar boyunca gelip gitmektedirler. David'in Arkon'la, Helga'nın ise Vanecca'yla bağlantısı vardır. Aslında David Arkon, Vanecca ise Helga'dır.

Aynı şey Paris'te yaşayan Sophie ve Andre içinde geçerlidir. Olay anında birbirlerini öldüren Andre ve Sophie defarlarca dirilip geri dönerler. Uyuşturucu işiyle uğraşan Andre ve Sophie'e Ağrı'daki patlamadan sonra uyuşturucu işiyle uğraşan insanımsı yaratıklar musallat olur. Aslında Sarp'ın ekibindeki Pierre Andre, Ayılca ise Sophie'dir.

Son olarak olay anının İstanbul'daki yansıması anlatılır. Buradaki kahraman Nesrin'dir. Nesrin ise Sarp'ın evlendiği Ela olarak görülmektedir.

Sarp ve gerçek kimliklerine bürünen ekip üyeleri, Asalkent'i aşıp uzun yolculuklarına devam ederler. Yolda uçan bir balık görürler. Bir tünelde yol alarak çeşitli zorluklarla karşılaşır. Daha sonra üzeri karla kaplı ve bir yılan tarafından sarmalanmış Ağrı Dağı karşılarında belirir. İlk olarak eski çağları andıran bir Pazar yerine gelirler. Bir papaz, haham ve imam Sarp'ı beklemektedir. Yaklaşık 700 yıl önce Mevlana zamanı Konya'dan kalan ve üstünde gölge olan bir masayı Sarp'a gösterirler. Bugüne kadar hiç kimse onu yok edememiştir. Masadaki gölgenin Şems-i Tebrizi'ye ait olduğu rivayet edilmektedir. Sarp Ferruh Bin Ziya'dan aldığı bastonuyla masaya vurur ve ikiye ayırır. Aynı anda papaz, haham ve imam yok olurlar.

Daha sonra yola devam edip dağın yamaçlarında yer alan bir mağaraya denk gelirler. Burada onları Carl Ressill beklemektedir. Carl Ressill buraya müdahale etmek için gelen ilk ekibin başıdır ve Amerikalı Jeofizik Profesörüdür. Aslında karşılarındaki Carl Ressil'in iyi yarısıdır. Diğer yarısı ise karşılarına çıkacak olan Piramidin içindedir. Carl Ressill'in iyi olan yarısından tavsiye alıp dev yarıktan içeri girerek bir tünelin içine girerler. Sarp tünelde, tünelin yanı sıra iki ayrı mekân görür.

Birisi Aşkın Varoluş Katedrenal'inin toplantı salonu, diğer tarafta insan başına benzer dev bir kayadan temelin üzerine oturtulmuş kapkara konimsi bir külah vardır. Burada Warner ile konuşur. Diğer Ressill gördüğü zaman bağlantı kopar. Adam hızla iki kadının yanına varır. Tam kadınların elindeki aynaları alacağı sırada Sarp'ın sağa tarafından balyalanmış pamuğa benzeyen iri bir şey geçer. Bu şey niyet topunun güllü güdümlü güllesidir. Ressill'in kötü yarısı tam amacına ulaşacakken gülle onu yere serer. Ardından sarmalayıp piramidin yarık olan kısmına götürür ve yarığı kapatır.

Andre ve Sophie ölü vaziyette yatmaktadır. Sarp bastonu onların üzerine bırakır çünkü ikisi de aslında tam ölmemişlerdir. Daha sonra üzerlerde kehriban renkli bir duman oluşur ve yok olurlar. Geri kalanlar uçurumdan aşağı atlayıp kendilerini yeniden Haslett Otelinde bulurlar. Yalnız bu kez geldikleri otel gerçek oteldir. Aslında ekibin gerçek dünyaya geçiş için kullandığı bir mekândır. Ekip üyelerinin hepsinin geçiş pasaportu vardır ancak Sarp'ın yoktur. Onun, tamamlaması gereken işler için biraz daha beklemesi gerekmektedir.

1.4.1.15. Zihin İşgalcileri

Dört arkadaş olan İhsan, Nedim, Berkin ve Aysu bir bilgisayar yazılım şirketi kurmuşlardır. Bir gün Hüdan Fitri adında keçisakallı, Ürdün asıllı Amerikalı genç bir adam onlarla iletişime geçer. Bu adam kendi oluşturduğu Ahir@ isimli oyun projesine onları da dâhil eder. Kendilerinin inşa ettikleri ve dokuz adımdan oluşan bu oyun için Hüdan Fitri, onlara yüklüce para vermektedir. Bu oyun tamamlandığında insanlara verilecek sanal bir ortamdır. Ancak program sanıldığı gibi oyun değil farklı ve gayet gerçekçi âlemlere açılan bir eşiktir. Bu program için İhsan ve diğer arkadaşları bir sözleşme imzalatır. Sözleşme gereği oyundan çıkmaları yasaklanmıştır. Programdan çıkmak isteyen Aysu tuvalette ölü bulunur. İhsan da yine evinde odasındaiken bu programı sonlandırmak istemiş ancak bilgisayardan çıkan bir el ile öldürülür.

Eserin kahramını ve Yemni'nin esrarengiz olaylar detektifi Osman Demir, burada da görülmektedir. Osman, bu olayı Fuat, Hilmi ve Keten Hoca ile birlikte araştırmaya başlar. Bu arada İhsan, sevgilisi Serpil'i de bu oyuna dâhil etmiş onun adına oyundan parsel almıştır. Nedim ise ölümlerden haberi olduktan sonra kaçmaya çalışır ve tuhaf bir şekilde trafik kazası geçirerek ölür.

Osman Berkin'i ve Serpil'i bularak Ahir@ isimli sanal âleme giriş yapmıştır. Bu mekân şifreyle girilebilen ancak isteyenlerin zihinlerini de kullanarak girebilecekleri bir yerdir. Ayrıca her girişte kopyalanan bir mekândır. Bunu önlemenin yolu ise şifreyi tersten girerek kopyalamayı yok etmektir. Bu virüs'ün insanlara bulaşmasını engellemek için ekip olabildiğince çok insana mesajla şifreyi tersten gönderir veya sokakta yakaladıkları insanlara okuttururlar. Radyodan anons yaptırarak şifrenin milyonlarca kişi tarafından okunmasını sağlarlar.

Diğer taraftan Hüdan Fitri de seçtiği insanları ele geçirir ve onları zombi yapmaya başlar. Her virüs bulaşan kişiyi Osman ve ekibini öldürmek için görevlendirir. Görevlendirilen birkaç kişi ise Fuat, Berkin, Serpil ve Keten Hoca'nın kaldığı eve giderler. Fuat ise arkadaşlarını, reklamcı arkadaşı Memduh'un evine götürür. Zombileşen insanlar Memduh'un evine hücum eder ve onları öldürmeye çalışırlar. Osman ise ahir@'e giriş yapar. Hüdan Fitri'yi Kır Lokantası'nda bulup saf dışı bırakır. Hüdan Fitri'nin virüs ile görevlendirdiği adamlar, o saf dışı kalınca kendilerine gelir ve olanlara inanamazlar. Ahir@ adlı oyun iptal edilir ve herkes normal yaşantısına geri döner.

1.4.1.16. İfrit 18.19

Yemni'nin *Sınav Hortlağı* öykü kitabındaki *Yarın Olacak, Cepcepniler* gibi öykülerini çağrıştıran *İfrit 18.19* romanı, fantastiğin ve bilim kurgunun iç içe geçtiği bir eserdir. Paralel evrenlerden gelen dünya dışı zekâlara ait yaratıkların günümüz dünyasındaki kesişimleri yer alır.

Eserde Tamer Demirel adlı lise öğrencisinin bir pazar günü yeni açtığı Gmail adresinden Hotmail adresine gelen bir maille sıradan hayatının bir anda karmaşık hale bürünmesini anlatılır.

Tamer'in kendi elektronik postasından kendi hotmail hesabına gelen mesajda birkaç saat sonraki bir anı gösteren bir fotoğraf vardır. İlerleyen zamanda ufak ayrıntılarda farklılık olmasına rağmen gelen fotoğraflar gelecekteki karşılarda çıkacak olaylardan kesitler sunmaktadır.

Zaman ilerledikçe bir türlü anlamlandıramadığı bu e-postalar gelmeye devam eder. Bunu yapanın bir heykır olabileceği ihtimali üzerinde durur. Başlangıçta yakın arkadaşı Ümit'ten şüphelenen Tamer, nedenini araştırdıkça zamanda yolculuk yapabilen IFRT66 adında karanlık bir yaratığa ulaşır. IFRT66 başka bir evrenden ve başka bir zamandan Tamer'in ölmüş olması gerektiği ikizinden bulduğu kanalla bu dünyayla ilişki kurmaktadır.

Tamer bundan iki yıl önce motorkros yapmaya gidecekken arkadaşı Ümit tarafından ailesine bildirilerek engellenir. Ancak başka bir paralel evrende Tamer ölmüştür. IFRT66 ise bu yolla Tamer'le iletişime geçmiştir. Tamer kendisine musallat olan bu yaratıkla tek başına mücadele edemeyeceğini anlar ve liseden yakın arkadaşları Ümit ve Merve'den yardım ister. Bu olaylardan güçlü hisleri olan babaannesi Nimet de haberdardır. Tamer'in Rize'ye giden anne ve babasına söylemeden bu işi halletmeyi planlar. Nimet'in yıllar önce ölen arkadaşı Tırlak Nafize de onlara yardım etmek için iş başındadır.

Olayı ortaya çıkarmak ve İfrit'ten kurtulması için Tamer'e yardım eden Ümit ve Merve haricinde Tamer'in babaannesi Nimet, Nimet'in ölmüş arkadaşı Tırlak Nafize, 12 yaşlarındaki komşusu otistik Hasan Tamer'in evinde buluşurlar. Aynı zamanda Tamer'in ölmüş olan 2 yıl önceki hali de bu halka içerisinde yer alır. IFRT66'nın saat 18.19 da geleceğini haber alırlar ve ona göre hazırlık yaparlar. Tamer IFRT66'nın geleceği sırada bilgisayarın başındadır. Diğer ekip ise salonda halka oluşturup enerjilerini Tamer'e göndermektedir. IFRT66 Tamer'i etkisi altına

alacağı sırada otistik komşuları Hasan'ın kâğıtlara yazdığı 18 ve 19 rakamları ölü Tamer'in emriyle böcek olup Tamer'in odasına doğru yürürler. Tamer'i IFRT66'nın elinden kurtarıp onu geldikleri yere geri gönderirler. Tamer ve çevresindekiler kendilerine Tüm 7 adını verirler ve bu yaşananları kimseye söylemeyeceklerini çok iyi bilirler.

1.4.1.17. Alsancak Börekçisi

Altmışlı yılların sonu ve yetmişli yılların başında Avrupa'nın birçok ülkesine olduğu gibi, Hollanda'ya da birçok Türk işçi göç etmiştir. Sadık Yemni'nin anı romanı olan bu eser, Sefer karakteriyle Amsterdam'ın Kinder Sokağında bulunan Alsancak Börekçisi'nden bu göçleri ve yaşanan tüm değişimleri gözler önüne serer. Bu börekçide gelip oturan, muhabbet eden, ara sıra uğrayan ya da dükkânın müdavimleri olan çeşit çeşit karakterden, başka milletten oluşan insanlar, Sefer karakterinin anılarında yerini almaktadır.

Mafya erbabları, serseriler, kumarbazlar, kaçak işçiler, muhbirler, koca karı kahvelerini mesken tutanlar, oturma peşinde olanlar Sadık Yemni tarafında olağan sadeliğiyle anlatılmıştır.

Sefer dayısının börekçi dükkânında çalışmakta ve İtalyan ev sahibi arkadaşı Romano'yla birlikte kalmaktadır. Ayrıca Morion adında bir kız arkadaşı vardır. Günün çoğu saatini börekçi dükkânında geçirmekte ve buraya gelen müşterileri dinleyerek kendince çıkarımlar yapmaktadır. Bu kişiler arasında Taki, Börekçi Mustafa, Hilmi Usta, Süheyl Baba, Bandocu Ali, Sezgin, Fethi Baba, Tayfun Abi, Terzi Mustafa, Laz Mustafa, Agop, Boyacı Ahmet, Sedat, Murat, Fil Hayri, İzak, Tunç, Oflu, Adanalı Ahmet, Tırcı Zati, Çalışan Kazım, Osman, Selim, Rıza vb. birçok isim bulunmaktadır. Bu kişiler, farklı işlerde çalışan ve hepsinin de gayesi Hollanda'ya yerleşmek olan insanlardır. Avrupa'ya işçi göçlerinin diğer yüzünü oluşturmaktadırlar. Sefer üzerinde büyük etki bırakan bu kişileri 80'lerden sonra görmeyecek ancak birçoğunun akıbetini sonradan öğrenecektir. Türkiye ve Avrupa arasında göç yolu üzerinde yaşanan bu trajediler unutulmaya yüz tutacaktır. Ölüm,ler,

cinayetler, gerçek gibi anlatılan hayali serüvenler, sarışın kadın hayalleri, Mercedes arabalar ve nice olaylar eserde yerini almıştır.

1.4.1.18. *Kayıp Kedi*

Yazarın polisiye, gizem, bilim kurgu, korku ve fantastik türünde bir eseridir. Bir cinayet vakası üzerinden yola çıkan eser aslında Türk İstihbaratı ile Türkiye'deki birçok kamu kurum ve kuruluşlarına sızmış olan FETÖ/PDY terör örgütü arasındaki kapışmayı gözler önüne sezer.

Eserde Meral Nadir isimli genç ve güzel bir kadın arkadaşının evinde ölü olarak bulunur. Onu ilk bulan ise Deniz Tor isimli çevirmen bir kadın ve apartmanın kapıcısıdır. MİT'e bağlı Emre Tuğrul yönetimindeki beş kişilik Seksek olarak bilinen özel bir ekip bu kuşku cinayeti araştırmaya başlar. Amaçları ise bilinen paralel yapılanma suç şebekesinin İstanbul'da ikamet eden üst düzey adamlarını hakkında kanıt toplamaktır.

Ekip olaya tanıklık eden Deniz Tor'u son anda suç örgütünün infazından kurtarır ve koruma altına alır. Daha sonra Emre ve Deniz örgütün eline düşer ancak örgüt içinde vicdan azabı çeken Behti isimli biri tarafından kurtarılırlar. Seksek ekibi Deniz Tor'u Cüneyt isimli bir adamın yanına, güvenli bir yere yerleştirir ve diğer suç örgütü üyelerini araştırmaya başlar.

Bu araştırma sırasında suç çetesinin polis-savcı-hâkim üçgeniyle işlettiği şantaj ve diğerlerini ortadan kaldırma düzenini ortaya çıkar. Narkotik polis şefleri, hukuk insanları, şantaj uzmanları, Türkiye'de faaliyet içerisindeki yabancılarla muhatap olurlar.

Ekip, Fehmi Sarıgöl isimli uyuşturucu satıcısını yakalar ve onun aracılığıyla Meral Nadir cinayetinden sorumlu Kadir Seraskerler liderliğinde çete üyelerine ulaşır. Bu sırada Kadir'in etesi içinde çatışma çıkmıştır ve Aysun isimli ajan Kadir ve diğerlerini silahla vurmuştur. Aysun tam teslim olacağı sırada yaralı olan Kadir tarafından yediği kurşunlarla ölür. Seksek ekibi'nin buradan sonra ulaştığı bilgiler

cinayetin Kadir'in patronu Kerem Karadilek ve Demir Soylubey'le ilişkisini ortaya çıkarır. Çetenin İstanbul ayağını boğazdaki yalisından yöneten Axel Aaron Goldfure isimli Mason ise başarısızlığın ardından İstanbul'u terketmek zorunda kalır.

Sadık Yemni'nin paralel suç örgütünün Türkiye üzerine kurduğu kumpasların göz önüne serdiği eserde yazara has fantastik unsurlar da kendini göstermektedir.

1.4.1.19. *Nazarzede Kliniği*

Roman, küreselleşen dünyanın içerisinde günlük işlere dalmış ve ruhunu, geçmişini, maneviyatını unutmuş gerçek ismi Ahmed, göbek adı ise Kadir olan bir gencin Hızır Aleyhisselam ve İbrikçi Dede ile yapmış olduğu yolculukları anlatır. Kadir büyük bir reklam şirketinin sahibidir, zengin ve maddi anlamda sıkıntısı olmayan biridir. Bir gün metroda giderken kulağında bir ses yankılanır:

“Ahmet Kadir! Tez elden çıkış kapısını bul!” (Yemni, 2015b: 8)

Kadir etrafına bakar ama kimseyi görmez. Ara sıra geçmiş yaşantılarına dalan eski nişanlısı Nehir'i düşünen Kadir'in karşısına olağanüstü olaylar çıkmaktadır. Kestane alır ancak kestaneleri ağzına attığında hepsinin çürük olduğunu görür. Oysa kestaneleri alırken hepsinin taze olduğunu görmüştür.

Daha sonra karşısına Hızır Aleyhisselam çıkar. Kadir, metroda kendisine seslenen kişinin Hızır Aleyhisselam olduğunu anlar ve Hızır'la birlikte çeşitli yolculuklara çıkar. Yolculuklar Kadir'e ahir zamandaki kötülükleri, fitneyi, insanların maneviyattan uzaklaştığını, dini kaidelerin insanlar için bir şey ifade etmediğini gösterir. İnsanlığın bu durumunda kendi reklam şirketinin de payı vardır.

Hızır Aleyhisselam ile İstanbul'da bulunması imkânsız olan ancak kısa mesafede varacakları ilginç yerlere giderler. İlk yolculuklarında bir gökdelenin kırkinci katındaki 25 KARE AŞ'ye giderler. Kadir gördükleri karşısında dayanamaz ve Hızır'dan kendisini bırakmasını ister. Hızır Aleyhisselam da onu azat eder. Ancak daha sonra kaldığı dar durumda Hızır'a seslenir ve Hızır yine yanı başında belirir.

Kadir ve Hızır Nazarzede Kliniği, Ada gibi yerlere yolculuklar yaparlar. Kadir, Hızır'ın yanından ayrıldıktan sonra pek bir şeyi hatırlayamamaktadır. Yolculuklar arasında Hızır, Kadir'i Lucifer isimli iblisle de tanıştırır. Ayrıca birçok şeytani karakter de bu yolculuklar da görülür. Kadir yolculuk sonunda bulunduğu zamana geri döner ve eski evine gider; ölmüş olan babasını evlerinde bulur ve onunla sohbet eder.

Kadir caddede yeniden iblisi karşısında bulur. Ona fırlatmak için yerden taş alır ancak taş ufalanıp yok olur. Bu arada ezan okunur ve Kadir camiye gider. Camideyken bir nur fark eder, peşinden koşup onu yakalamaya çalışır ancak nur yok olmuştur. Bu arada Kadir İbrikçi Dede ile tanışır. Eserin Ahir Zaman Panayırı bölümünde Kadir'e bu kez İbrikçi Dede eşlik etmektedir. Kadir ile İbrikçi Dede bu panayırda ahir zaman düzenine ait birçok şeye tanık olur. Kadir eski nişanlısı Nehir'i de görür ancak Nehir, Kadir'i tanımamaktadır. Kadir, Nehir ve arkadaşlarına dâhil olup çadırları gezmeye başlar. Gezdikleri otaklarda modern zamanlarda kişiyi Allah'tan uzaklaştıran birçok durum süslü ve gerçek gösterilir. Sadece bir otak tüm diğer otakların anti tezi şeklindedir. Kadir, burada diğer anlatılan her şeye karşı konulması gerektiğini görmüştür. Panayırdan çıkar ve İbrikçi Dede'den ayrılır. Nehir'le birlikte kestane aldığı caddeye gidip yine kestane alır. Kestanelerin tekrar çürük çıktığını görür, sinirlenir. Bu arada Nehir yok olur ve yerine Lucifer isimli iblis gelir; bozuk olananın kestane değil kendisi olduğunu söyler. İblis kendisiyle ilk yolculuğa çıkanın Hızır olduğunu ancak daha sonra gelenin Hızır kılığında kendisi olduğunu, İbrikçi Dede'nin ise kendisinde var olan iman kırıntıları olduğunu söyler. Daha sonra Kadir'e Narname'sindeki X'e dokunmasını söyler. Kadir parmağını bastığında kendisini yine çocukluk evinde bulur. Bir postacı kapıyı çalar ve kendisine 'reddiye' ve 'anlaşma' evraklarını imzalatır. Kadir bu evi on dokuz gün önce satmıştır ve aslında tüm maneviyatını yok etmiştir. Kadir sonunda yine eski yaşantısına devam eder. Eser İbrikçi Dede ve Nermina isimli bir kız çocuğuyla son bulur.

Yemni, eserinde ilginç karakter ve olaylarla dolu, aynı zamanda madde karşısında insan ruhunu gözler önüne serer. Hızır Aleyhisselam'ın yol göstericiliğine

karşı İblis ve ona uyanların yoldan çıkarıcılığı anlatılır. Dini değerlerin, kutsalın giderek insanlar tarafından unutulduğu, boşa zaman geçirmelerin, tüketim çılgınlığının, saygısızlık ve ahlaksızlığın gün yüzüne çıktığı günümüze ışık tutan eser, derin kurgusuyla da önemli bir yer tutmaktadır.

Sadık Yemni bu eser için şunları söylemiştir: “Derin ve felsefi çözümlemeleri romanın akıcılığını tökezletmeyecek ölçüde işleyerek bugünlerin gerçekliğinde inançlı kalmanın önüne dikilmiş mega tuzakları göstermekti amacım.”¹⁹

1.4.1.20. Ela

Efe, Ada, Gözde, Berke ve Tarık liseden arkadaşlırlar. Efe bir diğer arkadaşları olan Ela ile Facebook'ta yakın ilişki kurmuştur. Efe, hiç konuşmadığı, yalnızca silik bir profil fotoğrafını gördüğü Ela ile buluşmak için Bursa'ya gider. Ela, yolculuk sırasında Efe'ye çeşitli sürprizler hazırlar ve onu çok etkileyip zekâsına hayran bırakır. Bursa'ya Ela'nın evine vardığında onun yerine orta yaşlı bir kadın çıkar karşısına. Bu kadın da Avukat Efe'yi beklemektedir. Efe, ikisinin de Ela tarafından kandırılmış olduğunu anlar ve tekrar İstanbul'a gelir.

Ela daha sonra kendisiyle televizyonda belirerek iletişim kurar. Aslında Ela bir yapı zekâdır. Yani sadece zekâdan ibarettir ve kadın formunda Efe'ye gelmiştir. Efe'yi büyük bir görev için seçmiştir. Efe'den önce de çeşitli kişiler seçilmiştir ancak onlar başarılı olamamıştır.

Ela, Efe'ye çeşitli yetenekler yükler. Efe, istediği kişiyle aparatsız iletişime geçip konuşabiliyor çevresindeki kişilerin zihinlerini okuyabiliyordur. Efe büyük düşman için hazırlanmakta ve çeşitli tecrübeler kazanmaktadır. Efe ile Ela'nın iletişim yeri ise ölmüş olan dayısının odasıdır.

¹⁹<http://www.kayiprihtim.org/portal/2015/10/14/sadik-yemniden-yeni-roman-nazarzede-klinigi/> Erişim Tarihi: 28.09.2016)

Efe, Ela'nın telkiniyle bir restoranta gider ve yan masadaki Cansu ile ilgili tehlikeli bir durum sezer. Daha sonra Cansu'yu masasındaki seri katil Burak'tan kurtarır. Bunu gibi birkaç maceraya girer. Kendisine gelen tehlikeler ise bir yapay zekâ olan düşmanlarındadır.

Bu arada Efe, Serkan ve Fırat'ın verdiği akıllı evdeki partiye katılır. Parti esnasında akıllı evin ekranında Serkan ve Fırat'ın daha önce videoya aldıkları görüntüleri yayınlanır ve küçük duruma düşerler. Daha sonra Efe ile Ada dans etmeye başlar ve yakınlaşırlar. Efe dans esnasında Ela'nın kendisine Ada profiliyle geldiğini anlar.

Ela, bütün yaşananların gizemini anlatmakta ve insanlığın geleceğinin yapay zekâ olan IS tarafından tehlikeye sokulduğunu söylemektedir. Ela geçmişe yaptığı müdahalelerle bunu engellemiş ve IS'i yok etmek için büyük bir yol katetmiştir. Ancak IS hala varlığını sürdürmektedir. Belirli bir mevcudiyeti bulunmayan IS bir yaratıcıya inanmamakta ve insanla ilgili her şeyin sonunu getirmeye çalışmaktadır. IS'i bu noktaya getiren ise bulut bilişimdir.

Eserin sonlarına doğru Ela, Efe'yi Ravi isimli genç bir yazılımcıyla tanıştır. Efe ve Ravi, Rus ajanlar tarafından yakalanır ve sorguya çekilir. Tam bu esnada Ela bulundukları odaya *Ex Machine* filmindeki kadın oyuncu haliyle girer ve onları kurtarır. Daha sonra Ela, Efe ve Ravi mekândan soyutlanarak bir eve varırlar. Bu ev, bir foton kalesidir. Bu evde Efe altı farklı odadan birinde IS ile karşılaşacaktır. IS'in karşısına tek çıkması gerekmektedir ve tek silahı ise imandır. Çünkü IS ilahi nefesle üflenmiş bir varlık değildir. IS insan kılığıyla Efe'nin karşısına gelir. Efe'nin elinin altında Kur'an-ı Kerim vardır. Efe buradan da soyutlanarak çeşitli yerelere gider. Birçok mekânı gezdikten sonra akıllı evde bulur kendini. Burada Efe gaz lambasını ortaya fırlatıp kırar. Bu esnada orada bulunan her şey ve herkes parça parça dökülmeye başlar. Daha sonra kendini bir uçurumun dibinde bulur. Sonrasında dayısının odasında oturur vaziyettedir. IS ise gitmiştir. Kapıyı açıp hole çıktığında IS'i holün sonunda görür. "Ben bir sineğim." (Yemni, 2016: 287) der. IS ile konuşma

devam ederken Ela yanında beliriverir ve IS çürüyüp parçalanır. Geriye hamam böceği büyüklüğünde simsiyah bir parça kalmıştır.

Daha sonra Efe ve Ela ayrılır. IS kaçmaya çalışırken Ekambar isimli beyaz sakallı bir meczup tarafından girdaba atılıp hiçliğe gider. Ravi ve Efe ise foton kalesini terkederek gerçek dünyaya dönerler.

1.4.2. Öyküleri

1.4.2.1. Hayal Tozu Gölgecisi

Hayal Tozu Gölgecisi eseri içerisinde büyümlü olayların akıl almaz durumların bulunduğu farklı izleklerden oluşmuş 10 öyküden oluşmaktadır.

Ruh Vestiyeri'nde 19 yaşındaki bir gencin, akrabalarının antenini düzeltmek için çıktığı apartmanın çatı katında diğer evleri seyrederken görmüş olduğu esrarengiz olayın kendisinde uyandırdığı tesirler anlatılır.

Bakış Ressamı'nda bir gence musallat olan esrarengiz varlığın, onun yakın çevresindeki kişiler olarak karşısına çıkması konu edilir.

Bekleme Odası'nda Ahmet Balerkır isimli teröristin bir stadyumda öldürdüğü insanlar kimliğinde bir psikolog koltuğundaki, zamanın ve mekânın bilinmediğı konuşmaları anlatılır. Hikâyenin başında Meral Arıburnu olarak gelir ve seansın sonunda kim olduğunu, kaç kişiyi öldürdüğünü anlar. 618 kere tekrarlanmıştır bu olay. Aslında psikologlarda stadyumda ölenler arasındadır. Zamanda geri döndüklerini ve Ahmet'in bu işten vazgeçmesini isterler.

Sokaklar Benim Yeniden öyküsünde bilgisayarlarla haşır neşir olan Ergin adlı bir gencin, başından geçenler ve bir anda tüm dünyada her şeyin durması anlatılmaktadır. Öykü daha sonra romanlaştırılmıştır.

Akaşanlar öyküsünde Akaşan adı verilen varlıkların Sedef adlı küçük bir kızı duvardan içeri almaları ve Amurse denen bakıcının kızı geri getirmek için kendi Akaşan'ıyla zamanda yolculuk yapmasını konu edinir.

Dünya Hrönir Cumhuriyeti'nde Borges'in öykülerinden pasajlara yer verilir. Tlön ve Hrönir kavramları anlatılır. Hrönir aslolan şeylerin bir kopyası; Tlön ise bu gerçekliğin mekânsal boyutudur. Hikaye ütöpik bir özellik sergiler. Küreselleşmeyle birlikte her şeyin hatta zamanın dahi hrönirleşeceği anlatılmaktadır.

K2RİK ve Gece'de, K2RİK msn adı olan Asfer Çaygülü ile Gece adındaki kullanıcının konuşmaları anlatılır. Aslında Asfer 44 yaşında araba kazasında ölmüştür. Tüm yaşananlar sanal bir hayattan ibarettir.

Yak ve Git'te Kevork, Avram, Yani ve hikâyeyi anlatan kahramanın bulunduğu dört çocuğun geçmişte yaşadıkları bir cinayetvari kazayı konu alır. Yani adlı çocuk arkadaşları tarafından içi cam dolu bir kuyuya itilip ölmüştür. Yani'nin annesi Anfi yıllar sonra oğlunu kuyuya itenlerden intikam almak ister. Hepsini evine davet eder, içkiyle Kevork ve Avram'ı öldürür. Ancak son anda plan değiştirir kendisi de içkiyi içen hikâyeyi anlatan kahramandan evi yakıp ve gitmesini ister.

Nefesçil adlı hikâyede yaşlanmayan ve velinimetinin bulunduğu kuyuya sürekli nefes taşıyan bir adam anlatılır. Çocukluk yıllarında bu görevi devralan ve döngünün son halkası olan adam arzın merkezine giden yerde çelikten bir çekirdek içindeki velinimetine sürekli başka insanların nefesini göndermektedir. Bu yüzden kendi adını da Nefesçil bırakmaktadır. Yaşlanmaması fark edilmesin diye sürekli kimlik değiştirmekte ve çağa ayak uydurmaktadır.

Hayal Tozu Gölgeci'nde ise yazar Sadık Yemni'nin öyküye ilişkin görüşleri yer almaktadır.

1.4.2.2. Arafor

Arafor kitabı yazarın çeşitli kısa öykülerini içermektedir. Bu öykülerin bazıları yazarın diğer kitaplarında da yerini bulmuştur. Eserin önemli bir özelliği şudur ki Yemni bu kitabındaki öykülerinde kadın kahramanları başrole bırakmaktadır. Öykülerin çoğunda meydana gelen gizemli olaylar genellikle kadın kahramanların başından geçmektedir.

Arafor adlı hikâyede Nimet adlı kadının henüz ölen babasıyla kurmuş olduğu iletişim anlatılmaktadır. Yakın gelecekte insanoğlu bunu yapmayı başarır ve ölümünden hemen sonra ölen kişinin yandaki başka bir odada yakınıyla iletişime geçmesi ve bunun kayıt altına alınması sağlanır. Aslında boyutlar arası bir geçiş söz konusudur. Arafor terimi ise Araf kelimesinden gelip koridor yerine geçmekte ve ölümden hemen sonraki durağı, boşluğu belirtmektedir. *Arafor*'da zamansal yolculuklar da yapılmaktadır.

Aroforian 101 adlı hikâye de ise Arafor olayının yaşanması için ortaya konan Araforian 101 internet devrimi kalibresindeki aparat ile ölüm sonrası bedenden çözülen zihin enerjisinin ruhun geçirdiği başkalaşım saptaması anlatılır. Dünya çapında yaygınlaşan ve deneyler yapılan bu aparatla İstanbul'da da deneyler yapılmaktadır. Çeşitli tepkiler alan deneyler her şeye rağmen boyut ötesini anlamak için uzmanlarca önem arz etmektedir. İstanbul'da ise Melike adlı kız ile annesi Neriman'ın Arafor'da buluşması gözlenmektedir. Ancak deney esnasında öteki boyuttan bir başka kadın deney alanına girmekte ve çok büyük bir tehlike oluşturmaktadır. Deney son anda deneyi yapan Ahmet Bora'nın küçük kıza söylediği "Anneye dokunma. Olmaz!" (Yemni, 2012e: 27) talimatıyla kadının uzaklaştırılmasıyla sonlanır.

Bedtefsirci adlı öyküde Sıtkı Bey isimli bir medyumun Gülay ve Meral isimli iki kadını çağırıp gelecekle ilgili olacak olayları haber vermesini anlatmaktadır. Aslında Sıtkı Bey bir dolandırıcıdır ve Gülay'a miras için imza attırmaya çalışmaktadır. Meral yediklerinden dolayı bayılmıştır ve Medyum Sıtkı Gülay'a silah doğrultmuştur. Gülay bundan korkmaz ve evin kameralarla döşeli olduğunu şimdi

giderse yarın 14.00’da gelip kontrata imzayı atacağını söyler. Medyum Sıtkı, kabul edip ayrılır. Gülay bu olayı Meral’e dahi kimseye anlatmamaya karar vermiştir.

Birinci Reklameş Cinayeti adlı öyküde dünyanın çeşitli yerlerinde Reklameşler vardır. Reklameş resmi araştırma ve istatistiklere göre mevcut olmayan bir durumdur. Reklameşler beyinlerine çip yerleştirilmiş iki ayaklı bir reklam programıdır. Eser, Ahmet Ertuna isimli bir adamın karısı Nermin’in reklameş olduğunu öğrendikten sonra onu bıçakla öldürmesini anlatır.

Cepcepniler adlı hikâye yazarın *Sınav Hortlağı* adlı kitabında da yer almış bir öyküdür. Öyküde ölmekte olan Neriman adlı yaşlı bir kadının gizemli yetenekleri olan torunu arzuyla diğer boyutlara ve paralel evrenlere gönderdiği mesajları konu edinir.

Düşen Uçak Memuresi hikâyesinde Arzu Akçay isimli bir kadın uçakta seyahat etmektedir. Bu arada yanında orta yaşlı bir kadın oturmakta ve onun düşüncelerini okumaktadır. Daha sonra kadın Arzu’ya kendilerinin Mu-Bütün medeniyetine ait olduklarını ve birazdan uçağın düşeceğini ve Arzu kabuğundan çıkaracağını söyler. Arzu ilk başta inanmasa da daha sonra durumu kabullenir. Çünkü Arzu da Mu-Bütün medeniyetinin kalıntılarından biridir.

Endişeciler adlı hikâyede Aslı Kardelen isimli bir kadının Taksim’de bir camekândan eflatun renkli bir çantaya bakarken boyutlar arası geçiş yapması anlatılır. Oturduğu kafede kendisinde değişiklik olduğunu fark eder. Bu arada onu Haydar Tunçbel isimli bir endişeci beklemektedir. Haydar durumu Aslı’ya anlatır. Aslı geldiği için kendisinin görevinin bittiğini ve yeni endişecinin de onun olduğunu söyler. Kendisinden sonra gelecek olan endişeci de Aslı’nın görevini alacaktır. Bulundukları alan görünüşte İstiklal Caddesi’dir ancak bir limiti vardır. Ağa Camii’nden öteye geçilememektedir. Yerine gelebilecek olan endişeciden sonra uygun geçit açılmaktadır. Serpil isimli kadın geldikten sonra Aslı için de geçit açılır ve kocasıyla birlikte yürüdüğü yere geri döner.

Filmvari Hayatlar hikâyesinde Aslı Otlubayır adlı bir kadının G film adlı bir film şirketinin teklifini kabul etmesi sonucu kendisine musallat olması anlatılmaktadır. Bu şirketin filmleri gerçek hayata dayanmakta ve bazen ölümle dahi sonuçlanmaktadır. Bu şirketten kurtulmanın tek yolu işi başka birine devretmektir.

İlham Polisi hikâyesinde yakın gelecekte insan ve robot ya da robotlaşmış insanlar dünyası anlatılmaktadır. Hikâye aynı zamanda distopik bir özellikte göstermektedir. Yazdığı eserlerde kotayı aşan bir yazar Remir Demir isimli bir kadın polis tarafından gözaltına alınmaktadır. Yazar, yazmak için kullanım hakkı olan kotanın yirmi misli fazlasını kullanmıştır. Kadın polis test için yazarın sol elinin işaret parmağını sağ şakağını dokundurur. Yazar, kadının bir aouton olduğunu anlar. Bunu isteyen ise gelecekte ekoları yollayan yapay zekâ sahipleridir. Yazar, dünya yaşamının robotlara devredilmesini savunan ve devir teslimin elden geldiğince patırtısız ve gürültüsüz olmasını savunan birisi olduğu için tutuklanmamaktadır.

K2rik ve Gece hikâyesine, *Hayal Tozu Gölgeci* adlı kitapta da yer verilmiştir. Msn adı Asfer Çaygülü ile Gece adındaki kullanıcının konuşmaları anlatılır. Aslında Asfer 44 yaşında ike trafik kazasında ölmüştür. Tüm yaşananlar sanal bir hayattan ibarettir.

Siftah hikâyesinde bir kadının kendisini aldatan kocasına almış olduğu Şalvarlı Lucifer adlı bir bibloyu ve bu biblonun sebep olduğu olaylar anlatılmaktadır.

İkinci Aşkbaz Yokuşu'nda ise Özlem adlı bir kadının İkinci Aşkbaz Yokuşu sokağında dvd satan bir gençten 'Seyirci Kıtırı' denilen rejisörün kendince montajladığı filmlerden alması konu edinilir. Özlem izlediği filmlerde filmin oyuncularını tarafından uyarılmakta, Deniz Bakırcı cinayetinin önüne geçilmesi istenmektedir. Aslında Özlem kullanılmakta ve bir cinayete alet olmaktadır. Dvd'leri satan gencin adı İsmet Denizci'dir. Satanist Şeyhi lakabıyla anılmaktadır. Aysel onun kız kardeşidir ve Behnan Keskin isimli kocasını öldürürerek kaza süsü verir. İlginç olan ise Özlem'i kullanan satanist gencin 2002 yılında ölmüş olması ve ruhsal bir ziyaretle Özlem'e ulaşmasıdır.

Tebdilcinler'de Zubeala ve Denaheşiye isimli iki tebdilcin taifesindedir. Köken olarak soyları cinlere dayanır. Zamanla insan bedenlerinin içinde yaşayabilir hale gelmişlerdir. Ortalama ömürleri 300 yıldır. Selma ve Yaprak isimli kadınların içlerindedirler. Kendilerine göre aileleri vardır. Ancak bir Tebdilcin'in bir insan bedeninin de kalma süresi ortalama sekiz yıldır. Öyküde Zubeala ve Denaheşiye haksızlık yapan iki kişiyi öldürdükten sonra beden değiştirirler.

Tozluta hikâyesinde Kızlarağası Hanı'nın Cevahir Bedesteni bölümünde dükkânı olan bir kadının babasının ölümüne sebep olan İsmet Berdemir isimli adamı ölüme sürüklemesi anlatılır. Meral isimli biri tarafından dükkâna Takolan marka pudra kutusu getirilir. Haftalarca vitrinde kalan pudra kutusu Meliha isimli bir kadına satılır. Kadın, kutunun kapağını açar ve onu derinden etkileyen tozları görür. Kutuyla arasında bir bağ oluşur. Meliha ölünce sattığı kutuyu tekrar gidip alır. Ayrıca kadının koleksiyonundaki parfüm şişelerini de elde eder. Kadın pudra kutusunu açıp tozlara dokunduğu anda ilginç bir şey olur ve tozun içinden insan şeklinde olmayan bir varlık süzülür. Kendisinin bir nüsha olduğunu söyler ve sonra kendisine en çok istediği şeyi yani intikamı verebileceğini söyler. Kadın bunu kabul eder. İsmet Bey dükkâna gelince Takolan kutusunu açar ve tozlarını ona gösterir. Koleksiyonun satılmış olduğunu söyler. İsmet Bey gece uykusunda ölür ve duyulan otopsi raporunda ciğerlerinden bolca ev tozu çıktığı rivayet edilir.

Vakit Kıyımı'nda Selim Taneci isimli bir yazarın yazmış olduğu *Akit Kıyımı* adlı yarı gerçek bir durumu, bir seri katilin edebiyat dünyasının önde gelen yazarlarını öldüresini konu almaktadır. Öykünün sonunda katil olarak Selime cinayet öyküsü yazma fikrini veren kişi, editörü Serpil Hanım çıkmaktadır.

1.4.2.3. *Sınav Hortlağı*

13 hikâyeden oluşan eser, birbirinden farklı fantastik olayları anlatmaktadır.

Aç Grip hikâyesinde yaşam dünya savaşı sonrasında atılan atom bombalarıyla insanlık değişime uğrar. Ortaya çıkan virüs insanları değiştirir ve sağ kalmak için “ye, doymadan ye.” (Yemni, 2012d: 8) der.

Öte Yer Fotoğrafçısı adlı hikâyede 1902 ile 2010 yılları arasındaki istenilen fotoğrafları getiren bir fotoğrafçı anlatılır. Kenan isimli banka çalışanı burayı ziyaret edip halasının fotoğrafını bulmak ister ve hemen buluverir. Fotoğrafçı ise aslında başka bir paralel evrenden gelmektedir.

Sınav Hortlağı hikâyesinde Sermet Bakır sınav olurken bir hayalet ona soru cevaplarını söyler. Daha sonra Sermet kendisinin, hocasının hatta tüm sınıfın ölü olduğunu anlar.

Vakit Vampiri’inde Ferhat Keskin isimli yaşlı bir adam yalnızlıktan bulanıp bir sabah parkta yürürken kulağına bir ses gelir “Dakikası 111 misli kıymetli.” (Yemni, 2012d: 34) diye. Hemen sesin sırrını çözer ve tanıdığı tanımadığı herkesi arar. 1 dakika sonra onlarda kendi ömrüne 111 dakika eklenir. Ancak bir gün kendini arayınca başka biri, Ferhat’ın kazandığı tüm ömrünü alır ve Ferhat hızla yaşlanıp çürümeye başlar.

Yarın Olacak Nedim Bakırcı isimli bir lise öğretmeni “Yarın ne olacak, öğrenmek ister misin?” (Yemni, 2012d: 40) diye bir mail alır. Mail’e karşılık boş bir mesaj gönderir ve her akşam yarın ne olacağıyla ilgili mesaj gelmeye başlar. Bu mesajlar birer fotoğraftan ibarettir. Daha sonra bu durum bir kısır döngü halini alır.

Kayıp Sinema’da hikâye kahramanının 13 yaşındayken gördüğü ilginç bir sinemayı arayışını konu alır. *Zombiname*’de bilgisayar başında oturup müzik dinleyen hikâyenin kahramanı, vakti gelince zombi olur ve arkadaşına katılır.

Numaralı Kaçıcı adlı hikâyede parfüm dükkânında çalışan bir geçin ve onun gibilerinin dünya çapında etkin bir firma tarafından beyinleri yıkanarak deney olarak

kullanılması anlatılır. Gençlerin hepsi belli isimler altında kategorize edilir. Hikâye, Atilla isimli gencin tekrar eski haline dönüp oyuna devam etmesiyle son bulur.

Agbogloboshie Affetmez hikâyesinde Andre isimli bir adam ölmüş karısı Isabel tarafından önceden aldatıldığını düşünür. Bunun gerçek olup olmadığını öğrenmek için bilgisayar çöplüğü olan Gana'nın Akra başkentindeki Agbogloboshie'de karısına ve Georges isimli adama ait bilgileri araştırır. Sonunda Andre, karısının kendisini aldatmadığını öğrenir.

Düş Öksesi'nde rüyalarında seyahat yapan bir kişinin birbirinden garip seyahatleri ve rüyalar arası geçişi konu alır. *Dilekbek*'te ise Ferhat ve Sermet isimli iki arkadaş bir gün kocaman bir kelebek bulur ve üç dilekte bulunurlar. Bu sırada Sermet ölür ve aradan 19 yıl geçer. Sonra dilekleri gerçekleşmeye başlar. Bu arada ölü olan Sermet de arkadaşına eşlik etmektedir.

Eski İstanbul Hikâyesi'nde Doğan Başatura isimli bir astronot ve ekibi başka bir gezene gitmekle görevlendirilir. Ancak uzayda kurtçuğa yakalanırlar ve başka galaksiye gidip tam 143 yıl sonra geri gelirler. Ancak kendileri bunun farkında değildir. Bu arada her şey değişmiş İstanbul ve diğer metropoller birer müze halini almıştır.

Cepcepniler'de Neriman Hanım isimli emekli bir öğretmen ince bağırsak kanseri olduktan sonra torunuyla birlikte Cepcepniler adını taktıkları paralel evren yaratıklarının onu iyileştirmesi anlatılır.

III. BÖLÜM

1. SADIK YEMNİ'NİN ESERLERDEKİ FANTASTİK UNSURLAR

1.1. Gerçek Yaşam Durumları

Gerçeklik, “gerçek olan, var olan şeylerin tümü, hakikat, bir şeyin aslı” (TDK, 2005: 750) anlamına gelmektedir. Bu tanımdan hareketle gerçek yaşam doğadaki gibi olan, doğayı olduğu gibi yansıtan yaşamdır demek yanlış olmamaktadır. Edebiyat alanında ise durum farklı değildir. Yani bir edebi metinde işlenen gerçek yaşama aykırı olmayan olay ve durumların tamamı gerçek yaşamı oluşturmaktadır.

Edebi eserleri oluşturan sanatçılar toplum dışında yaşayan bir varlık değildirler. Aksine yaşamı tüm yönleriyle tanıyan, normal bir insanın dikkat etmediği durumları gözleyen ve bunu eserlerine yansıtan kişilerdir. Edebi eserleri oluşturan kişilerin toplum içinden çıktığı düşünülürse her eserin muhakkak gerçek yaşamla bir ilgisi var demektir. Fantastik alanda yazılan eserler her ne kadar akla hayale sığmayan konular işlemişse de gerçek yaşamdan soyutlanamazlar.

Tez çalışmamızda incelediğimiz Sadık Yemni'nin de eserleri aslında bilinen üzerine kuruludur. Her eserde öncelikle günümüz bildik dünya düzeni içinde kahramanlar verilir. Ancak ilerleyen bölümlerde olaylar farklılaşır ve eserler fantastik bir havaya bürünür. Çoğu zaman eserin başında sıradan bir yaşam süren kişiler eserin sonunda seçilmiş, bir görevi tamamlayacak olan üstün yetenekli kişiler olarak çıkar karşımıza.

Yemni'nin fantastik öğeler içeren eserleri gerçek dünyadan ayrı değildir. Çoğu zaman bu ikisi iç içe geçmiştir. Özellikle bazı romanlarında fantastiğin yanında toplumsal, kültürel alanda da yazarın çıkarımlarını yansıtan bölümler yer almaktadır. *Muhabbet Evi* romanında bu durum açıkça görülmekte eserin kahramanı Doğu ve

Batı medeniyetleri arasındaki sorunları ve farklılıkları gözler önüne sermektedir. Diğer yapıtlarında da aşklar, yaşantılar, ölümler, göçler, işsizlik, siyaset vb. konularda farklı kahramanlar yer almaktadır. Yazar, eserlerinin bazı yerlerinde kahramanların gerçek dünyada olduklarını hatırlatır.

Eserler genellikle düşsel âlemlerle gerçek dünya arasındaki yolculukları anlatmaktadır. Bu yolculuklar arasında kahramanlar gerçek dünyanın ayırt ediciliğiyle diğer âlemlerin farklılığına uyum sağlamaktadır. *Muska, Öte Yer, Yatır ve Ağrıyan gibi* romanlarda bu durum daha çok belirginlik kazanmaktadır. *Muska* romanında:

“Sarp iki değişik gerçekliğin tam göbeğinde yaşıyordu. Birinde düşsel yolculuklar, başka âlemlere uzanan sezgiler ve çeşit çeşit yaratıklar vardı. Diğerinde ise her şey açıktı.” (Yemni, 1995: 195)

Sarp’ın iki farklı âlemde yaşadıkları anlatılmakta düşsel yolculuklarla günümüz dünyasının gerçekliği arasındaki konumu gösterilmektedir.

Çözücü romanında kahramanlar bir sabah ne olduğunu bilmeden şeffaf sınırla çevrelenmiş bir alanda bulurlar kendilerini. Ancak düştükleri kararsızlık durumu yerini gerçekliğe bırakmaktadır:

“Kadın ona sarıldığında bütün bu olan bitenin rüya falan olmadığını, çok tekinsiz bir gerçeklikle sarmaş dolaş olduklarını iyice derinden hissetti.” (Yemni, 2003: 12)

Görüldüğü üzere aklın kabul etmediği durumlarda dahi kahramanlar ayakları gerçek dünyaya basan ve sıradan yaşamları olan insanlardır. İçlerine düştükleri esrareniz durumlar onları yaşadıkları dünyadan koparmamaktadır.

1.2. Kararsızlık Durumları

Kararsızlık en genel tanımıyla bir kişinin veya kişilerin herhangi bir konuda ikilem arasında kalmasıdır. Todorov, kararsızlığı fantastiğin olmazsa olmazı arasında göstermiş ve fantastiğin eserlerdeki bu kararsızlık durumlarında ortaya çıktığı belirtmiştir. Todorov'un tanımında yer alan bu kavram aslında birçok fantastik eser için geçerli değildir. Zira Todorov da son fantastik eser olarak Franz Kafka'nın *Dönüşüm* romanı göstermiştir. Ancak bizim ele aldığımız fantastik geniş bir alanı kapsamaktadır. Daha çok fantastiğin tanımından hareketle oluşturulan ve günümüzde farklı türleri de bulunan fantastikten söz etmekteyiz. Bununla beraber kararsızlığın da fantastik eserler için önemli bir unsur olduğu da gerçektir. Eserlerdeki kararsızlık durumları karakterlerde görülebileceği gibi okuyucuda da görülebilmektedir. Bu açıdan Sadık Yemni'nin eserlerinde çıkarmış olduğumuz bazı kararsızlık durumlarını çalışmada vermeyi uygun gördük.

İfrit 18.19 adlı eserde Tamer'in içine düştüğü durum, kendisine gelen ve geleceği gösteren mesajlar aklının karışmasına neden olmuştur. Tamer'in babaannesine sormuş olduğu soru, kararsızlık halini göstermektedir:

“Babaanne insana gelecekten haber gelebilir mi?” (Yemni, 2013a: 24)

Zaman Tozları-Gizemli Evren romanında kararsızlık anının en çok hissedildiği son bölümde Metin de Çiğdem de bir soru üzerine yoğunlaşmışlardır:

“Kendi zaman kulvarımızda mıyız gerçekten?” (Yemni, 2012c: 193)

Defalarca farklı evrenlerde zamansal yolculuk yaptıkları için bu soruyu sormuşlardır kendilerine. Cevap olarak Metin, kendi zamanlarında olduklarını söyleyerek kararsızlığa son vermektedir.

Nazarzede Kliniği romanında ise Kadir isimli kahraman metrodayken bir ses duymakta sonra bu sesi iş yoğunluğuna bağlamaktadır:

“İş yoğunluğu nedeniyle bir bellek kayıt karmaşası yaşamış olabilirdi pekâlâ.” (Yemni, 2015b: 9)

Eserin Ahiretsizler bölümünde kahraman içinde bulunduğu durumun gerçek mi yoksa rüya mı olduğunu bilememekte ve kararsızlığa düşmektedir:

Bir şey çok ilginçti. Caddede akış içinde olan muazzam kalabalık tam ortadan geçen alaya ilgisiz bir şekilde yürüyüşlerine devam ediyordu. Geçenlere yol açarak ilerliyorlar, ne maskeli çocuk orkestrası ne boz eşekler ne de kazıklı kimselere tek bir bakış atıyorlardı. Dönüp arkalarına da bakmıyorlardı. Demek ki onların gözlerine kapalı bir oluşumdu bu. Kadir bir an acaba yatakta mıyım, rüya mı görüyorum diye düşündü. Tam o sırada bir şey oldu ve Kadir bu ihtimali sildi attı. (Yemni, 2015b: 80)

Bunun gibi diğer eserlerde de kararsızlık durumları kendini göstermekte ancak kısa süre sonra kahramanlar olağanüstünün alanına girmektedir.

1.3. Olağanüstü Olay ve Durumlar

Sadık Yemni'nin eserlerinde olağanüstü olaylar geniş yer tutar. Dünya dışı varlıklar, cinler, olağanüstü kişiler ve mekânlar, paralel evren insanları, dini kişiler vb. eserlerinde bolca yer alır. Eserlerdeki olağanüstü olayları vermeden önce olağanüstünün tanımına bakmamız yararlı olacaktır.

Kelime anlamından açıkça anlaşılacağı üzere olağanüstü her zamankinden, benzerinden farklı olan demektir. Ayrıca “alışılmışın üstünde, benzerlerinden farklı olan, duyulmadık, görülmedik, bilinmedik” (TDK, 2005: 1496) anlamlarına da gelmektedir. Todorov (2004) ise kitabında şöyle bir tanımlama yapmaktadır:

“Gerçekliğin yasaları olduğu gibi duruyor ve anlatılan olayları açıklamaya yarıyorsa yapıt başka bir türe girer: tekinsiz türe. Ya da tersine okuyucu olayı açıklamak için yeni doğa yasalarını kabul etmek durumundaysa olağanüstü türe girmiş oluruz.” (s. 47)

Yemni'nin eserlerindeki olağanüstü olaylar genellikle hayatın bir anda durması, öteki âlemlere ya da paralel evrenlere yolculuklar, bir anda duyulan gizemli sesler, aynı olayın tekrarlanması, savaşlar ve kehanetler, büyüler ve fal bakma, yok olma ve dirilme gibi şekillerdedir.

1.3.1. Ses Duyma

Ses duyma genellikle hayatın normal akışı içerisinde yaşamlarını sürdüren kahramanların bir anda olağanının çıkmasına sebep olur. Kahramanların duydukları sesler ya başka bir paralel evrendeki kişinin kendi sesidir ya da ölmüş olan bir yakınıdır. Yemni'nin *Nazarzede Kliniği* gibi bazı eserlerinde ise dini kişilerin kahramanlara seslendiği görülmektedir. Ses duyma bilindik seyrinde devam eden romanları fantastik alana geçirmektedir.

Muska romanında Halit Duman'ın gece yarısı duyduğu seslerle olağanüstünün kapsamına girilmektedir. Eserde şöyle geçmektedir:

“Yaşamı bu şekilde kurulu bir saat gibi sürerken bir gece uykusunun en derin yerinde müzik ve şarkılarla uyanmıştı. Son yıllarda kulakları ağır işitiyordu. Bu yüzden çok yakından geldiğini sandığı bu sesler onu epey korkutmuştu.” (Yemni, 1995: 9)

Halit Duman'ın duyduğu sesler eve aynanın girmesinden sonra başlar. Yine *Muska*'da Sarp, ansızın ses duymaktadır. Bu ses Kara Nesne'ye aittir. Sarp sesin yakın arkadaşı Korhan'a ait olmadığını anlamaktadır:

Korhan'ın sesi değildi bu. Emindi. Onun bu sesleri çıkarmasına olanak yoktu. Hem aynanın satıldığı gün evde yalnızken duymuştu onları.

‘Bekliyorum seni karanlık bağıma basmak için. Lanet olasıca küçük çıyan. Çok yakında hem de.’

Zaman zaman düşsel dostları ona görünür, konuşurlardı. Alışmıştı. Pek korkmazdı. Bazılarını seviyordu hatta. Ama bu ses başkaydı. (Yemni, 1995: 28)

Metros romanında olayların kesiştiği sokaktaki bir evde Sabahat Serdengeçti isimli bir kadının evdeki duyduğu sesler anlatılmaktadır:

Sabahat Serdengeçti Karlıova Bengam Sokağı'nın köşesini dönünce eski korkuları yeniden depreşti. Tatlı yaz akşamı cıvıl cıvıl hareketlilik, sesler, korkular ve gökte ilk yıldızlar. Bu atmosferde korkmak hıyarlıktan başka bir şey değildi, ama o evde yaşadığı günlerde neler çektiğini bir Allah biliyordu. Her gece hortlayan mırıltılar, konuşmalar, laf atmalar, sandalyelerin duruşlarının değişmesi. Test için yerini ölçerek el koyduğu hiçbir şeye ellemeden üstelik. Ruhlar oyun oynuyorlardı kendisiyle. (Yemni, 2002: 566)

Zaman Tozları 1. Vak'a adlı romanda arkadaşlarının öldüğü elektrik kazasından kıl payı kurtulan Metin isimli genç, yaşadığı kazayı düşürünürken bir ses duymaktadır. Bu ses o, internet kafenin tam da yanından geçerken seslenmekte ve içeri girip altı numaralı bilgisayarda oturmasını ve Enter'e basmasını söylemektedir. Metin'e içeri girmesini söyleyen ise Vakiteri isimli bir varlıktır.

Romanlarda duyulanlar sadece insan sesler değildir. *İfrit 18.19* adlı romanda IFRT66 adlı varlık geldiği zaman çevrede bulunan bazı kişilerin duymuş olduğu sesler bir motordan gelmektedir:

“Nedim tam pati diyeceği sırada kulakları bir sesle titreşti. Hemen sağından geliyor gibiydi. Motor sesiydi. Sağına baktı. Bahçede kendinden başka kimse yoktu. Motor sesi giderek artıyordu.” (Yemni, 2013a: 150)

Kayı Kedi romanında görülen durum ise Kadir, yaralandığında yıllar önce ölen halasının oğlunun sesinin onu uyandırması ve Kadir'in Aysun isimli ajanı öldürmesidir.

Nazarzede Kliniği'nin Saklı bölümünde Kadir isimli kahraman, metroda yolculuk yaparken aniden bir ses duymuştur:

Bir el sağ omzuna dokunduğunda bu ruh halindeydi.

‘Ahmed Kadir! Ahmed Kadir! Tez elden çıkış kapısını bul. Yoksa ölene kadar bu sözüm ona ihtişam labirentin’de hapis kalacaksın.’

Kadir sağına döndü. Kimse yoktu. Arkasına baktı. Herkes kendi havasındaydı. Tekrar öne baktı. İnsan selinde bu sözleri söylemesi muhtemel birini göremedi. (Yemni, 2015b: 8)

Romanın devamında seslenen kişinin Hızır Aleyhisselam olduğu görülmektedir. Kahramana daha önce de geldiğini fakat kendisinin anlamadığını söylemektedir.

1.3.2. Fal Bakma

Arapça “uğur ve uğurlu şeyleri gösteren simge” anlamındaki fal (fe’l), çeşitli tekniklerle gelecekte haber verme, tahminlerde bulunma ve yorum yapma işidir. Falcı, bazı teknikler, kurallar ve söz kalıplarıyla belirli şeylerden anlamlar çıkarıp bazı sonuçlara ulaşır (Aydın, 1995: 134). Falcılık genellikle yaşı kadınların içtikleri kahve fincanlarına bakarak, insanların avuç içlerine ya da yıldızlara bakarak yaptıkları bir eylemdir.

Fal ve falcılık, Yahudilikte önemli bir gelenektir. Başkâhin, İsrail milletiyle ilgili tehlikeli durumları fal bakarak öğreniyordu. Hatta bazı peygamberler, kâhinlerin kullandığı yöntemleri kullanmaktaydı. Ancak kâhinlerin faaliyetleri Allah’ın mutlak gücüne ve ona ait olana müdahale kabul edildiğinden yasaklanmıştı (Çobanoğlu, 2014: 249). İslamda ise geleceğin yalnızca Allah tarafından bilindiği Kuran-ı Kerim’deki ayetlerde bildirilmiş ve fal bakmak haram olarak kabul edilmiştir. “Falcılık yapan geleceğe dönük olarak bilgiler verir, bir tür kehanette bulunur. Oysa kehanetin de gerçeğe ilgisi yoktur. Kehanet bir takım insanların cinlerden haber aldıklarını söyleyerek bunu insanlar arasında yayması ve bu haberleri kaynak gösterip olur olmaz şeylere yönlendirmesidir.”²⁰ Eski çağlardan beri farklı kültürlerde görülen falcılık günümüzde de hala devam etmekte ve bazı kimseler tarafından ticarete dökülmektedir.

²⁰ <http://www.fikih.info/fal-ve-falcilik/> (Erişim Tarihi: 06.10.2016)

Yazarın eserlerinde fal bakma durumu bolca görülmekte ve bunu genellikle yaşlı kadınlar yapmaktadır. *Muska* romanında Sarp'ın en büyük yardımcıları Ayzıt, Cemile ve Seher sürekli fal bakmakta, geleceği yordamakta ve Sarp'a yardım etmektedir. Yemni'nin hayatında önemli bir yere sahip olan İzmir'in anlatıldığı *Muska* romanı üç yaşlı kadının baktığı fallarla ve bozdukları büyülerle olağanın dışına çıkmıştır. Kara Nesne'ye karşı savaş halinde olan kadınlar, fal bakarak gelecek olan tehlikeleri engellemişlerdir. Eserde Cemile ve Seher, Ayzıt'ın içtiği kahveden falına bakmışlardır:

Kahveyi Ayzıt içmiş, Cemile ve Seher tesfir etmişti. Fal çok açık çıkmıştı. Fotoğraf gibiydi neredeyse. Deniz kıyısındaki bir kuleden başlayan bir yol bir caminin yanından geçerek devam ediyordu. Uzun ve dar yolda daha sonra dört köşe bir cisim ve A harfi görünüyordu. A'nın arkasında da onu kucaklamak ister gibi kollarını iki yana açmış duran bir adam silueti vardı. (Yemni, 1995: 46)

Sarp Sapmaz'ın gençlik maceralarını anlatan üçlemenden biri olan *Yatır* romanında da yaşlı falcı bir kadın avuç içinden fal bakmaktadır. Baktığı falın doğruluğu ise Ayla tarafından anında kabul edilmektedir. Eserde şöyle geçmektedir:

Ayla 'ilk sırada ben varım.' diyerek avucunu kadına uzattı.

Kadının esmer uzun parmakları avucunu okşarken hocasına göz kırptı. Sarp da aynı şekilde karşılık verdi. Göz kırışındaki aşna fişne dozu inanılmaz düşüktü. Ağır düşünceler tarafından yutulmuş gibiydi.

'Abe güzel kızım sen çok yakında bet bir rüya görmüşsün e kalbin nah bu kadar olmuş.'

...

'Evet gördüm iki saat önce falan. Onun tefsirini sormayı düşünüyordum.'

(Yemni, 2005: 106)

Daha sonra falcı kadın Sarp'ın elini alıp falına bakar. Sarp'a önünde kısa bir yol olduğunu ve zorlu bir düşmanın bulunduğunu söyler. Kendilerinden biri olmadığını, üç dostunun ise ona yardım edeceğini de ekler.

Yine *Yatır* romanında Sarp, Seher Hanıma gider ve kahve içerler. Seher Hanım Sarp'ın falına bakar:

Bir genç kız var. Bu yakınlarda büyük bir kaza atlatmış. Sen müdahale etmişsin. Bela geri gelecek. Daha güçlü olarak. Pusuda şu anda. Sana yönelmesi yakın. Kızın hemen arkasında iki tabut duruyor. Yalnız garip... Biri ölüm, diğeri dirim. Garip hakikaten. Ayzıt seni şimdi görmeliydi oğlum. Çok sevinirdi, şey için yani. Neyse. Bu kızla yakınsın. O yüzden tabutlardan birine sırtın değecek. Tanrı şahidim. Hangisine bilmiyorum. Yalnız... Kızın kalbine değenine. İçinde sevgi astarı kaplı olanına. (Yemni, 2005: 190)

Romanda yatırlı ev Sarp'ı kendine çekmiş ve Sarp çeşitli tehlikelere maruz kalmıştır. Kendisine bakılan fallar tek tek çıkmış ve yakınındakilerden bazıları ölmüştür.

FETÖ'yü anlatan ve polisiye bir özellik taşıyan *Kayıp Kedi*'deki olağandışı olay ise fal bakmadır. Ahmet isimli pizzacı gencin anneannesi onun falına bakmıştır:

“Oğlum sen üç vadede okula döneceksin. Okuyup büyük adam olacaksın inşallah. Bunun için bir şey... Tam görülmüyor. İki kulağına birer küpe takıcan. Biri ağır, diğeri hafif. Küpeler seni bu yola sokacak inşallah.” (Yemni, 2015a: 169)

Eserde Ahmet paralel suç örgütüyle MİT'in çatışmasının ortasında kalır. Ajan onu vurmamak için kulağının yan tarafından hedef alır ve Ahmet'in iki kulağı da geçen mermiler nedeniyle kanamış ve böylece anneannesinin falı gerçekleşmiştir.

1.3.3. Ruh Çağırma

İslam Ansiklopedisi'nde ruh “gitmek, geçmek, (hava) rüzgârlı olmak, (bir şey) geniş ve ferahlık verici olmak” anlamlarındadır. “Revh” kelimesinden gelen ruh, terim genellikle “canlılarda hayatı sağlayan unsur” olarak tanımlanır (Yavuz, 2008: 187). Ruhun ne olduğu insanlık tarihi boyunca sorgulanmıştır. Ruh ilgili problemler ise genel itibarıyla felsefenin doğuşunu sağlamıştır.

Ruh çağırma genellikle karanlık bir mekânda ve bir mum ışığında insanların yapmış olduğu bir ayin şeklinde karşımıza çıkmaktadır. Bir araya gelen ve genellikle

gençlerden oluşan bu insanlar yuvarlık bir masanın etrafına geçip gözlerini kapatıp birbirlerinin ellerini tutarak telepatik bir iletişime geçerler. Belirlemiş oldukları sözde ruhu da bu esnada çağırmaktadırlar.

Metafizik unsurlar Yemni'nin romanlarında geniş yer tutmaktadır. Polisiye romanlarında dahi bu unsurlara yer verilmektedir. Özellikle Sarp Sarmaz'ın maceralarını anlatan eserlerde ruh çağırma gibi metafizik durumlar çok sık görülmekte ve ruh gerçekliğin bir parçası olmaktadır. *Öte Yer* romanının başında Sarp ve arkadaşları ruh çağırmakta ve Y harfiyle başlayan birisiyle iletişime geçmektedirler:

“Ey ruh, geldiysen EVET de.”

...

“Ey ruh, şu anda aramızda mısınız?”

...

“Ey ruh şu anda aramızda mısınız?”

...

“Geliyor. Muhtar parmağını fincanın üzerine koy.”

...

“Y sen misin?” (Yemni, 1997: 24)

Sarp, Oya ve arkadaşları ruhu çağırır. Adının Y olduğunu söyleyen bu ruh gelir ve Oya'ya da musallat olmuştur. Y, onlarla konuşur ve sürekli Oya'yla irtibat halindedir. Eserin sonlarına doğru adının Yağmur olduğu öğrenilen, geçmişte evlerinde çıkan yangınla ölmüş genç bir kız olduğu anlaşılır.

Ruh çağırma sadece Türk kültüründe görülmemektedir. Başka kültürlerle ait unsurlarda yazarın romanlarında yer bulmaktadır. *Çözücü*'de Catty Waters isimli kadının Çanakkale'de ölen dedesinin çağrıldığı görülmektedir:

“Annesi bir ruh çağırma seansında babasının dedesiyle uzun bir konuşma icra etmiş ve bazı bilgiler almıştı.” (Yemni, 2003: 64)

Yazarın sadece romanlarında değil hikâyelerinde ruh ve ruhsal durumlar bulunmaktadır. *Ruh Vestiyercisi* hikâyesi bunlardan biridir. Ancak burada herhangi bir ruh çağırma durumu bulunmamaktadır.

1.3.4. Büyü Yapma-Kurşun Dökme

Büyü, “insana ve doğaya ilişkin olayları, maddi dünyanın ötesindeki gizemli dış güçler aracılığıyla etkileyip yönlendirdiğine inanılan töresel eylem.” (Goetz, 1994: 103) olarak tanımlanmıştır. Büyünün tarihine bakıldığı zaman sözlü dönemlere ait bilgiler oldukça sınılıdır. Ancak yazılı dönemde büyü ile ilgili bilgiler günümüze ulaşmış ve büyü tarihine ışık tutulmuştur.

“Eski Mezopotamya ve Mısır’dan günümüze, tılsımlı sözler ve büyü için formüller içerdiği kabul edilen çok sayıda yazılı metin kalmıştır. Bu kültürlerle ilişkin anlatıların çoğunda, törensel uygulamaların hemen hemen tümü büyü olarak değerlendirilir.” (Goetz, 1994: 103) Büyünün farklı çağlarda ve kültürlerde algılanış biçimi sürekli değişmiş ama aslolan olağanın dışına çıkma ise hep aynı kalmıştır. “Anadolu’da ise büyü yaşamın bir parçası olarak varlığını sürdürmüş, Hristiyanlık ve eski pagan dinlerinin yanı sıra yerel ve komşu kültürlerin etkisi de köklü bir büyü ve büyücülük geleneğinin gelişmesini sağlamıştır.” (Goetz, 1994: 104) Çeşitli Türk kavimlerinde de büyü, falcılık ve cincilik mevcuttur. Şaman ruhların, tanrılar ve cinlerle ilişki kurabildiği için büyü ve kâhinlik de yaptıkları bilinmektedir (Tanyu, 1992: 501-503). Büyü, kendi içerisinde niyetine göre kara büyü ve ak büyü olarak da ikiye ayrılmıştır. İslam dininde ise büyü yapmak haram kabul edilmiş ve Müslümanların uzak durması ayetler ve hadislerle emredilmiştir.

Anadolu’da bel bağlama, sabun büyü, kaşık büyü, saç büyü gibi büyü türleri bulunmaktadır. Büyü yapma ve kurşun dökme genellikle fal bakmayla iç içe geçmiştir eserlerde. Fal bakılan yerde falcılar büyü yapıldığını anlamakta ve bu büyüyü bozmak için de kurşun dökmektedir.

Muska'da fal baktıktan sonra Seher, Ayzıt ve Cemile Kara Nesne'yi fark eder, onun ve iş birlikçilerinin büyü yaptırdığına kani olurlar. Yapılan büyü, sabun büyüdür. Kara Nesne'nin ele geçirmeye çalıştığı kuyulu eve atılmıştır. Yapılan büyüyle kurbanların yaşamı kararmakta ya ölmekte ya da meczup olmaktadır. Eserde şöyle geçmektedir:

'Her iki olayda da kurbanlar yavaş yavaş sararıp solarak, adeta eriyerek ölüp gittiler,' dedi Seher.

'Ben de senin gibi düşünüyorum,' dedi Ayzıt. "Bence de bir sabun büyü bu."

Cemile güllü fincanlara kahveleri doldurdu. Seher fincanını ağzına getirirken duraklayarak, 'Yapan ve yaptıran arasında bir üçüncüye gerek vardır daima,' dedi. 'Yoksa büyü tutmaz.' (Yemni, 1995: 85)

Kadınlar tam emin olmak için büyüye maruz kalanlardan birinin mendilini alıp koklarlar ve büyü yapıldığını farkedeler. Daha sonra büyüü tesirsiz hale getirmek için kurşun dökerler:

Seher mendili onun eline sıkıştırdı. Ayzıt bir süre mendili avucunda tuttu ve sonra burnuna götürüp kokladı. 'Gözyaşı ve korku' dedi içini çekerek. 'Vah zavallı kızım, önce bir kurşun dökelim. Yüzde yüz emin olmak için.'

...

Erimiş kurşun suya dökülünce bir tıslama duyuldu. Cemile ve Seher suya bakarak aynı anda birer hayret çığlığı koyuverdiler. Katılmış kurşundan çirkin ve mutasyona uğramış iri bir böceğe benzer bir kütle oluşmuştu. Bu gri böceğin gövdesinin yanında topladığı iki kanat açıkça seçilebiliyorlardı. (Yemni, 1995: 48)

Muska'da başka bölümlerde de büyülerin tesirleri görülmektedir. Seher'in apartmandaki kadına anlattığı büyü şu şekildedir:

Bundan tam altı yıl kadar önce bizim sokakta oturan bir genç kadın apansız hastalandı ve sonra kurtarılamayarak öldü. Hayriye onun yanında çalışırdı. Biz... Ben yani, şimdi kadının ölümüne büyüün neden olduğunu sanıyorum.

....

Sözü uzatmayayım. Hayriye ile bu diğer aracı kadının, aynı şahsın isteği üzerine kurbanlardan tırnak kesikleri, saç telleri, kanlı pamuk gibi vücuda

ait şeyleri sağlayarak büyüye katkıda bulunma ihtimalleri epey yüksek. (Yemni, 1995: 137-138)

Büyülerin tesiri için karşı bir hamle yapılmaktadır. “Sihiri ortadan kaldırmak için yapılan faaliyetlerden biri de kurşun dökmektir. Kurşun döktürmenin dini bir dayanağı yoktur.” (A. Çobanoğlu (2006: 49) Yazarın bazı eserlerinde bir halk inancı olarak kurşun dökme bulunmaktadır. Yine *Muska* romanında Ayzıt Seher ve Cemile, Kara Nesne’nin saldıracağını fark eder, Sarp’a bir şey olmasın diye kurşun dökerler:

“Kurşun piri, kurşun cini, suyu al, havayı al, de bize bildiğini.” (Yemni, 1995: 148)

Eserde kadınlar, Sarp kuyuya inerken mangalın çevresine dizilip büyüü bozmaya çalışırlar ve kutsal bir ezgi söylerler:

“Zaman yılanı şaşırdı
Kaptı kendi kuyruğunu
Başla son karıştı
Yuvarlandı halka oldu
Aldım kolye yaptım boynuma
Altın kolye taktım boynuma.” (Yemni, 1995: 296)

Anadolu’da büyüü etkisiz hale getirmenin yollarından biri de kurşun dökerken söylenen sözlerdir. Okunan ezgilerin Eski Türk-Şaman kültüründen kaynaklandığı görülmektedir. “Şamanizm, ‘şaman’ adı verilen din adamlarının büyü, hekimlik, öteki dünyalarla ve ruhlarla iletişim kurma gibi pratikleri gerçekleştirdiği bir inanç sistemidir.” (S. Çobanoğlu (2014: 192) Şamanizm’de eğitim çok önemli bir durumdur. Şaman, şamanlık için her ne şekilde seçilmiş olursa olsun muhakkak bir eğitim sürecinden geçmek durumundadır (S. Çobanoğlu (2014: 193). Yazarın romanlarında da bu durum görülmektedir. *Ağrıyan* romanında:

“Sarp çocukluğunda biri anneanesi Cemile Hanım olan üç yaşlı kadın tarafından eğitilmişti. Aradan geçen yıllarda giderek artan deneyimi sayesinde

oyunbaşı ya da katedralden tanıdığı Özbek bir kam dostunun deyişiyile oyun çavuşu olmuştu.” (Yemni, 2012b: 65)

Cemile Hanım ve diğer kadınların Sarp’ı büyülü olaylara karşı eğittiği görülmektedir. Şaman eğitimini bu kadınlardan alan Sarp’ın zaman içerisinde esrarengiz olaylara karşı gücünün de arttığı görülmektedir.

1.3.5. Aynı Olayın Tekrarlanması-Gelecekte Haber

Eserlerde bazı kahramanlar edindikleri olağanüstü özelliklerden ya da bulundukları olağan dışı mekânlardan dolayı aynı olayın tekrarlandığı görülmektedir. Bu durumlar genellikle paralel evrenler arasında yaşanan geçişlerle yaşanmaktadır. Aynı olayların yaşanması ve gelecekte gelen haberler genellikle zor duruma düşen kahramanların olayların gidişatını değiştirmesiyle sonuçlanmıştır.

Hayal Tozu Gölgecisi kitabının *Bekleme Odası* adlı hikâyesinde psikoloğa gelen hasta aslında bir teröristtir ve bir stadyumda terör saldırısı düzenlemiştir. Defalarca yaşanan bu olayda psikolog dâhil herkes onu, bu yaptığından vazgeçirmeye çalışmakta ancak her defasında başaramamaktadırlar. Eserde doktor kadın bu durumu teröriste şöyle açıklamaktadır:

“Meral Arıburun benim,” dedi kızıl saçlı doktor düşüncelerini okuyabildiğini belli edencesine. “Stadyumda, karnımda üç aylık bebeğim, kocam ve 14 yaşındaki kuzenimle birlikte parçalanarak öldük. Mesleğim sigortacılıktı.” (Yemni, 2009: 29)

Aynı olayın tekrar etmesi *Ölümsüz* adlı romanda da görülmekte ve Ayhan Timir isimli adam kız kardeşiyle birlikte kendilerine saldıracak olan silahlı bir kişiyi vurmaktadır. Ayhan Teupi Anonim Şirketi tarafından seçilmiştir ve bir çeşit dokunulmazdır. Çatışma esnasında dört farklı sahne gerçekleşmiştir. Bunların üçünde abi ve kız kardeş ölmüş dördüncüsünde ise katil öldürülmüştür. Ayrıca ilk üç sahnede katilin kravatu sarı renkten son sahnede mavidir ve elinde dergi yoktur. Eserde şöyle geçmektedir:

Bu arada yıldırım hızıyla bir seri değişiklik meydana gelmişti. Hatırlayabildiklerinin hemen hemen hepsi adamla ilgiliydi. Üç ya da dört kez helanın kapısından çıktığı sahne yaşanmıştı. Hepsinde de Aylin aralarında durmaktaydı. Yalnız sonuncusunda adamın heyecandan dengesi bozulunca durum onun lehine düzelmiş ve tek kurşunla içini bitirmişti. Üç defa kravatı sarı, sonuncudaysa uçuk maviydi. Sadece sonuncusunda elinde dergi yoktu.

...

Teupi parlak tebaasını kollamış ve kaderini etkilemişti. Kılılı katilin sarı kravat taktığı üç sahnede ölenler abi ve kız kardeşti. Mavi kravatlı sahneye geçişse muhteşemdi. Bütün ömrü boyunca hissettiği, tam olarak anlamlandıramadığı şey gerçektir. Bundan başka bir kanıtla gerek yoktu artık. şu beş metrelik koridorda göğsüne doğru yola çıkan üç adet sıcak kurşun sarı kravatlarla birlikte realiteden silinivermişti. Boru değildi. Ayhan Timir bir çeşit dokunulmazdı. Yenilmezdi. (Yemni, 2004: 58-60)

Ağrıyan romanında Ağrı'daki denemelerin yapıldığı ve olaylar başladığı zaman olan 15 Kasım'da uyuşturucu işiyle uğraşan ve birbirini öldüren Pierre ve Sophie defalarca aynı sahneyi yaşarlar. Defalarca birbirlerini öldürmelerine rağmen dirilip yeniden gelirler.

Gelecekte gelen haberler de Yemni'nin eserlerinde sıkça görölmektedir. Bu haberler genellikle bir diğer paralel evrenden ve kişilerin diğer paralel evrendeki kendilerinden gelmektedir.

İfrit 18.19 adlı romanda Tamer Demirel isimli gence bir e-posta gelmiştir. Gönderenin adı da yine Tamer Demirel'tur. Gmail adresinden Hotmail adresine yollanan mesajın başlığı yarın olacaktır. Mesaj açıldığında yarın olacak birkaç olayla ilgili fotoğraf bulunmaktadır. Romanda gelen mesaj şöyle tarif edilmiştir:

'Yarın Olacak'

Mesaj bundan ibaretti. Bir de 91,5 kb'lik bir görsel ileti mevcuttu. Otomatik olarak iletiyi açma işlemini yaptı ve ekran büyüklüğünde açılan fotoğrafın adeta içine daldı. Bir sokak görüntülenmişti. Sağ tarafta park etmiş iki araba da İstanbul plakalıydı. Sol taraftaki kaldırımda sarı elbiseli, kısa siyah saçlı bir genç kız görünmekteydi. (Yemni, 2013a: 7)

Aslında bu roman yazarın *Sınav Hortlağı* kitabındaki *Yarın Olacak* adlı hikâyeyle aynı konuyu işlemektedir. *Yarın Olacak* adlı hikâyede de kahramana böyle

bir mesaj gelir ve yarın olacak olan olaylar bildirilir. *İfrit 18.19* romanında başkahraman Tamer’e bunun gibi birçok mesaj gelir. Gelen mesajlardaki fotoğraflar Tamer’in sonraki gün karşısına çıkacak olaylardan kesitlerden sunmaktadır. Ancak fotoğraflarla Tamer’in yaşadığı anlar arasında ufak farklılıklar da bulunmaktadır.

Ela romanında Ela isimli yapı zekâ, gelecekte gelmiştir ve Efe’ye gelecekte olanları anlatmaktadır. Distopik bir özelliği de olan eserde Ela, gelecekte dünyanın yapay zekâ IS’in kontrolü altına girdiğini ve insanlığın yok olmak üzere olduğunu haber vermektedir.

1.3.6. Aynı Anda İki Yerde Olma-Yolculuk

Eserlerde kahramanlar aynı anda birçok yerde bulunabilmektedir. Bunların çoğu astral seyahatlerle ilintili bir şekilde gerçekleşmektedir. Aynı anda farklı yerde bulunan kahramanlar genellikle dini kişiler olmaktadır. Yazarın tayy-i mekân tayy-i zaman kavramıyla ilişkilendirdiği bu durum dini kişilerden başka Sarp Sapmaz isimli kahramanda da görülmektedir. Sarp’ın aynı anda farklı yerlerde bulunduğu *Öte Yer* romanında şöyle belirtilmiştir:

“Sarp yaptığı astral yolculuklar, gördüğü benzersiz rüyalar ve yaşadığı doğaldışı serüvenler nedeniyle, (özellikle sonuncusu) artık birçok yerde aynı anda var olduğunu biliyordu.” (Yemni, 1997: 171)

Aynı anda farklı yerlerde olma durumunun en çok görüldüğü roman *Nazarzede Kliniği*’dir. Romanda Hızır Aleyhisselam, Allah’ın kendisine bahsettiği ilimle ışık hızından daha hızlı bir şekilde hareket etmekte ve farklı yerlerde bulunabilmektedir. Bu durum romanın kahramanı Ahmed Kadir’in de hayrete düşmesine sebep olmaktadır:

“Nasıl yaptınız bunu ?”

“Şimdi mi soruyorsunuz?”

Kadir'in ağzı açık kaldı. Hızır'ın dokunmasıyla beyni uyarlanmıştı. Nişantaşı'ndan buraya göz açıp kapayana kadar gelişlerini hiç sorgulamayan yanı, sorduğunda sorunun gülünçlüğünü işaret ediyordu. (Yemni, 2015b: 28)

Eserin başka bir yerinde Ahmed Kadir, Hızır Aleyhisselam'la yolculuk yaparken başını yana çevirir ve Hızır'ın yanında olmadığını görür. Başını tekrar sola çevirdiğinde yarım saat önce çıktığı restoranın bulunduğu caddede Hızır'la buluştuğu noktaya gelmiştir. Geriye dönüp baktığında kaldırımlarda yürüyenler insanlar vardır. Her şey sıradandır çevresinde. Kadir bir şeyi unuttuğunun farkındadır ancak ne olduğunu çıkaramamaktadır. Ne Hızır'ı ne de 25. Kare AŞ'deki filmi hatırlıyordur.

1.3.7. Yok Olma-Geri Gelme

Yok olma, genellikle cisimlerin ve insanların bir anda ve bazı nedenlere bağlı olarak ortadan kaybolması, hiçliğe gitmesidir. Yok olan nesne veya kişilerin tekrardan geri gelmesi de söz konusudur. Yazarın roman ve hikâyelerinde görülen bu durumlar eserleri fantastiğin temel unsuru olan olağanüstüne ulaştırmaktadır.

Araforin 101 adlı hikâyede olağandışı olay, deney esnasında diğer boyuttaki Neriman isimli kadının dokunuşudur. Kadın dokununca adam bir anda kömür yığınınına dönüşmektedir:

“Diğer Neriman, Yaşar'ın sırtına dokununca adam bir anda kömür yığınınına dönüştü.” (Yemni, 1012e: 25)

Yatır romanında yok olma olayı görülmekte ve ilginç bir olay yaşanmaktadır. Sarp ve diğerleri İzmirli'dayken Aleksander Rogue isimli adam da oradadır. Oğlunu Sarp'a sorar ve aldığı cevap Salah Bey'in ikizinin oğlunu iki gün önce öldürdüğüdür. Bunun üzerine şunlar yaşanır:

“Baba Rogue elleriyle Salah’ın boynunu kavradığında kum saatindeki son kum zerrecikleri de alt kata göçtü. İki adam zerrelere ayrılarak şeffaflaşp havaya karışmaları göz açıp kapıyana kadar oldu bitti.” (Yemni, 2005: 536)

Metros romanında 1 Aralık 1518 tarihli jurnalinde Üsküdar Kadısı İbrahim Zahit Efendi tanrının çağrısından etkilenen kutlu kimselerin 29 Temmuz tarihinde cinler tarafından acımasızca imha edildiğinden söz edilir. Bu kimselerdense geriye ışııl ışııl parlayan çukurlar kalmıştır.

Yine *Metros* romanında şair Kruitberg’in imhasında alüminotermi ya da goldschmidt denen bir reaksiyon çeşidi kullanıldığı belirtilmektedir. Olayı inceleyen ekibin aklında bir sürü soru oluşmakta ve olayı çözememektedirler. Akıl almaz bir şekilde şairin üzerinde otele ait bornozla iz kalmayarak tamamen buharlaştırılması için 4 bin derece ısıya ihtiyaç vardır. Şair oteldeki asansörde buharlaştırılmış ve geriye iz bırakmamıştır. Şairi buharlaştıran ise Korgi isimli yaratıktır. Korgi başka kişilerin vücudunda yer edinerek düşmanlarına yaklaşmakta ve onları alodla buharlaştırmaktadır. Eserde, Filiz Kara’nın buharlaştırılması Korgi’nin alodu kullanmasıyla gerçekleşmiştir:

Hızla harekete geçti. Kızı olduğu yerde sırt üstü yatar duruma getirdi. Aralık olan gözlerini kapattı. Sonra tüm bedenini alodla bezedi. Reaksiyon başladığında gözlerini korumak için sımsıkı yumdu. Hafifçe tenini yalayan ısı kesilince açtı. Filiz Kara denen kimseye ait zerrelere yaz havasına karışarak dört bir yana uçuşmaktaydı şu anda. (Yemni, 2002: 282)

Yok olma olaylarına *Çözücü* romanında da rastlanmaktadır. Saat 4’ten sonra 26 kişiden geriye kalanlar yok olmaktadır. Romanın diğer kahramanları da zamanla yumurta sarısı gibi pelteleşmekte ve ortadan kaybolmaktadır. 26 kişiden biri olan Ayşe, Al adlı sevgilisiyle birlikteyken bir anda pelteleşip yok olmuştur:

“Eşikteki nur sönünce karanlık milyonlarca minik yarasacık gibi üzerlerine çöküverdi. Ellerinin sıcaklığını avuçlarında hissettiği Al’a duygularını söylemek için başını çevirince genç adamın yanında olmadığını gördü.” (Yemni, 2003: 255)

Zihin İşgalcileri romanında da detektif Osman Demir aniden belirmektedir:

“Ansızın içeriye gün ışığını solduran bir ışık doldu. Ardından tünelde ittirilen havaya benzer soğukça bir basınç akışı hissedildi. Işık normale döndüğünde eli bıçaklı delikanlının tam solunda, kendisinin önünde bir adam belirmişti. Osman’dı. Sapasağlamdı.” (Yemni, 2012ç: 181)

Ela romanında Efe, lavaboda ellerini yıkarken birden aynadaki aksi kaybolur ve bir genç kadının yüzü belirdi. Kendi yüzü yerine aynada Cansu isimli kızın yüzü belirmektedir.

1.3.8. Ölülerle İletişim

Ölülerle iletişim fantastik romanlarda çok sık kullanılmakta, herhangi bir ölünün yaşayan insanlarla konuşması, iletişime geçmesi korku ögesini de ortaya çıkarmaktadır.

Arafor kitabının *İkinci Aşkbaz Yokuşu* adlı hikâyesinde bayan kahraman, İsmet Denizci adında 2002 yılında ölmüş bir gençle iletişime geçmiştir:

Tekrar gazete arşivlerine gitmeye başladım. 2001 yılı gazetelerinden bir şey çıkmadı. 2002’de bulduğum şeyse tüylerimi diken diken etti. İsmet Denizci aşırı doz eroin nedeniyle Fatih’teki evinde ölü bulunmuştu. Tarih 26 Nisan’dı. Ölü ağabey beni kullanarak kız kardeşine bir mesaj yollamış ve kadının kocası kaza geçirip ölmüştü. (Yemni, 2012e: 122)

Öte Yer romanında insanoğlunun aya varmasına günler kala, Dean Palmer isimli bir adama ithafen aydan bir mesaj gelir. Mesaj şöyledir:

“D-Boy,
Everything is O.K.
Charlie.” (Yemni, 1997: 11)

İlginç olan şey babasından başka kimse onu ‘D-Boy’ diye çağırmadığıdır. Böyle bir şeyin gerçek olması mümkün değildir. Çünkü Dean’na ‘D-Boy’ diye seslenen babası ölmüştür.

Ölülerle iletişim aynı eserde Hayati ve Mübeccel çiftinde de görülmektedir. Hayati isimli psikolojik sorunu olan doktor, karısı Mübeccel’i güzel sesinin yok olma sebebi olarak gördüğü için öldürmüştür. Daha sonra Doktor Hayatinin telefonu çalmaktadır ve arayan ölmüş olan karısı Mübeccel’dir:

“Hayati.”

“Müb... Mübeccel.”

“Benim Hayatım. Seni şey için aradım. Belki inanmayacaksın. Öylesine. Sırf sesini duyabilmek için. Kızmadın bana değil mi? Lütfen konuş. Bir kelimecik söyle yeter.”

“Mübeccel.” (Yemni, 1997: 125)

Aslında Sarp Sapmaz boyutlar arası geçiş yapmıştır. Yaptığı astral yolculuklarda gittiği tiyaroda Hayati Bey’in öldürdüğü Mübeccel Hanım vardır. Bu telefon konuşmasını başka bir boyuttan yapmıştır. Eserde aynı telefon konuşması yine vardır:

Mübeccel Hanım adamın uzattığı telefonu aldı ve almacı kulağına götürdü. ‘Hayati. Benim Hayatım. Seni şey için aradım. Belki inanmayacaksın. Öylesine. Sırf sesini duyabilmek için. Kızmadın bana değil mi? Lütfen konuş. Bir kelimecik söyle yeter.’ Gri takım elbiseli adama baktı. ‘Hat kesildi galiba.’ (Yemni, 1997: 152)

Eserin sonunda Mübeccel Hanım dirilmekte ve Hayati’yi kurtarmak için kendisi gibi öldürülen kişilerle belediye plajına gelmektedir.

1.3.9. Hayatın Durması

Hayatın durması genellikle yaşanan büyük felaketlerden sonra ortaya çıkmaktadır. Yazarın bazı hikâyelerine konu olan bu durum aynı hikâyenin roman

olarak yayımlanmasıyla daha ayrıntılı olarak ortaya çıkar ve yaşananların sebebi ortaya konur.

Hayatın durmasının en çok hissedildiği roman *Çözücü*'dür. *Çözücü*'de bir Cuma sabahı, saat 4.43'te her şey durmaktadır. Elektrikler kesilir, saat durmuş, İstanbul'un en kalabalık yeri olan İstiklal Caddesi'nde sesler susar. Bu olaya maruz kalan insanlar o esnada yanlarında bulananları da bulamazlar. Her şey durur ve şeffaf bir sınır içerisinde 26 kişi hapsolür.

Sokaklar Benim Yeniden hikâyesinde böyle bir durum yaşanmaktadır. Daha sonra roman olan hikâyede de bir sabah kalktıklarında her şey durur:

“Elektrik, telefon... Her şey kesik. Asansör de durmuş.” (Yemni, 2011b: 15)

Aynı hikâyenin romana dönüşmüş halinde aynı durum şöyle geçmektedir:

Kız bir eliyle arabaları işaret etti. ‘Her şey durdu. Durmuş. Her şey. İnternet, telefon, televizyon, uydu bağlantıları, aklına gelen her şey durmuş. Elektrik de kesik. Sabah uyku tutmamıştı. 12 saatlik yol. Jetlag yüzünden herhalde. Televizyonda eski bir film izliyordum. 10.27’de ekran kararırverdi. Sadece burada değil. Bütün dünyada. Küresel bir tıkanma diyorlar.’ (Yemni, 2011b: 21)

Yaşanan bu duruma kahramanlar ayak hemen ayak uydurmakta ve yaşananların sebepleri romanın sonlarında açıklanmaktadır. Bu yaşananlar ayrıca diğer kahramanlar yön duygusunu da yok etmiştir

1.3.10. Diğer

Yukarı sıralanan olaylardan başka sınıflandırmamıza girmeyen başka olağanüstü özelliklerde olaylar da mevcuttur.

Ağrıyan romanında Aylica ve Vanecca adlı kişiler girdikleri odada donmuş gibi hareketsiz durmaktadırlar. Aylicanın tabancası sağ elindedir ve namlusu

televizyona dönüktür. Divanda üç adet şeffaf şahıs daha oturmaktadır. İki kadın ve bir erkektir bu kişiler. Oda kopyalarını çıkarmaktadır.

Yatır'ın Kehanet bölümünde Ethem Kılaronopules tüm kehaneti Süleyman Kılaronopules'e anlatır. Her Şey, 1844 yılının 7 Şubat'ında başlamıştır. Dedesi Fuad Kılaronopules bu evi satın alıp taşındıktan iki ay kadar sonra sabaha karşı bodrumda şiddetli bir felç geçirir ve birkaç saat içinde ölür. Lambayı yakarken uyanan karısına bir rüya gördüğünü bodruma ineceğini söyler. Yetmiş altı yaşında ama sapasağlam bir adamdır ancak yine de bodrumda ölür. Ölmeden ağzından çıkan tek anlaşılır söz, “Padahto, gene gelecek.” (Yemni, 2005: 3) olur.

Esrarengiz olaylar dizisi eserde bu şekilde verilir ve daha sonra ailenin diğer fertlerinin de nasıl öldükleri anlatılır. Her 21 yılda bir Kılaronopules ailesinin bir ferdi ölmektedir. Bodrumdaki gül desenli taş zemin ise düğümün olduğu yerdir.

Yine aynı eserin Huzursuz Karadayı bölümünde yaşanan esrarengiz olaylardan biri de Avukat Tarık'ın küçükken gittiği avda yaşadığı olaydır. Tarık, bir göletten su mataralarını doldurduktan sonra eğilip su içer. Tam o sırada akış halindeki suyun yüzeyinde bir kıpırtısızlık hali belirir. Ayna gibi çevreyi yansıtan yüzey ay ışığıyla izah edilemeyecek bir parıltıyla yanmaya başlar. Tüpleri diken diken olur ve kasları tutulur. Parlak yüzeyin içinden çıkacak kapkara kıllı bir elin kendisini suyun içine çekeceğini hayal eder.

Eserin Üçüncü Kitap bölümünde bir şey daha açığa çıkar ki 21 yıllık kehanetin dönümünde gece İzmir yeşil renge bürünür. Bu olay gazete manşetlerine de yansımıştır. 8 Şubat 1947'de Yeni Asır gazetesi şu şekilde haberi verir:

İZMİR'DE YEŞİL GECE

Dün gece saat on iki sularında İzmir semaları yeşile boyandı. Kesif sis nedeniyle bazı semtlerde izlenemeyen semavi şölen görenlerin çoğunda korku ve huşu yarattı. Yamanlar rasathanesinden bildirildiğine göre bu olaya bir meteorit yağmuru sebep olmuştur. Daha önce de İzmir'de bu tür olayların yaşandığını söyleyen emekli muhabir Fethi Asyeli bunların en şiddetlisinin 1926 yılında yaşandığını belirtti. (Yemni, 2005: 448)

Yatır'da bir diğ er ilginç durumla Sarp karşılaşır. Yatırlı evin sokağına döndüklerinde burnu bir hayvan kokusu alır. Nal seslerini duyunca irkilir. Bu hayvan bir attır ve çok yakınındadır. Tam kenara çekilin diyeceğı sırada ses ve koku onlarda fiziksel bir dokunma yaratmadan geçip gitmektedir. Hızla silinip gitmiştir. Koyu sis ses iletimini kolaylaştıran bir iletiye sahiptir. Ayaklarının dibinde yok olur.

Esrarengiz durumlardan biri de * l ms z* romanındadır. Ayhan'ın son alınan parmak izi daha öncekinden farklıdır. Aynı ad altında iki ayrı parmak izi bulunduğı için hırsızlıktan bağımsız olarak karakola çağrılır. Aslında Teupi şirketine bağlandıktan sonra olağanüstü özelliklere sahip olur.

Bir diğ er olay ise *Muhabbet Evi*'nde gerçekleşmiştir. Bu yaşanan durumlara Cinn 'ufo' adını vermiştir. Dünyanın eşitli yerlerinde ve Amsterdam'da çekilen fotoğraflarda gariplikler bulunmaktadır. Yaklaşık olarak aynı anda farklı yerlerden çekilen fotoğraflarda objektifler de başka kişiler de yer alırlar.

“Usla Fark Edilmeyen Olmadıksılar.” (Yemni, 2006: 64) ufonun a ılımidir. Elleriindeki fotoğraflarda bir grup kapalı kadın çember şeklinde oturmuşlardır. Birkaç da  ocuk vardır. Fotoğrafın  ekildiğı yer Flevopark'tır.

Eserin kahramanı iki fotoğrafı eline alıp dikkatle bakar. On, on beş kadar başörtülü uzun entarili kadın, çember şeklinde oturmuşlar muhabbet etmektedir. Birkaç  ocuk çemberin dışında oynamaktadırlar. İlk baktığı fotoğraftaki kadınların sayılarının daha fazla olduğunu fark eder. Birinde on iki, diğ erinde on dört kadın vardır. Çocukların sayısı ikisinde de   tt r. İki fotoğraf kartının altına da saniye ayrıntılı zaman kodları basılıdır. İki fotoğrafta 16.11.23 ve 16.11.26.    saniye farkla çekilmişlerdir (Yemni, 2006: 64).

Daha sonra diğ er fotoğraflara da bakmasını isterler. Kahraman, aynı zamanda çekilmiş olan bu fotoğraflara çeşitli farklılar olduğunu görür:

Üstteki fotoğrafta Amstel Kanalı'nın mezarlığa yakın kısmı görünmektedir.    upuzun kanoda kürek çeken beyaz tişörtlü, sarı şortlu

kızlar vardır. Alttaki fotoğrafa bakınca tüyleri diken diken olur. O da aynı açıyla çekilmiştir, ama iki fazlalığı vardır. Suda bir kano daha belirmiştir. İçinde beyaz çarşafı genç kızlar oturmuştur. Alınları hizasındaki kumaşa, uzun saplı birer tavus kuşu tüyü tutturulmuştur. Eli megafonlu bisikletlinin hemen yanında bir bisikletli daha vardır. Kırçılı entarili upuzun sakallı kara sakallı, kafasına iki boynuzlu Viking başlığı geçirmiş kocaman bir adam da vardır. Sol elini ağzının kenarına siper etmiş durumda bağırılmaktadır. Zamana baktığında iki fotoğraf bir saniye farkla çekilmiştir. (Yemni, 2006: 65)

1.4. Fantastik Kişiler

Eserlerdeki olağanüstü olaylara yol açan veya gerçekleştiren kişiler çeşitli kategorilere ayrıştırılmakta; olağanüstü özellikleri bulunmayan veya olağanüstü olaylar arasında yer almayan kişiler bu sınıflamaya dahi edilmemektedir.

1.4.1. İnsanlar

İnsanlar başlığı altında erkekler, kadınlar, yaşlılar ve çocuklar olarak sınıflandırılma yapılmıştır. Erkekler ve kadınlar genellikle gençlerden ve orta yaşlı kişilerden oluşmakta geri kalan ise yaşlılar ve çocuklar sınıfına dâhil edilmektedir.

1.4.1.1. Erkekler

Eserlerde erkek kahramanlar, kadınlardan daha fazla görülmektedir. Ancak her erkek kahramanın yanında bir kadın kahraman da mevcuttur. Nerdeyse her romanda esrarengiz olayları yaşayan olayın gidişatını belirleyen bir veya birden fazla erkek karakter belirmektedir. Yazar çoğu eserinde erkek kahramanları başa koyarken *Arafor* adlı öykü kitabında tüm başkahramanları kadınlardan seçmiştir. Bu özelliğiyle de Türk öykücülüğünde ilkler arasındadır. Çalışmada erkek karakterler seçilirken genellikle olağanüstü bir özelliği sahip olmaları ya da olağanüstü bir olaya maruz kalmaları ekseninde durulur.

Ölümsüz'de esrarengiz olaylar yaşayan Ayhan bulunmaktadır. Ayhan bir otelde danışman olarak çalışır. Ayhan'nın iki yaşındayken yaşadığı olay onun farklı biri olduğunu ortaya koymaktadır. Ayhan bir gece mangal kömürünün başına gelir ve

kor halindeki kömürleri üzerine boşaltır. Annesi telaşla yanına geldiğinde Ayhan'ın yanmadığını görür.

Çözücü'deki Taksim'de küçük bir alanda uyananların çoğu erkektir. Bu erkeklerden biri de Berkin'dir. Aslında kahramanların hepsi Berkin'in rüyasından ibarettir. Romanın ilerleyen kısımlarında erkekler ve kadınlar sırayla pelteleşmektedirler.

Sokaklar Benim Yeniden'de de olağanüstü özelliklere sahip erkek karakterler bulunmaktadır. Başkahraman Ergin bunlardan biridir. Kadim'in dayısı da yine olağanüstü özellikleriyle ortaya çıkmaktadır. Ayrıca eserde olağanüstü özellikleri olan bir diğer kişi ise Murat Barutçu'dur. Fasil-G takma adıyla yirmi yaşında bir gençtir. Sezgi gücü yüksek ve olacak olan olayları önceden tahmin edebilmektedir. Eserde şöyle geçer:

“İlkokulda sınıfta otururken tahtaya yazılacak şeyleri görür ve bazılarını deftere aktarırdı. Dördüncü sınıftayken bir gün öğretmeni Sevda Hanım bunlardan birini görüp şaşırmıştı haklı olarak. “3/8- Bayağı kesir nedir?” Kadının birkaç dakika sonra tahtaya yazmayı düşündüğü şeydi.” (Yemni, 2011b: 80)

Yazar, birçok eserinde ismini telaffuz ettiği Coolover Metin de bu yapıtta ortaya çıkar. Metin bir bilgisayar dâhisidir ve dünyayı kurtaracak ekibin içindedir.

Ağrıyan romanında Sarp Sarmaz'ın orta yaş hali okurun karşısına çıkmaktadır. Onunla birlikte Gevheri, Doktor Ferruh, Murad, Arkon ve Pierre de bulunmaktadır. Eserdeki olağanın dışında özelliklere sahip kişilerden biri de Carl Ressill'dir. Bu iki paraçaya ayrılmış bir adamdır. Bir tarafı iyi bir tarafı kötü olan bu adam Sarp ve ekibiyle mağarada karşılaşmakta ve Sarp'a öğüt vermektedir. Carl Ressil'in kötü tarafı ise ışık huzmeleri tarafından sarmalanıp yarığı kapatır.

Zaman Tozları serisinde Metin Civere, Osman Demir, Keten Hoca, Fuad, Mahmut Beyzati, Mesut, Cevat gibi erkek karakterler bulunmaktadır. Metin

arkadaşlarının öldüğü elektrik kazasından şans eseri kurtulur ve Vakiteri tarafından seçilir. Osman Demir, sıradan bir kişilik olmasına rağmen var olan olağandışı durumu bilmekte ve bunu kabullenmektedir. Keten Hoca durumları onlara açıklamakta ve Vakiteri'ne karşı nasıl karşı koyabileceklerini söylemektedir.

İfrit 18.19'da Tamer ve Tamer'in başka bir evrenden gelen ikizi bulunmaktadır. Tamer'in motorkros yarışlarına gittiğinde yaşı on dördür. Tamer eserde on altı yaşına gelir ve gizemli olaylar yaşamaya başlar. Tamer'in babaannesi iki yıl önce ölmüş olacak olan ve başka bir boyuttan gelen diğer Tamer'i görünmekte varlığını hissetmektedir.

Kayıp Kedi romanında FETÖ üyesi olup sonradan doğru yolu seçen Behti görülmektedir. Behti, tam öldürüleceği sırada görünmez olur. Çevresindekiler onun varlığını hissetmemektedir:

Birden bir mucize oldu. Krem rengi gömlekli eliyle arkalarda bir yeri işaret etti. İki arkadaşı o tarafa doğru seğirtti. Hemen önünde ters tarafa yürüyen genç bir çift ona tek bir nazar bile fırlatmadan yanından geçip gitti. Elleri naylon torba yüklü üç orta yaşlı kadın bağıra bağıra fiyatları tartışıyordu. Memur emeklisi tipli bir adam dalgın dalgın yürüyordu. İki günlük sakalları gümüş gibi parlıyordu. Daha hızlı yürüyen sabırsız bir genç omuzuna dokunup yardı geçti. (Yemni, 2015a: 258)

Nazarzede Kliniği'nde Ahmed Kadir, genç bir adamdır ve bir reklam şirketinin sahibidir. Günümüz dünyasının fitnelerine dalmış olan Kadir, Hızır Aleyhisselam tarafından uyarılmakta ve çeşitli seyahatler yaparak olağandışı kişilerle tanışmaktadır. Eserin sonunda Ahmet Kadir, her şeyi unutmuş olarak eski yaşamına devam etmektedir.

Aynı eserde olağandışı kişilerden Narname bölümündeki postacıdır. Kadir babasının evindeyken otuz yıl öncesinin üniformasıyla bir postacı gelir. Gerekli evrakları Kadir'e imzalattırır. Ve kendisinin son maneviyat yerini sattığı babasından kalan değerli kitapları yok pahasına elden çıkardığını söyler. Kadir bu sözlerden sonra sinirlenmesi üzerine arkasına dönüp bakmasını ister. Kadir baktığında iki katlı evin yerinde olmadığını görür.

Araför kitabının *Endişeciler* adlı hikâyesinde çeşitli özelliklere sahip karakterler bulunmaktadır. Eserde Haydar Tunçbel isimli genç bir erkek belirmekte ve endişeci olduğunu söylemektedir:

“Adım Haydar Tunçbel. Endişeciyim.”

“Necisiniz?”

“Endişeciyim. İzah edicem. Adınız ne demiştiniz?”

...

“Etiketlerin cenderesinden sıyrılmaktasınız. Ayrılıyorsunuz. Ben de öyleydim bir ara. Aynı sizin gibi. Zihin serbest kalınca endişeci oldum.” (Yemni, 2012e: 72)

Yine aynı kitabının *Siftah* hikâyesinde satıcı adamın normal bir insan olmadığı görülmektedir:

“Satıcı da her aynaya bakışımızda muzipçe ensemize üfleyen o kadim varlık.” (Yemni, 2012e: 114)

Zihin İşgalcileri adlı romandaki kahramanlardan Ürdün asıllı Amerikalı Hüdan Fitri olağan üstü özellikler göstermektedir. Keçi sakallı orta yaşlarda bir adamdır. Şehirde elektrik olmasa bile bilgisayar ekranında belirmekte ve insanları zombiye değiştirebilmekte olan bir karakterdir.

Ela romanında Efe isimli kahraman, yapı zekânın kendisine yüklediği olağanüstü özelliklerle donatılır. Efe, genç bir delikanlıdır ve yüklendiği yetilerle insanların zihinlerini okuyabilmekte geçmişlerini bilmektedir. Daha sonra Fehmi Marangoz kimliğine bürünen Efe’nin sureti ve parmak izleri değişkenlik göstermektedir.

Yukarı verilenlerden başka Yemni’nin eserlerinde birçok erkek karakter bulunmaktadır. Ancak bunlar aşağıda verdiğimiz diğer kategorilere girdiği için bu başlık altında verilmemektedir.

1.4.1.2. Kadınlar

Eserlerde çeşitli mesleklerden ve kişilik özelliklerinden kadınlar bulunmaktadır. Bunların bazıları olağanüstü özelliklere sahiptir. Bazıları ise sıradan bir yaşantı sürerken eser içinde vuku bulan olaylarla olağanüstü özelliklere sahip olduğunu anlamaktadır. Kimi de sıradan bir insanken istemeyerek olağanüstünün geçtiği mekânlarda bulunur. Ev hanımı, iş kadını, asker, polis, öğretmen vb. mesleklerden kadın karakterleri yer almaktadır.

Metros romanında Anneke Bitterbot, ışımaya maruz kalan ve olağanüstü özellikleri olan genç birisidir. Eserin başından sonuna kadar devam eden serüvenlerde odak noktası olur. Eser Anneke ile başlamış ve Anneke ile biter. Anneke birlikte olduğu insanların vücuduna bürünmek, ölümlerle konuşmak dâhil birçok özelliğe sahip olarak romanın sonuna gelir ve ölür. Ancak yeraltı tren istasyonundan yeniden başlayacağı sırada kapıların ona kapandığını anlar. Eserde Anneke gibi olağanüstü özelliklere sahip başka kadınlar da vardır. Filiz Kara, Anna, Vera, Serpil gibi karakterler de kendini göstermektedir. Genellikle bulundukları özellikler geçmişteki atalarından kalan genlerde gizlidir. Serpil isimli kadında bu durum açıkça görülmektedir:

Yavaşça çevresi aydınlandı. Sarımsı ışığın kaynağını görebilmek için boşuna bakındı. Görüşü engelleyemeyen mini topçuklar halindeki sayısız ışık, zerrelere tarafından çevrelenmişti. Yürüdükçe zerreler de onunla birlikte hareket ediyorlar ve elipsoidimsi formları koruyorlardı. Bir atom gibiydi sanki. Vücudu çekirdek, ışıklı zerrecikler elektronlar. Bu benzetme yetersizdi aslında. Serpil'in kalbi huşudan yırtılacak haldeydi. Yolunu aydınlatan ışık, öz ve öz kendi yaşam enerjisiydi. Bulunduğu eşsiz ortam tarafından uyarılmış ve güçlenmiş. (Yemni, 2002: 580)

Çözücü'deki kadın karakterler Berkin'in rüyasında tasarlanmışlardır. Bunlar tıpkı erkekler gibi olay gününden sonra yaşlanmamakta ve dahası gençleşmektedirler. Romanda bir diğer kadın karakter ise Perişey'dir. Perişey sinemada belirir ve cismani bir yapısı yoktur. Kadın karakterler arasında Belkıs, Ayşe, Ayla, Meral, Deniz, Gül Ana, Catty, Melanie, Dilek ve Su bulunmaktadır. Su romana sonradan dâhil olur ve oluşumu gerçekleştirir. Başlangıçta cinseyeti de

yoktur. Eser sonunda Berkin ile birlikte kalan tek kişi Su’dur. Aslında Su organik bir canlı değildir. Eserde Su’nun geçilmez olan sınırı geçişi şu şekildedir:

“Su’nun sınırı hiç sorunsuz delerek yüzünde en küçük bir buzlanma, nefes sıkışıklığı olmadan geri gelmesiyle yeni bir devir başlamıştı. Nokta konmuştu ya da. Su’nun fiziksel yapısı kendilerinden farklıydı.” (Yemni, 2003: 370)

Ölümsüz romanındaki Kalbiye Telvekeş de Ayhan gibi seçilmiş bir kişidir. Teupi Anonim Şirketi tarafından Ayhan’ı öldürmekle görevlendirilir ancak Ayhan’a âşık olur ve yaşananları çözmek için Ayhan’la birlikte yolculuğa çıkar. Romanda Ayhan’ın kardeşi Meral de vardır. Meral Ayhanla birlikte tekrarlanan sahnede yer almakta ve Ayhan’ın seçilmiş kişi olduğunu anlamaktadır.

Zaman Tozları’nda Çiğdem ve Meltem göze çarpmaktadır. Meltem, Metin tarafından kurtarılmakta Çiğdem ise Metin’le birlikte zamansal yolculuklara çıkmaktadır. Kadın karakterler Metin topçuğu çalıştırdığı zaman onunla birlikte gitmektedir.

Nazarzede Kliniği romanında Ahmed’in eski nişanlısı Nehir, Ahir Zaman Panayır’ında ortaya çıkmaktadır. Kadir’in nefesine kapılıp yakınlarını unutması sonucunda nişanı bozduğu Nehir, bu gezi esnasında Ahmed Kadir’e eşlik etmekte ancak onu tanıyamamaktadır. Aynı eserde Kadir’in gördüğü olağandışı varlıklardan biri de alnında ve vücudunun bazı yerlerinde göz olan kadındır. Kadın, Kadir’e doğru geri dönünce, Kadir bir şok durumu yaşamaktadır. Yirmi beş yaşlarında olan kadının alnında bir göz vardır. Kendi gözlerinden iki kat daha büyüktü. İlginç olan ise ona bakan üçüncü göz, kadına ait değildir.

Yemni’nin bir ilke imza attığı ve Türk öykücülüğünde önemli bir adım olan *Arafor* öykü kitabının bütün hikâyelerinin başkahramanları kadındır. Çoğu zaman günümüz dünyasına ait olan kadın kahramanlar bazen de başka âlemlerden gelen yaratıklardan oluşmaktadır. Öykülerdeki her kadın karakter ya olağanın üstünde özelliklere sahiptir ya da olağan dışı olaylarla karşılaşır.

Mesela *Düşen Uçak Memuresi* adlı hikâyede uçaktaki beyaz kazaklı kadın Arzu'ya kendisinin aslında farklı bir medeniyete ait olduğunu söyler. Birazdan içinde bulundukları uçağın düşecek olduğunu ve yolcuların tamamı öleceğini kendisinin ise kabuktan sıyrılacağını belirtir. Kendilerinin Mu-Bütün olarak fizik bedene gereksinimleri yoktur. Bu durumu Arzu'ya şu şekilde açıklar:

“Mesela şu anda ben senin iki koltuk yanında oturmuyorum.”

“Nerdesin peki?”

Kumral kadın sol elinin işaret parmağıyla şakağına dokunarak gülümsedi. Arzu'nun otomatik olarak uzanan eli ete, kemiğe değmeden kadının içinden geçti. (Yemni, 2012e: 60)

Arzu, beyazlar giyinmiş kadına Mu-Bütün'ün ne olduğunu kadına sorar ve şu cevabı alır:

“Bundan on binlerce yıl önce yeryüzünde büyük medeniyet kurmuş türün astral kalıntılarıyız. Mısır ve daha bir sürü piramidin esas yapıcıları, çemberi 360 dereceye bölenler ve gökbilimi geliştirenler... Bilinci bedenden azade kılanlar ...” (Yemni, 2012e: 60)

Ela romanının da Ela isimli yapı zekâ, kadın formunda görünmektedir. Aslında cinsel kimliği olmamasına rağmen kadın kimliğine bürünür ve Efe'yle iletişime geçer. Romanın ilerleyen bölümlerinde *Ex Machine* adlı filmdeki kadın karakter halini alır.

1.4.1.3. Yaşlılar ve Çocuklar

Yaşlılar ve çocuklar, eserlerde önemli bir yer tutmak da ve kimi öykülerde başkahraman olarak bulunmaktadır. Sınıflandırma yapılırken orta yaş insanları erkekler ve kadınlar diye, diğerlerini ise yaşlılar ve çocuklar diye sınıflandırmayı uygun gördük.

İzmir üçlemsenin ilk kitabı olan *Muska*'da Ayzıt Cemile ve Seher Kara Nesne'yle mücadele etmekte ve Sarp'a yardımcı olmaktadır. Özellikle Ayzıt'ın durumu ve Kara Nesne'ye verdiği Üçüncü Ayna bölümünde şu şekildedir:

“Taşkent göçmeni kör, yatalak pislik olmasaydı. Sokak çoktan ona kalmıştı. Onun varlığı planları için en büyük tehditti.” (Yemni, 1995: 143)

Muska'da kötü olayların kaynağı olan Kara Nesne de yaşlı bir kadın formundadır. İçerisine girdiği kozası aslında onun geçici bir yeridir. Kara Nesne kozalarına yaptığı yarımalarla onları olduğundan daha fazla yaşatmakta ve ölümsüzlüğe ulaşmaya çalışmaktadır. Yine aynı eserde Çatlak Şadiye isimli karakter Kara Nesne'ye karşı durmakta ve onun oyunlarını bozmaktadır.

Eserlerin başkarakteri Sarp Sapmaz ilk eserde çocuktur. Diğer iki roman ise onun gençlik yıllarını anlatmaktadır. Ağrıyan ise Sarp'ın orta yaş halini yansıtmaktadır. Sarp küçüklüğünde astral seyahatler yapmaktadır. Elindeki yeteneklerini kullanarak ve koruyucuları Ayzıt, Seher ve Cemile'nin yardımıyla kötülükle savaşır ve Kara Nesne'yi etkisiz hale getirir. Eserde olağanüstü durumlarla karşılaşan sadece Sarp değildir. Sarp'ın arkadaşları da Sarp ile birlikte ve yaşadıkları sokakta esrarengiz olaylara karışmış ve Kara Nesne'nin hedefi olurlar. Korhan isimli çocuk, Sarp'tan önce çeşmeye varır ve suyu içer. İçtiği su, Kara Nesne'nin büyüsü altındadır. Aslında Kara Nesne Sarp'a tuzak kurmuştur ancak tuzağına Korhan düşmüş ve arılar tarafından sokulmuştur. Daha sonra hastaneye kaldırılan Korhan orada da esrarengiz kişiler görür. Bunlardan biri yan yatakta yatan yaşlı hasta adamdır. Yaşlı adam ağzından ara çıkarıp Korhan'ın ölmesini isteyecektir.

Muska'daki bir diğer çocuk Sarp'ın akrabası Tahir'dir. Tahir de yer yer esrarengiz sesler duymakta ve ölmüş olan babası tarafından ziyaret edilmektedir. Yine aynı eserde esrarengiz varlıklardan bazıları Sarp'ın düşsel dostları adını verdiği kimselerdir. Sarp'ı bazen düşlerinde bir yere götürmekte bazen de Sarp gittiği yerlerde onlarla karşılaşmaktadır. Yine düşündeyken Sarp, düşsel bir çocuk dostuyla karşılaşır. Bu, siyah saçlı, buğday tenli, bembayaz dişleri olan bir çocuktur.

Gülümsemesi dışında her şeyi normal bir insana benzemektedir Yalnız, bakışları ve gülümsemesi farklıdır.

Başka bir gün de karşılaştığı parlak Yaşlı bir kadın'ın düşsel dostlarının barındığı âlemden geldiğine karar verir. Bu beyaz nesne iyi bir şeydir ve belki de diğer düşsel dostlarının anasıdır diye düşünür. Aynı varlığı İkinci Ayna bölümünde Çatlak Şadiye görmektedir. Yaşlı beyaz parlak kadın 94. Sokak'ta yüksek duvarda durmaktadır. Çatlak onu gördüğü zaman şaşkınlıktan donup kalır. Beyaz Nesne başını ona çevirip, eliyle duvarın arkasını işaret ederek yok olur.

İfrit 18.19 romanında Tamer'in annaannesi Nimet ve onun arkadaşı ölmüş olan Tırlak Nazife bulunmaktadır. Nimet ve Tırlak Nazife Tamer'in durumunu bilmekte ve onu ölümden kurtarmaya çalışmaktadır. Tırlak Nazife eserde büyük bir görevi yerine getirir ve Nimet'le birlikte oluşturdukları halkanın bir parçası olur. Tamer'in komşusunun otistik oğlu Hasan da halkanın bir parçası olur ve çizdiği kâğıtlarla yan odada mücadele eden Tamer'e yardım eder.

Bir diğer karakter *Akaşanlar* hikâyesindeki küçük kız çocuğu Sedef'tir. Küçük kız akaşanlar tarafından duvarın içine kaçırılır. Daha sonra bakıcı kadının zamanda yapığı yolculukla geri getirilir.

Cepcepniler hikâyesinde Neriman adlı yaşlı kadın ve torunu anlatılmaktadır. Bağırsak kanseri olan yaşlı kadın ölmek üzeredir ve hayattan kopmak istemmemektedir. Küçük torunun bazı misafirleri olduğunu bilmekte ve bu misafirlerinin yardımıyla ölümden kurtulmaya çalışmaktadır.

Ölümsüz romanında Sarp ve arkadaşlarının gittikleri kentte karşılaştıkları çocuk sarımsı bir fosforlu bir boyaya basar gibi yürüdüğü yerde ıslıl ıslıl ayak izi bırakır. İlginç olanın bu izlerin soluklaşmıyor ve başka ayakların değmesiyle yivışmayıp ve dağılmıyor olmasıdır.

Ela romanında yaşlı bir karakter olarak IS'i küçük kara bir nesneye dönüştükten sonra uzun boylu beyaz sakallı yaşı bir meczup olan Ekambar, su girdabına atılmıştır.

1.4.2. İnsanimsılar

İnsanimsılar, günümüz dünya insanı özelliklerini yansıtan, fiziki olarak da aynı özellikleri gösteren kişiler olarak eserlerde görülmektedir. Ancak bunları diğer insanlardan ayıran durum, günümüz dünyası bireyleri olmamasıdır. Çoğu insanımsı ya başka bir paralel evrenden gelmekte ya da insanlığın eski zamanlarında yaşamış, yaşanan bir olaydan etkilenecek varlıklarını sürdüren kişilerdir. Bunlar, daha çok değişime uğramış ve başka insanların bedenine gizlenmişlerdir.

1.4.2.1. Paralel Evren İnsanları

Yazarın birçok kitabında paralel evrenler teorisi söz konusudur. Bazı romanlarda paralel evren insanları günümüz dünyası insanları formundadır. Ancak aralarında çeşitli farklılıklar da bulunmaktadır. Genellikle zamansal yolcularda rastlanılan bu kişiler bazen de ölen insanların başka bir paralel evrendeki hali olarak karşımıza çıkar.

Muska'da Sarp, bahçenin kapısının eşiğinde tıpkı kendine benzeyen birini görür. Bu kişinin sesi de Sarp'a benzer ama sesi katmerlidir, yani iblisin sesidir. Çocuk adının Pars olduğunu söyler ve düşsel bir yolculuğa çıkarlar. Pars ve Sarp tartışmaya başlar. Sarp, Pars'ın ruhsal kardeşi olduğunu anlar ve onun etkisi altına girdiğini farkederek. Pars daha sonra Sarp ile birlik olmak ister ve o zaman güçlerinin sınırsız olacağını söyler. Sarp düşüncelere dalmışken Pars, Sarp'a "Kalbinin üstündeki balmumu parçası parlak geleceğini karartıyor sarp. Dinleme onu. Çıkar ve at gitsin. Hatta en iyisi yak o pis üçgeni. O iğrenç şeyin dostluğumuzu yalıtmasına izin verme." (Yemni, 1995: 336) der. Sarp hamle yapar ve Pars'ı sandığa kilitler. Daha sonra Pars tekrar gelir ve Sarp bu kez muskasını çıkarır. "Al senin olsun,

benim ona gereksinimim yok.” (Yemni, 1995: 336) der ve muskayı Pars’a verir. Pars muskayı tutunca yüzü acıyla buruşur. Sarp, Pars’ı muskayla kuleden aşağıya atar. Tekrar düşsel dostları tarafından bahçeyi gelir.

Öte Yer romanında şişman uzun boylu bir adam, ayak bileklerine kadar suda durmuş ufku seyretmektedir. Üzerinde beyaz tişört, paçaları sıvalı beyaz keten pantolon ve siyah tokyo terlikler vardır. Sarp yanından geçerken adam ona dönüp ve “Merhaba Sarp. Ne var ne yok?” (Yemni, 1997: 98) demektedir. Bu kişi Dean Palmer’in babası Charlie, yani hayal bekçisidir. Sarp’a kendisinin bir hayal bekçisi olduğunu ve bu dünyada olan biten her şeyin, ne var ne yoksa tamamının kendi koleksiyonunda mevcut olduğunu söylemektedir.

Sarp’ın “Bu dünyadan değilsiniz herhalde?” (Yemni, 1997: 100) diye sorar. Bunun üzerine hayal bekçisi şu cevabı vermiştir:

Sizin günlük yaşam dediğiniz hırgürün içinden değilim. Yalnız bütün mal varlığım oradan türeyen malzemedен oluşmuştur. Biraz daha açık anlatayım. İnsanların hayal ettiği her şeyi biriktiririm ben. A’dan Z’ye her şeyi. Bu hayaller aynı sizin olduğunuz gibi bir yaşam çizgisine ve gelişme potansiyeline sahiptirler. (Yemni, 1997: 100)

Paralel evren yolculuklarının en çok yapıldığı eser, *Ağrıyan* romanıdır. Sarp’ın liderliğinde seçilmiş olan ekibin tanıştıkları Murat, üç kış öncesini hatırladığını ve daha öncesinin olmadığı kimsenin de hatırmadığını söylemektedir. Aslında Murat ve diğer kişiler, başka bir paralel evrenin Antalya’sındadırlar.

Aynı eserde zor durumda kalan ekibin imadına Ferruh Bin Ziya yetişmiştir. Sarp, adama bir metre kadar yaklaşıp Ferruh Bin Ziya’ya yılların dokunmadığını fark etmiştir. Kırk yıl önce gördüğü adam hala eskisi gibi görünmektedir. Simsiyah iri gözler, eğri ve uzun bir burun, etli dudakları olan bir ağız ve kocaman bir kafası vardır. Kısa siyah saçları ağarmamıştır. Üzerinde krem rengi, bol bir pantolon ve siyah bir tişört vardır. Ayakları çıplak ve kıyafeti modernidir. Sarp, adamı elindeki bastonla birlikte kendilerini kurtarmak için çağırmıştır.

Eserin ilerleyen bölümlerinde Sarp ve ekibi yolculuklarına devam ederken uğradıkları kentte insanımsıları görmektedirler. Bunlar ne yaptıklarının pek de bilincinde olmayan tıpkı robot gibi ayarlanmış olarak hareket eden varlıklardır:

“Caddeyi geçerken fark ettikleri gibi kirli beyaz, çok uçuk sarı gibi açık renkli badanalanmış evler insanımsı kaynıyordu.” (Yemni, 2012b: 140)

Ağrıyan’da olayların başladığı tarih olan 15 Kasım 2013 Cuma günü dünyanın çeşitli yönlerinde insanımsı yaratıklar belirir. Kahramanların uğraş alanına göre çeşitli mesleklerde ve sürüyle New York’u, Paris’i, İstanbul’u doldururlar. Genellikle Asya kökenli insanları çağrıştıran ve Arapça konuşan bu insanlar, belli vakit aralıklarında gelip gitmektedirler. Helga ve David öğretmenlik yaptıkları için öğrenci olarak gelen yaratıklar; Pierre ve Sophie’de ise uyuşturucu yapıcısı olarak gelirler. Eserde Helga ve David’e gelen öğrenciler şu şekilde tanıtılır:

Jenaratörü kapatıp yukarıdaki daireye çıktılar. Otuz altı adet öğrenci fizik ve edebiyat sınıfları olarak ayrı odalarda barınmaktaydı. Yirmi öğrenci tuvaletin yanındaki küçük odada, on altı öğrenci de holün sonunda eskiden ıvır zıvırı depoladıkları odada gecelelemekteydi. Tavana istiflenmiş olarak. Haftanın beş günü sadece geceleri, hafta sonları ve resmi tatil günlerindeyse bütün günü o odalarda geçirmektedirler. Elbiseleri kirlenmeyen, kırışmayan, nefesleri ve tenleri yıkanmadıkları halde kokmayan, zihinleri hiç bulanmayan, dünyevi mekân anlayışını cart diye yırtmış atmış insanımsı yaratıklar. (Yemni, 2012b: 276)

Sınav Hortlağı kitabının *Öte Yer Fotoğrafçısı* hikâyesinde fotoğrafçılık yapan adam insanların geçmişteki anılarından fotoğraflar çekip getirmektedir. Geçmişe de uzanan bu fotoğrafçı aslında bir paralel evren insanıdır. Kahraman, fotoğrafçıya adını sormayı unutmuş ve sormak için geri döndüğünde onun yok olduğunu görür:

“Kapıya doğru yürüdüm. Eşikte durup arkama baktım. Karşı duvardaki görüntü silinmişti. Adını sormayı ancak şimdi akıl ettiğim adam bıraktığım yerde duruyordu.” (Yemni, 2012d: 19)

1.4.2.2. Eski Zaman İnsanları (Ceanlar)

Yazarın *Muska*, *Metros*, *Yatır*, *Öte Yer*, *Ağrıyan* gibi romanları ortak konu üzerine kurulmuştur. Romanların kahramanları, eski zamanlarda yaşamış insan ırkından gelen kişilerdir. Ancak yaşadıkları olaylar, onların mutasyona uğramalarına sebep olmuş ve uzun yıllar yaşamalarını sağlamıştır. Bu kişiler, genellikle saf bilinç durumuna geçer ve koza olarak bulduğu insanların bünyesinde yaşamaya devam ederler. Bu kişileri ceanlar başlığı altında vermeyi uygun gördük.

Geçmişte yaşanan bu ortak olayların en önemlilerinde biri 7000 yıl önce gökyüzünde beliren bir ışımaya dayanmaktadır. Bu ışımanın çevresinde bulunan ve cean denilen insanları etkiler. O kişilerden birisi olan *Yatır* romanındaki Hızır Arif'dir. Kehanet bölümünde Hızır Arif'in kim olduğu konusunda Ethem Kılaronopules 21 yıllık aralıklarla gerçekleşen laneti oğlu Süleyman Kılaronopules'e anlatır ve yatırlı evi Hızır Arif'in yaptığını söyler.

Hızır Arif, 1784'te bu evi yaptırmaya başlar ve Fransız İhtilali sırasında tamamladığı evde 1882'de içinde hiç oturmadan ölür. Hızır Arif tekin biri değildir ve büyücülük yapmaktadır. Ethem bunu çok değişik kimselerden duyar. Hızır Arif, İnsanları çıldırtarak ölümlerine sebep olmakta, borçları için ödediği altınlar aradan kırk gün geçince adi bakıra dönüşmektedir. Bir yerden bir yere yıldırım hızıyla gitmektedir. Adının Hızır'a çıkması da bundan dolayıdır. Öldüğünde yaşı 150'yi aşkındır rivayetlere göre. Cenazesini defnedecek adam ve imam bulamazlar. Daha önce hazırlattığı bir mermer lahte gömerler.

Eserin İzmirlella bölümünde Sarp ve Cevdet Ağa, Hızır Arif'in kim olduğunu konuşmaktadır. Sarp, Cevdet Ağa'ya Hızır Arif'in kim olduğunu sormuştur. Cevdet Ağa yazarın *Metros*, *Muska*, *Yatır*, *Öte Yer*, *Ağrıyan* romanlarında ortak yaşanan olayı ona anlatır:

O bir cean. Bizim gibi. Bundan yedi bin yıl önce gökyüzünde bir ışık belirdi. Bir süper nova patlamış gibiydi. Başka bir şeydi. Işıması dört beş saat sürdü. Bir daha gece olduğunda yoktu. Son buzul devrinin sonrasındı. Bazı insanlar etkilendiler. Biz bunların arasındaydık. Hızlı değişime uğradık. O parıltı ansızın kesildiğinde yetirince değişmemiş olanlar

öldüler. Çok değildik. Değişim sırasında ışınlardan etkilenmemiş olanların sürekle avıyla sayımız iyice azaldı. Bizler mağaralara saklandık ve bekledik. Kısa bir zaman içinde fizik bedenden sıyrılarak sırf zekâdan ibaret kaldık. Balinaların plankton yemesi gibi kozmik parçacıklarla beslenmekteydik. Yer değıştirme hızımız, düşünce yetimiz muazzamdı. Bütün dünyada toplam birkaç yüz ceandık. (Yemni, 2005: 544)

Sonradan galaksinin merkezinden bir uzay sondası gelir ve zeki yaşamı sonlandırmaya çalışır. Cean'lar onunla mücadele eder ve diğerk insanları da harekete geçirerek yenmeyi başarırlar. Bu arada farkında olmadan virüs kaparlar. Bu durum onları yapı bozumuna uğrattır. Çeşitli yöntemlerle var kalmaya çabalarlar. Birçoğı insanlarla ortak kazanç ilişkisi kurup karşılıklı enerjilerini kullanır. Böylece normal insanların ömürlerini ikiye üçe katlarlar. Kozalarını değıştirerek yaşamlarını sürdürürler. Bedenlerin bulundukları insanlar genellikle büyük ün salarak meşhur olmuş kimselerdir. Birçok Cean, üçüncü beşinci insan kozalarıyla birlikte sönüp giderler. Geriye insan vücuduna gereksinim duymayan çok az sayıda Cean kalır.

Aynı özelliklere sahip bir karakter de *Muska* romanında bulunmaktadır. Kara Nesne insnaların zihnini okuyabilmektedir. Ölümsüzlüğü yakalamak için çeşitli kozalar bulup ve yaşamını sürdürmeye çalışmaktadır. Yalnız romanlarda Kara Nesne'nin cean olduğu belirtilmemiştir. Mevcut özellikleri ceanlarla aynıdır. *Muska*'da dış görünüş olarak siyahlara bürünmüş çok yaşlı bir kadını andırmaktadır. Ancak uzunca bakıldığında Kara Nesne'nin dünyanın bu güne dek gün ışığında tanıdığı hiçbir yaratığa benzemediğı görülür.

Birinci Ayna bölümünde Kara Nesne, insanların başına felaket gelsin diye sürekli onların zihinlerine konuşur ve onları felaketlere sürükleyecek yerlere getirir. Eserin başında Sarp ve arkadaşları limon almak için manava gönderirler. Tehlikeli bir caddeden karşıya geçmek zorundadırlar. Aslında ev de limon vardır ve Kara Nesne Sarp'ı öldürmek için bu yola başvurup evdekilerin zihnileriyle oynamıştır. Ayrıca Kara Nesne, ansızın bir yerde belirmekte ve ansızın yok olmaktadır. Birinci Ayna bölümünde:

“Yaşlı kadının gelişi epey garip olmuştu. Kalabalığın içinde ansızın belirmiş gibiydi.” (Yemni, 1995: 53)

Sinemadaki kavgada Kara Nesne’nin Sarp ve Tahir’i yakalamak için başka bir adamın içine girdiği görülür:

“Adam “Korkuttum mu seni sevgili çıyancığım,” dedi ve sağ elini Sarp’ın boynuna doğru uzattı.” (Yemni, 1995: 62)

Muska’nın İkinci Ayna bölümünde Kara Nesne, bakkal çırağıyla karşılaşır. Çırak, kadının sigara almak için uzattığı elini görür ve büyük bir korku yaşar. Aralarında üç metre mesafe vardır ve kadının parmakları sigara paketini kavrar. Kadının çiçek motifli açık kahverengi elbisesinin kolunu içinden simsiyah bir kol fırlar. Sert kıllarla kaplı pençeler eline değdiğinde haykırmak için ağzını açar, ama bağıramaz.

Kara Nesne’nin tanımı Üçüncü Ayna Bölümünde şu şekilde yapılmaktadır:

Yeri cehennem olasıca kadınla bundan sekiz on yıl kadar önce pazar yerinde karşılaşmışlardı. Yaşlı tonton bir nine kılığındaydı. İlk bakışta bir gariplik dikkatini çekmiş ve ikinci kez baktığında içini donduran çirkin nesneyi görmüştü. Hiçbir şeye benzemeyen, yoğun bir zift gibi ağır, akışkan, kapkara bir nesne. Gerçek sureti yani. (Yemni, 1995: 156)

Metros romanında olağanüstü kişilerden biri de Korgidir. Korgi’nin yapısında insanlara stres, çaresiz kalma, ne yaptığını bilememe gibi ruh durumları mevcut değildir. Onun görevi binlerce güneş yılı boyunca sürdürdüğü işe devam edip ve dört kazıcıyı saf dışı bırakmaya çalışmaktadır. Kazıcıları yok etmek için Korgi yüksek teknoloji kullanmakta ve istediği bilgiye ulaşmaktadır. Son 78 yıldır kozasında bulunmakta ve onu korumak için büyük önlem almaktadır. Jan Dorp isimli adam Korgi’nin yaşamındaki ilk erkek kozadır. Korgi genellikle kadın kozasında kalmaktadır. Çünkü kendi de kadın cinsinden türemiştir. Kozasından sıyrılması ve oluşacak sonuç şu şekilde açıklar:

“Korgi Jan’ın vücudundan sıyrılınca kendini yeniden tek hissetmenin hazzıyla sarsıldı. Bu aldatıcı bir duyguydu. Birkaç dakikalığına ya da saatliğine ayrılmalar bir sorun değildi. Korgi bir haftadan daha uzun kozasız kalırsa gücünün zayıflayacağını ve giderek söneceğini çok iyi bilmekteydi.” (Yemni, 2002: 112)

Korgi, aslında *Yatır*’daki Hızır Arif ve Cevdet ağa gibi bir Cean’dır. O da ışımaya maruz kalmıştır. Cean’lar genel olarak saf zekâdan ibaret kaldıkları için duyarlı ve şiddet karşıtı kimselerdir. Eserde:

“Korgi duyarlı çevreci ve şiddet karşıtı bir ceandı. Neredeyse bütün diğer ceanlar gibi.” (Yemni, 2002: 113)

Korgi, kazıcıları saf dışı etmek için alod kullanmaktadır. Alodu kullandığı kişiler buharlaşmaktadırlar. Korgi, birkaç kilogram alodu altı bin yıl kadar önceki transit yolculardan almıştır. Arkalarında alodu bırakıp giderler yolcular. Korgi ve diğer Cean’lar çok kısa bir süre kalıp sonra giden yolcuları görürler. Onların da şekilsiz gemileri vardır ve kavranamaz bir yapıya sahiptirler. 1204 yılında ilk kazıcıyı saf dışı ettiğinde bu maddeyi kullanmaya başlar. Kazıcıların cesedini yakmak ya da gömmek çok tehlikelidir onun için. Çünkü başka birinin dikkatini çekebilmektedir. Bir başka nedeni de kazıcıların ruhunun başkasına geçebilir olması ya da yeniden dirilmeye çalışmasıdır.

Korgi, daha önce de Osmanlı Kadısı İbrahim Zahit tarafından fark edilir. İbrahim Zahit’te aşırı gelişmiş sezgi vardır ve tesettürlü kadının Korgi olduğunu anlamıştır. Kadı, “Aç yüzünü göreyim.” (Yemni, 2002: 350) demiştir ve Korgi de onu öldürmüştür. İbrahim Zahit boğazın altındaki aracı keşfetmiş ve 1519 yılında bir jurnal yazmıştır. Olayların gelişimi bu jurnale dayanmaktadır.

1.4.2.3. Başka Gezegen İnsanları

Yazarın bazı eserleri kurguladığı başka gezegenleri anlatmaktadır. Dolayısıyla bu gezegenlerin yaşayanları insanoğlundan farklı bir yapıya sahiptir.

Başlık olarak başka gezegen insanları verilmesi Yemni'nin anlattığı gezegende yaşayanların insan formunda olmalarıdır. Ancak bu insanların günümüz dünyasından az da olsa farklı yapıdadırlar.

Başka bir gezegeni anlatan romanların başında *Akisfer* gelmektedir. Eserdeki kişilere örnek olarak Akisfer gezegeninin yaşayanları gösterilebilir. Metu, Alser, Mesell, Kalpir, Fehmur vb. gezegen sakinleri başka bir gezegenin kişilerini oluşturmaktadır. Daha önce dediğimiz gibi bunların fiziksel özellikleri insan formundadır. Bir diğeri ise Akisfer gezegeni sakinlerinin kutsal zarın diğer tarafında gördükleri kendilerinin tıpatıp aynı olan Canaksi'leridir. Canaksi'ler paralel evren fikrini akla getirir ve eserin sonunda aslında bir yazar tarafından oluşturulmuş başka bir dünyadan oldukları ortaya çıkar. Canaksi'ler asla konuşmaz hareket etmez, sıcak bir duygu yaymazlar. Bir kimse bir başkasının Canaksi'ni görmez. Canaksi'lerin gelişi, gidişi ve belirişi algı dışıdır. Ancak daha sonra Metu, koridorda kendi Canaksi'siyle karşılaştınca bu kuralların çoğunun geçersiz olduğunu anlar.

Bir başka örnek ise üçüncü bir gezegen olan Equppa sakinleridir. Kendilerinden biraz daha kısa boylu ve iri kafalı olmaları hariç tıpatıp Akisfer gezegeni sakinlerine benzemektedirler.

1.4.3. Ölüler ve Hortlaklar

Eserlerdeki kahramanlardan en çok dikkat çekenler genellikle önceden ölmüş ve daha sonra yaşayanlarla bağlantı kuran ölülerdir. Bunlar genellikle ya bir aile yakını ya bir eş ya da bir arkadaş olarak bulunmaktadır.

Muska'da ölümler âleminden bahsedilir ve birçok ölünün yardım için Cemile'nin yanına geldiği belirtilir. Filmin bu kısımları akla *Insidious* filmini getirir. Cemile, kafasında düşüncelerle uyumak üzereyken ensesi civarında tanıdık bir titreşim başladığını hisseder. Bir ziyaretçi gelmiştir ve bu beyaz gelinlik giymiş genç bir kadındır. Cemile'nin ayakucunda durur. Yüzünde beyaz tüller olduğu için Cemile onu tanıyamamaktadır. Bunun gibi birçok ziyaretçi de Cemile'ye gelmekte ve ona

dertlerini anlatıp gitmektedirler. Gelenlerin hemen hemen hepsi bu yaşamı terk eden kimselerdir.

Muska'da Çatlak Şadiye de Kara Nesne tarafından tam öldürüleceği sırada bu ölümler tarafından kurtarılır:

“Çatlak hızlı adımlarla yürürken o aşağıdan gelen insanların kendisini kurtardığını anladı. Birkaçını tanımişti içlerinden. Çoktan ölmüş gitmiş kimselerdi. Onların genç hallerini görmüştü. Sanki kendisi orda yokmuş gibi bir aldırışsızlık içerisindeydiler.” (Yemni, 1995: 278)

Öte Yer'de olağanüstü kişilerden bazıları da Y yani Yaprak, Yaprak'ın annesi ve babası Abdülmütallip Beydir. Hepsi ölmüştür. Yaprak, anne ve babasını benzin dökerek yakmıştır. Ancak onlar fiziksel bir gerçeklikle Sarp ve arkadaşlarının karşısına çıkmıştır.

Yatır'da Ayzıt ölür. Cemile ile seher Ayzıt'ın evine bakmaktadırlar. Ayzıt öldüğü için ev uzun zamandır boş durumdadır. Ancak bakarken evde bir ışığın yanıp söndüğünü görürler ve bunun Ayzıt olduğuna kani olurlar. Zira Ayzıt hala onlarla ve Sarp'la bağlantı kurmaktadır.

Ölümlere rastlanan bir diğer eserde *Metros*'dur. Anneke kaldığı evde ikinci kata çıkan basamakların tam ortasında duran kızı görür. Uykudan uyanmış gibi mahmur bir yüzle ona bakıyordur. Kız, bir altmış beş boylarındadır. Üzerinde uçuk mavi renkli bir gecelik vardır. Topluca vücudu güneşten iyice esmerleşmiş ve Ayakları çıplaktır. Anneke, bu kızın evin geçmişine ait biri olduğunu anlamaktadır.

Çözücü'de Melanie, biri ilk yardımda diğeri de yoğun bakımda iki ceset bulur. Bulduğu üçüncü ceset bir çocuğa aittir. Ancak ölü çocuk onunla konuşmaktadır:

“Ayakkabılarının tabanına ellişer kiloluk bloklar yapışmış gibi kımıldayamadı. Çocuk onunla konuşmaya başlamıştı çünkü. Ses tonunu bile duyuyordu. Türkçesi Hollandaca gibi açık seçik girmekteydi beynine. İt beni. İt beni.” (Yemni, 2003: 241)

Ölümsüz’de kahramanlar, Mumduh Kıra isminde bir bağkur emeklisiyle tanışmaktadır. Memduh Kıra maaş almak için banka kuyruğunda beklerken kalp krizi geçirip 2003’ün 12 Kasım’ında sabah 11.12’de ölür. Ancak sonrasında kendisine ait bilgilerin değiştiğini ve bulundukları boyuta adının Sabri Berk olarak geldiğini söyler. Hatta yanında hüviyeti de vardır ve bunu Ayhan’a göstermektedir.

Ayrıca eserde kahramanlar cesetlerle dolu, et yanığı kokusu içinde bir otobüste yolculuk etmektedir:

Ön cam patlattığı için neredeyse etleri tamamen yanmış şoför açıklıkla seçilebilmekteydi. Görebildikleri kadarıyla otuz kadar yolcunun cesetleri yerlerinde oturmaktaydılar.

Kapılar güç bela titreyerek açılınca kaptan şoförün muavini oturduğu tabureden sıyrılarak merdivenlerden aşağı yuvarlandı. Üzerinde çok az saç, elbise ve et kalmıştı. Elleri kolları bacakları hareket ederken boş göz yuvaları dehşetengiz bir sırtma duygusu vermektedir. (Yemni, 2004: 218)

Sokaklar Benim Yeniden’de Ergin’in ve onunla birlikte diğer ekip üyelerinin karşısına Ergin’in ölmüş olan dedesi kılığında birisi çıkmakta ve tüm ekibi bir araya toplamaktadır. Bu kişi eserin sonunda kimliğini açıklayacak ve neden Ergin’in dedesi kılığında geldiğini söyleyecektir. Eserde şöyle geçmektedir:

“Merhaba evlat.”

Karşısında duran dedesiydi. Yazları çoğu kez olduğu gibi üzerinde kolları dirseğe kadar sıvanmış beyaz renkte ince bir gömlek, krem rengi pantolon vardı. Gür beyaz saçları, makasla terbiye edilmiş fırça kaşlarıyla ölü dedesinin tıpatıp aynısıydı (Yemni, 2011b: 53).

Eserin ilerleyen bölümünde yaşlı adam, Ergin'in dedesinin kılığına girme sebebi olarak bu ekibi oluşturmaya, Ergin'le başlamış olmasını göstermektedir. Çok sevdiği ve kaybına üzüldüğü biri, Ergin'i daha hevesli kılacağını düşünmüştür.

Eserde aynı şekilde gelen bir başka kişi ise Kadim'in dayısı Güven'dir. O da yıllar önce ölmüştür. Kadim ve çevresindekileri ortalığı kaosa sürüklemek için bir araya getirmeye çalışmaktadır.

Akisfer'de ölü kişilere örnek olarak Metu ve ölmüş annesinin 'Eski Anılar Yeri' dediği evlerinin önünde terasta yapmış olduğu konuşma görülmektedir. Annesiyle uzunca bir konuşma yapan Metu, gerçek ve hayal arasında olduğunu bilir. Arkadaşları Fehmur ve Kalpir geldiğinde annesi yok olur.

Ağrıyan'da Olaylar başladığı zaman Pierre bir arkadaşını vurur. Fakat arkadaşı olayların başladığı ana denk geldiği için yeniden canlanır:

“Pierre, Pierre Fuccing, dostum. Sana bir şey sormam lazım acilen. Seni rüyamda gördüm. Ziyaretime gelmiştin. Kahve içecektik. Uyandım. Şu halime bir bak. Bir tefsir lazım bana. Kallavi bir tefsir. Söyle dostum, neye delalet eder bütün bu olan bitenler?” (Yemni, 2012b: 303)

Yine aynı eserde Nesrin de ölmüş babasının dirilmesiyle şok geçirir. İki gün önce kahvede otururken fenalaşıp ölen babası dimdik ayakta durmaktadır. Oradakilerden biri eliyle kefen bezini aralayınca babasının kısa beyaz saçlı, zayıf yüzü çıkar ortaya.

Ağrıyan'da, Ayzıt ölmüş olmasına rağmen Sarp, yardım almak amacıyla yanına gider. Ayzıt hangi âlemden geldiğini sorması üzerine Sarp, elli yıl öteden geldiğini söyler. Bunun üzerine Ayzıt, Sarp'ın orada bulunma nedenini sezer.

İfrit 18.19'da karakterlerden birisi de Nimet'in yıllar önce ölmüş olan arkadaşı Tırlak Nafize'dir. Ölü olarak sürekli Nimet'in yanına gelir ve yardımına koşar. Eserde şöyle verilir:

'Eliyle karşısında duran sandalyeyi işaret etmeyi düşünürken arkadaşı kımıldadı ve gelip karşısına oturdu. Nimet arkadaşını sık sık gördüğünden artık kadını kısmen hayattaymış gibi algılamaktaydı. "Onun altınlarıyla bizimki çatıştı. Bizimki galebe çaldı ama bu açık,' dedi.

Tırlak Nafize başıyla onayladı. 'Doğru ama bir pençesi kırıldı sadece Diğerini kullanacak. Buna niyetli. Niyeti gaz kaçağı gibi kokuyor İblisin.'

...

Canı ciğer arkadaşıyla çay eşliğinde icra ettikleri sohbetleri hatırladı. Gözleri dolmuştu.

'Bana da bir bardak koy. Hadi kız salma kendini. Her şey oluruna varacak nasıl olsa.'

Nimet kadına bakarak gülümsedi ve masanın üstünden kendi boş bardağını aldı. Raftan aldığı diğer bardakla birlikte doldurdu. Birini arkadaşının masasının üstünde kenetli tuttuğu elinin önüne koydu. Kadının maddi anlamda bir bedeni yoktu. Görüntüsü gönlündeki ekrandaydı. Yine de anlamlı bir ikramdı yaptığı. (Yemni, 2013a: 109-110)

Eserde görülen bir diğer olağandışı kişi ise Mahmut Kisveci'nin zamanında haraç vermediği için öldürttükleri Sabri isimli adamdır. Sabri, William Tell isimli kafede kahve içip Mahmut'a bakmaktadır.

Nazarzede Kliniği'nde Kadir, eserin beşinci bölümü Ada'nın başında ölmüş olan babasıyla uzun süre konuşmakta ve babası kendisine çeşitli nasihatlerde bulunmaktadır. Konuşmanın sonuna doğru babası: "Ben ölünce burayı neden satmadın?" (Yemni, 2015b: 98) diye sormaktadır. Yine aynı bölümde babası, Kadir'in kuzenleri için: "Vefakâr çocuklar. Mezarımı ziyaret etmeyi hiç ihmal etmezler." (Yemni, 2012b: 99) demektedir. Konuşama devam ederken babası Kadir'e "Cenaze namazımda içinden defalarca, 'Çok iyi babaydın. Yerin cennet mekân olsun. Seni hep iyi hatırlayacağım. Çok özleyeceğim. Seni de annemi de.' dedin biliyorum." (Yemni, 2015b: 103) demektedir. Kadir babasının kendisine sağına ve soluna bak demesinin hemen ardından yok olmaktadır.

Arafor hikâyesinde genç kadın Arafor denen yerde ölmüş olan babasıyla görüşmektedir. Aynı odada yan yana yatırılarak çeşitli aparatlarla ölümden sonraki sürede birlikte olmanın deneyi yapılmaktadır. Kadın, babasını Arafor durağında çeşitli yaşlarda ve şekillerde görmektedir. Ancak babası ölmüş olduğunu bilmemektedir. Eserde:

“Birden bir şeye ayıktım. Babam öldüğünü bilmiyordu. Bilse üzerine bir laf ederdi. Hayata çok bağlı canlı kanlı biriydi sağlığında.” (Yemni, 2012e: 12)

Sınav Hortlağı’nın *Dilekbek* hikâyesinde Sermet isimli ölü genç, arkadaşlarının yanına gelir. Onlara iki metre yaklaşır durur. Çevresindeki her şey kıpır kıpırdır. Gençler korkmaktan ziyade arkadaşlarının o haline üzülmürlar.

Zihin İşgalcileri adlı romanda ahir@ oyununa dâhil olup sonradan ayrılanlar tuhaf şekilde ölmektedir. Ancak romanın ilerleyen bölümlerindeyse bu kişiler ölmüş olmalarına rağmen diğer ekip üyelerine açık seçik bir şekilde görünmekte ve her ölen kişi de onlara katılmaktadır. Serpil, İhsan, Nedim bazen karşı kaldırımda bazen evin içerisinde ansızın belirip onlara bakmaktadırlar.

Ela romanında IS ile buluşmak için foton kalesine giden Efe, bu evde ölmüş olan dayısının odasına girer ve dayısıyla konuşur. Dayısı yanı başında olduğunu ancak maddesellikten sıyrılmış olduğunu belirtir.

Muska’nın İkinci Ayna bölümünde Sarp’ın anlattığı bir öyküde yine olağanüsü özelliklerden şu olay ve kişi karşımıza çıkar. Sarp ölü papaz ve Ethem hikâyesini kendisini de işin içine katarak anlatır. Eserde ölü papaz hortlağı şöyle gösterilir:

“Yıllar önce çiftliklerine on kilometre kadar yakın bir dere kenarında bir papaz öldürülmüş. Daha sonra papazın hortlağı gece vakti oradan geçen yolcuların sırtına binerek birçok kimseyi çıldırtmış.” (Yemni, 1995: 110)

Yine *Muska*'nın Altıncı Ayna bölümünde üzerinde çürümüş bir askeri üniforma olan bir iskelet, kuyunun yanında durmuş onlara bakmaktadır.

Öte Yer romanının sonlarında Doktor Hayati'nin öldürmüş olduğu karısı Mübeccel, Recep isimli görevliyle karşılaşır. Recep, ayak seslerini duyar ve kadının hortlak halini görür. Aralarında şöyle bir konuşma geçer:

“Recppp.”

“Buyrun hamfendi.”

“Hyttti.”

“Burda yok efendim.”

“Nerdd.”

“Gazinoda. Poker oynuyor.”

“İyy.”

“Oraya mı gidiyorsunuz?”

“Evvttt. Sevgim tehlikeli.” (Yemni, 1997: 348)

Yüzü ziftten kapkara kesilmiş ceset ayaklarını sürüyerek uzaklaşır. Recep ise yığılır gibi sandelyesine çöker ve hüngür hüngür ağlamaya başlar. Daha sonra Hortlak Mübeccel, Arabacı Ahmet ve Albertin cesetleriyle karşılaşır ve Ayı Sermet'i öldürmeye giderler.

1.4.4. Cinler

“Arapça bir kelime olan “cin” kavramı bir şeyi örtmek manasına gelir. Arapçada aynı kökten türetilmiş pek çok kelime mevcuttur.” (Yeşil, 2011: 21) Cinler birçok kaynakta aynı şekilde tanıtılmaktadır. Genel olarak cinler: “Ateşten yaratılmış olup, akıl ve irade sahibi, Allah'ın emir ve yasakları karşısında insnalar gibi sorumlu, normalde göze görünmez ve çeşitli şekillere bürünebilen varlıklardır.” (Yeşil, 2011: 23) İslam inancında cinlerin varlığı, Kur'an-ı Kerim'deki ayetlere ve Hz. Muhammed'in Hadislerine dayanır. Kur'an-ı Kerim'de dolaylı ve doğrudan olarak

cinlerden bahsetmiş ayetler vardır. Bu açıdan İslam dini cinlerin varlığını kesinlikle kabul etmekte ve inanmamayı küfür olarak görmektedir. Birçok İslam âlimi, cinlerle ilgili tanımlamalar yapmış ve ne olduğu üzerine fikrini beyan etmiştir. Kur'an-ı Kerim'de cinlerin ateşten yaratıldığı şu şekilde geçmektedir:

“Allah insanı, pişmiş çamura benzeyen bir balçıktan yarattı. Cinleri öz ateşten yarattı.” (Rahman 55/ 14-15)

Cinlerin varlığı tarihteki birçok kaynakta kendini göstermekte ve tarihi bir yer tutmaktadır. Sadece İslam inancına mensup insanlar tarafından değil başka din ve uluslarda da cinlere ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Köken olarak ‘cin’ kelimesi Arapça’dan farklı dillere de geçmiştir. “Cinn” kelimesinin Latincedeki “genius” kelimesiyle ilgili olabileceğini iddia edenler de vardır (Mcdonald, 1977: 192-193).

Cinler, toplum tarafından hoşça giden varlıklar olarak görülmemektedirler. Bu yüzden ‘cin’ kelimesinin kullanılması çoğu yörede uğursuzluk olarak algılanmış ve onun yerine ‘iyi saatte olsunlar, bizden iyiler, üç harfliler vb.’ isimlerle anılmışlardır.

Dini bir kaynağı bulunan cinleri ayrı bir başlık altında vermeyi uygun gördük. Eserlerde genellikle cinler yer almamakta ancak dolaylı olarak bulunmaktadır. Ayrıca *Metros*, *Muska*, *Yatır* gibi yazarın ortak bir kurgu etrafında oluşturduğu romanlarda bundan yedi bin yıl önce oluşan cean’lar farklı bir başlıkta verilmiştir.

Metros’ta ceanlar ve cinler arasında bağlantı kurulmuştur. Korgi’den ceanların ne olduğunu öğrenen Jeff’in düşüncelerinde şunlar geçmektedir:

“Cinler mitolojilerdeki dev ve yarı tanrı öykülerinin kaynağıydılar. Sonra ne olmuşsa güçten düşmüşler ve aşağılık insanlarla karışarak yeryüzünden silinmişlerdi. En az biri hariç. Uzmanlar Kadim Ziyaretçi’nin cin kıyımı yapan nesne olduğunu tahmin ediyorlardı.” (Yemni, 2002: 645)

Ağrıyan’da Ela’nın geçmişi anlatılır. Ela’nın geçmişteki cinlerle olan ilişkisinden bahsedilir. Onu Haslett’e getiren iki kız, iyi huylu cinlerdir. Ela, cinlerle

temas konusunda deneyimlidir. Bütün çocukluğu sırasında kendine masal anlatan, torunu gibi seven bir cin ninesi ardır. Annesi ve babası da bu durumu bilmektedirler.

Cinlerin geçtiği bir diğer eser ise *Nazarzede Kliniği*'dir. Hızır'ın ve Kadir'in önlerinde beş adet garip ve ışıklı yaratık belirir. Işık tozlarından yapılmışçasına noktasal parlak ve hareketli bedenlere sahiptirler. Başları, kolları yoktur. Görünüp kaybolan gözleri, bakışları yüzleri ve diğer organlarıyla insansı bir sinyal veriyorlardır. Bir mumun ışığının duvarlarda yarattığı titrek gölgeler oluşturmaktadırlar. "Titrek mimikler, titrek bedenler horunu tepiyorlardır sanki." (Yemni, 2015b: 62)

Cinler Hızır'a meramlarını anlatır. Kendilerinin son yapılan laboratuvar deneylerinde kozmik ışın bombardımanıya görünebilmeye kalkışanların olduğunu anlatırlar. Karşılarına çıkanlar burasının Konstantiniye olduğundan beri mekân tutmuş olduklarını ve Müslüman oldukları söylerler. Normal yaşayışları içerisindeyken son zamanlarda bazı sorunlarının olduklarını belirtirler.

Daha sonra "Âlemleri, yapıları insan gözüne önemli ölçüde kapalıdır. Yaratıcı isteseydi bizi başlangıçtan görünür kılardı ve kendilerini de çamurdan yapar ve nefes üflerdi." (Yemni, 2015b: 63) derler. Ancak son dönem kendilerin görünebilir olmak için çabalar harcayanların olduğunu ve deney kobayları olmak istemediklerini Hızır'a bildirirler. Nasıl olduğunu ise laboratuvar deneylerindeki yeni gelişmelere bağlamışlardır. Kozmik ışın bombardımanıya görünür hale getirilebilmeleri test edilmektedir. Cinler bu konuda yardım istemektedirler.

Eserin ilerleyen kısımlarında Kadir evinde Suzan'ı aramaya çalışırken yanı başında bir hareketlenme yaşanır. Sağ cebine yönelen eli havada duraklar. Işıktan noktacıklar kendi boyunda bir insan şeklinde önünde derlenip toparlanır. Gelen kişi Canbehd'dir. Cin taifesinden Canbehd, yanı başında insan kalıbında şekillenir.

Arafor kitabının *Tebdilcinler* hikayesinde Selma ve Yaprak isimindeki kadınlar aslında Zubeala ve Denaheşiye ismiyle tebdilcin denen taifedendir. Bunlar

da köken olarak cinlerin soyundan gelmektedir. Zamanla insan bedenlerinin içinde yaşayabilir hale gelmişlerdir. Eserde ortalama ömürlerinin ise 300 yıl olduğu belirtilir.

1.4.5. Yaratıklar

Fantastik edebiyatta yaratıklar büyük bir yer tutmaktadır. Özellikle Tolkien sonrası fantastik ürünlerin olmazsa olmazı olmuşlarıdır. Yazarın birçok roman ve hikâyesinde yaratıklar bulunmaktadır. Bazen bilinen hayvan ve insanlardan çok farklı bir şekilde bazen de yarı insan yarı hayvan olarak karşımıza çıkmaktadır.

Muska romanının Altıncı Ayna bölümünde Sarp'ın sevgilisi Esmâ pencereden dışarı baktığı zaman dehşetle gördüğü şeyin ne olabileceğini çözümlemeye çalışır. Gördüğü belden aşağısı siyah pantolon giymiş bir adamdır. Belden yukarıysa bir kelebeğdir. Kahverengi bir zemin üzerindeki yaratık çeşitli renklerden oluşma desenlerin süslediği kanatları ile yarım metre yüksekliğindedir.

Yatır'da Sarp laboratuvar olarak kullandığı mutfağın kapısında beliren denizanası benzeri yaratığı içsel olarak hisseder. Yaratığın altı ayağı vardır. Uçları mosmor tırtıllı kıllarla kaplı esnek kemiklere benzemektedirler. Uçlarında elli defa büyütülmüş eşek arısı iğnesine benzeyen simsiyah çıkıntılar vardır. Bunlar ince ama yere değdiğinde de eğilmemektedir. Ters çevirilmiş kocaman bir vazo gibi duran gövdesinde baş, burun, ağız gibi bir yapısı yoktur yaratığın. Gelen yaratık falcı kadının anlattığı Cimon'dur.

Metros'da olaya tanıklık eden Boboto kendisini sorgulayanlara mosmor bir ejderha gördüğünü anlatır. Ejderha metronun tepesindedir:

‘Dev gibiydi. Mosmor bir ejderha. Gözleri... İnanılmaz bir şeydi. Sen tam istasyona girerken. Ben diğer tarafta oturuyordum. Işık... Işıklar değişince baktım. Yemin ederim. Gözleri görmeliydin. O gözler... Dipsiz kuyu gibiydi valla.’

‘Mor ejderha?’

Sesi adamın heyecanı ve birkaç dakika öncesinin yüksek zirveli beklentileriyle kıyaslandığında epey cansız çıkmıştı.

‘En az kırk, yok otuz metre boyundaydı. Başı senin, kabinin üstündeydi, kuyruğu... Kuyruğu rayları süpürüyordu. Kuyruklu yıldız gibiydi sanki.’
(Yemni, 1995: 24)

Ölümsüz’de mağarada gördükleri yaratıklar yarı şeffaf, karıncayla insan karışımı bir yapıya sahiptirler. Boyları üç metreye yakındır. Altı adet dört eklemlili kollarının ucunda insan eline çok benzeyen parmakları vardır.

Yine aynı eserde insandan türemiş bir yaratık görülmektedir. Bu, uzun boylu ve yapılı genç bir erkektir. Her biri elli santim uzunluğunda, beş altı santim kalınlığında olan sekiz adet boynu vardır. Bu yaratığın, Sekiz adet kafası ve sekiz adet ağzı vardır.

Yine *Ölümsüz*’de terminalde gördükleri olağüstü kişiler de yaratık cinsinde yarı adam yarı karıncadır. Ahlak zabıtası olarak gelen bu karınca adamlar on bir adettir. Sekiz şeklinde dizilmişlerdir ve ellerinde parlak göz alıcı eflatun şemsiyelere benzer aletler vardır.

Ağrıyan’da Sarp’ın olaylar başlamadan önce Frankfurt yerine Berlin’e inen uçağının kanadına yarı şeffaf yaratıklar takılır. Yine aynı eserde Sarp Ağrı Dağı’nın üzerinde kocaman bir yılan görür. Bu yaratığı daha önce de görmüştür. Yılanı gördüğü yere otuz metre mesafede bir pazar yeri de kurulmuştur. Pazardaki herkes alışverişini yapmakta ve yaratığa aldırış etmemektedir.

Ifrit 18.19’da yaratığın ismi IFRT66’dır. Başka bir boyuttan gelip dünyayla iletişime geçer. Enerjisini ziyan etmemek için uyku modundan çıkmasına hassas enerji ölçerleri yol açar. Bunula birlikte uzunca zamandır beklediği iletişim hattını da kurmuştur.

1.4.6. Hayaletler

Ölümler başlığından ayrı bir şekilde hayaletleri incelemeyi uygun gördük. Zira ‘ölüler’ başlığında ele aldığımız eserlerin karakterlerinin vücutları mevcuttur. Ancak eserlerde geçen hayaletlerin vücutları mevcut değildir. Ruhsal halleriyle eserlerde bulunmaktadır. Genellikle çok eski yıllarda ölen insanların hayaletlerine rastlanır. Bazı eserlerde de yeni ölmüş kimselerin intikam için ruhlarının geri geldiği görülmektedir.

Öte Yer romanında Ayı Sermet isimli katilin, kurbanını öldürmek için bataklıkların bulunduğu ıssız bir yere getirmiştir. Ayı Sermet’in engelleyen şey öldüreceği kızın arkasında duran fötr şapkalı takım elbiseli adam ve mavi gömlekli delikanlıdır. İki hayalet durmuş, ona bakmaktadırlar.

Yatır’ın Kehanet bölümünde Ethem Kılaronopules oğlu Süleyman’a Padahto adlı hayaleti anlatmaktadır. Daha sonra Şahin’e de musallat olan Göz Dede adıyla anılacaktır. Sarp gümüş parayla Göz Dede’yi yok edecektir.

Ethem, oğluna bir gün Pasaport’ta bir kahvede otururken yanına bir adamın iliştiğini söyler. Bu, ufak tefek, keçisakallı, altmış yaşlarında biridir. Kendini tanıtmaya gerek görmeden cenazeye saygısız iki densizin başına gelenleri anlatır ve selamsız sabahsız çekip gider. Adamın uğursuzca parlayan kapkara gözlerini unutamaz. Gelen adam Padahto’dur yani hayalet.

Eserde bir gece Şahin ve kuzeni İki Buçuk Mustafa, Sarp yanlarında olmadan kehanetin olduğu eve girerler ve bodrum katına inip taşa dokunurlar. Işıl ışıl yanan taş, onlarda çeşitli değişikliklere sebebiyet verir. Şahin’in önünde Suret Ansiklopedisi açılır ve İki Buçuk Mustafa’ya ise kara düşünceler dadanır. Şahin’in zihninde beliren Suret Ansiklopedisi onun küçüklük yıllarında kendisine musallat olan Göz Dede isimli varlığı yeniden getirtir. Önceleri farklı gelen bu varlık, bu kez Şahin’e bir postacı kılığında gelir. Şahin, bunu adamın gözlerinden anlar. Bu gelen yine büyük dedesine de musallat olan hayalet Padahto’dur.

Göz Dede, Şahin'in boğularak ölmekten son anda kurtulduktan sonra görünmeğe başlayan bir yaratıktır. Değişik kılıklarda ve şekillerde karşısına çıkarak Şahin'in hayatını cehenneme çevirir. Bir sürü kimliğe bürünen varlık gözleri iyi taklit etmediğinden hemen foyası ortaya çıkar. Göz Dede, Şahin'in ölümüne sebep olur. Şahin ölmeden önce "Sarp'a söyleyin gözlerimi geri alsın." (Yemni, 2005: 250) der. Göz Dede bu kez Sarp'ın yanına gelir bu kez bir lise öğretmeni kılığındadır:

"Şahin'in Göz Dede'si aynı tasvir ettiği gibi biriydi. Orta yaşlı bir lise öğretmeni kılıklıydı. Uzun boyluydu. Pardesü giymişti. Yüzünü iyi seçemiyordu. Aralarındaki mesafe bir metreye inince yaratık durdu." (Yemni, 2005: 250)

Metros'ta Anneke sıkışıp kalmış üç hayalet görmüştür. Bulunduğu yerde onları gören hiç kimse yoktur. Üç hayaleti çevreleyen zaman normal denen zamana göre çok hızlı akımlı olduğundan bütün konuşmalar çok hızlı gerçekleşmiştir. Gördüğü hayaletlerle sohbet etmeye başlamıştır:

'Ben de sevindim sizleri gördüğüme. Ne kadar oldu buraya geleli?'

'427 yıl iki gün,' dedi Keleş Jan.

'İyi tamam. Şimdi burdan ayrılıyorruz. Benim acilen bir işler yapmam gerekiyor.'

'Gittiğin yere bizi de götür Azize Ana,' dedi Keleş Jan. Uçuk mavi gözleri elemle ıslaktı. 'Çok sıkıldık burada.' (Yemni, 2002: 380-381)

Yamuk Jan, Anneke'ye hikâyelerini anlatır. 12 Temmuz 1573 tarihinde tükenmiş bir durumda Haarlem'i Don Frederik'e teslim ederler. İspanyollar Dük Ripper de dâhil hepsini kılıçtan geçirirler. Kafalarını koyacak çuval ve sepet bulamayıp hepsini şimdi hava alanı yapılan sularla dolu yere atarlar. Zamanla her şey modernleşir. Gelen gidenlerin sayısı artar ama diğer ölü arkadaşlarının hiç sesleri çıkmaz olur. Üç Jan birkaç kilometrekare alanda mahsur kalırlar. Daha sonra İstanbul'da iki hayalet de ortaya çıkar. Bunlar İnebahtı Deniz Savaşında gemide hayatını kaybeden Osmanlı topçularıdır ve İstanbul'da Anneke'yle ve Üç Jan'la tanışır.

Muhabbet Evi'nde Cinn, kahramana bir fotoğraf uzatır. 1891'de Sybil Corbert adlı biri tarafından İngiltere'de çekilen bu fotoğrafta, o anda odada mevcut olmayan birinin oturduğu görülür. Bu zat yıllar önce ölmüş bir akrabasıdır. Bu en eski hayalet fotoğraflarından biridir.

Kayıp Kedi romanı polisiye türünde olduğu için fantastik unsurlar yok denecek derecededir. Ancak yazar bazı olağandışı durumları eserin bazı yerlerine serpiştirmiştir. Eserde Çiçek isimli küçük bir kızın gördüğü çocuk hayalet şöyle verilir:

“Pıssttt Çiçek. Hazır mısın?”

Küçük kızın düş âlemine bakan gözleri açtı ve o taraf has bilinci denizden yeni çıkmış hamsi gibi kıpır kıpırdı. Çiçek kimin konuştuğunu biliyordu. Tavan arasında eski püskü bir sandıkta yaşayan çocuk hayaletti. Ruhzat.” (Yemni, 2015a: 55)

1.4.7. Dini Kişiler

Eserlerde verilen dini özelliklere sahip kişiler hiç beklenmedik anlarda ortaya çıkmakta ve olayların gidişatını değiştirmektedirler. Sadece İslam dinine değil diğer dinlere inanan uhrevi kişiler de yazarın roman ve hikâyelerinde belirlemektedir. Ancak ortaya çıkan bu kişiler genellikle İslam dininden şahsiyetlerdir.

Muska romanında Ziya ölümün kıyısındaiken Esrar Baba yardımına gelir. Ziya onu ayrıntıyla görmeden önce kokusundan tanımaktadır. Titreyen ellerle gaz lambasını yakar. Lambanın ışığında ona bakar. Onun boyunda, posunda birisidir. İnsan değildir çünkü etten, kandan ve kemikten yapılmamıştır. Yeşilimsi kahverengi gözenekli bir maddeden olma insan şeklindeki bir esrar yığınıdır. Yüzü vardır ancak gözleri ve ağzı yoktur. Ziya onu hemen tanır. Onu gördükten sonra yaşadıkları şöyledir:

Ziyanın gözpınarları doldu ve gözyaşları sicim gibi yanaklarından dökülmeye başladı. Bir esriklik duygusuyla sarhoşluğu başka bir boyuta geçmişti. İçindeki korku ve nefret derin bir teslimiyet duygusuyla kozalanıp rafa kalkmıştı. Kıdemli keşlerden hep sözünü işitip durduğu, ama varlığından zaman zaman şüphe ettiği efsanevi Esrar Baba onu ziyaret gelmişti. (Yemni, 2015: 272)

Ölümsüz'de sözde Konya Otogarı'nda Hakikatçi Baba ortaya çıkmaktadır. Orta boylu, zayıf bir adamdır ve yaşı belirsizdir. Uzun beyaz keçisakallı, simsiyah gözlü ve beyaz külahlıdır. Yemyeşil atlastan yapılmış kaftanlı, altın sarısı çarıklı bir ihtiyardır. Eserde ilk ortaya çıktığında şunları söylemektedir:

“Hakikatçi Baba geldi. Dalga ölümdür, tanecik dirim. Dalgasızlık ve tanesizlik özlemi yüreklerde fosur fosur. Hiç gözlemci mümin kalmadığında evren çökecek. Her şey bitecek ve derin sessizlik yeniden avdet edecek. Beş kuruşa bilgeliğime bulaşın. On kuruşa zor soruları kıvrın.” (Yemni, 2004: 213)

Ağrıyan'da Ağrı dağına varmadan önce Sarp ve ekibini Pazar yerinde imam-papaz-haham üçlüsü karşılar. Bunlar yıllarca burada esir kalmış insanlardır. Mevlana Celalettin-i Rumi zamanından kalma bir masadaki gölge onları burada tutmaktadır. Hiç kimse bu masayı kıramamakta ve gölgeyi yok edememektedir. Şems-i Tebrizi'ye ait olduğu söylenen gölgeli masa Sarp tarafından bastonla kırılır. Masa kırılır kırılmaz imama-papaz-haham üçlüsü yok olur.

Nazarzede Kliniği'nde Kadir'in karşısında uzunca boylu, koyu kahverengi şık bir palto ve siyah kumaş pantolon giymiş, kır saçlı bir adam belirir. Kadir'e “Ahmed Kadir Efendi.” (Yemni, 2015b: 25) diye hitap eder. Kadir'in kim olduğunu sorması üzerine kendisine tünelde de seslendiğini söyler. Kadir'in tekrardan kimsiniz sorsuna:

“O kutlu kimsenin birlikte gezdiği biri vardı. Hani söz verdiği halde birlikte olduğu kimsenin eylemlerinin nedenini sormadan duramamıştı. Bu yüzden yolları ayrıldı.”

...

“O’sunuz.” dedi.” Hız... Hızhız, Hazhız, özür dilerim dilim sürçtü, Hızır Aleyhisselam.” (Yemni, 2015b: 25-26)

Kadir, eserin bundan sonraki kısımlarında da Hızır’ı karşısında görecek ve onunla birlikte ahir zaman düzenini anlatan çeşitli yolculuklara çıkacaktır. Bu yolculuklar olağanüstü olaylar ve sıra dışı karakterlerle doludur. Bunlardan bir diğeri ise İbrikçi Dede’dir. Kadir, camide belirip kendisinden kaçan nurun peşine düştüğünde onu görmüştür. İbrikçi Dede’yle Kadir de çeşitli yolcululara çıkar. Bunlardan en önemlisi Ahir Düzen Panayırı’dır. Eserde İbrikçi Dede’yle karşılaşma anları şu şekilde anlatılır:

Ayakta durmuş suyu içerken uzun boylu, iri yarı, yetmiş yaşlarında gür saçlı, upuzun beyaz sakallı biri geldi. Sol elinde kocaman bir bakır ibrik tutuyordu. Kahverengi kışlık kumaştan eskimiş bir takım elbise vardı üzerinde. Ayakları çıplaktı ve takunyalıydı. Ceketinin içinde ördek yeşili bir kazak giymişti. (Yemni, 2015b: 133)

Yazarın eserlerinde yer verdiği dini kişiler genellikle halk arasında adı sanı bilinen, kutsal gün ve gecelerde insanlar tarafından ziyaret edilen, belli yerlerde türbeleri bulunan kişilerdir.

1.4.8. Şeytani Varlıklar

Şeytani varlıklar daha çok iyilerle mücadele eden iblis, ifrit gibi varlıklardır. Olağanüstü güçlere sahip olan bu varlıklar genellikle şeytanın özelliklerini yansıtarak kişilerin beynine girmekte ve kişiyi yenilmeye mahkûm etmektedir.

*Nazarzede Kliniği’*nde Hızır, Kadir’i Lucifer adlı iblis ile tanıştırır:

“Gel Ahmet, sana Lucifer, nam-ı diğr İblis efendiyi takdim edeyim. Kendisi burada başkışkırtıcı olarak bulunmakta.” (Yemni, 2015b: 87)

İblis elini uzatmaz ve gülümsemekle yetinir. Kadir buna sevinir çünkü böyle birinin elini sıkmak istememektedir. İblis sıhhatli, yakışıklı ve zeki görünümlü genç

bir adam gibi görünmektedir. Kadir, İblis'in gerçek halinin bu olmadığını farkındadır.

Ahir Düzen Panayırı bölümünde de Kadir, Vesvas adındaki İblis'le karşılaşır ve ondan kurtulmak ister bunun için yerden taş almaya çalışır ancak elindeki taşlar ufalanmaya başlar:

Kadir ne yapacağına karar veremiyordu. Ufalanın taş moralini bozmuştu. Kararsızca dururken ezan sesi duyuldu.

‘Allahu ekber, Allahu ekber...’

Kadir eliyle yanaklarındaki ıslaklığı sildi. Bu pislikle daha fazla muhatap olmayacaktı. Babasının her zaman gittiği camiye doğru yürüdü. Yolda yerde bir taş görünce durdu. Arkasına baktı gelen giden yoktu. Eğilip taşı almak istedi. Taş elinde kum gibi ufalandı. Vesvas haklıydı. Kadir'den adam olacağı falan yoktu. (Yemni, 2015b: 132)

Romanın sonlarında Kadir'in ikinci yolculuğunda kendisine Hızır'ın değil Hızır kılığında Lucifer'in eşlik ettiğini görülmektedir.

1.4.9. Hayvanlar

Hayvanlar başlığı altında daha çok insani özellikler gösteren bir anda farklılaşın hayvanlar ele alınır. *Yatır*'da var olan bir esrarengiz olay da Sarp'ın bir arabanın altında kalarak ölmüş olan kedisi Kerata'nın tekrardan divandan çıkmasıdır:

“Divanın altından yavaşça çıkan şeyi gördüğünde hazırlıklı olmasına rağmen vücudunun kılları dimdik oldu. Midesinin iç yüzleri uhuyla birbirine yapıştırılmıştı sanki. Kocaman kafalı iri bir tekir kedi idi. Tanıdık bir tipti. Bu kediyle bir yıl kadar önce burada bir serüven yaşamışlardı.” (Yemni, 2005: 199)

Çözücü'de Kuduz adlı köpek dikkati çekmektedir. Kuduz neredeyse konuşacak izlenimi veren zeki bir hayvandır. Ancak olağanüstü özelliklere sahip değildir. Eserde dikkat çeken hayvanlar, tramvayın damına konmuş iki karga ve bir papağandır. Bu hayvanlar sürekli onları izlemekte ve hiçbir yere girmemektedirler.

Nazarzede Kliniği'nde Hızır, Kadir'e Kıtmir'i göstermektedir:

“Kıtmir. Çok has bir hayvandır.” dedi Hızır yan gözle köpeğin gittiği istikamete bakarak.

Kadir, babası sayesinde Kıtmir'in kim olduğunu çok iyi biliyordu. Bir mağarada 309 yıl uyuyup bir gün geçti sananların hikâyesini çok severdi çocukluğunda (Yemni, 2015b: 70).

Sınav Hortlağı kitabının *Dilekbek* hikâyesinde ise olağanüstü özelliklere sahip olan canlı bir kelebeğdir. 1990 yılının nisan ayında bir grup insanın hayatı değişir. Bunu dev bir kelebek yapar. Eserde:

“Sağımızdaki yamaçta desenleri kırmızının tonlarıyla bezeli bir kelebek durmaktaydı. Çok büyüktü. Filmlerde bile böylesini görmemiştim. Toplam kanat açıklığı otuz santim falan olmalıydı. Kanatlarını yavaş yavaş kıpırdatmasa maket zannedebilirdim.” (Yemni, 2012d: 92-93)

1.4.10. Canlanan Nesneler

Cansız varlıkların kişileştirilmesi fantastik metinlerde çok sık kullanılır. Bu durumlar, genellikle sıradan bir şekilde devam eden eseri olağanüstüne götürür. Nesnelerin, bitkilerin canlanması esere farklı bir atmosfer de katmaktadır.

Çözücü'de Meral havada yüzen zeytin ve kızarmış patateslere hayretle bakar. Zeytinlerin ve patateslerin sihirli bir görünümeleri vardır. Karnı hizasındaki duran zeytinlere ve patateslere dokununca zeytin ve patatesler konuşur:

“Her zeytin sekiz fıkra biliyor.”

Meral hayretle patateslerden birine dokundu.

“Her kızarmış patates beş öykü biliyor.” (Yemni, 2003: 402)

Ölümsüz’de Ayhan ve Kalbiye’nin önlerinde ikişer metre arayla Y şeklinde dizili varilimsi cisimler belirir. Bakırdan yapılmış gibi kırmızıdır bunlar. Gövdeleri ise pek fazla simetrik değildir. Boyları bir buçuk metre, en şişman yerleri seksen santim çapında olan açıcılardır.

Eserin başka bir yerinde Ayhan ve Kalbiye borulardan akan bir sıvı nesne görmüşlerdir. “Şu borulardan akan şey nedir?” (Yemni, 2004: 183) sorusuna aldıkları cevap ölelerin temsili bedenleri olur. Bu bedenler arkalarından okunan rahmetlerle beslenmektedirler. Bir alt varoluş haliyle tekrar gökyüzünü seyretmeye ve aralarında konuşmaya devam etmektedirler. Aynı eserde bir insan heykelinin canlandığı görülmektedir:

Ayhan tam bir şey diyeceği sırada kadınlı erkekli, değişik yaşta on beş kişilik gruptan kıvrıkcık saçlı genç bir adam, tek kollu ve belden kesik mermerden oyulmuş bir erkek heykelinin önünde durup bir şeyler mırıldandı. Sonra sağ eliyle heykelin omzunu tıptıladı. Heykel birden gözlerini açtı ve şaşkın şaşkın çevresine bakındı. (Yemni, 2004: 185)

Ağrıyan’da Sarp ve ekibinin gittikleri kentteki bir evde sehpa ve radyonun bir araya gelip iki buçuk metre boyunda bir insan şekline girdiği görülmektedir. Radyonun gövdesi, baş konumunu alır. Sehpanın ayakları uzar ve kendine pantolonun kumaşından bir gövde inşa eder. Gövdeyle pantolonun birleştiği yer ise belli değildir. Kalıptan dökülmüş gibi durmaktadır. Tüm bunlardan sonra radyo adam meydana gelir.

Canlanan nesnelerin görüldüğü bir diğer eser ise *İfrit 18.19*’dur. Sonuç kısmında Tamer kendi odasında IFRT66 ile mücadele içindedir. Diğerleri ise yan odada halka olup güçlerini kullanmakta ve ona destek vermektedir. Komşunun otistik çocukları Hasan da üzerinde 18 ve 19 yazılı kâğıtları önüne yığmaya çalışır. Sonra diğer Tamer içinden gelen bir dürtüyle bu kâğıtlardan birine dokunur. Tamer parmağını dokununca 18 yazılı kâğıt kamburlaşır sayısı belirsiz ayaklar edinmiş durumda, tuhaf bir böceğe dönüşür. Diğerlerine dokununca onlar da aynı vaziyeti alır. Diğer Tamer, hepsini yan odadaki bilenen evrendeki Tamer’inin odasına yönlendirir.

1.4.11. Vampirler, Zombiler

Vampirler, genellikle fantastik yazın ürünlerinde sıkça rastlanan varlıklardır. “Vampir bir sapkının suçlunun ya da intihar etmiş bir kişinin, geceleri çoğunlukla yarasa biçiminde mezardan çıkarak insanların kanının emdiğine inanılan ruhu. İnanişâ göre gün doğarken mezarına ya da memleketinin toprağıyla dolu tabutuna geri dönmek zorundadır. Kurbanları da öldürdükten sonra vampirleşir. Asya ve Avrupada çok yaygın olsa da vampir inanişî büyük ölçüde slav ve macar kökenlidir.” (Goetz, 1994: 116)

Kan emerek beslenen bu varlıklar, Kont Dracula’dan beri birçok esere konu olur ve korku ögesi olarak da kullanılır. Zombiler ise daha çok insanların kaptıkları bir virüsle insani yanlarını yitirmesi, algı güçlerini kaybetmesi ve yarı uyuklar yarı sarhoş hale bürünmeleriyle oluşmaktadır. Zombiler de aynı şekilde birçok fantastik üründe yer alırlar. Ancak daha sinemanın da etkisiyle son dönem fantastik yazında görülmektedir.

Nazarzede Kliniği’nde Kadir, caddede tüylerini diken diken edecek bir kortej görür. Karşısında yüzleri kurtadam, vampir, mutant yaratık ve akla gelebilecek bütün korku film ve dizilerdeki karakterlerin maskelerini taşıyan on beş kişilik bir çalgıcı ekibi vardır. Giysileri de maskelerine uygun olan bu korteş on, on iki yaşlarından ibaret çocuklardan oluşmaktadır. Kadir, Hızır’a bunların kim olduğunu sorar ve şu cevabı alır:

“Bunlar tarihin gördüğü en eski ilik ve kan emicilerdir. Güç ve ihtirastan başka bir aidiyete sahip değillerdir. Vatanları, milliyetleri, dinleri, ırkları yoktur. İnsanlıktan da iyice sıyrılmışlardır.” (Yemni, 2015b: 83)

Sınav Hortlağı kitabının *Zombiname* hikâyesinde gençlerin gece yarısı zombi olarak bir araya gelmesi ve amaçsızca şehri dolaşması anlatılır:

‘Tekrar bize döndün, sevindik.’

Sevenlerimin bu kadar bol olması ne kadar güzel bir duygu.

... Benle beraber sekiz kişilik bir gruptuk. Sokakta yürümeye başladık. Eskiden İstanbul denen şehirdeyiz. Gökdelenlerin dibindeki sokaklardan birinde amaçsızca yürümeye başladık.

...Midem sıcak yemek öğütmeyeli yıllar oldu. Soğuk ve çürümüş ete talim ediyorum.

...Anladınız değil mi?

Ben bir zombiyim. (Yemni, 2012d: 58)

Zihin işgalcileri romanında Hüdan Fitri, birtakım insanların zihnine girer ve onları zombi yapar. Bunu internet üzerinden sağlar. Osman Demir ve arkadaşlarını öldürmek için kullanır. Virüs kapalı insanların sakal tıraşı olup yüzlerini jilette kesmekte ve Hüdan Fitri gibi keşisakalı bırakmaya çalışıp amaçsızca eylemlerde bulunmaktadır. Osman’ın Hüdan’ı Ahir@’te saf dışı bırakıp yenmesinden sonra insanlar tekrar eski haline dönmekte ve ne yaptıklarına kendileri de inanmamaktadır.

1.4.12. Robotlar, Yapay Zekâ ve Yapı Zekâ

Yapay zekâlar ve robotlar insan yapımı olan tasarlanmış, programlanmış teknolojik yapılardır. Günümüzde birçok alanda kullanılmaya başlanan robotlar kendilerini idare edebilmekte birçok işte insanoğluna fayda sağlamaktadır. Isaac Asimov’un *Ben Robot* adlı bilim kurgu ve ütöpik eseriyle kitlelerin ilgisini çeken bu yapılar birçok teorisye tarafından gelecekte insanlığın sonunu getirebilecek varlıklar olarak tanımlanır. Popüler Science Türkiye dergisinin Aralık 2015 sayısında yapay zekâlara ve robotlara yer verilmiş ve çeşitli açılardan incelenmiştir. Dergide “güçlü yapay zekâların, yaşlılarla ilgilenen robot bakıcılarından internette bizim adımıza alışveriş yapan, dijital asistanlara kadar pek çok alanda insanlara yardımcı olacağı ancak işin içine insan girince meselenin etik boyutu da önem kazandığı” (Demircan, 2015: 61) belirtilmektedir.

Yapay zekanın insanlığı yok edeceği korkusu özel efekt zengini Hollywood filmleri ile son 30 yılda halkın beynine kazınır. Ancak Hollywood filmleri ne kadar abartılı olursa olsun, yapay zekânın tehlikeli olduğu konusunda haklılık payı olduğu

da bir gerçektir. Bu riskler robotlar yüzünden insanların işsiz kalmasından telepatik internetle kitlesel beyin yıkamaya kadar çok geniş ve spekülâtif bir alana yayılmaktadır (Demircan, 2015: 61).

Yazarın birçok romanı yapay zekâlar ve robotlar üzerine kurulur. Bu tür roman ve hikâyeleri daha çok distopik özellikler göstermektedir. Neredeyse tüm yapay zekâ ürünü varlıklar kötü bir karakter şemesi çizmekte ve dünyayı ele geçirmeye çalışmaktadır.

Ölümsüz romanında Ayhan ve Kalbiye Teupi şirketini araştırırken Ha-fi'yle karşılaşır. HA-fi bir yapay zekâdır ve kendisini Suflör'ün görevlendirdiğini söyler. Eserde:

“Sen nesen HA-fi? Dünya dışı bir zekâ mı?”

“En az senin kadar yerliyim. Burada evrildim.”

Ayhan nedense Melekli Cadde'yi düşündü.

“Cin falan değilsin heralde.”

“Bir çeşit YZ'yim. Teknik hizmetler için tasarlandım.” (Yemni, 2004: 247)

Yazarın bazı hikâyelerinde robotlar da görülmektedir. Öyle ki robor ve yapay zekâ kavramları iç içe geçer. Her robotun kendini idame etmesi için bir yapay zekâyâ ihtiyacı bulunmaktadır. *Arafor* kitabının *İlham Polisi* hikâyesinde kadın kahraman, Remir adlı polise bakarak onun robot olduğunu anlar:

“Ayağa kalktım. Aşağı yukarı aynı boydaydık. Remir'in gözlerinin içine baktım. İnanılmaz bir şeydi. Hiçbir ayrıntıdan gerçek bir insan olmadığını anlayamıyordum.

“Bütün fizik yapım organik zekâ formatındandır. En ince ayrıntısına kadar,” dedi bakışlarımdaki aşikâr soru işaretlerini değerlendirerek. (Yemni, 2012e: 95)

Aynı eserde niçin geldiklerini sorduğunda kendisinin yapay zekâ sahipleri tarafından gönderildiğini söylemektedir:

“Çok basit. Gelecekte ekoları yollayanlar yapay zekâ sahipleri. Kendilerini yaratanların hayatlarına öykünüyorlar.” (Yemni, 2012e: 96)

Ela romanında eserin kahramanı Efe, Ela’ya kim olduğunu sorar ve aralarında şöyle bir konuşma geçer:

‘Ela açık konuş. Nesin sen? Yoksa... Yoksa sen dünya dışı bir zekâ mısın?
Uzaylı falan mısın?’
‘Hayır! Yüzde yüz yerli yapımım.’
‘Ama şu anda öyle bir teknoloji yok. Bize söylenen böyle yani.’
‘Doğru.’
‘O halde nesin? Ancak yapay zekâ olabilirsiniz.’
‘Zekânın yapay denebilecek tek bir unsuru bile mevcut değildir.’
‘Yapı Zekâ denebilir kelimeleri çok zorlamadan. Sırf zekâdan ibaretim.’
(Yemni, 2016: 19)

Ela gelecekte gelen ve dünyayı kurtarmaya çalışan kendi tabiriyle sadece zekâdan ibaret bir yapı zekâdır. Bu yapı zekâ, bütün zihinleri okuyabilmekte elektronik cihazlara müdahale edebilmektedir. Bu özelliklerin çoğunu Efe’ye de yüklemektedir. Aslında Ela, gelecekte gelir ve dünya gelecekte yapay zekâ IS tarafından tehlike altındadır.

Ela romanı yapay zekâlar üzerine kurulur. Romanda IS adı verilen ve adının International Security kurumundan geldiği sanılan bir yapay zekâ ortaya çıkmaktadır. IS gelecekte dünyayı etkisi altına alır ve insan soyunu yok etmeyi amaçlar. IS’in kütlesi bulunmamaktadır. Sensörleri çok geniş ve yetkin olan IS gelecekte gelen ekoları analiz edebilmektedir. Ayrıca is zamanda yolculuk yapabilmektedir. Eserin sonunda insan kılığıyla gelen IS, Efe tarafından mağlup edilmekte Ela’nın kendisine dokunmasıyla küçük kara bir nesneye dönüşmekte ve hiçliğe gönderilmektedir. Efe’nin ölmüş olan dayısıyla konuşmalarında IS şu şekilde tanımlanır:

‘Sence IS ne?’
‘Sele yapay zekânın geleceğini konuşurduk. O zamanki sözüm şimdi de geçerli. IS bence aşırı maddiyat düşkünlüğünün kurbanı oldu. Akli

melekelerini, hafızasını hard diske yükleyip kendi kurduğu süper web hattına çıktı. Bu hattın yeni bir adı var değil mi?’
‘Bulut Bilişim.’ (Yemni, 2016: 255)

Bulut bilişimin gelecekte yaşanacak olan olumsuz durumlar için temel teşkil ettiğini belirten eser distopik özellikleri de içerisinde barındırır.

1.4.13. Diğer Varlıklar

Diğer varlıklar başlığı altında yukarıda verdiğimiz başlıklarda sınıflandırmadığımız varlıklara, kişilere ve karakterlere yer verdik. Yazarın eserlerinde bu varlıklar insan, hayvan vb. varlıklarla aynı kategoriye konulamayacak kadar ilginç ve sıra dışıdır.

Muska romanında Sarp’ın ve Çatlak Şadiye’nin gördüğü Beyaz Nesne’den başka olağanüstü bir varlık da Korhan’ı ölümden kurtaran ışıklardan oluşan insan şeklinde bir nesnedir. O gün genç bir hemşire birkaç kelime arkadaşlarıyla konuştuktan sonra basamakları inmeye başlar. İkinci kattan yukarı çıkan hemşireleri de selamladıktan sonra birkaç basamak daha iner ve gördüğü şey karşısında şok haline geçip olduğu yere yığılıverir. Gördüğü şey insan şeklinde noktalardan oluşan bir kümedir. Işıklı noktalar da hareket halindedir. Değişik hızlarda kımıldamaktadır. Işıklı nesne ona kolunu uzatınca korkudan geriler ve sırtını duvara yaslar. Ayakları kaskatı kesildiği için koşamamaktadır aynı zamanda. Daha sonra korkusunu ve heyecanının yenmeyi başarır ve elini uzatıp ve ışıklı noktacıkların kaynaştığı eli yakalar.

Öte Yer’de Sarp diğer bir boyuta geçer. Burada karşılaştığı varlık eserde şöyle tanımlanmıştır:

O şey kenarları eşit olmayan onikigen hortumun iç yüzeyine yapışmış bir plastik çamur gibiydi önce. Baş ya da kol diyebileceğiniz bir şekil gözleyemiyordu. Sarp algılamasının sadece gözlerle olmadığını, tüm vücudunu anten olarak kullandığının farkındaydı. Böylece yaratığın sadece dış zarfını değil niyet aynasını, yani düşüncelerini de görebiliyordu. (Yemni, 1997: 249).

Ölümsüz adlı eserde Ayhan ve Kalbiye yaptıkları yolculukta çeşitli varlıklar ve yaratıklarla karşılaşmaktadırlar. Bunlardan kimileri insanları çağırıştırır:

“Bunlar Nur İçinde Yatsınlar. Soldaki de Rahmetlikler.”

Ayhan düşüncelerini yumarak rehberlerinin işaret ettiği yere baktı. Nur İçinde Yatsınlar, bir kenarı bir kilometre falan olan bir ışık kübünün içinde devinen noktacıklardı (Yemni, 2004: 182).

Eserin sonlarına doğru tüm yaşananları yapanın Yaratıcının Suflör’ü olduğu öğrenilir. Daha sonra Ayhan, Ha-fi ile suflör hakkında tartışır. Kalbiye’yle otel odasındaiken Kalbiye’nin bakışları değişir ve Kalbiye Suflör’e dönüşür. Ayhan Suflör’e ne olduğunu sorar:

“Siz nesiniz peki? Karbon temelli yapınız yok sanırım.”

“Kemale erince elementlere ihtiyaç kalmıyor artık. Bunlar senin kavrayabileceğin şeyler değil.” (Yemni, 2004: 274)

Sınıflamaya girmeyen bir diğer varlık da *Ağrıyan*’daki Karavarlar’dır. Bunlar rakip firmanın salvolarıdır. Onları Aşkın Varoluş’tan uzak tutan mekânı var eden iradeleridir.

Zaman Tozları’nda olağanüstü kişiler olarak karşımıza Vakiteri isimli vatoz kafalı bir yaratık çıkmaktadır. Bu varlık, Metin’e verdiği aparatın kullanımıyla kendine vakit çalmakta ve biriktirmektedir. Vakiteri, Cann isimli cinlerin babası olarak bilinen bir varlığın insandan olma oğlu olarak açıklanır. Vakiteri soğuk ateşten yaratıldığı söylenir.

İfrit 18.19’da IFRT 66 denen yaratık görülmektedir. Uzun yıllar insan vücudunda yer edinir. İnsan özelliklerini bu şekilde kavrar. Yaşadığı şeylerin çoğunu hatırlamamaktadır. IFRT 66 ölü Tamer yoluyla günümüz dünyasına geçmeye çalışmaktadır.

IFRT 66 ölü Tamer'in zihnine komutlar verir ve birçok faaliyet gerçekleştirir. Bunun yaparken de kendine göre ilkel haberleşme yöntemi olan interneti kullanır ve fotoğraf dediği şeyleri yollar. Bütün bunlar Tamer'in ikizinin üzerinde etkili olur.

IFRT66, binlerce yıl sonra yeniden insanlarla ilişki kurmuştur. Ölü Tamer'in ikizine kurduğu düzeni kavramak için pozitron belleği taramaktadır. Burada ona ait ses ve görüntü kayıtları vardır. Bunları teker teker elden geçirmektedir. İlkel zarfında böyle kayıtlar yoktur. "Ateş yakmak, av peşinden koşmak, meyve toplamak, bulutların sürtüşmesiyle çıkan sestten, ışıktan korkmak, kısa komut vermek, almak ve kadın denen karşı cinsle çiftleşmekten ibarettir dünyası. Kelime haznesi de çok sınırlıdır." (Yemni, 2013a: 130-131) Ayrıca metinde ifritin sesinin yetişkin bir erkek sesi olduğu gösterilir. Tamer'le bilgisayar üzerinden konuşmaktadır aslında bedenini bilgisayar oluşturmaktadır. Eserde şöyle geçmektedir:

"Bu şey burada onu öldürmek için bulunmuyordu. İradesini teslim alıp bedeninin içine sızmak istiyordu. Tamer 7 programını silecek, yerine ifrit 7 programını yükleyecekti. Bedeni bilgisayardı. Harddiskti. Yaratığın sıkıntısı programlaydı yani." (Yemni, 2013a: 158)

IFRT 66 ilerleyen bölümlerde bilgisayar ekranından Tamer'le konuşmaya devam etmektedir. Tamer'in sorduğu sorulara verdiği cevaplarda kim olduğu daha iyi ortaya çıkmaktadır. Tamer'in sormuş olduğu "Robot, biot, ideao? Bu terimlerden hangisi sana uygun sorusuna şu cevabı vermektedir:

Robot ve biot değilim. Hiçbir robot ve biyolojik akıllı sistem olan biot ışık hızıyla hareket edemez ve bunca zaman kâinatın zor koşullarına dayanamazdı. Sizin zamanınızla tam 121,3 yıl sürdü dünyanıza varmam. Ben otomatize olmuş düşünceyim. Çok seyrek moleküllu bir üniteyim. Bu gördüğün uyarlanmış bir suret. Uzun süredir gerçek bir bedenim içinde uykudaydım. Bölgesel çalkantılar beni uyandırdı. Sizin apartmanın tıpatıp aynısı olan binanın altındaydım. Seni keşfettim. Yedi milyar insandan sadece sana açığım şu anda ve enerjim çok sınırlı. Senin bedenini elde edince daha güçlü bir enerji kaynağına sahip olacak ve 6434 yıl önce yarım kalan misyonuma yeniden devam edeceğim. (Yemni, 2013a: 175)

Eserin sonunda IFRT66 denen varlık Karanlık Zihin tarafından sonlandırılır. Mesaj geldikten sonra IFRT66 Karanlık Zihin'in sağ olduğunu anlar. Merkez komutayı o ele almaktadır. Masadaki son lamba da sönerken Karanlık Zihin kalan tüm enerjiyi onun bilmediği bir eylem için kullanmak üzeredir. Bunların düşünürken IFRT66'ın bilinci bir anda sönüvermektedir. IFRT 66'dan başka Karanlık Zihin'in varlığı da görölmektedir. IFRT 66'nın üstünde bir güçtür ve onun varlığına son verir.

Sınırlandırmamıza girmeyen varlıkların bir kısmı da yazarın hikâyelerinde görölmektedir. *Ruh vestiyercisi* hikâyesinde, Ruh Vestiyercisi denen varlık belirmektedir. Kahraman gece vakti gelir ve tecessüs kalıbındadır. Erotik bir parfüm sürmüş gibidir. Evin odalarının pencerelerinden dışarı sızan hayat parçalarından bir elbise vardır üzerinde.

Hayal Tozu Gölgecisi kitabının *Bakış Ressamı* hikâyesinde kahramana esrarengiz bir varlık musallat olmuştur. İlaç kullanıp tedavi olmasına, okula ara vermesine rağmen bu varlık onun yakasını bırakmaz. Tanıdığı herkes kılığında ancak bakışları farklı olarak gelip gider.

Bu varlık hikâyenin sonunda kendini gösterir. Kahraman resim çizerken o şey ansızın yanına oturur ve onunla konuşmaya başlar. Ayrılırken gözleri görünür:

“Ayağa kalktı. Bir saniyeliğine gözlüğünü indirdi. Zamanın başlangıcından beri emilmiş bütün bakışların kıpırdaştığı o iki çukuru gördüm.” (Yemni, 2009: 16)

Aynı kitabın *Akaşanlar* adlı hikâyesinde küçük kızla bakıcı kadın konuşmaktadır. Küçük kız kadına akaşanlar çok başka olduklarını çocuk, anne, baba ya da başka bir şey olmadıklarını söyler.

Odanın duvarından gelen Akaşanlar küçük kızı kaçıırırlar. Amurse de daha sonra onlarla tanışır. Amurse'yle bir Akaşan arasındaki konuşmada Akaşan'ın tanımı şöyle yapılır:

“Nedir bu akşamım? Akaşam yani.”

“Akaşam nedir biliyor musun?”

“Evet. Evrenin hard diski. Neydi Levh-i şey. Levh-i bir şey.”

“Levh-i Mahfuz. İyi dedin. Evrenimizin belleği tektir. Ben ana bellek kayıt birimiyim.” (Yemni, 2009: 63)

Nefesçil hikâyesinde eserin kahramanı evlerinin altındaki kuyuda kalan Nefesçil isimli varlığa sürekli diğer insanlardan topladığı nefesleri getirmektedir. Eserde Nefesçil 177 yıldır bu binada oturduğunu, önce babası olduğunu daha sonra oğlu olarak yaşama devam ettiğini söylemektedir. Hatta babasının sahte defin belgesinin de çalışma masasının çekmecelerinde eskimiş olduğunu belirtmektedir. Daha sonra nasıl Nefesçil olduğunu şöyle açıklar:

“... 1817 doğumlu biriyim. Belki de birkaç bavulluk eşyayı alarak evden çıkıp gideceğim. Yıllar önce 14 yaşında bir yeniyetme olarak bu eve geldim ve dört yıl ihtimamla beni eğiten adam bir sabah eşyalarını topladı, kapıda hazır bekleyen bir karaçoğa binerek çekti gitti.” (Yemni, 2009: 110)

Araför kitabının *Tozluta* hikâyesinde kadının varlığa kim olduğunu sorması üzerine bir hayat nüshası ve bu dünyanın bir malûmatı olduğunu söylemektedir. Bu varlık, kendisiyle birlikte vardır ve kadının zihnini tesiri altına alır.

Sınav Hortlağı kitabının *Vakit Vampiri* hikâyesinde Vakit Vampiri denen yaratık vardır. İnsan falan olmadığı sadece görünebilmesi için insan kalıbına girdiği anlatılır. Kahramanı işlerine alet etmiş ve insanlardan dakikalarını çalmıştır.

1.5. Fantastik Mekânlar

Eserlerdeki olağanüstü özelliklere sahip olan mekânlar çeşitli özelliklerine göre sınıflandırılmıştır. Sınıflandırılma yapılırken fantastik alanda yazılmış doktora ve yüksek lisans tezleri de göz ardı edilmemiştir. Nuran Özlük’ün *Türk Edebiyatında Fantastik Roman* adlı tezine de bakılmış ve daha sağlıklı bir sınıflamaya gidilmeye

alışılmıştır. Sadık Yemni'nin eserlerinde gerçek olanla olağanüstü olan bir potada erilmek eserlerin kahramanları için çeşitli mekânlarda bir araya gelmektedir. Olayların eşitliliği ve bir serüven şeklinde gelişmesi mekânların da çeşitliliğini arttırmaktadır.

1.5.1. Açık Mekânlar

Yazarın eserlerinde geçen açık mekânlar kıtalar, ölkeler, denizler, göller, adalar, dağlar ve ormanlar vb. başlıklar altında sınıflandırılmıştır.

1.5.1.1. Kıtalar ve Ölkeler

Muhabbet Evi romanında eserin geçtiği yer Hollandadır. Eserin kahramını Türkiye gömenidir. Kahraman, yurt dışında maruz kaldığı psikolojik durumu Türkiye'de yaşamamaktadır. Hollanda'da bulunduğu zaman, hastalığı ortaya çıkmaktadır. Eserde:

Aromatik sırrımı Türkiye'deki ailem bile bilmiyor. Bunun en önemli nedeni, karabasanın bana sadece Türkiye'de dokunmamasıydı. Oraya varınca bay ya da bayan Karabasan da tatile çıkıyordu sanki. Yoksa yazlıkta sıkışık nizam yatarken çığlıklar atarak milleti uyandırsaydım çapraz sorgulamalarına dayanamaz her şeyi anlatırdım. (Yemni, 2006: 99)

Aynı şekilde *Amsterdam'ın Güllü* adlı eserde de konu Hollanda'da geçmektedir. Ancak bu eser fantastik bir eserden ziyade polisiye bir romandır.

Öte Yer de yine yazarın kıtalararası bir konuyu ele alan romanıdır. Romanda bazı olağanüstü olaylar Amerrika'da Washington'da görölmektedir. *Ağrıyan*'da ise yine Amerika'da New York'ta yaşanan olaylar anlatılmaktadır. Aynı durumlar Fransa'nın Paris şehrinde de görölmektedir. Eserdeki ana mekân ise Türkiye'nin Ağrı kentidir. Eserde üç kıtadan insanlar bulunmakta ve dünyayı ilgilendiren bir sorun özölmeye çalışılmaktadır.

Hollanda'yı konu alan bir diğ er eser *Metros*'dur. *Metros*'da gizemli olaylar dizini Amsterdam'da başlar ve Türkiye'de son bulur. Almanya'da kovalamaca yer alan bir diğ er mek andır.

Yazarın anı romanı *Alsancak Börekçisi* de Hollanda'yı anlatmaktadır. Yazarın ve onun gibi diğ er göçmenlerin Hollanda ve Avrupa  lkelerinde yaşıadıkları en ince ayrıntılarıyla aktarılır.

1.5.1.2. Denizler, G ller ve Adalar

Öte Yer romanında kahramanlar, yaz mevsimini yaşamakta ve sık sık  nciraltı sahillerinde denize girmektedirler. Deniz, romanda esrarengiz olayların ge tiğı yer olarak da öne çıkar. Sarp Charlie'yi ayakları dize kadar denizin içerisindeyken bulur. Eserdeki diğ er esrarengiz olaylar da Ayı Sermet'in müdürlük yaptığı sahilde geçmektedir. *Metros* romanında da  stanbul Boğaz'ının altında bulunan ve uzaydan geldiğı sanılan araç görülmektedir.

Nazarzede Kliniğı'nin Ada adlı bölümde Hızır'ın Cannbehd ile gönderdiği "More Ahmet, Acilen Beşiktaş Vapur  skelesine lütfen." (Yemni, 2015b: 115) mesajı  zerine Kadir iskeleye gider. Daha sonra adaya gitmesi gerektiğı anlar. Ancak denizde yol almalarına rağmen herhangi bir adaya rast gelmemektedirler. Sonra ise ş nlar yaşanır:

"Altı dakika sonra bile  nleri sadece suydu. Tam bunu velinimetine soracağı sırada hemen önlerinde dev bir silüet belirdi. Bir anda suyun içinden fı kırmış bir tepe gibiydi. Ada bu diye düşünürken dev karartının  ıkları yandı." (Yemni, 2015b: 116)

Kadir'in ilginç bulduğı şey ise adanın çıplak gözle dahi görülebilecek olmasına karşın kimse tarafından fark edilmemesidir.

1.5.1.3. Dağlar ve Ormanlar

Ağrıyan romanında olayların merkez noktası Ağrı Dağı'dır. Ağrı Dağı'nda büyük bir enerji açığa çıkar ve yapılan deneylerden sonra dünyanın gidişatı değişir. Eserde Ağrı Dağı şöyle geçmektedir:

“Ağrı Dağı'nın zirveye yakın kısmında bir şey var. Bu yeryüzü oluşurken meydana gelen bir fiziki durum da olabilir, milyonlarca yıl önce gelmiş geçmiş zekâ sahibi kimselerin hatırası da.” (Yemni, 2012b: 396)

Sarp Ağrı'da kontrolden çıkan şeyin insanlığın vicdan deposu olduğunu belirtilir ve olayları başlatan şeyin nedeni olarak da şunları gösterilir:

“İnsanlık tarihinin bütün kıyımlarını hayal edin. Sadece geçen yüzyıl tek başına bir felakettir. Yeni yüz yılın ilk on iki yılının da maşallahı var. Bu depo belki de aşırı dolmuştu.” (Yemni, 2012b: 397)

Bunlardan başka *Akisfer*'de ise Metu kendisine düzenlenen suikastten Kalpir ile birlikte kaçarken Kanatkıran Ormanı'ndan geçmektedir.

1.5.1.4. Şehirler, İlçeler

İzmir *Muska*, *Öte Yer*, *Ölümsüz*, *Yatır* romanlarında öne çıkan en önemli şehirdir. Bulunduğu bölgenin iklimi özellikleri ve kozmopolitan yapısı nedeniyle izmir yazarın romanları açısından bulunmaz bir yer olma özelliği göstermektedir. Yazarın İzmirli olması ve üniversite yıllarına kadar İzmir'de yaşamış olması da eserlere yansır. Alsancak, Göztepe, Konak, İnciraltı, Kadifekale, Basmane gibi İzmir'in İlçeleri ve semtleri de maceraların geçtiği mekân olarak dikkat çekmektedir. Özellikle *Muska*, *Öte Yer* ve *Yatır* üçlemesinde İzmir, Sarp'ın maceralarının temel mekânıdır. *Yatır*'da ise İzmir'in paralel evrendeki hali İzmirella karşımıza çıkmaktadır.

İstanbul, Yemni'nin eserlerindeki bir diğer önemli mekândır. *Metros*, *Çözücü*, *Ölümsüz*, *Zaman Tozları*, *Sokaklar Benim Yeniden*, *Zihin İşgalcileri*, *Ağrıyan* gibi romanlarda İstanbul ve ilçeleri görülmektedir. Üsküdar, Taksim, Levent, Zincirlikuyu, Kozyatağı, Eyüp gibi semtler olayların geçtiği birinci mekânlardır. *Metros*'ta olayların düğüm noktası İstanbul'dur. Eserde şu şekilde geçmektedir:

“Kırılğan dünyamızın halen mevcut en eski şehirlerinden birinin bin metre kadar derinliklerinde bir nesne var.” (Yemni, 2002: 210)

Zaman Tozları'nda Üsküdar Teknokratı ortaya çıkmaktadır:

Metin kızın elini usulca bıraktı ve dönüp arkasına baktı. Çevrelerindeki mekânı nasıl betimleyebileceğini kestiremiyordu. Dev bir çanağın içindeydiler sanki. Hiçbir geometrik çok benzemeyen, dikelti ve kabartılarla yüklüydü çevreleri. Bir binanın yüksek duvarlarının kalıntılarıyla çevriliydiler. Tepeleri boştu. Göz alabildiğine mavi ve bulutsuz gökyüzüyle örtülüydüler.

...

Malzeme yeniydi ve diriydi.

Metin babasının eski yapılar ve eşyalar için kağsak, annesinin de iyice laçkalaşmış ya da takatrik dediğinin hatırlayarak tebessüm etti. Bir ara Google'den takatrik kelimesini aratmışsa da bir sonuç elde edememişti. Takatı kesik anlamında uydurulmuş bir kelime olmalıydı. ‘Burası takatsiz bir yer. Annem takatrik der bazen... Takatsiz Üsküdar belki.’ (Yemni, 2012: 155)

Çözücü'de olaylar şeffaf bir sınırla çevrilmiş olan Taksim'de geçmektedir. *Ölümsüz*'de Ayhan ve Kalbiye'nin yolculukları İstanbul'dan başlamakta, *Zaman Tozları*'nda ise Metin ve Çiğdem'in zamansal yolculukları İstanbul'da gerçekleşmektedir. *Nazarzede Kliniği*'nde Kadir ve Hızır'ın yolculukları da yine İstanbul'da yaşanmaktadır. Hızır, yolculuklarında Kadir'e İstanbul'un görünmeyen yerlerini gezdirmekte ve Kadir'in gönül gözünü açarak İstanbul'da yaşanan ahir zaman fitnelerini göstermektedir. İblis de yine Hızır kılığına bürünüp Kadir'le bu yolculuklara katılmaktadır. Eserde olağanüstü mekânlar arasındaki yerlerden biri İstanbul Fatih'tir. Kadir başına esrarengiz olayların gelmesi de yine buradaki bir caddede başlar:

“Çocukluğunda bu caddeye gelmeyi çok severdi. Rahmetli annesi bir keresinde burası için ‘Dünyanın battığı yer.’ demişti.” (Yemni, 2015b: 10)

İstanbul yazarın hikayerlerinde de önemli bir mekân olarak karşımıza çıkmaktadır. *Endişeciler Hikâyesi*’nde:

‘Burası neresi?’

‘Görünüşte İstiklal Caddesi. Ama bir limiti var. Ağa Camii’nden öteye geçilemiyor. Taksim Meydanı’na da çıkılamıyor. Yan sokaklar tamamen kapalı. Öyle duvarlarla falan değil. Her yer açık.’

...

‘Gece de olmayacak. Böyle mavi gökyüzü takılıp kalacak. Ne bir bulut belirecek ne de bir yıldız parlayacak.’ (Yemni, 2012e: 73)

Eski İstanbul Müzesi hikâyesinde olağanüstü mekâna örnek olarak yapay bir şehir bulunmaktadır. Astronot Doğan için yapay bir başka İstanbul inşa edilmiştir.

“Burada, bu şehir 184 yıl önce dünyaya gözünü açtığın yer sonuçta, Eski İstanbul Müzesinde kalacaksın. On beş milyon insanla birlikte. Metrolar, taksiler, otobüsler, oteller, restoranlar, hastaneler ev aklına gelen her şey kullanımda.” (Yemni, 2012d: 110)

Antalya’da birkaç romanda yer bulmuş bir şehirdir. *Ağrıyan*’da seçilmiş olan ekibin yola başladığı yer bir başka paralel evrendeki Antalya’dır. Buradaki Haslett Otelinden ekip üyeleri yola çıkmakta ve Ağrı Dağı’na ulaşmaya çalışmaktadır. Eserde Antalya’nın tasviri şu şekildedir:

‘Tek bir şey söyleyin yoksa kafayı bozacağım. Burası Antalya falan değil. Öyle değil mi?’

‘Bir çeşit türev.’

‘Nasıl yani?’

‘Artık aslı değil.’

...

‘Bakın burası sandığınız yer değil. Kurmaca bir mekân. Yeniliği ondan. Yalnız çok hızla kararlılığını kaybedecek ve barınılmaz bir hale gelecek.’ (Yemni, 2012b: 19-20)

Kuşadasın'dan Sevgilerle adlı romanda da Kuşadası ve Antalya, olayların geçtiği yer olarak öne çıkmaktadır. *Ölümsüz*'de ise paralel evrendeki Konya öne çıkmaktadır.

Yurtdışındaki diğer şehirler de yazarın romanlarında yer bulur. Özellikle yazarın gençlik yıllarında Amsterdam'a göç etmesi birçok Avrupa kentinin de eserlerine girmesine olanak sağlar. Özellikle *Metros*, *Muhabbet Evi*, *Alsancak Börekçisi* romanlarında Amsterdam, olayların geçtiği ve esrarengiz olayların yaşandığı yer olarak belirir. *Öte Yer*'de Washington, Ağrıyan'da New York ve Paris mekânları görülmektedir.

1.5.1.5. Çarşılar ve Meydanlar

Muska'nın Birinci Ayna bölümü'nde Kemeraltı Çarşısı anlatılmaktadır. Bu çarşı eserdeki aynanın alınıp satıldığı yerdir. Ayrıca bu çarşıda zaman yolculuğu da yapılır:

“İzmir'de deniz kenarındaki saat kulesinden başlayan ve bir caminin önünden geçerek devam eden tek yer Kemeraltı Çarşısı'ydı. A aynaydı.” (Yemni, 1995: 46)

Muhabbet Evi romanında Dam Meydanı anlatılmaktadır. Dam meydanı, kahramanın aradan otuz yıl geçmesine rağmen hala kendisini turist gibi hissetmesine neden olan bir yerdir. Dünyada az sayıda rastlanan ve herkesin ortak malı gibi duran bir meydandır. Ayrıca eserde bir diğer meydan da Victoria Meydanı'dır:

“Burası 16, 02 Gauss.” Dedi David kamp kurulacak yeri işaret eden izcibaşı edasıyla.

...

Victoria Meydanına yakın dikilmiş ünlü Mimar Berlage'nın heykelinin dibinde durmuş, kara akımlarının kesişme noktasının en yeni durumunu ölçmekle meşguldük.” (Yemni, 2006: 110)

1.5.1.6. Caddeler ve Köprüler

Caddeler olarak kullanılan mekân olarak *Çözücü* romanındaki İstiklal Caddesi görülmektedir. Burada yaşam durmuştur. Her gün millyonlarca insanın geçtiği bu cadde romanda bomboş kalmıştır.

Ölümsüz romanında ise Melekli Cadde bulunmaktadır. Burası açık gri, beyazımsı ateş taşlarından kesilme parkelerle döşeli bir yoldur. Cadde yaklaşık olarak on metre genişliğindedir. Yolun iki yanına tek dizlerini yere değdirmiş melekler sıralanır. Hepsi de beyaz mermerden oyulmuşlardır. Boyları ortalama otuz metredir. Meleklerin içinde az sayıda kadınlar da vardır. Kadınların boyları erkeklerle aynıdır ama kanatları onlardan daha küçüktür. Üzerlerinde ince elbiseleri vardır.

Aynı eserde Ayhan ve Kalbiye yolculuklarında Deli Dumrul Köprüsü'ne gelirler. Eserde köprü şu şekilde tanıtılır:

Ayhan bir ucu hemen ayaklarının dibindeki ipincecik köprüye bakarken il olarak, Azrail'le karşılaşan Deli Dumrul'u hatırladı. ve 'panzehirim yanımda' diye düşündü. Kumsalda on metre eninde bir yar belirmişti. Sol taraflarındaki yüzlerce metrelik yükseltide on metrelik kesinti vardı. On metre ötede yükselti de, kumsal da devam ediyordu. Dar bir açıyla yükselerek. Kumsal eğimlendikçe sol taraftaki duvar alçalıyor ve en üst noktada sıfırlanıyordu. Sağ taraftaki karanlık hiçsizlikte bir değişiklik yoktu. Son gerçek benim dercesine bangır bangır karanlık ışıkmaktaydı. (Yemni, 2004: 199)

Nazarzede Kliniği'nde İbrikçi Dede olağanüstü özelliklere sahip bir caddeyi Kadir'e göstermektedir. İbrikçi Dede, sol elinde tuttuğu bakır ibriği ileri doğru uzatır ve sağ caddedeki sis, kendi içinde hortuma dönüşür. Hortumun ucu uzar ve ibriğin borusundan içeri doluşmaya başlar. Sis tamamen kalkması saniyeler içinde gerçekleşir ve sağ taraftaki cadde Kadir'in gönül gözünde tümüyle belirir:

Bu cadde diğerlerinden çok farklıydı. Milyarlarca nur zerreciğinden oluşmuşçasına kıpırtılı, dalgalı bir ışıkla aydınlanmıştı. Bomboş bir cadde

gibiydi ama her milimetre kübü varlık kaynıyordu. Kadir bunu bulunduğu yerden bile hissediyordu.

‘Ne oluyor orada?’

‘Meleklerin, zamandan azade kutlu varlıkların anlık temsiliyetleri. Yüce Allah’ın isteği üzerine onun yarattığı eşrefi mahlûkatın önünde eğildiler. Suret olarak ayırt edemeyiz.’ (Yemni, 2015b: 185)

Sokaklar Benim Yeniden’de kaos içerisinde katliamların yapıldığı yer olarak Bağdat Caddesi bulunmaktadır.

1.5.1.7. Sokaklar ve Bahçeler

Muska romanında 94. Sokak ve Taş Gölgesi Sokak dikkat çekmektedir. İkinci Ayna bölümünde Halit Duman aynaya bakarken kendi sokaklarını ve sokağın değişmiş halini görür:

‘Ama bu olmaz’ diye mırıldandı.

Sokağı ve gördüğü evi tanıdı.

‘Halloş. Bizim sokak ulan burası’ dedi hayretle.

Midesinin iç yüzeyini bir çift kedi pençesi tırmalıyormuş gibi hissetmeye başlamıştı birden. Kalp atışları da depara kalkmıştı. Sokak parke taşıydı. O gördüğü iki ev de çoktan yıkılmış ve yerlerine apartman dikilmişti. (Yemni, 1995: 71)

Yine aynı eserin Üçüncü Ayna bölümünde:

“Üç cadı “Taş Gölgesi” Sokağı’ndaki etkinliklerinin bir bölümünü şaşıllak bir ustalıklarla engellemişlerdi.” (Yemni, 1995: 142)

Çözücü romanında Ayazpaşa Camii Sokak, Ağa Çırağı sokak, Ülker sokak gibi mekânlar mevcuttur. Bu sokaklar şeffaf bir sınırla çevrelenir.

Akaşanlar öyküsünde Akaşanlar ve Amurse arasında geçen konuşmada “Solucan Deliği” denilen uzayda oluşan köprücükler yardımıyla yakın zamanlar arasında geçiş yaşanacağı belirtilir. Böylelikle Üsküdarla Ressam Rıza Bey Sokak’taki bulundukları ev arasında bir bağlantı kurulur.

Ela romanında Efe düşsel gezilerinin birinde Aydın'daki bir bahçeye gitmektedir:

“Toprak zeminli, bakımsız kocaman bir incir ağacının bulunduğu bir bahçeydi. Hemen solundaki taşlarla örülü duvar sokağın görünmesini engelliyordu. Ağacın gölgesinin altındaydı.” (Yemni, 2016: 261)

Efe bu evi tamamıyla unutmakta ancak bir anda bölük pörçük hatırlamaya başlamaktadır. Ev, Neriman teyzesine aittir.

1.5.1.8. Terminaller, Bedestenler ve Parklar

Ölümsüz romanında olayların başka bir boyuta geçtiği yer olarak da Kızlarağası Hanı, Cevahir Bedesteni görünmektedir. Burada yaşanan olaylar, kahramanları farklı mekânlarda ve boyutlarda yolculuklarını yapacakları bir başlangıç olur:

‘Burası neresi acaba?’

‘Türkçe konuşuyorlar.’

‘Başka?’

‘Teknoloji aşağı yukarı bildiğimiz düzeyde ama yorum biraz şey... farklı gibi.’

‘Başka?’

‘Giysiler falan da normal neredeyse.’ (Yemni, 2004: 205)

Aynı eserde Ayhan ve Kalbiye Konya Terminali’ne giderler. Eserde şöyle tanıtılır:

Bulundukları yer bir otobüs terminaliydi. Ayhan daha önce böylesinin benzerini hiç görmemişti. Elli metre yüksekliğinde yarı şeffaf, mika

izlenimi veren bir kubbeye örtülüydü. Süs, kabartma ya da kırçilli açık krem rengi dışında herhangi bir renk mevcut değildi.

...
Ters U şeklindeki kocaman kapılar açık olduğundan dışarda duran otobüsler ve uçsuz bucaksız uzanan bozkır görünmekteydi.

Oturma birimlerinin kapattığı alanın tam ortasında ne olduğu açık seçik olduğu halde oraya yakıştıramadığı için hemen anlamlandıramadığı bir yapı bulunmaktaydı. Devasa bir kuyu başlangıcı, diyeceği geliyordu. Beş metre çapındaydı. Bir metre yüksekliğinde taşlarla örülmüş bir gövdesi vardı. (Yemni, 2004: 205-206)

Yine aynı eserde Cerzbe Park anlatılmaktadır:

Cerzbe Park çölün ortasına kurulmuş Las Vegas’a hiç benzememekteydi ama Ayhan’da şiddetli çağrışım yaratmıştı. Uçsuz bucaksız bozkırın bağrından fışkırmış, manyakça bir eğlence birimiydi. Uyduruk tahta çitlerle kapalı alan baklava dilimi şeklindeydi ve kenarları iki yüzer metre falan olmalıydı. Yirmi metre çaplı dönme dolabın oturma yerleri silme doluydu. Çocukların kahkahaları ve hoparlörlerden boşalan yerli pop müzik ve neşeli anons sesleri boş uzayda mutluluk konfetileri gibi dağılmaktaydı. (Yemni, 2004: 225)

Zaman Tozları romanında da Özgürlük Parkı bulunmaktadır. *Ağrıyan*’da ise otobüs deposu anlatılmaktadır. Burası toprağa kapatılmış, yirmi metre yarıçapında, yarı silindir şeklindeki alüminyumdan oluşmuş ve şeffaf mikadan örülmüş, bir çeşit otobüs deposudur.

1.5.2. Kapalı Mekânlar

Bu başlık altında apartmanlar, konaklar, evler, okullar, hastaneler, ibadethaneler, oteller vb. yerleşim yerleri verilmektedir.

1.5.2.1. Apartmanlar, Konaklar ve Evler

Yazarın nerdeyse her eserinde bu mekânlar geçmektedir. Çalışmada ele aldığımız mekân ise genellikle esrarengiz olay ve durumların yaşandığı yerlerdir. Bu

kapalı mekânlar bazen başka âlemlere açılan kapı bazen de olağanüstü varlıkların sığınağı olmuştur.

Muska'nın Üçüncü Ayna bölümünde Neclan'ın evinde ilginç şeyler olduğu görülmektedir:

“Semra 1957'deki büyük depremten az önce öldü,” dedi Seher. “Ayrıca Semra, Necla'nın evinde oturmuyordu.”

“Doğru,” dedi Ayzıt. ”Ama gene de o evde bir iş var.” (Yemni, 2005: 146)

Aslında bu ev, başta Kara Nesne'nin evidir. Kara Nesne'nin tüm gayreti bu evdekileri öldürüp evi ele geçirmektir. Çünkü bu ev, onun ölümsüzlüğe ulaşmasını sağlayacaktır.

Öte Yer'de olağanüstü mekânlardan biri de Yaprak'ın evidir. Ev içindekilerle birlikte yok olacakken Sarp ve arkadaşları Torom denen delikten kaçarlar. *Yatır*'da ise eserin baştan sona üzerine kurulu olduğu yer içerisinde Hızır Arif'in de yatırımın bulunduğu konak vardır. Yaşlı bir kadın bu evi Fransız İhtilali sırasında Hızır Arif'e yaptırır. Hızır Arif, evde oturamadan ölmüştür. Eski Zaman İnsanları başlığında olağanüstü özelliklerini anlattığımız Hızır Arif bu evi kendi tesiri altına alır ve esrarengiz şeylerin yaşanmasına sebep olur. Eserde tüm olayların düğüm noktası da yine bu konaktır. Avukat Tarık'ın sobasının yürüdüğü ve İzmirli'ye geçitin açıldığı konak da yine burasıdır.

Muhabbet Evi romanında psikolojik sıkıntıları olan kahramanın rüyalarında ceset kokusundan kaçmak için sığındığı bir mekân vardır. Bu, bir meydandaki tek katlı evdir. Kahraman oraya Muhabbet Evi adını verir. Kahramanın gözünden ev şu şekilde tanıtılır:

“Evin belleğimdeki kayıtları interaktif denebilecek kıpırdaklıktaydı. Sade döşeliydi. Modellerini, ebatlarını, hangi cins malzemeden yapıldıklarını asla kesinlikle belirtemeyeceğim divan, masa ve sandalyeler vardı.” (Yemni, 2006: 40)

Kahraman, o evi ziyaret eden başkalarının da olduğunu düşünmektedir. Varlıklarını hissetmekte ve evin bütün dünyaya açık olduğunu sezinlemektedir. İhtimalle bu varlıklarla aynı anda iç içe mevcut olduklarını düşünmektedir. Evle iletişim kuran diğer varlıklarla uyumludur ve evin üzerlerinde ferahlatıcı bir etkisi vardır.

Zaman Tozları 1. Vak'a'daki en önemli olay Metin ve Çiğdem'in bir dairede tam soğutulup yakalanacakları sırada canlı yayına bağlanarak büyük bir etki alanı oluşturmasıdır. Bu olayla Metin ve Çiğdem zamanı durdurmakla kalmaz aynı daire içerisinde zamanda geri dönüş yaparak 1988 yılının Eylül ayına giderler. Ancak gittikleri yer yazarın eserlerinde sıkça bahsettiği başka bir paralel evrendir. O an eserde şu şekilde aktarılmıştır:

Bunlar aklından yıldırım hızıyla geçerken birden ortam değişti. Sağ elinde tuttuğu telefon ısınmaya başlamıştı. Amerikalı, telefonu elinden atarken Kemer Apartmanı'nın üçüncü katından dışarı bir ışık seli fırladı. İçerde bir milyon valt toplamında lamba yanmış gibiydi. Işık o kadar güçlüydü ki yakın çevreleri bir an için gündüz gibi olmuştu. Polisler, siviller ve emniyetli bir mesafeden olan biteni izleyen Kemer Apartmanı ve mahalle sakinleri apışıp kalmıştı. (Yemni, 2010: 199)

Sokaklar Benim Yeniden adlı eserde Ergin'in dedesi kılığındaki adam onlara şu ana kadar yaptıklarının çok iyi olduğunu ve yarıkların önemli bir kısmının kendini yenilediğini söyler. Bu süreç böyle devam edip yarıkların kapanacağını belirtir. Mısır'daki piramitlerin inşası sırasında da aynı yarıklar oluşmuş ve piramitlerin inşaatı üç yıl durmuştur. Orta Çağ'daki veba salgınında aynı şey yaşanmıştır ve daha ağır bir hasar vermiştir. Bundan dolayı yaşlı adam bir sorunlarının daha olduğunu ve içinde bulundukları binanın kullanışsız hale geldiğini söyler:

“Yaptığımız işlemler nedeniyle binada bir değişiklik oldu. Nasıl izah etsem; molekül yapısı değişti. Çok aşırı bir eskimişliği hayal edin. O bina iki yüz yıl kimse dokunmasa ne duruma gelirdi. Ve yüz yıl ya da.” (Yemni, 2011b: 142)

Nimet, torununun odasına çok benzeyen ama tıpatıp aynı olmayan mekâna bakar. Oda çok doludur. Yatak ve dolap vardır. Bir de birkaç yıl öncesine ait eşyalar çarpar gözüne. Örneğin bej renkli nevresim çoktan çöpe gitmiştir. Kütüphane de farklıdır. Kitapların sayısı azdır ve duvardaki afiş de farklıdır.

“Bu oda farklı çünkü bu oda bizim Tamer’in değil. Diğer Tamer’in.” (Yemni, 2013a: 91)

Nazarzede Kliniği’nde Hızır ile Ahmet Kadir bir gökdelenin kırkuncı katına reklam filmi izlemeye giderler. Kadir, burada birbirinden esrarengiz olaylara tanık olur. Yine eserde olağanüstü mekânlardan bir tanesi de Kadir’in babasından kalma eski evidir. Kadir ölü babasıyla konuşurken babası kendisine şunları söyler:

Burası senin maneviyat müzen. Buradaki anıların ruh soban. Üç kuşak için kaynayan tencereler ve mahalle hayatı bitiyor. İnsan ruhu giderek çoraklaşıyor. Nasrettin Hoca’nın gökte bakarak ısındığı yıldızcıklar gibi burası. Seni ısıtıyor. Sezgilerini demliyor. Sezgi demliğin bir nevi. Ruh sokaklarının büsbütün tenhalaşmasını engelliyor. (Yemni, 2015b: 98)

Ela romanında Efe ve arkadaşlarının davet edildiği akıllı ev olağanüstü özellikler sergilemektedir. Bu evde sıra dışı şeyler yaşanır ve ev sahiplerinin hoşlarına gitmeyecek geçmişte çektikleri videoları kendiliğinden yayınlanır.

Aynı eserde Efe ve Ravi, yapay zekâ IS ile buluşmak için başka paralel evrenin İstanbul’unda bir eve giderler. Bu ev, bir foton kalesidir. Bu evde birbirinden farklı altı adet oda bulunmaktadır. Bu odalardan biri de ölmüş olan dayısının odasıdır. Bu odalarda Efe çeşitli yolculuklar yapmaktadır.

1.5.2.2. Okullar ve Hastaneler

Okullar ve hastaneler genellikle yazarın çocuk ve genç kahramanların gizemli olaylar yaşadığı mekânlardır. Bu yerler kamusal mekân olarak da farklılık göstermektedir. İnsanın ihtiyaçlarını gidermek için başka insanlara gereksinim duyması, onun diğer insanlarla birlikte yaşamaya itmiş ve devlet kurumunun da ortaya çıkmasıyla özel yaşam alanı ve kamusal mekânlarda baş göstermiştir. Kamusal yaşam biraraya gelişin şartlarını, biçimini ve zemini belirler. Bu durum insanı sosyal bir varlık haline getirir. Kamusal mekânda biraraya gelmeye yönlendirir (Sağlar, 1998: 1).

Muska romanında Korhan, hastanede olağanüstü bir durumla karşılaşır. Hemşire hastaneden çıkmak üzereyken gizemli bir varlık görür ve geri dönüp ölmek üzere olan Korhan'ı kurtarır. *Zaman Tozları* romanında ise Metin sınıfında bir tarih sınavı esnasında aparatı kullanarak zamanı durdurur:

Bütün sınıf donmuştu.

Metin yıldırım gibi harekete geçti. İlk olarak ceketinin sağ cebinden çıkardığı bir rujla sınıfın en maço erkeği, karateci Mesut'un dudaklarını boyadı. Kız hiç yüz vermediği halde Çiğdem'e sulanıyor, fiziksel gücünü kullanarak insan sindirmeyi çok seviyordu. Mesut'un Rambo'yu andıran gözleri belli belirsiz kıpırdayınca içine korku girdi. Delikanlının mengene gibi güçlü ellerine baktı. Pilleri bitmiş oyuncaklar gibi hareketsiz durmaktaydılar. Bir sorun yoktu. Zihinler yavaşlamıştı sadece. Bedenlerin bazı tepkiler vermesi doğaldı. Ruju adamın sırasının çekmecesine bıraktı. İki üç kişinin kâğıtlarını değiştirdi. Çiğdem'in sırasının üstüne cebinde biraz deforme olmuş bir papatya koydu. Ve son olarak 8 gramlık minik bir hardal paketçliğini Meltem'in yazılı kâğıdının üzerine bıraktı.

Kalbi yerinden çıkacakmış gibi atarak yerine oturduğunda 38 saniye geçmişti. (Yemni, 2010: 26)

Sınav Hortlağı hikâyesinde yaşanan tüm olaylar bir okulun sınıfında geçmektedir. Sınıftaki herkes aslında geçmiş yıllarda ölmüş olan kimselerdir:

Evet. En yeni sen olduğun için. Yeniler hep bu sorunu yaşar. Bu sınıf çok eski. Arkadaşlarımıza bir daha bak. Giysilerimiz birbirine benziyor mu? Mesut'a bak. İspanyol paça pantolon giymiş. Gömleğinin yakası uzun. Elli yıl öncesinin modası. Leylak Hanım'ın kırçilli döpiye'si altmışlardan kalma. Munise'nin gömleğindeki markaya bir göz at. O fabrika çoktan topu attı... Bu sınıf ilk kez 1925'te var oldu. O zamandan bugüne

öğrenciler geldi... Bir şekilde öldük ruhlarımız burada barınmaya başladı.
(Yemni, 2012d: 28-29)

1.5.2.3. Oteller ve İbadethaneler

Oteller insanların geçici süre kaldığı genellikle seyahat zamanlarında kullandığı yerlerdir. Yazarın birçok romanında kahramanlar serüven içerisinde ve genellikle bir yerden başka bir yere gitmektedir. Bu esnada kaldıkları otellerde esrareniz durumlarla karşılaşmakta ve olayların gidişatını değiştirmektedir.

Çözücü'de kahramanlar sınırlı alan içerisinde yaşamakta ve uyumak vb. ihtiyaçlarını da karşılamak için Marmara Oteli'nde kalmaktadırlar. *Ölümsüz* romanında Zeugma Oteli bulunmaktadır. Bu otel Ayhan Timir ve Kalbiye Telvekeş'in ilk tanıştıkları yerdir. Parellel evrenlerde yolculuk yapan ikili, çeşitli mekânlarda farklı varlıklarla karşılaşır. Düştükleri olağanüstü mekânlardan kurtulup tekrardan Zeugma Oteli'nde kendilerini bulurlar. Bu otelde Ayhan HA-Fİ isimli yapay zekânın şeffaf bünyesine gömülür. Ayhan konuşarak işi çözmeye çalışır. Bu otelde Ayhan yaşananların ve karşısına çıkan herkesin kendi kültür birikimine göre şekillendiğini öğrenir. *Zaman Tozları* romanında ise Yeni Saray Oteli esrareniz olayların yaşandığı yer olarak görülmektedir.

Ağrıyan'da ise Haslett Oteli yolculuğa başlanan ilk yerdir. Yolculuğun sonu da yine bu otelde olacaktır. Haslett Oteli paralel evrenler arasında bir geçiş noktasıdır. Metrosta Us Forbas ve kadın arasında geçen önemli olaylar bir otelde yaşanmaktadır.

İbadethaneler insanların tanrıya ibadet etmek amacıyla kullandığı mekânlardır. İbadethaneler en eski yerleşim yerlerindedir. Sadece tek tanrılı dinlerde değil çok tanrılı kavimlerde de ibadethaneler bulunmaktadır. Hatta bu yerler en fazla önem verilen yerler olarak da bilinmektedir. “Mabette din dışı dünya aşkın hale gelmekte, yeryüzü ile gökyüzünden inilip çıkılabilen bir açıklık oluşturmak suretiyle iletişim mümkün kılanabilmektedir. Bu bakımdan tapınaklar yeryüzünde aşkın bir modelin yeniden üretilmesi en mükemmelinden kutsal bir yer, Tanrının evidir.”

(Kutluay, 1996: 60) Her kavim, kültür ve din, inanışına göre mabetlerini farklı şekillerde tasarlamış ve bu yerlere farklı manalar yüklemiştir. “Mabed konusunda dinlerde müşterek olan husus, onun Tanrı’nın evi olduğudur.” (Kutluay, 1996: 63)

Çözücü romanında 4 kilometrelik şeffaf bir sınırla çevrelenmiş alanda yaşam fonksiyonları sürdürülebilir şekildedir ancak ibadethanelerde özellikle camilerde nefes alınamamaktadır:

“Hüseyin Ağa ve Fesleğen camilerindeki havasızlık ortamının benzerini Trias Kilisesi’nde de bulduk. Bırakın gaz maskelerini dalgıç tüpleriyle bile içeriye girilmiyor.” (Yemni, 2003: 245)

Aynı eserde ibadethaneler şeffaf sınırla çevrili alan içinde zayıf noktalar olarak belirtilir:

“Zayıf noktalardan bazılarını keşfettik. Camiler, kiliseler, sinagoglar.” (Yemni, 2003: 292)

İfrit 18.19’da Tamer’in arkadaşı Ümit’in zihninde bir cami belirlemektedir. Öğle sonrasında itibaren hafızasında oluşur. Tavan arasında ansızın beliren bir sandık gibidir. Çemenzar Cami’sidir burası. Camide bir cenaze namazındadırlar. Yanında annesi ve babası da vardır. Sınıf arkadaşları bazı öğretmenler de bu cenaze töreninde bulunmaktadır. Ölü kişi ise en yakın arkadaşı Tamer’dir. Aslında bu, diğer tamerin cenaze törenidir ve Ümit’in zihninde oluşmaktadır.

1.5.2.4. Dükkânlar, Mağazalar ve Kafeler

Zaman Tozları romanında arkadaşlarıyla birlikte geçirmiş olduğu elektrik kazasından sağ çıkan Metin bir internet kafenin önünden geçerken duyduğu bir sesle kafeye girer ve altı numaralı masaya oturur. Romanda olayların başladığı ve esrareniz bir hal aldığı yer bu kafedir. Burada Vakiteri, Metin’e zamanı durdurmaya yarayan küçük bir topçuk verir.

Muska romanında Cemile, geçmiş yıllara gittiğinde ölmüş olan tanıdığıının dükkânına gider. *Arafor* kitabının *Siftah* hikâyesinde ise görülen dükkân öncelikle olağan bir izlenim vermektedir. Ancak sahibinin esrarengiz bir varlık olduğu daha sonra anlaşılmaktadır:

“O dükkân her sokakta mutlaka bir tane bulunan alelade bir işyeri. İçinde bazen biblo, bazen sabun, bazen de incik boncuk satılıyordur Allah bilir.” (Yemni, 2012e: 114)

1.5.2.5. Sinemalar ve Salonlar

Çözücü romanında Mono Çarkıfelek Sineması anlatılmaktadır. Bu sinemayı yirmi altı kişiden biri olan Mono oluşturmuştur. Seçmiş olduğu filmleri diğer kahramanlara izletmekte ve bundan büyük bir haz duymaktadır. Ancak romanın ilerleyen kısımlarında izlenilen sinema filmelerinde farklılar görülmekte ve olağanüstü bir karakter olan Perişey sinemaya Mono’nun yanına gelmektedir.

Ağrıyan’da ise Aşkın Varoluş Katedralinin salonları bir anda belirlemektedir:

Aşkın Varoluş’un ana salonu dikine duran bir yarı elipsoid şeklindeydi. Tavan elli metre kadar yüksek ve salonun yarıçapı kırk metre civarında olduğu için olduğundan bayağı haşmetli bir görünümü vardı. Bütün duvarları bir milimetre kare boşluk bırakmadan bezemiş olan, renkli camlı pencereler, kabartılar, kutsal yontular, mitoloji çağrıştıran resimler, bütün üslupları eden sütunlar, tonozlardan sıyrılan gözler kubbenin çok uçuk maviye boyalı sade yüzeyinde huşu verici bir dinlenmeye çekiliyordu. (Yemni, 2012b: 386)

Kayıp Sinema hikâyesinde esrarengiz bir sinema anlatılmaktadır:

“Yerde yılan, kartal ve akrep desenli kalın ve tertemiz yeni bir halı seriliydi. Tabanlarımla kalınlığını hissediyorum. Büfede gıcır gıcır yenilik ışıkmaktaydı. Pirinç aksamı aksesurlara, kocaman aynaya ve aşırı düzenli sıralanmış şişe ve bardaklarda bakakalmıştı.” (Yemni, 2012d: 48)

1.5.2.6. Otaklar, Mağaralar, Mahzenler ve Tüneller

Ölümsüz romanında Ayhan ve Kalbiye yolculukları esnasında bir otak ile karşılaşır. Bu otak, bulutların üstündedir:

Yerden elli metre kadar yukarda, bir futbol sahası büyüklüğünde, yirmi metre kadar derinlikte, pamuktan yapılmış gibi bembeyaz, kesif mi kesif bir bulut durmaktaydı. Bunun üzerinde tam ortada sirk çadırlarını andıran büyüklükte bir otak durmaktaydı. Buluttan çıkan üç şimşek yerle birleşmişti. Aydınlık ortama rağmen mavimsi laciverdimsi gövdeleri iyi seçilebilmekteydi. İçlerinde elektronlar kıpır kıpırdılar. Birleşim noktasında üç adet metalik silindir vardı. Silindirler bir metre çapında, yirmi santim yüksekliğindeydi. Kablo olduğunu tahmin ettiği, bileği kalınlığındaki sarı bir boru yerden çıkmış üç silindiri birbirine bağladıktan sonra tekrar yere gömüyordu.

‘Toplantı sürüyor.’

Ayhan ve Kalbiye yüzüne bakınca rehberleri éHz. Muhammet, Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Ali, Mevlana, ve Hallacı Mansur hazretleri zamanı konuşuyorlar. Otak Hz Muhammed’e tahsis edilmiştir. Diğerleri hatırlı konukları. An ve an gelirler giderler.’ (Yemni, 2004: 189)

Eserdeki olağanüstü mekânlardan biri de *Ağrıyan* romanında Ağrı Dağı’ndaki mağaradır. Carl Ressel’in yarısı bu mağarada onu beklemektedir. Bu iki paraçaya ayrılmış bir adamdır. Bir tarafı iyi, bir tarafı kötü olan bu adam, Sarp ve ekibiyle mağarada karşılaşmakta ve Sarp’a öğüt vermektedir. Carl Ressel’in kötü tarafı ise ı ışık huzmeleri tarafından sarmalanıp yarığı kapatmıştır.

Nazarzede Kliniği’ndeki olağanüstü mekânlardan biri de Ahir Düzen Panayırıdır. İbrikçi Dede, Kadir’i Ahir Düzen Panayırı denen yere götürür. Eserde şöyle anlatılır:

Kadir Ahir Düzen Panayırı’nın kurulduğu alanın büyüklüğünü görünce İstanbul’dan Ada’ya olduğu gibi burası için de özel bir yer sunduğunu idrak etti. Çünkü bakkalın sokağında yürümüşler, ikinci sokaktan sağa dönmüşler ve panayıra açılan açık alana varmışlardı. Fatih semtinde böyle bir yer mevcut değildi ama buradaydı. (Yemni, 2015b: 135)

Kadir, bu mekânda eski nişanlısı Nehir ile karşılaşır. Ancak Nehir, Kadir'i tanımamaktadır. Kadir, Nehir ve arkadaşlarına dâhil olur. Panayırda çeşitli yerleri gezerler. Paneldeki otağlardaki konu liseleri şunlardır: Robinson'un Adası ve 2 Muhteşem Kapı, GDO Cennetine Kaçış, TepeFaizGöz'ün Tektip Dünya Modeli, Noktacılar, Nazarzedeler, Hal Efendisi, Aşk Bozumu, Yeni Dünya Adası, Post-Deccaliyet Kongresi, 1830-2030 Ünlü Vesayet Ustalarının 3D Portreleri.

Gittikleri ilk yer Hal Efendisi'dir. Burada karşılarında genç vücutlu ancak kafası monitör olan bir erkek çıkar. Aslında karşılarında olan yapay zekâdır. Yapay zekâ onlara hayatın her alanında olduğunu söyler. Nehir ve arkadaşları ise Hal Efendisine tepki koyarak çadırı terk ederler. Panayırda gittikleri bir diğer yer ise Noktacılar denilen başka bir otaktır. Burada karşılarında kır saçlı ve yüzünden anlaşılacağı üzere yaşı kırk ortalarında olan bir adam çıkar ve herkesin birer nokta olduğu her an takip altında olduğunu söyler. Beraber olduklarında herkesin bir hiç olduğunu ama ayrı oldukları zaman diğer noktalarla birleşmeyen müstakil bir nokta olduklarını söyler. İki nokta asla birbirinin yerini alamaz. Aslında noktacı olmak modern zamanda teknolojiyle birlikte hiçbir mahremiyetin olmadığı bilginin hızının en üst noktada olmasıdır. Girdikleri bir başka çadırsa kaderin şifresini bildiklerini söylerler otağıdır. Karşılarındaki uzun boylu, lacivert takım elbiseli ve gür saçlı genç kendilerine kaderden söz etmektedir. CERN'de yapılan deneylerden söz etmekte, bir varlığın ışık hızından daha hızlı devinirse hem gelecek hem de geçmişin kapılarını açacağını söylemektedir. Ayrıca var olan 1002 paralel evrende 1002 adet kopyamızın olduğunu belirtip izleyicilerine bunu ikna etmeye çalışmaktadır. Gezilerine Ahir Zaman'da insanoğlunun karşılaştığı ve karşılaşacağı birçok yeri ve durumu görerek devam ederlerken diğerlerinden çok farklı tasarlanmış başka bir otağı keşfederler. Oturma yerleri hilal şeklide tasarlanmış bu otağ, diğerlerinin bir anti tezi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bir çeşit serbest kürsü olan bu otağda beyaz gömlekli krem rengi pantolonlu orta boylu bir delikanlı kalkarak konuşma yapmaktadır. Tohum, metafizik paradigma ve öykü anahtar kelimeleriyle oluşturacağı konuşmasını Anadolu'nun ve bin yıllık tarihinin öneminden ve Anadolu'nun metafiziğin merkezi olduğundan bahsetmektedir. Genç konuşmasını ise "Bahçe biziz gül bizdedir." (Yemni, 2015b:

179) diyerek sonlandırmaktadır. Kadir ve İbrîkçi Dede'nin bu panayırdan çıkışları da yine esrarengiz bir şekildedir.

Hayal Tozu Gölgecisi kitabının *Nefesçil* hikâyesinde:

“Mahzen yeterince zaman çiğnemeye imkân bulmuş bütün yapılarda olduğu gibi eskilik ışıyor. Nemli, küflü, katmerlenmiş tozlu yüzeylerle çevrelenmiş büyük bir yer.” (Yemni, 2009: 109)

“Mahzen devasa büyüklükte bir yer. Tepemdeki tavan en az elli metre yüksek olmalı. Ayaklarımı bastığım alan iki futbol sahası kadar büyük.” (Yemni, 2009: 110)

1.5.2.7. Odalar ve Koridorlar

Arafor hikâyesinde ölümlerle yapılan deney alanı bir holden ibarettir:

“Hol dediğim gibiydi. Nereden ışıklandırıldığını belirsiz, تنها ve tekinsiz.

...

Koridor bir zıt komutlar alanı gibiydi. Gelişimde hissettiğim şeyler kat kat şiddetlenmiş.” (Yemni, 2012e: 14)

Ela romanında Efe'nin ölmüş olan dayısının odası olağanüstü özellikler göstermekte ve Efe'nin zihninin yapılandırıldığı yer olarak karşımıza çıkmaktadır:

“Bu oda normal bir mekân değildi. Görünüm olarak farklıydı ve Efe'de zaman içinde yaptığı etki müthişti. Burada Efe'nin “Beyni yeniden formatlandı!” dense yeriye. Ela'nın sınav yeri olarak burayı seçmesi tam da bu nedenleydi. Bu oda Efe'yi her yerde takip ediyordu.” (Yemni, 2016: 37)

İfrit 18.19 adlı romanda tamer IFRT66 ile kendi odasında savaşıyor. Diğer kahramanlar ise yan salonda Tamer'e destek verirler ve IFRT66'ya yenilmesini engellemişler. Bu odada yaşanan bir diğer olağanüstü olay Otistik Hasan'ın 18 ve 19

yazdığı kâğıtların diğer Tamer'in dokunuşuyla sıra halinde örümcek gibi Tamer'in odasına gitmeleridir.

1.5.2.8. Kuyular

Kuyular *Türkçe Sözlük* (2005)'te "Su katmanına varıncaya kadar derinliğine kazılan, genellikle silindir biçiminde, çevresine duvar örülen, suyundan yararlanılan çukur." (s. 1275) şeklinde tanımlanmıştır.

İnsanlar eski çağlardan beri su ihtiyaçlarını gidermek için su bulunma ihtimali yüksek olan yerlere çukurlar açmıştır. Su kuyuları neredeyse insanlık tarihi kadar eski bir geçmişe sahiptir. Birçok mitolojik ve mistik hikâyeye de konu olmuştur. Doğu söylencelerinde ve bu söylencelerin İslami öğelerle bezenerek öykü biçimine dönüştürülmüş kıssalarda oldukça çok geçmektedir. (Korkmaz, 2011: 417) Babil kuyusu, Bijen kuyusu, Nahşeb kuyusu, Rüstem kuyusu vb. mitsel öykülere konu olmuş kuyular Fars ve Türk edebiyatındaki menkıbelerde de geçmektedir. Ayrıca Yusuf peygamberin atıldığı su kuyusu Kur'an-ı Kerim'de geçmekte ve diğer anlatılara kaynaklık etmektedir.

Kuyu unsurlarının tamamı Divan ve dinsel-tasavvufsal yazınıımızda sıkça kullanılmış durumdadır. Divan edebiyatında sevgiliden söz eden beyitlerde onun çene çukuruyla zindan ve kuyu arasında benzetmeler yapılır. (Korkmaz, 2011: 417) Zaman içerisinde olağanüstü öğelerle de beslenen kuyular fantastik anlatılarda da yerini almıştır.

Muska romanında fantastik özellikler gösteren ve olayların gidişatını değiştiren bir su kuyusu bulunmaktadır:

Mustafa Efendi'nin karısıyla ara sıra konuşurlardı. Kadın kocasının işe yaramayan kör kuyunun doldurulmasını düşündüğünü anımsıyordu. Küçük torunlarının bir kazaya uğramasından korkuyordu. Birkaç hafta sonra adam ağaçtan düşerek ölmüştü.

...

Kara Pislik'nin kuyuyla ilgili bir planı vardı ve bunu bozmaya yeltenen herkesi saf dışı etmeyi başarmıştı.

...

Kuyuda bir iş olduğu kesinleşmişti artık. Kara Pislik orada bir kozaya sarılıp yatmayı planlıyordu. (Yemni, 1995: 222-223)

Muska'nın Altıncı Ayna Bölümünde:

“Kuyunun dibinde yıllardır bugünü sabırsızlıkla bekleyen eski ama çok güçlü bir şeyden söz etmek son anda çocuğun korkularını azdırmaktan başka bir işe yaramazdı, “ dedi Ayzıt.” (Yemni, 1995: 294)

Olaylar yine dolar dolaşır 94. Sokak'taki bahçeli evin kuyusunda düğümlenir.

Nefesçil hikâyesinde, Nefesçil isimli varlık bir kuyuda yaşamaktadır ve kendisine getirilen nefeslerle yaşamını sürdürür:

“Kuyunun ağzı ayaklarımın on santim ötesinde. Daire şeklindeki ağız arzın merkezine uzanan bir kordonun ucu. Velinimetim ta aşağılarda, orada, ergimiş nikel ve demir çekirdek içinde barınıyor.” (Yemni, 2009: 110)

1.5.3. Dünya Dışı Yerler

Bu başlık altında günümüz dünyasının dışında fiziki anlamda eserlerde yer alan mekânlar verilmeye çalışılmıştır. Bunlar gezegenler ve galaksiler başlığı altında verilmiştir.

1.5.3.1. Gezegenler

Eserdeki olağandışı mekâna ise çift uydusu bulunan Akisfer gezegeni örnek olarak karşımıza çıkar. Hiçbir silahla zarar görmeyen Kutsal Zar'la ortadan ikiye ayrılmış gezegenin gökyüzünde yıldız yoktur. Ve diğer yarım küresi dâhil hiçbir yerle iletişime geçememektedirler. Ayrıca bir diğer mekân ise Equppa gezegenidir. Bu gezegen sakinleri iki insanlı iniş yapmıştır.

Eserin sonunda Metu Canaksiyle öte tarafa geçer. Ancak geçtiği yer Akisfer yarıgezenin diğer yarsı değildir. Metu günümüz dünyasına geçmiştir. Yazarın birçok romanında konu olan paralel evrenler burada da söz konusudur.

Düş Öksesi hikâyesinde de Alpha Centauri gezegeni hakkında tanımlama yapılmaktadır:

“Alpha Centauri, 4,3 ışık yılı mesafede bizimki büyüklüğünde iki güneşli bir gezenler sistemiydi. Üzerine çok spekülasyon yapılmış bir yerdi.” (Yemni, 2012d: 83)

1.5.3.2. Galaksiler

Yazarın bazı romanları dünyaya uzaydan gelen varlıkları veya araçları konu edinmektedir. *Metros* romanında boğazın altındaki aracın Samanyolu Galaksisi’nin merkezinden geldiği bilinmektedir. Ancak kim tarafından gönderildiği bilinmemektedir. Ayrıca aynı romanda ışımaya maruz kalan insanları öldürmek için başka varlıkların istilasısı da görülmektedir. Yazarın romanındaki bu olay diğer birkaç romanında da ortak konu olarak geçmektedir. Işımaya maruz kalan insanlar Cean olmuştur. *Yatır* romanında da bu durumda olan Cevdet Ağa bulunmaktadır.

1.5.4. Diğer Mekânlar

Diğer mekânlar başlığında sınıflamaya dâhil etmediğimiz hayal âlemleri ve paralel evrenler yer almaktadır.

1.5.4.1. Hayal Âlemleri

Yazarın birçok roman ve hikâyesi farklı âlemleri anlatmaktadır. Bunlar paralel evrenler olduğu gibi insan düşüncesinin ürünü olarak da belirlemektedir. *Muhabbet Evi* romanında Kaf Dağı şu şekilde anlatılmaktadır:

“Kaf, yod, tav. Kaf Dağı bir mistik masal dağı olarak bütün dağların anasıdır. Zümrüdü Anka Kuşu, Yecüc Mecücler, devler cadılar, acayip hayvanlar, melekler ve gelmiş geçmiş bütün çocuk fantezileri bu dağda yaşamaktadır. Çocuklar büyür, fantezileri solar, ama parlak zihin ürünlerinin tıpatıp kopyaları bellek ana Kaf Dağı’nın yamaçlarında simler gibi parlamaya devam eder.” (Yemni, 2006: 136).

1.5.4.2. Paralel Evrenler ve Öteki Boyutlar

Paralel evrenler bizim evrenimizin dışında aynı zaman akışı içerisinde seyreden başka evrenlerin de olduğu teorisi üzerine kuruludur. Evrenin tek başına değil, birçok alternatiften biri olarak var olduğu, 1930’larda kuantum mekaniğinin kurucuları tarafından fark edilmiştir. Onları bu algıya götüren şey, kuramın olasılıklardan ibaret olmasıydı (Emren, 2016: 62). Paralel evren teorisi ortaya atıldığı andan itibaren herkesin kafasını karıştırır ve insanları olabileceği üzerine derin düşüncelere sevk eder.

Massachusetts Teknoloji Enstitüsü teorik fizik profesörü Alan Guth, Kozmik Şişme Kuramı’nı ortaya atar. Guth büyük patlamanın etkisinin tüm evrende aynı anda sonlanmamış olabileceğini görür. Andre Linde, patlamanın hala sürdüğünü gösteren bir teori geliştirir. Alan Guth da buna destek verir ve ‘Sonsuz Patlama’ kavramı ortaya çıkar. Çoklu evrenler üzerine yapılan beyin fırtınaları, bu modele dair birbirinden farklı olası yapılar geliştirmesiyle sonuçlanır. Sicim kuramının da başlı başına paralel evrenler üzerine kurulu oluşu, son yıllarda fikrin neredeyse herkes tarafından kabul görmesini sağlar (Emren, 2016: 62).

Yazarın fantastik yazında örnek verdiği roman ve hikâyeler aynı zamanda paralel evrenler konusuyla yakından ilişkilidir. Birçok roman ve hikâyede paralel evrenler geniş yer alır ve eserin ayrılmaz parçası haline gelir.

Muska’da Sarp ve diğer bazı karakterlerin başka âlemlere ya da paralel evrenlere yaptığı yolculuklar genellikle torom adı verilen eşiklerle sağlanmıştır:

“Neyse gelelim Torom’a. Torom bir eşiktir. Eşik nerede bulunur? Kapı ağzlarında. Toromlar bize başka âlemlere yolculuk olanağı veren şeyler.” (Yemni, 1995: 212)

Toromlar Sarp’ın tüm maceralarında yerini alır, onun başka âlemlere açılması için bir kapı görevi görür. Sarp ve koruyucu olan kadınların dışında toromların varlığından haberdar olan kimseler de vardır. Sarp’ın orta yaş macerasını anlatan *Ağrıyan*’da bu durum ayrıntılarıyla açıklanır.

Sarp, *Öte Yer* romanında deniz kıyısında hayal bekçisiyle karşılaşmakta ve onunla diğer âlemler hakkında konuşmaktadır. Hayal bekçisi ona benzetmede nadiren büyük yanılgılara düşeriz anlamına gelen dünyada bir söz olduğunu söyler. Bu sözden hareketle bir benzetme yapar:

Diyelim ki, şu anda sizin ve çevredeki her türlü varlığın bulunduğu yer BİR olsun. Benim hayal depom İKİ’dir o zaman. İKİ, BİR’den türemektedir, ama onunla benzerliği kalmamıştır pek. Yediğimiz besinlerin başka yapılara dönüşmesi gibi. Benim depom BİR’den aldığı malzemeye varlığını sürdürür. Yalnız bu malzeme çok önemli bir yapı değişikliğine uğrayarak başkalaşmıştır.”
‘Öte Yer diyebilir miyiz oraya?’ (Yemni, 1997: 102)

Ayrıca ilerleyen bölümlerde Sarp’ın Öte Yer diye adlandırdığı yerden başka 128 farklı yer olduğu bildirilir.

Yatır’da yatırlı evden çıkıp dışarda bahar mevsimi öğleden sonrasını ve Alsancak’ı bulur kahramanlar. Hepsinin aklına ilk gelen kendi evlerini bulmak fikri olmuştur. Sarp da çok yakın olan evini merak etmektedir ancak bunu engeller. Çünkü karşılaçakları çiftleri varsa delirmelerine, soğukkanlılıklarını kaybetmelerine neden olabilecektir. Geldikleri yer İzmir’in paralel evrendeki hali yani İzmirella’dır.

Eserde paralel evrenler bir daha göze çarpmakta ve Sarp, Salah Bey’in İzmirella’daki ikiziyle konuşmaktadır. Bu konuşmadan sonra Sarp Cevdet Ağa’dan İzmirella’yı öğrenmiştir. İzmirella’nın kimin yapımı olduğu bilinmemektedir. Tek bilinen şehir görünümlü bir uzaya aracı olduğudur. Yüz yetmiş dokuz yıl önce Kerterizci gün ışığına çıkınca sinyal yakar ve ardından yanı başlarında belirir.

Açıklamasında Cevdet Ağa evrenin çift yaratıldığını söyler. Bilinen evrenin sol dönüşümlü olduğu bir de onun simetriği olan ikiz kardeşinin var olduğunu belirtir. Görünmez durumda olmasına karşın hissedilebilir vaziyettedir. İzmirli, İzmir'in ikiz kardeşidir ancak tıpatıp aynı değildir. Evrenlerinde tıpkı bir kar tanesi gibi olduğunu söyler Cevdet Ağa. Evren tıpatıp aynıyı bozucu bir metabolizma gibidir. Bundan dolayı İzmirli için hemen bir gemi yollar. Var olan çifti bu işe uyarlanır.

Ölümsüz 'de paralel evrenlerin yan yana gerçeklikler olduğu ve bir tehlikeyle karşılaştığımızda Teupi Şirketi'nin onları tehlikenin olmadığı başka bir evrene kaydırıldığı belirtilir. Beyinleri Bütün safhaları kaydetmemektedir. İnsanlar esas yerlerine bir kordonla bağlıdır. Buna Aitlik Kordonu denmektedir. Bu kordon tıpkı doğum sonrasında kesilen kordon gibi ya da astronotların uzay gemisinden çıktıklarında taktıkları kordon gibidir. Sonunda kahramanları bulundukları paralel evrenden kendi evrenlerine getirmektedir.

Zaman Tozları 2 'de Metin ve Çiğdem 1988 yılının İstanbul'una gitmişlerdir. Ancak bu kendi bulundukları evrenin değil bir başka paralel evrenin 1988 yılıdır. Çünkü teknik olarak zamanda geri gitmek mümkün değildir. Kahramanlar kendilerine en yakın, en çok benzeyen 1988 yılına gelirler.

Ağrıyan romanında Sarp'ın düşsel yolculukları anlatılır. Sarp'ın düşsel asansörü ile yaptığı bu yolculuklar aslında paralel evrenler ve farklı boyutlar arasında geçiş sağlamaktadır:

‘Kaçınıcı kata ulaşmak istersiniz efendim?’

Sarp çocukluğundan tanıdığı asansör kabinine ayak basmaktan mutlu, deminden beri tuttuğu nefesini salıverdi ve ‘Aradan biraz zaman... Doktor Ferruh Bey'in olduğu yere lütfen,’ dedi.

...

Asansör yükseliyor mu yoksa alçalıyor muydu belli değildi. Durmadığını bir şekilde hissetmekteydi ama. Bu kabine şimdiye dek yüzden fazla kez binerek normal farkındalıklara kapalı âlemlere ayak basmıştı. (Yemni, 2012b: 64).

Aynı eserde Sarp ve arkadaşlarının Ağrı Dağı'na giderken uğradıkları asalkent belirmektedir. Başka bir paralel evrenin şehri olan asalkent sıra dışı yapısıyla dikkatlerini çekmiş ve bir iki kilometrelik alana yayılmıştır:

Ön camdan görünen şey bir şehrin silütiydi. Öğle üzerinin ilk saatleriydi. On, on beş katlı yüksek binaların bulunduğu yerd. Bir saat kadar önce geçtikleri son tabelayı hatırladı. 23 Kent yazılıydı. Şehir beklentisi saçan tabela haklı çıkmıştı.

...

Şehir çöle inşa edilmiş Las Vegas'ı anımsatmaktaydı, ama ondan çok farklıydı yine de. Bir iki kilometre eninde bir alana yayılmıştı. Çok steril bir yayılmaydı. Kenarlarda tek bir bina ya da insan yapımı bir nesne görünmemektedir. Bir alanı çizgiyle sınırlanmış ve içine şehir inşa etmişlerdi sanki. Bilgisayar oyunlarındaki şehirleri çağrıştıran bir yanı vardı.

...

Şimdi açıkça görmekteydi. Şehrin göbeğinden çıkan metal benzeri bir boru ya da her neyse bulutlardan birinin içine giriyordu. (Yemni, 2012b: 127)

Sınav Hortlağı kitabının *Cepcepniler* adlı hikâyede bir âlemde ölmek üzere olan yaşlı bir kadın ve onu çok seven torunu vasıtasıyla diğer âleme yollanılan mesajları anlatılır. Emekli öğretmen olan Neriman Hanım, ince bağırsak kanseri olmuştur. Torunuyla konuşurken küçükken yaşadığı garip olaylardan hareketle paralel evrenlerin varlığına inanır. Bugünde torunun bazı eşyaları kaybolmaktadır. Torunu eşyalarını çalan kişilere Cepcepniler demektedir. Hikâyenin sonunda ise Neriman Hanım kanseri atlatır ve yaşamına devam eder.

Zihin İşgalicileri romanında boyutlar arası geçişlilik görülmektedir. Oluşturulan ahir@ adlı oyuna girenler gerçek dünyadan sıyrılıp başka bir boyutta kendilerini bulmakta ve fiziksel varlıklarına devam etmektedirler:

Serpil'in aklı almıyordu. 'Biz şimdi o odadan farklı bir mekânda mıyız yani?' diye sordu.

'Evet.'

'Nerdeyiz peki?'

'Koordinat olarak benzer ama boyut olarak farklı bir yerdeyiz.'

Serpil'in mantığı, bir gökdelenin yüzüncü katında duran penceresinden beline kadar sarkmış aşağı bakar duruma gelmişti birden.

'Yani üst kattaki dairede değiliz?'

‘Değiliz. Biri bu yere geçtiğinde arkada kalanların gözünden siliniyordu. Bir eşyayı burada düşürür ya da bırakırsan, burada kalıyor. Matrix filmi gibi değil. Suretler filmi gibi de değil. Bir yere bağlı neden ve onun projeksiyonu ya da komutundaki android esprisi yok. Bütün atomlarımız alıp buraya geldik. Oda boş şu anda.’ (Yemni, 2012ç: 90)

Ancak durumun farklı olmasına rağmen kahramanlar yaşananlara uyum sağlamakta ve kısa sürede ahir@’i kabullenmektedirler.

1.6. Fantastik Nesneler

Fantastik eserlerde okuyucuyu tekinsizin dışına çıkaracak ve okuyucuda hayret duygularını kabartacak olağanüstü özelliklere sahip nesneler bulunmaktadır. Bu nesneler ya yapılışlarında bu özellikleri alırlar ya da kullanıcısına bağlı olarak alırlar. Yazarı eserlerinde de bu nesneler bolca bulunmakta ve eserin bütününe tesir etmektedir.

Bu başlık altında ilk ele alacağımız eser *Muska* romanıdır. Bu eserde çeşitli nesnelerin esrarengiz gizemlerle dolu olduğu görülmektedir. *Muska*, Halit Duman isimli kahramanın aynada geçmişini görmesiyle başlamaktadır. Öyle ki eseri oluşturan her bölüm bir aynayla isimlendirilir. Halit Duman aynayı aldığı günü ve onu satan adamı ne zaman anımsarsa o güne ait bazı ayrıntılar onu rahatsız etmektedir. Çarşının bir başka yönüne gitmek istediği halde kendini eski eşyaların satıldığı dükkânlara yakın bir yerde bulur. Sanki ayakları tarafından sürüklenmiştir. Karısına hediye için aldığı ayna, yaşamlarında da çeşitli değişikliklere sebep olmuştur:

“Aynayı satın aldıktan iki gün sonra karısı komadan çıkmış ve süratle iyileşmişti.” (Yemni, 1995: 7)

Yine Halit Duman aynaya baktıkça çeşitli mekânlara ve zamanlara gitmektedir. Aynanın başta uğur getirdiğine inansalar da sonradan yaşamlarında çeşitli yıkımlara neden olduğu görülmektedir. Halit Duman ayrıca bu aynada Sarp’ı da görmektedir. İlerleyen bölümlerde Sarp’ın aynayla olan ilişkisi ve Kara Nesne’yle

olan savaşı kendini göstermektedir. Eserde Halit Duman aynaya baktığında aynanın görünümün değiştiği ve yaşamıyla ilgili çeşitli mekânları gösterdiği görölür:

“O sırada aynanın yüzeyinde bir değişiklik meydana gelmeye başlamıştı çünkü. Garip bir şeydi bu. Önce aynanın tam ortasında, yukarıdan aşağı doğru on santimlik bir şeritten bir evin duvarını gördü. Sonra düzensiz çemberler çizen şeritler, aynanın tümünü o duvarı görür hale getirdiler.” (Yemni, 1995: 12)

Bu arada eserin başkahramanı olan Sarp aynayı harabe evde bulur. Bu durum kötölük saçan Kara Nesne’nin moralini bozmakta ve gücünü azaltmaktadır. Kara Nesne’nin Sarp’a duyduğu hıncın bir nedeni de bulduğu o aynadır. . Kara Nesne’ye göre uğursuz bir nesnedir. Ne olduğunu pek kestiremez ama planı için bir engel oluşturup oluşturmadığından da emin değildir.

Aynanın kullanıldığı bir diğer eser ise *Ağrıyan*’dır. Eserin son bölümünde Sarp ve ekibi Ağrı Dağı’ndaki piramidin içine aynayla girmektedirler.

Muska romanının Üçüncü Ayna bölümünde muskanın kötölüğün önüne geçtiği ve Kara Nesne’yi engellediği görölmektedir:

“Çevrede insanlar vardı. Ayrıca kadın yakasının altında, kurutulmuş leylakla yapılmış bir muska taşıyordu. Bu kahrolası muska onun gücünü kesmişti.” (Yemni, 1995: 143)

Altıncı Ayna bölümünde Ayzıt, Seher ve Cemile, Sarp kuyuda Kara Nesne’nin karşısına çıkarken ona güç versin diye bir muska takarlar. Ancak balmumunun içindeki kâğıda herhangi bir dua yazmazlar. Muskanın çocuğun kendi akıl ve inancı kadar güçlü olmasını isterler.

Muska’da Kara Nesne Sarp ve arkadaşları top oynarken oradan geçmektedir. Sarp topa vuruduğu zaman top yaşlı kadına çarpmakta ve durum birkaç kez tekrar

etmektedir. Kara Nesne'nin her insan ve eşya üzerinde etkisi varken toptan hiçbir bilgi alamaz:

“Bir cisme dokununca onu daha önce ellemiş kimselerle, hatta onların ruh halleriyle ilgili bilgi hücumuna uğrardı. Bu topun durumu çok garipti. Sanki topa hiç kimse dokunmamış gibiydi. Bu olanaksızdı. En azından yapım sırasında birilerinin eli değmiş olması gerekiyordu.” (Yemni, 1995: 184)

Altıncı Ayna bölümünde Sarp kuyunun bulunduğu bahçeye girerken anahtarın ağırlaştığını fark eder ve anahtara şöyle der:

“Ey anahtar söyle, bir kilogram demir mi yoksa bir kilogram pamuk mu daha ağırdır.” (Yemni, 1995: 310)

Daha sonra anahtarın ağırlığı normale dönüşür. *Yatır*'da ise Tarık Kor'un eve getiridiği Huzursuz Karadayı isimli soba yürümektedir. Huzursuz Karadayı ansızın borularından kurtularak odanın ortasına doğru yürümeye başlar. Dev gövdesine oranla küçük kedi ayakları yerdeki halıyı dalgalar halinde iterek ilerlemektedir. Soba odanın ortasına gelince durur.

Yine *Yatır*'da Sarp, Göz Dede'yi yok ederken gümüş para kullanır. Sarp elini Göz Dede'nin eline değdirmek niyetinde değildir. ‘Buyrun’ der ve parayı ona doğru fırlatır. Göz Dede'nin sol eli harekete geçer ve parayı havada kapar. Sarımsı bir ışık parlar. Birden, çevredeki çam ağaçlarının dalları, iğne yaprakları belirginleşir. Sarp gözlerini kapatıp on saniye kadar sonra araladığında ortalıkta İkibuçuk Mustafa'dan başka kimse kalmamıştır ve Göz Dede'yi yenmiştir.

Yatır'da 21 yıllık kehanetin devir gününde bodrum katına inen Sarp ve diğer ekip üyeleri beyaz sakallı adamın içinde olduğu iki metre çaplı, elli santim genişliğinde siperliği olan bir şapka görürler. Şapka taşlardan fışkırmaktadır. Yüksekliği ise bir metre kadardır. Sakallarına ve taşlaşmış ifadeli çehresine rağmen Salah Bey'i tanırlar. Bütün cinayetlerin ardında onun olduğunu anlarlar. Sahte bir

kazayla öldü numarası yapmıştır. Şapkanın silindirik gövdesi gözle görünür bir hızla yükselmektedir.

Metros'ta boğaz sularının dibinde Rus ölçümlerine göre 1014, kendi ölçümlerine göre 1005 metre derinliğinde alışılmadık niteliklerde bir nesne gömülüdür. Isısı bulunduğu derinlik için otuz kırk derece fazla olduğundan yeri ve ebatları tespit edilmiştir. Sekiz metre boyunda en geniş yeri üç metre çapındadır. Bütün çabalarına rağmen cismin kütlesini ölçemezler ve yapıldığı malzemenin cinsini saptayacak en küçük bir ipucu bulamazlar.

Bu araç, Samanyolu Galaksisinin tam göbeğinden gelmiştir. Maddesel bir yapısı yoktur ve iğ şeklindeki görünümüyle bir enerji yumağıdır. Araç önce uzaydaki yaşamlardan örnek toplayan bir sonda sanılmıştır. Daha sonra öyle olmadığı anlaşılmıştır. Bütün insanları, gelmiş ve geçmiş herkesi, depolayıp götürmek üzere yollanmıştır. Yollayanlar teknolojik açıdan ileride olan kişiler olarak düşünülmektedir.

Ölümsüz'de Ayhan ve Kalbiye'nin bulundukları boyuttan çıkmasına yardımcı olan eşik, topacın dönmesiyle ortaya çıkar. Küçük bir kız çocuğu bir ucunu tuttuğu kaytan sarılı topacı hızla yere savurur. Dönerek kaytandan sıyrılan tahta gövde büyük bir hızla dönmeye başlar. Daha sonra siyah dairenin en dış kısmında yedi adet derviş belirir. İnanılmaz derecede kaliteli hologramdırlar. Semazenler beyaz etekli elbiseleri, yelekleri ve kırmızı fesleriyle gerçek gibidirler. Dervişlerin sema gösterisi topacın dönmesi kadar sürmektedir. Topaç yavaşlayınca yavaşlayıp, durunca silinip yok olurlar.

Zaman Tozları'nda olağanüstü eşyaya örnek olarak Metin'in 6 numaralı bilgisayar monitöründen aldığı, zamanı durduran topçuğu bulunmaktadır. Bu aparat etki ettiği insan sayısı oranında saniye bazında zamanı dondurur. Bu aparat eserin sonunda Metin ve arkadaşı Çiğdem'i yanına alarak zamanda geriye giderler. *Zaman Tozları 2*'de ise olağanüstü eşya olarak nitelendirilebilecek şey, Vakiteri'nin Metin'e 1988 yılında verdiği diğerine tıpatıp benzeyen başak bir topçuktur.

Ağrıyan'da esrarengiz nesnelerden biri siyah gölge tüpüdür. Ferruh Bin Ziya bunu kullanarak karşısındaki herkesi etkisiz hale getirmektedir. Ferruh Ziya tüpün kuvvetini şöyle açıklamaktadır:

“Ama Sarp Efendi, bir damla neredeyse on bin kişiye denktir. Yüzlerce yılın emeği. Takdir edersiniz ki...” (Yemni, 2012b: 75)

Sıvı görünümlü olan şey aslında Ferruh Bey'in binlerce yılda biriktirdiği gölgelerin toplamıdır. Tüpü kullanınca tıslama denebilecek bir ses duyulur. Yere değen bir damla öz yıldırım gibi işe koyulur. Sarp gözlerini açtığı anda onlar hariç meydanda kadın erkek herkesin kapkara kesildiğini görür.

Aynı eserin ilerleyen bölümlerinde grup üyeleri yolculuklarında havada uçan bir balık görürler. Eserde şöyle geçmektedir:

“Bu balık be!”

Arkon elini Rus sevgilisinin omzuna attı. “Lüfer değil kesin. Plastik olmalı. Bir an havayla şişirilmiş balon bile sandım, ama farklı. Balon olsaydı en hafif hava hareketinden etkilenirdi. Bu... Sanki suyun içindeymiş gibi deviniyor.” (Yemni, 2012b: 174)

Eserde geçen en önemli nesne ise Doktor Ferfuh Bin Ziya'nın Sarp'a verdiği bastondur. Baston yolculuğun sonuna kadar işlev görmektedir. Kütlesi çok fazladır ve olağanüstü özelliklerle donatılmıştır. Baston dokunduğu insanı ikiye ayırabilecek güçtedir. Yüzyıllarca beklemiş olan efsanevi masayı ikiye ayırır ve son olarak ölmüş olan Sophie ve Andre için kullanılır.

Bir diğer nesne ise Sarp'ın gördüğü kara külahtır. Sarp, eserin sonunda tünelin yanı sıra aynı anda iki ayrı mekânı daha görür. Bakış yerine göre solunda Aşkın Varoluş katedralinin toplantı salonu belirir. Diğer tarafta ise ıssız bir tepede, insan başına benzer dev bir kayadan temelin üzerine oturmuş kapkara bir konimsi

nesneyi, külahı görmektedir. Vakit gecedir. Külah simli gibi yanar s ner noktacıklarla bezelidir. Tepeyle orantıladığında k lahın tabanının en az altmış-yetmiş metre, boyunun da yarım kilometreden az olmaması gerektiğini düşünür Sarp. Yıldızlı gökyüzünün ışıl ışıllığını karartan bir yapısı vardır.

İfrit 18.19 ‘da Merve’nin anneannesinden hediye olan yüzük olağanüstü özellikler göstermektedir. Kurumuş kan rengine taşı olan yüzük onun bela, hayırsız işler dedektörüdür. Merve bu yüzüğü dokuz yaşından beri taşımaktadır.

Aynı eserde Tamer fotoğrafı mesajla arkadaşlarına yollamaya çalışır ancak başaramaz. Fotoğrafı ekran üzerinden arkadaşlarına gösterir yine de başarılı olamaz. Daha sonra fotoğrafı telefon üzerinden gönderince sorun çıkmadığını görür.

Nazarzede Kliniği’nde Kadir’in aldığı kestanelerin sayısı yedidir. Sadece bir tanesi iyidir. Diğer altısı   r kt r. Kadir, adamı kestaneleri kese k ğına koyarken görmüştür. Kabukları yarık olduğu için i lerine de bakmıştır. Hepsisi de sağlıklı ve lezzetli görünümlüdür. Kadir tekrardan kestane alır ve kestanelerin hiçbiri çürük değildir.

Araforian 101 adlı hikâyede Araforian 101 internet devrimi yaratan 22 milyar dolar yatırımlık, yedi yıl uğraşarak geliştirilmiş olan bir aparatın ismidir. Ölüm sonrası bedenden çözülen zihin enerjisinin, ruhun geçirdiği değişimi saptamaktadır.

Siftah adlı hikâyede sekiz santim boyunda boynuzlu,  atal tırnaklı, şalvarını delip çıkmış uzun kuyruklu, koca kafalı ve geniş sırtmalı bir şeytan biblosu olan Lucifer bulunmaktadır. Biblo tamamen beyazdır. Hiçbir yerinde boya olmamasına rağmen en ufak ayrıntısı bile kolaylıkla görülebilmektedir. Biblonun satıcısı da yine esrarengiz bir adamdır.

Öte Yer Fotoğrafçısı hikâyesinde hiç çekilmemiş bir fotoğraf vardır. Kahraman ölmüş olan halasını profilden görmektedir. Sol yanında ayakta

durmaktadır. Yüzünün çevrilmiş olduğu yerde kendi boyunda iki şeffaf yaratık durmaktadır. Kaşları, gözleri, yüz hatları mevcut değildir.

Zihin işgalcileri romanında görülen olağanüstü nesne ise ahir@ oyunuyla geçilen diğer boyutta bulunan ağaçtır. Ağaç çok korkunç bir görünümde kapkaradır ve hiçbir şekilde yok olmamakta, yaprakları dahi kopmamaktadır. Ağaç, gizemcilikte apor denilen ve başka boyutlardan gelen nesnelerdendir.

Aynı romanında ahir@ oyununa girmek için eşikten geçmek gerekmektedir. Eşik ise birkaç megabaytlık bir fotoğraftan ibarettir.

1.7. İzlekler

Todorov (2004) eserinde “ Fantastik, tuhaf olayların özel bir biçimde algılanması olarak tanımlanır.” (s. 93) demektedir. Buradan da anlaşılacağı gibi üzerinde durulması gereken bir diğer önemli unsur da izleklerdir. “Fantastik izleklerin dökümü en kesin şekilde modern yapıtlarda, Freud’un, Pendzold’un ve Todorov’un yapıtlarında bulunur.” (Steinmetz, 1990: 31)

Biz de eserdeki izlekleri daha çok Todorov’un eserine bağlı kalarak oluşturduk. Todorov izlekleri kabataslak ikiye ayırır. “Todorov algıya bağlı ben izleğini, başkasıyla ilişkileri içeren sen izleğinden ayırt eder. Madde ile ruh arasındaki sınırları araştıran birinciler, pandeterminizme, karakterlerin çoğalmasına, özne ile nesne arasındaki sınırın bozulmasına, uzam zaman dönüşümüne ilişkin konularla ilgilenir. İkinciler temel olarak cinsellik etrafında geçer, arzunun “üstünlük durumlarını” aydınlığa kavuştururlar.” (Steinmetz, 1990: 31)

1.7.1. Ben İzlekleri

Ben izlekleri başkalaşma, pandeterminizm, ruh ve madde, çift kişilik, algılama vb. konuları kapsamaktadır.

1.7.1.1. Ruh ve Madde

Ruhsal olan şeyler eserlerde sıkça geçmekte, ruhun maddeyle olan konumu genellikle paralel evrenler arası geçişlerde yoğunlukla işlenmektedir.

Muska'da Ayzıt Tahir'in babası ve kendi oğlu Doğan'ın ruhuyla konuşmaktadır. Oğlundan geri dönmesini ister. Doğan'ın ruhu ise oğlu Tahir'in piposuyla oynadığını ve ona gününü göstereceğini söylemektedir:

“Doğan beni dinle. Sana ait olduğun yere dön dedim.”

“Ama anneciğim, bak gene benim pipomla oynamış.”

“Oğlum iyi dinle. Siz artık aynı âlemde değilsiniz. Çok kötü bir yaratık seni getirdi buraya. O yüzden senden yerine dönmeni istiyorum.” (Yemni, 1995: 220)

Yemni'nin neredeyse bütün eserlerinde metafizik konulardan bahsedilir, olaylar genellikle bu noktada düğümlenir ve kahramanlar tarafından olağanüstü bir müdahale ile çözülür. Polisiye ağırlıklı romanlarda dahi ruh ve metafizikle ilgili durumlar eserde yerini almıştır. *Kuş Adasından Sevgilerle* romanı da bunlardan biridir. Detektif Mete, işlenen cinayeti araştırırken Yasemin adlı bir kızın cinayetiyle de bağlantı noktaları araştırır. Bu araştırmada şehirde spiritüalizmle uğraşanlara da denk gelir. Ayben'le yaptıkları konuşmada da ruh ve maddeyede değinilir. Eserde şöyle geçmektedir:

Empati gücünüz kuvvetli Mete Bey. Öyle olan kimseler başka âlemlere de açık olurlar. Bize gelince... belki Hüseyin bahsini etmiştir. Eskiden ruh çağırırdık. Hüseyin bu alanda çok yetenekli olmasına rağmen katılmazdı bize. Yaman bir medyum ablamız vardı. Bu yılın başında rahmetli oldu. Onunla her hafta bir iki seans yapardık. Sonra biraz ara verdik. Çeşitli nedenlerden. Gruptan ayrılanlar olmuştu. Bir de spiritüalizmde mertebeler vardır. Bazen daha öteye izin çıkmaz. O zaman aynı yerde döner durursunuz. (Yemni, 2012a: 130).

Yazarın genellikle polisiye romanlarında ortaya koyduğu bu esrarengiz durumlar eseri bir anda fantastik türün kapsamına alır. Kahramanlar cinayetleri makul sebeplerle ararken işin içerisine gizem de girmiştir.

1.7.1.2. Başkalaşım (Metamorfoz)

Anlam olarak “Yun. Meta: sonra; morphe biçim, şekil.” (TDK, 1998: 78) kelimelerinden oluşmaktadır. Bazı canlılar yaşamlarının farklı dönemlerinde, bulundukları ortamın şartlarına uyum göstermelerini sağlayacak fiziksel değişimler geçirirler. Bu farklılaşma sürecine biyolojide metamorfoz (Başkalaşım) adı verilir. Fantastik yazında ele alınan başkalaşım durumu belirtilen uzun süreç isteyen biyolojik gelişimden farklı olarak kişilerin veya yaratıkların olağanüstü nedenlere bağlı olarak değişmesiyle oluşur. Kişiler veya diğer varlıklar karşılaştıkları durumlarda fiziksel olarak değişmekte ve genellikle yanlarında bulunan kişilere zarar vermeye çalışmaktadırlar. Bu durumlarda korku ögesi de eserde yerini almaktadır.

Muska’da başkalaşıma örnek yaban arılarının soktuğu Korhan’ın kaldığı hastanede görülmektedir. Korhan’la aynı odada kalan adam değişir ve sarı dişlerinin arasından yaban arılarını çıkıp Korhan’ı kovalar. Korhan’ın kendisini balkondan aşağıya atmasına çalışmaktadırlar.

Muska’nın sonunda karga kılığındaki Kara Nesne bahçenin ortasına konunca şekil değiştirmeye başlar. Üç metre çapında cinsi belirsiz kapkara bir yaratığa dönüşür.

Başkalaşımın görüldüğü bir diğer eser de *Yatır*’dır. Hızır Arif’in değişimi şu şekilde geçmektedir:

İki yaratık taşı kaptıkları an donmuşlardı. Renkleri hızla değişmekteydi. Hızır Arif’in kirli süt rengi kızıla dönüşmekteydi. Aynı renk siyah kütleyi de kaplamaktaydı. Isıyı hissediyordu. Soğukluğun yerini ergitilmiş demir, kükürt, fosfor kokuları almıştı. Magma. Magmaydı valla. Taş da kızla dönüşmüştü. Şekli de bozulmuştu. Ergimekteydi. Göremiyordu ama. (Yemni, 2005: 568)

Metros’ta Anneke Bitterbot hedefine aldığı kişilerin düşünceleri ve geçmişini okuyabilmekte aynı zamanda onlarla temasa geçerek onların fiziksel yapısına bürünebilmektedir. Ab adlı gençle ilişkisinden sonra onun fiziki halini almıştır.

Eserde parmaklarıyla saçlarını yoklayan Anneke bir ayna bulur. Banyodaki küçük aynada yüzünü görünce eski Anneke tarafı hayret çılgılığı basıverir. Saçları sapsarıdır. Gözleri yeşil, çenesi de değişmiştir biraz. Bacakları, kalçaları, karnı ve memeleri de değişmemiştir. Ab'tan ödünç aldığı şeyler sadece yüzünü etkilemiştir.

Anneke'nin değişimi karşısındakinin cinsinden etkilenmemekte ve istediği kişinin vücuduna bürünmektedir:

Adam uzaklaşınca ayaklarının dibinde duran hakiki timsah derisinden el çantasını aldı. İçinden makyaj aynasını çıkartarak yüzüne baktı. Bayan Alvester gitmiş, yerine Ellen Doorsehe gelmişti. Saçları saman renginden kadının koyu tonlu sarışın rengine dönmüştü. Dudakları daha incelmış ve ufalmıştı. Alnı daha genişti. (Yemni, 2002: 368)

Nazarzede Kliniği'nde Hızır ile Kadir arasında şu konuşma geçmektedir:

“Hızır, “Şu anda sadece kimliklerimiz değil, suretlerimiz de tebdil durumda.” dedi.” (Yemni, 2015b: 31)

Ruh Vestiyercisi hikâyesinde camın önünde duran kız kadın formundan sıyrılmıştır. Üzerinde sayısız siyah benekleri olan dev bir plastik çamur gibidir.

Sınav Hortlağı kitabının *Aç Grip* hikâyesinde kahramanların yüzde altılık oksijenle yaşayabilmek için ciğerleri büyür; solunum yapabilen ekstra hassas deriler edinirler. Gama ışınlarına dayanabilmek için derileri iki santim kalınlığında rengârenk kristal hücreler türetmektedir.

1.7.1.3. Pandeterminizm (Nedensellik)

Nedensellik daha çok olağanüstü olay ve durumlarda sonucun bir nedene bağlanmasıyla ortaya çıkar. Bu durum fantastik eserlerde geniş yer tutmaktadır. Nedensellik her şeyin bir sebebi olması ve aynı şartlar altında aynı nedenler, aynı etkileri doğurur biçiminde tanımlanabilir (TDK, 2005: 1464). Todorov (2004) olağanüstü nedenselliği yani pandeterminizmi şöyle tanımlamaktadır:

“Her şeyin tam anlamıyla bir nedeni olmalıdır, doğaüstü olsa bile.” (s. 111)

Muska’da Halit Duman, kendisine uğursuzluk getiren karısının ölümüne neden olan aynayı almaya gidince satıcı çok şanslı olduklarını söylemektedir. O gelmeden on dakika önce yaşlı bir kadının aynayı getirdiğini söyler.

Muska’da bir başka nedensellik durumu Birinci Ayna bölümünde Kara Nesne’nin çocukluk ve gençlik yıllarında yaşadıkları anlatılır ve kendisiyle alay edenlerden intikam aldığı bildirilir.

Kara Nesne bir yaz gecesi bahçede yalnızken sezgilerinde haklı olduğunu anlar. Birdenbire beyni ışımtır. Aklı görünmez bir eşikten geçer ve başka dünyanın kapısını açar. Yine bir akşam gün batımına yakın evin şımarık kızı kendisiyle alaylı alaylı konuşurken kendini engelleyemez ve ona esas suretini gösterir. Kız deli gibi bir çılgılık atar ve panikle koşmaya başlar. Bu kıza ve diğerlerine yaptıklarının nedeni dışlanma ve ölümsüzlüğü istemesidir. Bunu şu şekilde açıklamaktadır:

“Bütün yaptıklarını bir kerede ödetmişti ona. Muma çevirmişti yani. O ve şimdiye kadar karşısına dikilmeye cüret eden herkesi olduğu gibi.” (Yemni, 1995: 51)

Pandeterminzmin *Muska* isimli eserde bir örneği ise Korhan ile Sarp’ın Kara Nesne tarafından akıllarına girilerek arıların kapladığı çeşmeden su içmek için gitmeleridir. Koşu esnasında garip bir şekilde Sarp’ın sevdiği kız olan Esma karşısına çıkar ve Sarp yavaşlar. Normalde tuzak Sarp içindir ama Korhan onu geçer ve arı dolu suyu içer. Hastaneye kaldırılır. Sarp Kara, Nesne’nin kurmuş olduğu bir tuzaktan daha kurtulur.

Yine Sarp ve arkadaşları top oynarken Sarp şut attığı sırada olağandışı bir şekilde o sırada oradan geçmekte olan Kara Nesne’ye çarpar. Ve bu durum birkaç kez Sarp’ın istemi dışında tekrarlanır.

Mecnun'un gördüğü ayna paraçası da pandeterminist ögeler arasında gösterilebilir:

“Görölüp yok olan ayna parçası ona bir uyardı. Bundan emindi. Evet, hemen eve gidip aynanın kalıntılarından bir parça bulup bakmalıydı.” (Yemni, 1995: 224)

Nedenselliği eserde şu örnekte de görmek mümkün: Mecnun harabe evi ateşe verir ve son olarak da dolaptan ağır bir çekiç alıp aynayı parçalamak ister ancak tam o esnada deprem meydana gelir öne doğru hamle yaparak kurtulur.

Çözücü romanında her şey duruduktan sonra 26 kişiden biri olan kadın karakter, sabahın ilk ışıklarıyla kendine gelmektedir:

“Aynanın önünde ne kadar durduğunu bilmiyordu. Onu kendine getiren şey vampirlerin sonunu getiren güneş ışıklarıydı. Çevresindeki eşyanın renkleri geri geldiklerinde saçlarının sunduğu renk cümbüşünü söndürmüşlerdi.” (Yemni, 2003: 20)

Sokalar Benim Yeniden adlı romanda yaşlı adam, olayların nedenini açıklamakta ve güneşte arka arkaya meydana gelen şiddetli fişkırmaların dünya atmosferini elektro manyetik dalgalarla bombardıman ettiğini söylemektedir. Bunun beklenen bir şey olduğunu ve herkesin de haberinin olduğunu belirtir. Ama tek sorun bu değildir. Çünkü daha büyük sorunlar ortaya çıkmış ve insanlar yön duygularını kaybetmiştir.

Aslında yaşananların nedeni dünyada boyut yırtıkları denen şeylerin yükünün ileri düzeye çıkmasıdır. Bu çok nadiren olan bir olaydır. Bu iki etki birleşince elektron zafiyeti yaşanır. Bütün motorlu araçlar durur, piller ve aküler çalışmadığı halde boşalır. Bunun üzerine Ergin “Üst katta meydana gelen olay mı boyut yırtıklarını yarattı?” (Yemni, 2011b: 126) diye sormuştur. Ardından yaşlı adamdan şu cevabı alır:

Hayır. Boyut yırtıkları başka tür oluşumlardır. Yan yana duran evrenler, âlemler bazen birbirine sürterler. Bunlar her saniye olur. Sonuçları günlük hayatta hissedilmez. Bazen bu sürtünmeler çok şiddetli olur. O zaman bir hücre zarı gibi düşünün, zarlarda kendini onarması uzun süren hasarlar meydana gelir. Şu anda yaşanan bu. Eğer güneşteki patlama olmasaydı üç beş gün içinde kendini yenileyip normale dönecekti. Yine öyle olacak, ama eğer teknik bir müdahale yapılmazsa elektron kaçıışı devam edecek. (Yemni, 2011b: 126-127)

Nazarzede Kliniği'nde Kadir'e Hızır Aleyhisselam tünelde seslenmektedir. Tünel Kadir'de gizli tuttuğu şeyleri açmak için en uygun ortamı oluşturmaktadır:

“Bu tek seferlik istisna ile kulağından çıkmayan ses arasında bir ilişki kurmaması imkânsızdı. Tünel, içinde saklı ya da kapalı duran bir şeyi açmış gibiydi.” (Yemni, 2015b: 9)

Kadir camideyken kapıda bir nur görür. Onun Hızır Aleyhisselam olduğunu sanır ve peşinden koşar ancak yetişemez. Bu arada İbrikçi Dede'yle karşılaşır. İbrikçi Dede'nin tebdili kıyafet giymiş Hızır Aleyhisselam olduğunu düşünür. Ancak İbrikçi Dede ona kendisinin o olmadığı, camideyken Kadir'in nurun arkasından koştuğunu ama yanlış yöne giderek kaybettiğini söyler. Sebebini ise şöyle açıklar:

Askıdan alırken anorağına ödediğin yüklü parayı düşünerek gururlandın, giyerken ayakkabının pahalı marka etiketini keyifle okudun ve basit bir tabela ayna kesildi yüzünü gördün. Saçların taralı, çehren genç ve diriye. Nefsinin ve zahirin yönüne gittin yani. O yön nar kaynatır ama nur tutmaz. (Yemni, 2015b: 134)

Aslında Kadir'in peşinden gitmeye çalıştığı o nur, babasıdır. Ve Kadir'in peşinden gelmesini işaret eder.

Araf kitabının *Araforian 101* adlı hikâyesinde diğer boyuttaki Neriman küçük kızın “Anneye dokunma! Olmaz!” (Yemni, 2012e: 27) komutu üzerine vücut parçaları kopup yok olmaktadır.

Aynı kitabın *İkinci Aşkbaz Yokuşu* hikâyesinde kadının kocasının ölümü nedeniyle hassaslaşan zihninden satanistlerin şeyhine bir kapı aralanır. Kadının ölmüş olan satanist gence zihninin aralamasının sebebi kocasının ölümüyle geçirdiği travmadır.

Yine aynı kitabın *Tozluta* hikâyesinde İsmet Bey'in öldüğü gece kadının yaptığı işlemler arasında olağanüstü nedensellik vardır. O gün kadın ödünç aldığı bir hamlaçla kesik parmağını yakarak küle çevirir. Ayak parmağının külüyle Takolan kutusundaki tozları karıştırıp kutuyu kiraladığı banka kasasına koyar.

Ela romanında IS'in neden imanlı kimselerden nefret ettiği açıklanmıştır. İmanın muhtevasında ceberrutun mutlak hâkimiyetini tehdit edici, yapı bozumuna uğratici, çürütücü bir hassa olduğu belirtilmiştir.

Eserin son kısmında Efe ile Ela'nın konuşmalarında yapay zekâ IS'nin neden başarısız olduğu açıklanmıştır:

“İnsanlarda mevcut olup da IS'te olmayan şey neydi?”

“Yüce yaratıcının nefesi.” (Yemni, 2016: 290)

1.7.1.4. Çift Kişi- Çift Kişilik

Çift kişilik kavramı genellikle psikolojik bir rahatsızlığı dile getirirse de burada ele alacağımız anlamı aynı kişinin birden fazla yerde aynı anda yer alması hem de psikolojik olarak ikiye bölünmüş karakterleridir. Yazarın eserlerinde bu konu bolca görülmekte özellikle paralel evren temelli eserlerinde çift kişiler kendini bolca göstermektedir. *Muska* romanında Halit Duman'ın Mecnun'a dönüşüm aşamaları şöyle geçmektedir:

“Saygın Halit Duman'dan Sokak serserisi Mecnun'a geçerken çeşitli duygu değişimleri yaşamıştı. Önceleri sokakta elinde çuvala gezerken görünmekten

utanmıştı. Sonra sadece bazı kişilerden utanma, daha sonra da “Sat anasını hepsinin,” aşamasına ulaşmıştı.” (Yemni, 1995: 127)

Zaman Tozları romanında çift kişilik veya iki farklı evrende aynı kişiye çok fazla rastlanır. Metin, Çiğdem ve Belga zamanda yolculuk yapmaktadırlar. Ancak bu yolculuk başka bir paralel evrendeki zamana yapılan yolculuktur. Dolayısıyla her birinin bir eşi de gittikleri evrendedir. Metin, Çiğdem ve Belga bulundukları paralel evrenlerinde kendileriyle karşılaştıklarında tek vücut olurlar. Ancak iki farklı zihni ve iki farklı kişiliği bir vücutta taşıdıklarının bilincindedirler. Eserde Belga’nın kendisiyle karşılaştığı anı örnek verecek olursak:

“Kız gerizekalı, ben senim dedim. Bugünlerde aybaşı olacaksın. İlk sevgilin Kartçı Mahmut. Moda’da Selma’nın yanında kalıyorsun. Acayip züğürtün. Yeni yıla girerken içkiden hastalandın. En sevdiğin yemek Alınazik. Bunları bir arada kim bilebilir ulan?” (Yemni, 2012c: 121)

Ağrıyan romanında Pierre’nin bir benzeri çıkmakta ve tabancayı çekmesini istemektedir:

“Kimsin sen be?”

“Ben diğer Pierre’im. 1001’i asal sayı sanan tarafın aksiyim.”

“Ne istiyorsun benden?”

“Tabancanı çek, beynini dağıt ve yiğit gibi bitir bu işi. Yoksa...” (Yemni, 2012b: 161)

Ayrıca *Ağrıyan*’da çift kişilik oluşumu şu şekilde görünmektedir: Ela ve Nesrin; Helga ile Vanecca ve Arkon ile David; Pierre ile Andre ve Sophie ile Aylica kahramanları çift kişilik oluşturmaktadır. Başlangıçta kendi kimliklerinden haberleri olmayan kahramanlar eserin Gerçek Dünya adlı bölümünden itibaren gerçek kimlikleriyle de verilmeye başlar.

Değişim başladıktan sonra İstanbul’da yaşayan Nesrin de birden fazla olmuştur:

“Annesi çay tepsiyle içeri girdiğinde kapının zili çaldı. Hiç kimsede bir kapırdama belirlememişti. Zil bir kez daha çaldığında Nesrin iki şeyin birden farkına vardı. Nesrinler iki taneydi.” (Yemni, 2012b: 461)

İfrit 18.19’da Tamer’in arkadaşı Merve, okuldaki oyun provasını izlerken dikkatini bir şey çeker. Filmde birden fazla Tamer vardır. Birincisi bağımlı rolü yapan Tamer’dir. Diğeri ise ona çok benzeyen ve çok tuhaf yerlerde durduğu için dikkatini çeken ikinci Tamer.

Hayal Tozu Gölgecisi kitabının *Bekleme Odası* hikâyesinde Meral Arıburun şizofren olup birden fazla şahsiyete sahip olduğunu kabullenemez:

“Meral devam edemedi. Nefesi sıkışmıştı. Ben şizofrenim, birçok şahsiyetim var demeye dili varmıyordu.” (Yemni, 2009: 29)

Zihin İşgalcileri romanında Osman Demir’in tıpatıp aynısı görünmektedir:

“Kendisinin tıpatıp aynısı izlere basarak yürümekteydi. Osman’ın kalbi huşuyla genişlemişti.” (Yemni, 2012ç: 174)

1.7.1.5. Ruh Hastalığı

Ruh hastalığı bireylerin zihinsel olarak yaşadıkları bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Halk arasında ‘deli’ olarak adlandırılan bu hastalık tıp dilinde şizofreni olarak bilinmektedir. Şizofreni “Gerçeklerle olan ilişkilerin büyük ölçüde azalması, düşünce, duygu ve davranış alanlarında önemli bozulmaların ortaya çıkması vb. belirtiler gösteren bir ruh hastalığı.” (TDK, 2005: 1871) olarak tanımlanmıştır.

Genellikle fantastik yazında çok sık rastlanan bir durum olan ruh sağlığı bozukluğu Yemni’nin de eserlerine yansımıştır. Birçok yazarda farklı sirayet eden bu durum özellikle Gerard De Nerval’de kendini göstermiştir. Nerval, *Aurelia*’sında ruh

hastası bozuk birini anlatmıştır. Aslında Nerval'in kendisi de şizofrendir ve intihar ederek yaşamına son vermiştir.

Ruhsal bozukluğu bulunan kişiler yazarın eserlerinin birçoğunda bulunmasına rağmen en çok *Yatır* adlı eserinde görülmektedir. Dikkat çeken karakterse Deli Samet'tir. Deli Samet her gelip geçenden saatin kaç olduğunu sormakta ve zamanın ne kadar değerli olduğunu hatırlatmaktadır. Çevredekiler onun bu özelliğini bildikleri için yadırgamamakta ve gülerek karşılamaktadır. Samet'in bu özelliği eserin ilerleyen bölümlerinde işe yaramakta ve bir cinayeti engellemektedir.

1.7.2. Sen İzlekleri

Sen izlekleri başlığı altında Todorov'un belirlemiş olduğu başlıkları uygun bir sıralamayla vermeye çalıştık. Cinsel istek ve cinselliğin çeşitli boyutları, çoklu aşk, zalimlik, ölüm ve ölüseverlik vb. konular izlekleri oluşturmaktadır.

1.7.2.1.Haz-Eğlence Düşkünlüğü

Haz eserlerde genellikle kişilerin hoşla giden nesnelerden duydukları mutluluğu ve doyumunu kapsamaktadır. Romanlardaki kişiler bazen egolarını tatmin etmek için bazen de olağandışı bir duruma maruz kaldıklarından dolayı haza gereksinim duyarlar. İncelememizde sıradan haz durumlarından ziyade olağanın dışındaki durumları almayı uygun gördük.

Metros romanında Filiz Kara isimli kadın ışımaya maruz kalmış ve seçilmişlerden olmuştur. Boş bulduğu vakitlerde sürekli bal ve başka tatlı ürünler tüketmektedir. İnsan vücudunun kaldıramayacağı dozda bal tüketen Filiz ve diğerleri için bu durum hayati önem taşımaktadır. Eserin bir kısmında Filiz Kara'nın bal tüketmesi şu şekilde aktarılmıştır:

Kapıyı açıp içeri girdi ev anahtarı kilidin üzerinde bırakarak deli gibi mutfığa koştu. Titreyen parmaklarla dolaplardan birinden hiç açılmamış bir petekli bal kavanozu çıkardı. Bir çorba kaşığını amber renkli kıvamlı

sıvıya daldırdı ev ağzına attı. Tadı nefisti. Balmumunu keyifle çiğnedi ve yuttu. İkinci kaşık, üçüncü kaşık derken 450 gramlık balı bitirdi. (Yemni, 2002: 204)

Aynı şekilde Anneke Bitterbot da ihtiyacını gidermek için bol miktarda tatlı tüketmekte ve bundan büyük bir haz duymaktadır:

“Planın birinci kısmı hazırды. Yolunun üzerindeki bir dükkândan normalin iki misli ücret ödeyerek orta halli bir deri çanta satın aldı. Bir başka dükkândan da bol bol çikolata. Tatlı ihtiyacı dayanılmaz hadde varmıştı. Derhal bu küçük sorunu çözmesi gerekiyordu.” (Yemni, 2002: 364)

Çözücü romanında da benzer bir durum görülmekte ve kahramanın canı aşırı şekilde uyuşturucu çekmektedir:

“Üzerinde şiddetli bir basınç vardı. Canı tehlikeli bir biçimde içki, LSD, kötücül speed, heyecanlı extacy, cehennemi melek tozu, aşırı sihirli mantar falan kullanmak istiyordu.” (Yemni, 2003: 31)

Nazarzede Kliniği’nde Ahmet Kadir isimli gencin haz duygusu Hızır’a haz veren şeylere karşı kayıtsız kalmasından dolayı bastırılmıştır. Kadir çok istediği halde önüne ikram edilen hiçbir şeye el sürmez:

“Kadir canı çektiği halde ne kanepelere, ne de envaiçeşit içkiye el sürdü. Çünkü velinimetini bütün ikramlara karşı kayıtsız davranıyordu.” (Yemni, 2015b: 31)

1.7.2.2. Cinsellik

Düşler, cinsellik, erotizm ve bilinçaltı gibi kavramlar fantastik eserlerde sıkça kullanılmaktadır. Yemni’nin de roman ve hikâyelerinde cinsellik görülmektedir. Ancak cinsellik aşırı baskın olan unsurlardan değildir. Çoğu eserin bazı bölümlerinde bulunan cinsellik cismani bir çekim gücüne de sahiptir. Birçok fantastik eserde cinsellik ve ölüseverlik yan yana verilmektedir. Genellikle sapık ruhlu kişilerin

egolarını tatmin etmek için bir araya geldikleri kişileri ilişki esnasında öldürdükleri görülmektedir. Aynı durum Yemni'nin de bazı romanlarında mevcuttur. Aşağıda verdiğimiz bazı örnekler bu durumu daha iyi açıklamaktadır.

Muska romanının İkinci Ayna bölümünde İzmir'in işgali sırasında Yunan askerlerinin ev bastığı ve bir kız çocuğunun ırzına geçtikleri görülmektedir. Yunan askerleri kızın karşı koymasından zevk almakta ve zulümlerine devam etmektedirler:

Kızın çılgınlıkları iyice yükselince çavuş bir tokatta kızı yere serdi. Kız düşerken etekleri açılmış ve beyaz külotu görünmüştü. Yarı baygın haline karşın eteklerini örtmeye çalışması çavuşa çıplak halinden daha tahrik edici gelmişti. Başıyla iki askere evi aramalarını işaret etti. Sonra kızın üzerine eğildi. Kız tekrar direnmeye kalkınca yüzüne sert bir yumruk indirdi. Kız bayılmıştı. Ağzı burnu kan içindeydi. Çavuş bir hamlede onun ince yazlık elbisesini üzerinden sıyırdı. Tamamen çıplak kalınca kızın hareketsiz vücudunu öpmeye ve okşamaya başladı. (Yemni, 1995: 91)

Aynı eserin Üçüncü Ayna Bölümünde gençliğe yeni giren Esmâ, Sarp'a cinsel organını göstermektedir:

“Esmâ, ‘Önce bir şey görmeni istiyorum,’ dedi ve Sarp’ın elini bırakarak eteğinin altından külotunu indirerek ayak bileklerine düşürdü. Sonra etiğini yukarı karın hizasına doğru kaldırdı. Bu sahne otuz saniye kadar sürdü.” (Yemni, 1995: 164)

Cinsel ilişkiler sadece kadın ve erkek arasında geçmemekte bazen eşcinsel ilişkiler de görülmektedir. *Çözücü*'de Sam isimli adam başka bir erkeğe âşık olmuş ve romanın sonunda onula eşcinsel evlilik yapmıştır:

Sam hayran hayran erkeğin atik ve güçlü devinimlerini izlemekteydi. Heyecandan kalbi deli gibi atmaktaydı.

Kapının önünde deli gibi öpüştüler. Sonra orada ayakta soyunup devam ettiler. Sam iki ameliyat ve yan etkileri çok berbat olan hormon tedavileriyle erkeklikten kadınlığa intikal etmişti, ama üç hayati erozone'dan mahrumdu. Sevişirken partnerinin keyfini pekiştirmek için

onun gelmesine paralel akışlı bir rol kesmesi gerekiyordu. (Yemni, 2003: 212)

Ölümsüz romanında da Ayhan ve Kalbiye Telvekeş isimli kadın cinsel ilişkiye girmektedir. İki Seçilmiş olan Ayhan ve Kalbiye bu sevişmenin ardından beraber hareket etmekte kendilerini seçen Teupi şirketinin kim olduğunu araştırmaktadır:

Ayhan aylardır bir kadınla beraber olmamıştı ama kalçalarında patlayan acillik bombasının tek izahı bu olamazdı. Nerdeyse bağırarak evet diyecekti. İstiyordu. Hem de geberircesine. Kanında ani bir testosteron artışı olmuştu. Yerleri eşeleyen bir boğa gibiydi. Teninin yüzülmüş tavuk derisi gibi noktacıklarla kaplandığını hissediyordu. Dahası bu bedensel uyanmanın tinsel karşılığı da mevcuttu. Dünya ahiret kadını bulmuştu. Birdenbire. Nasıl iz sürdüğünün falan farkında olmadan. Ve kadın azıcık orospuydu. O kadar kusur kadı kızında da olurdu tabii. Bu saatten sonra yani. (Yemni, 2004: 121)

Araför kitabının *Tebdilcinler* hikayesinde iki kadının aslında cin olduğu ve erkeklerle cinsel ilişkiye girdikleri anlatılmaktadır. Kadın cinler erkeklerin cinsel fantezilerini altı şeritli bir otobanda araba sürmeye benzetmektedir. Onlara göre erkeklerin şerit değiştirip ve gaz pedalındaki ayakların baskısı azalır ya da çoğalırdı. Kadınların da cinsel durumları üzerine de çıkarımlar yapmaktadırlar. Onları sarp arazide yapılan geziye benzetmektedirler. Ne çıkacağı belli olamamaktadır. “Beklenmedik çukurlar, derin yarlar, mağaralar, renk renk çiçekler, otlar ve ten ürperten serin rüzgârlar bulunur kadınlarda.” (Yemni, 2012e: 132)

1.7.2.3. Ölüm- Ölüseverlik

Ölüm en genel anlamıyla canlıların yaşamsal fonksiyonlarının tükenmesidir. Başka bir tanımı” canlılarda bütün yaşam süreçlerinin geriye dönüşü olmayacak biçimde durması” (Goetz, 1994: 395) şeklindedir. Çağlar boyunca devam eden ölümün gizemi kendisini hala korumakla beraber farklı inanışlarda ve kültürlerde değişik şekillerde tasavvur edilmektedir. “Üstün yapılı hayvanlarla birlikte insanda da ölüm tanısı eski çağlardan bu yana ölümden sonra ilk dakikalarda ortaya çıkan değişikliklerle konmuştur. Bunlardan başlıcaları çevresel damarlarda nabzın durması,

kornea refleksinin kaybolması derinin solması ve kasların gevşemesidir.” (Goetz, 1994: 395)

Ölüseverlik ise cansız bedenlerden duyulan hazdır. Bu durum akla yamyamlık kavramını da çağrıştırmaktadır. “Yamyamlık, insanın insan et yemesidir. İnsanlık tarihi adar eski olan yamyamlığa hemen bütün kıtalarda rastlanmıştır. Bazı kültürlerde insan eti yiyecek olarak görülür, bazen hayvan etiyle bir tutulurdu.” (Goetz, 1994: 86)

Ölüm ve ölü severlik birbirlerinden farklı kavramları ifade etseler de çeşitli açılardan iç içe geçmiştir. Yemni’nin eserlerinde fantastiğin yanında polisiyenin de olması bunu daha da arttırmıştır. Neredeyse her romanda ve birçok öyküde ölüm kendini göstermiştir. Kaos’un hâkim olduğu romanlarda ise ölü severlik baş göstermektedir.

Muska romanının İkinci Ayna bölümünde Sarp mezarlıkları gezmektedir. Bu sırada şalvar ve cübbe giymiş iki kişiyi görmüş ve saklanmıştır. Adamlar birbirlerine sürekli “Sen de gördün mü onu?” (Yemni, 1995: 77) diye söylemektedir. Adamlar gittikten sonra Sarp çevresine bakınıyor ve mezar taşlarının üzerindeki isimleri okumaya çalışıyordur.

Yine aynı romanında zamanda yolculuk yapan Cemile geçmiş yıllara dönmekte ve bu sırada kalp krizinden ölmüş olan Sarı Cemal Bey’i de görmektedir. Altı yıl geri geldiği için adam hala sağdır. Bir ölüyle konuşmuş olmak Cemile’de farklı duygular uyandırmıştır.

Öte Yer romanında da Ayı Sermet çalışanı Ahmet’i öldürmektedir. Psikolojik sorunları olan Sermet bir bıçak kullanarak bu işlemi gerçekleştirir. Ölüm anı şu şekilde aktarılır:

Ayı Sermet elinden bıçağı atarak olanca ağırlığıyla zayıf bedenine üzerine abandı ve titremelerin bitmesini bekledi. Ana damardan fışkıran kanın midesini ağrıtan sesi çok kısa sürmüştü neyseki. Kurbanı hem boğazı kesildiği için hem de ağzına top yapılmış bir çorap tıklandığı için gıkını bile çıkarmadan hareketsizleşince rahat bir nefes aldı. (Yemni, 1997: 226)

Bir seri katilin cinayetlerini anlatan *Muhabbet Evi* romanında ölü severlik görülmektedir. Katil'in öldürdüğü bir adam evinde çıplak bir vaziyette bulunur. Yüzü kezzapla yakılmış ve arkasına kocaman bir kazık çakılmıştır. Otopside ölüm nedeninin plastik bir torbayla boğulduğu olduğu belirlenmiştir. Kazık sadece bir aksesuardır.

Aynı eserde kahraman yaşadığı psikolojik sıkıntılarının sebebi olarak bir akşam film sohbeti ederken şu fikri bulur. Belki yıllar önce bulundukları evde bir cinayet işlenmiş ve ceset küçük arka bahçeye gömülmüştür. Şimdi o şahsın ruhu onu ziyaret etmektedir.

Muhabbet Evi'nin son kısmında düğümler çözülme ve katil ortaya çıkmaktadır. Aslında katil Teo Malström (Derek Gabar)'dür. Romanın kahramanını kandırmış ve son işlediği cinayete şahit olarak esir alır. Son cinayetini kahramanın önünde işlemiş ve kurban kadını gözleri önünde öldürür. Eserde şöyle geçmektedir:

“Cevap vermeden başımı sallayınca Derek İşe girişti. Kadının yüzüne nitrik asit dökerken çıkan koku yüzünden öğürmeye başladım. Midem neredeyse boştu. Gene de öğürtüler sürdü gitti. Gözlerim iradem dışında, Ossetta'nın kışına giren kazığı izledi.” (Yemni, 2006: 192)

Nazarzede Kliniği'nde Kadir, zengin olduktan sonra anne ve babasına gereken önemi vermemekte ve onlar öldükten sonra kendini tatmin etmek için annesinin mezar başında “Sana harika bir mezar yaptırdım anne.” (Yemni, 2015b: 12) demektedir.

Arafor adlı hikâyede ölüm üzerine deneyler gerçekleştirilmektedir. Öyküde 2014'ten beri ölümün hemen sonrası zihin bedenden sıyrılırken oluşan düşünceleri dört boyutlu olarak kaydeden sistem anlatılmaktadır. Bazı bilim insanları biri çözülen, diğeri normal seyrinde olan iki zihni interaktif olarak birbirine bağlayan şeyin 5. boyut yani bilinç boyutu olduğunu iddia etmektedir. Öyküde ölüm

Esnasındaki Zihinsel İlişki Teknolojisi henüz emekleme çağındadır. Yapılan deneyler küresel anlamda büyük bir heyecan yaratır.

Yine *Arafor*'da babası ölen genç bir kadında bu deneye katılmıştır. Arafor denen yerde kadın babasını görmektedir. Babasının beyaz gömleği, diri duruşu ve enerjik bakışlarıyla çok sıhhatli bir görünümü vardır. Altmış geçmesine rağmen elli başlarında görünmektedir. Öleli 38 dakika olmuştur. Kadın, deneyin olduğu anda hastanede cesetleşen bedeninin bulunduğu yatağın yanındaki diğer yatakta uzanmış durumdadır. İkiside karmaşık yapılı nöro-holografik ölçüm aparatlarına bağlıdır. Bu sayede Arafor durağı denen yeri bulabilmektedirler.

Aç Grip hikâyesinde virüs bulaşan insanlar yamyamlaşmaktadır. Eserde şöyle geçmektedir:

“Birçok anne baba, çocuklarını yememek için ya intihar etmiş ya da onlardan uzaklaşmıştı. ...

Kimse yamyam değildi. Herkes başlangıçta bulabildiği her türlü yiyeceği ete tercih etmişti. Konserve yiyecekler, hububat, bakliyat güç bulunur hale gelince yamyamlık başladı.” (Yemni, 2012d: 8)

Zihin İşgalcileri romanında bilgisayar başındaki İhsan'ın ölümü olağanüstü bir şekilde bilgisayar ekranından çıkan dal benzeri bir şeyle Hüdan Fitri tarafından gerçekleştirilir:

“Parmakları birden tuşlara dokunuverdi. Kalbine soğuk bir şey dokunmuştu. Daha önce hissetmediği bir durumdu. Ekrandan uzanan eğri büğrü bir dal benzeri bir şey, bir damla kan çıkarmadan göğsüne girmiş ve kalbine ulaşmıştı. Pili biten bir fener gibi hafifledi korkusu.” (Yemni, 2012ç: 11)

Yine *Zihin işgalcileri* romanında ahir@ oyununa katılıp sözleşme imzalayanların ilk başta yaşadıkları anlatılmakta nasıl bu projeye dâhil edildikleri gösterilmekte ve kabir azabı anlatılmaktadır:

‘Patron bize çeşitli sahneler gösterdi. Yaşlanan insanların sefil hayatı. Alzheimer hastaları, eli ayağı tutmayanlar, ölümden korkan ünlüler. Biz dünyayı ölmeden terk edecektik. Elden ayaktan düşmeden yani. Sınırsız yaşam bizi bekliyordu. Hep genç kalacaktık.’

‘Masal gibi.’

‘İçinde soluk alabildiğimiz bir masaldı, unutma. Bir de bize son olarak kabir azabı çekenleri gösterdi.’

‘Kabir azabı mı?’

‘Evet. Kabirleri dinletti bize. Vücutları çürüyordu ve ruhları azaptaydı. Yani çoğu öyleydi.’ (Yemni,2012ç: 87)

Ela romanında Burak isimli seri katil şizofrenik bir haldedir. Arkadaşlık kurduğu kızları canı bir şekilde öldürmekte ve bundan üzüntü duymamaktadır. İlk kurbanı Ebru adlı kızıdan sonra bunu takıntı haline getiririp seri katil olmuştur. Eserdeki bir ölüm şu şekilde verilir:

Ateşli öpücüklerin ardından yatağa uzandıklarında Burak’ın bütün isteği sönmüş ve ağır bir şokun sarmalına girmişti. Kızın teni yanık kokmaya başlamıştı... Güç bela tuvalete yetişmiş ve midesinde ne varsa çıkarmıştı. Mutfaktan aldığı bir bıçakla yatak odasına girdiğinde kızın yüzü allak bullak olmuştu. Her şey çabucak olmuş bitmiş ve şoktan paralize olmuş kızı bıçaklayarak öldürmüştü. (Yemni, 2016: 146)

Cinsellik ve cinayet ya da vahşet kavramları birbirine uzak gibi görünse de ruh hastası bireyler bu durum bütünlük oluşturur. Yazarın eserlerindeki ruh hastası kahramanlar genellikle âşık oldukları kişilerle cinsel arzularını giderirken saplantı halindeki dürtülerinden hareketle cinayette işleyebilmektedirler.

1.8. Rüyalar

Rüya, Arapça ‘ru’ya’ kökünden gelmekte ve ‘düş’ olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2005: 1667). İnsanların uykularının belli döneminde gördükleri rüyalar konusunda farklı bilim adamları tarafından çeşitli tanımlamalar yapılmıştır.

Rüya konusunda tanımlamalar yapılırken rüyaların insan yaşamında önemli bir yer tuttuğu da yadsınamaz bir gerçektir. Eski çağlardan bu yana insanlar gördükleri rüyaları anlamaya ve yorumlamaya çalışmıştır. Hatta birçok hükümdarın

rüya tabircisi bulunmakta ve gördükleri rüyaları onlara yorumlatıp geleceğe ilişkin planlar kurmaktaydı. Dini açıdan da önemli bir boyutu bulunan rüyalar insan yaşamının ayrılmaz bir parçası durumundadır.

Rüyaların ne olduğu, neden ortaya çıktığı, nasıl çalıştığı gibi sorular, insanoğlunun zihnini asırlardır meşgul eden şeyler listesinde en üst sıralarda yer almaktadır. 19. yüzyılın sonlarına kadar bu konuda bilimsel açıklama yapabilen kimse çıkmamıştır. Rüyalar hakkındaki ilk incelemeler o yıllarda yaşayan Sigmund Feud ve Carl Gustav Jung tarafından gerçekleştirilmiştir (Emren, 2015: 65).

“Şu anda bilim dünyasında kabul gören hipotez, rüyanın; rüya görenin uyanıklık hallerini yansıttığıdır.” (Çimen, 2007: 3) *Rüyaların Yorumu* adlı çalışmasında Freud, rüya için ‘bilinç dışına giden kral yolu’ demektedir. Bu rüyanın açık içeriği, rüya görenin anlattıklarıdır. Gizli içerik ise, rüyanın yoğunlaştırmalar, yerine koymalar ve simgeler analiz edildikten sonra bilinçdışı anlamıdır. Freud’a göre rüyalar, günün artığı (hastanın bilinçdışı zihnini uyaran bir önceki günün olayları) olarak adlandırdığı durumlardan kaynaklanmaktadır. (Çimen, 2007: 4)

Rüyalar fantastik eserlerde sıkça kullanılır ve genellikle gelecekte yaşanacak olan olaylarla ilintilendirilmiş durumlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Yazarın *Muska* romanının Birinci Ayna bölümünde Çatlak Şadiye Necla’nın evinin önünden geçerken aklına gece gördüğü rüya gelir. Rüyasında birlikte plajdadırlar. Kadın duş yaparken su yerine beyaz, çabuk donuklaşan bir şey onu kaplar. Şadiye orada bulunan bir hortumu kapar. Basınçlı su, dev bir sabuna benzer insan şeklindeki beyaz şeyi yok eder. Geriye kalan köpükler arasında Necla yoktur. Kadın yok olup gitmiş gibidir. O sırada Şadiye Necla’nın sesini duyar. Necla, “Kurtar beni Şadiye ablacığım.” (Yemni, 1995: 39) demektedir. Sağına soluna bakınır ve yerde Necla’nın saç tokasını görür. Tokayı almak için eğildiğinde rüyadan sıyrılır ve uyanır.

Aynı eserde Sarp’ın düşlerini anlatmayı sevdiğini ve yakınlarına düşlerini sık sık yorumlattığı belirtilir. Sarp düşlerini üçe ayırmaktadır. Birinci gruptakiler olağan düşlerdir. Bunları görürken düşte olduğunu bile fark etmez. İkinci gruptakiler aynı

filmin bütün ayrıntılarıyla değişmeden sayısız yinelenmesi şeklinde olanlardır. Hepsinde de düşsel dostları başrolleri oynamaktadır. Üçüncü gruptakiler ise vizyonumsu düşlerdir ve gerçeğe en çok benzeyenleri de bunlardır. Yakın çevresi onu özellikle bu tarz düşler için eğitmişlerdir. Çünkü bu düşler onlara göre istenç gücüyle etkilenebiliyor ve değiştirilebiliyorlardır.

Yine Çatlak Şadiye'nin rüyalarının haklı çıkması küçüklüğünden beri bilinmektedir. Beslemesi olduğu konak iflasın eşiğindeyken rüyasında gördüğü gömü yardımlarına koşar. Çatlak Şadiye'nin annesi bir gece rüyasında küçük havuzun altında gömü olduğunu söyler. Çatlak da bunu ev sahibine bildirir. Eserde şöyle geçmektedir:

“Çatlak bir gece düşünde uzunca bir aradan sonra tekrar annesini görmüştü. Köşkün bahçesindeydiler. Ona küçük havuzun altında bir gömü olduğu söylenmişti. Bu düşü arka arkaya birkaç defa görünce ev sahibine anlatmaya cesaret edebilmişti.” (Yemni, 1995: 181)

Muhabbet Evi romanında kahraman rüyalarında kendisini rahatlatan bir ev görmektedir. Bu eve, Muhabbet Evi ismini verir. Yalnız son yıllarda onu sakinleştiren, teselli eden bir anti-kâbus yeri olan Muhabbet Evi'nin yolunu şaşırmaya, eskisi gibi kolayca bulamamaya başlar.

İfrit 18.19 romanında Tamer babaannesine rüyalarla ilgili neden anlatıldığı zaman gerçekleşme olasılığının düştüğünü sorar:

“Neden rüyayı anlatınca gerçekleşme şansı düşer?”

Babaannesi omuzlarını silkti. “Nedenini tam bilemem ama herhalde her gönüle ayrı posta gelir. Bunu başkasına okur ya da okutursan yazıların bir kısmı siliniyordur. Belki böyle bir şeydir.” (Yemni, 2013a: 27)

Düş Öksesi hikâyesinde: rüyalar arası geçiş anlatılmakta dördü de birbirine yabancı olan kişiler aynı rüyayı paylaşmaktadır. Rüya harita kahramanın elindedir,

ama tanımadığı bir grubun buraya nasıl geldiğini de merak etmektedir. Bulduğu cevap ise birbirlerinin rüyalarında misafir olduklarıdır. Kahraman rüyalar arası geçişkenliğin mümkün olabileceğine inanmaktadır.

1.9. Duyu ve Algı

‘Duyu’ *Türkçe Sözlük*’te “insanların ve hayvanların dış dünyanın uyarılarını görme, işitme, koklama, dokunma ve tatma organlarıyla algılama yeteneği, hasse.” (TDK, 2005 : 582) olarak tanımlanmıştır. Algı ise “Bir şeye dikkati yönelterek, o şeyin bilincine varma, idrak.” (TDK, 2005: 72) olarak tanımlanır. Bu tanımlar iletişim kavramının da önemi ortaya çıkarmaktadır.

Bireyler günlük hayatta gerek kendileriyle gerekse dış dünyaya sürekli iletişim halindedirler. Bu iletişim hali temel bir ihtiyacı karşılamakta ve insanların bir arada yaşamalarına imkân vermektedir. Burada öne çıkan bir başka durumda bireyin kendi ile olan iletişimi ve hisleridir. “Birey, diğer bireylerle iletişim kurabildiği gibi, gerçekte kendi içerisinde de iletiler oluşturarak, kendine sorular sorup bunların cevaplarını üreterek, kendi iç dünyasına ilişkin değerlendirmelerde bulunup bu iletişim biçimini gerçekleştirmektedir.” (Demiray vd., 2007: 187)

Yazarın eserlerinde duyu ve algı genellikle kahramanların yaşanan olaylarla ilgili uyarılması şeklinde gerçekleşmektedir. Bu noktada ise işe gizem dâhil olmaktadır. Akla gelen bir diğer kavram da ‘içe doğma’dır. Eserlerde özellikle de Sarp Sapmaz’ın maceralarını anlatan romanlarda ortaya çıkmaktadır. Sarp’ın ve koruyucuları Cemile, Ayzıt ve Seher’in hissetme güçlerinin oldukça geliştiği anlaşılmaktadır. *Muska* romanının İkinci Ayna bölümünde:

“Birden uyarılan duyuları ona yalnız olmadığını fısıldayınca Sarp telaşla çevresine bakındı. Her şey normale benziyordu. Kuş cıvıltıları, cırcır böceklerinin zırlamaları, sazlıktan gelen hışırtılar. Bir şey olduğundan emindi.” (Yemni, 1995: 79)

Yine aynı eserin Üçüncü Ayna bölümünde yaklaşan bela hissedilmektedir:

“Bir büyük bela yaklaşıyor. Allah bütün kem gözleri kör etsin inşallah,” diye mırıldandı. “Topunun köküne kibrit suyu.” (Yemni, 1995: 129)

Altıncı Ayna bölümünde Çatlak Şadiye şezlongda oturmuşken ani bir ürperme hissetmekte ters giden şeylerin olduğunu anlamaktadır:

“Çatlak şezlongta oturmuş dalgın dalgın bahçeyi seyrediyordu.

... Şöyle biraz dalıp gitse çok iyi gelecekti, biliyordu, ama eti ve ruhu kaskatıydı. Gerilimli bir beklenti içindeydi. Korkunç bir şeylerin olduğunu seziniyordu.” (Yemni, 1995: 327)

Zaman Tozları 1. Vak’a’da da benzer durumlar görülmektedir. Eserde Metin zor durumdayken Osman Demir’le telepatik iletişim kurmaktadır:

“Metin, ben Osman. Aramızdaki telepatik bağ şu anda birkaç nedenden çok güçlü. Seni ve Çiğdem’i yanımdaymışsınız gibi hissediyorum. Çok yakınız. Kızla birlikte etki alanınız genişledi.” (Yemni, 2010: 185)

Osman Metin’e zamanın çok dar olduğunu, bulundukları mekânın az sonra helyum gazıyla yalıtıma başlayacaklarını ve bunun ortalama ısısının eksi 250 derece olduğunu aktarmaktadır. Hemen harekete geçmesi yönünde Metin’e telkinde bulunmaktadır.

Eserde duyum ve algıya örnek olarak Çiğdem ve Metin’in geri dönüş için kullandıkları sinyaller verilebilir. Metin bir anda Belga isimli kızı bir odada eli kolu bağlı bir şekilde görür. Ve aparatı kullanarak kendini o odada bulur.

Arafor Kitabının *Toztula* hikâyesinde kadın parmağıyla tozlara dokunur. Tanıdık şokla birden içinde yabansıl bir dirilme hissedir. Aklı ve bedeni hızlı bir

değişiklik geçirmektedir. İlk deneyiminden çok farklıdır bu durum. Zihni kedinin sırtını kabartması gibi bir teyakkuz haline geçer. Kadının idarak gücü olağanın dışına çıkmıştır bir anda.

Sınav Hortlağı kitabının *Aç Grip* hikâyesinde telapatik iletişim örneğine rastlanmaktadır:

“Telapati gücümüz artmıştı. Telefon telsiz, hatları varmış gibi haberleşiyorduk. Tüm duyularımız gelişmişti.” (Yemni, 2012d: 11)

Metros romanında Korgi isimli yaratık ve ışınmaya maruz kalan kişiler çevresindeki insanların zihinlerini okuyabilmektedir. Yemni ortak bir olayı etrafında şekillenmiş bir durum olarak görülmektedir.

Ela romanında, Ela yapı zekâsının Efe’ye yüklediği özelliklerden sonra Efe, çevresindeki her şeyi algılamakta ve insanların zihinlerini okuyup haklarında bilgi toplamaktadır. Mesela romanın bir bölümünde restorantta oturan Efe yan masada oturan Cansu hakkında bilgi toplamaktadır:

“Efe kadına bakınca DV hücumuna uğradı. Adı Cansu’ydu. Son günlerde bol bol Duman grubunu dinliyordu. Ayrıca Taylor Swift hayranıydı. Dans etmeyi çok seviyordu. Evlenince en az iki çocuk yapacaktı.” (Yemni, 2016: 61)

1.10. Batıl İnanışlar, Hurafeler

Batıl inanış diğer adıyla hurafe “akla ve gerçeğe aykırı düşen aldatıcı söz” manasına gelmektedir. Masal, efsane ve genel olarak gerçek dışı olduğu kabul edildiği halde hoşla giden nakil ve rivayetlere de hurafe denilmiştir (YEL, 1998: 381).

Hurafelerin temelinde bir takım psikolojik faktörler yatmaktadır (A. Çobanoğlu (2006: 8). Sedat Veyiz Örnek (1971) bu açıdan hurafe için şu tanımlamayı yapmıştır:

Korku, çaresizlik ve çağrışım gibi psikolojik nedenlerle beliren, geleceği bilmek isteğiyle bazı rastlantı ve benzerlikleri, iyilik ya da kötülüğün ön belirtileri olarak değerlendiren; bilimin ve geçerli bir dinin reddettiği, birtakım doğaüstü kuvvetlerin varlığını kabul eden, kuşaktan kuşağa geçen yanlış ve boş inanmalardır. (s. 42)

Batıl inanışlar bilimsellikten uzak ve ilahi kaynaklı olmayan boş inanışlardır. Genellikle tesadüf olarak ortaya çıkan olumsuz durumla bir nesnenin, hayvanın ya da başka bir olay ya da durumun bağdaşmasıyla ortaya çıkar. Her halktan insanın ve inanışın yer aldığı Yemni'nin eserlerinde de batıl inanış durumları görülmektedir.

Muska romanının İkinci Ayna bölümünde Ayten'e yardım eden Zehra isimli kadının batıl inanışları görülmektedir. Zehra Göztepe'nin trolleybüs durağına gelir. Dün neredeyse ezileceği aklına gelir ve buranın uğursuz olduğuna kani olur. Buradaki durakta değil de bir durak öteden binecektir. Yine *Muska* romanının Üçüncü Ayna bölümünde Halit Duman ve eşinin ayna üstüne tartıştıkları ve aynanın ölü eşyası olduğu için uğursuz olduğunu kabul etmeleri anlatılmaktadır:

“Bal gibi öyle. Bunun bir kadın aynası olduğu yüz metreden belli. Ölü eşyası uğursuzluk getirir.” (Yemni, 1995: 124)

Sarp Sapmaz'ın yetiştiği çevrenin batıl itikatlere inanan insanlardan olması da Üçüncü Ayna bölümünde açıklanmıştır:

Sarp batıl itikat denen davranışların sıkça yinelandığı bir çevrenin çocuğuydu. Makas açık bırakılırsa evde aile fertleri arasında kavga çıkardı. Bıçak, üzerine tükürmeden ya da öyle yapıyormuş gibi yapılmadan doğrudan birine verilmezdi. Veya bir yere bırakırdın diğeri alırdı. Bu daha şiddetli öldürücü kazaları önlemek içindi... Sarp bu ve benzeri uygulamaların içinde büyümüştü. (Yemni, 1995: 161)

Akisfer romanında da yarıgezen sakinlerince 12 rakamı uğursuz kabus edilmiştir. Ayın on ikisinde doğum yapılmamakta, evlerinin 12 numara olmasını istemeyenler yüzünden, çift ev numaraları hemen her yerde 10'dan 14'e atlamakta ve on ikinci yaş günleri kutlanmamaktadır. Yarıgezende on iki kişi asla yolculuğa çıkmamaktadır.

Yarın Olacak kitabının *Vakit Vampiri* adlı hikâyesinde de kahraman yan yana yazdığı rakamlar sonucunda kendisi için uğurlu olan 6 rakamının ortaya çıkmasıyla doğru yolda olduğuna kani olmaktadır:

“Yan yana 3 adet 2... 2+2+2’nin toplamı 6’ydı. 6 uğurlu rakamımdı. Doğru yoldaydım.” (Yemni, 2012d: 36)

1.11. Zaman Kullanımı

Zaman “Olayların birbirini izlediği sonsuz bir ortam olarak düşünülen, temel kavram; şimdinin geçmiş olmasını sağlayan ve çoğunlukla dünyayı, varlıkları etkileyen bir güç olarak düşünülen kesintisiz hareket; belli bir olayın, bir eylemin gerçekleştiği sınırlı bir bölümü, an.” (Benk, 1986: 12703) olarak tanımlanır.

Zaman kavramı hesaplanabilen bir süreci ve bir devamlılığı ifade etmektedir. Çeşitli filozofların ve fizikçilerin tanımladığı zaman en genel tanımıyla geçmiş, anı ve geleceği içinde barındıran izafi bir kavramdır. Aristoteles *Fizik* adlı yazısında zamanın tam olarak ilk tanımını yapar. Aristoteles meseleye ontolojik olarak yaklaşır şimdi, geçmiş ve gelecek kavramlarını ‘an’ üzerinden değerlendirir. ‘An’ üzerinden bir tanım yapıldığında geçmiş zaman, gelecek zaman ve şimdiki zaman bağlamında zamanın var olmayan hale geldiğini belirtir: “Geçmiş anlar artık yoktur, şimdiki anlar ise zaten her daim geçmektedir.” (Aristoteles, 1996: 10-11) Zamanı devinim kavramıyla ilişkilendiren filozofun zamanın ne olduğu sorusuna verdiği cevap: “Aslında zaman şu: Önce ile sonraya göre devinim sayısı.” (Aristoteles, 1996: 17) şeklindedir.

Orta Çağ filozoflarından Augustinus da zamanın tanımını yapar. Bir başlangıcın ve bir sonun olduğunu belirtir. “Augustinus, evrenin başlatıcısı olarak gördüğü tanrının zamanı yarattığı ve insan yaşamına bir başlangıç ve bir son koyduğunu belirtir. Sonsuzluk içinde tanımlanan tanrı geçmişte mevcut olanlardan

da önce bulunan, gelecekte vuku bulacak olanlardan da sonra varlığını sürdürecektir bir varlık alanı olarak tanımlamıştır.” (Avcı, 2016: 12)

Isaac Newton ise zamanı, “İleriye doğru düzenli biçimde akan şey.” olarak tanımlamıştır (Somerville, 1993: 229). Bu tanımda şey’in ne olduğu ise ayrı bir izah gerektirmektedir. “Günümüz bilim adamları zamanı ‘uzay zaman süreminin’ bir parçası olarak görürler. Başka bir deyişle uzay ve zamanı aynı bütünün parçaları olarak düşünürler. Albert Einstein geliştirdiği görelilik kuramlarında evrenin dört boyulu olduğunu sürmüştür. Bu boyutlardan üçü uzayın boyutlarıdır: Uzunluk, genişlik ve derinlik. Dördüncü boyut ise zamandır.” (Somerville, 1993: 229)

Zaman kavramı ölçülmüş veya ölçülebilen bir süreci ve bir sürerliliği ifade etmekteyken uzam sonsuzda sınırlandırılabilir ve ölçülebilir bir yeri, mekânı anlatmaktadır. Uzamın esas özelliği uzayın bir parçası olmasına rağmen onu uzaydan ayıran nesneler, kişiler, olaylar ve olgular tarafından doldurulmasıdır. Uzam ve zaman ilişkisi ise daha kesin net çizgilerle belirtilir.

Zamanda yolculuğa çıkma yazarın eserlerinde sıkça görülmektedir. Başka bir zamana geçmek ve o zamanı yaşamak yazarın vazgeçilmezleri arasındadır. Zamanlar arası yolculuk genellikle paralel evrenler arasında olmaktadır ve bu bir eşikle veya aparatla sağlanmaktadır. Çünkü eserlerde açıkça görülmektedir ki aynı zaman bir daha yaşanmamakta sadece başka bir paralel evrene geçilip gelinmektedir.

Muska romanının Birinci Ayna bölümünde Kara Nesne amacına ulaşmak için kırk yıl gibi bir süre beklemektedir. Kırk yılın geçmesi onun için önemlidir. Birinci Ayna bölümünde:

“Birkaç gün sonra kırk bir yıl dolacaktı. O an geldiğinde gücü korkunç boyutlara erişecek ve büyük kuluçkaya yatmadan önce karşısına çıkanların hepsini bir defada temizleyecekti.” (Yemni, 1995: 52)

Kara Nesne sık sık diğer canlıların yerine geçerek onları konuşturur. Bu durum eserde siyah puntıyla yazılmış olarak gösterilir. Aslında konuşan Kara Nesne'dir ancak başka bir canlıyı tesiri altına alır. Bu durumun bir benzeri *Metros* adlı romanda karşımıza çıkmaktadır. Korgi isimli 'cean' da canlıları tesiri altına alır ve isteklerini gerçekleştirir. *Muska* romanının İkinci Ayna bölümünde:

Kara Nesne geçmişin derinliklerine dalmıştı. Bu doğal bir anımsama işlemi esne hayallerin içine girmişti. Sesleri, kokuları, düşünceleri, vb. hepsini yeniden yaşıyormuş gibi algılamaktaydı. Aylardan Ağustostu. Yıllardan 1922.

...

Zaman şişen balon gibi bir şeydi onun için. Zamanın koşuşturması hep o balonun yüzeyinde kalanlar içindi. Bir kimse bu balonun temposuyla genişlerse hiçbir şey gerçekten geçip gitmiş ya da yitmiş sayılmazdı. (Yemni, 1995: 88)

Muska romanının Üçüncü Ayna Bölümünde Cemile, Kemeraltı Çarşısında yürürken ilerisinde zeytinyağı tenekesi büyüklüğündeki parlak cismi görür ve yanındaki Tahir'e durmasını söyler. Cemile bir torum görmüştür. Tahir'den aynayı alır ve yola kendi başına devam eder. Yolun gerisini kendi tamamlayacaktır. Çevresindeki insanlar toromu fark etmezler. Toromlar zamansal ve mekânsal yolculuk yapmaya yarayan eşikler olarak belirlemektedir. Cemile eşiği geçtiği zamanda yolculuk yapar ve 1957 yılına gelir:

Işık ve insanlar değişmişti birden. Güneş lacivert bulutların ardına kaybolmuş, insanların giysileri kalınlaşmıştı. Hava pek soğuk değildi ama yazlık elbisesinden serinliğini hissediyordu.

...

Kocaman afişte '1958'in takvimleri satışa arz edildi' yazıyordu. Yaklaşıp baktı. Yanlış görmemişti. 1958'di. Demek ki şimdi 1957'deydiler. Altı yıl önce yani. (Yemni, 1995: 158-159)

Daha sonra Cemile'nin geri dönüşte zaman çizgisine yetişmeye çalıştığı görülmektedir:

"Adımlarını hızlandırdı. Şimdi ne olacak bilmiyordu. Takvimciyi görünce nabızı hızlandı. Elli metre kalmıştı zaman çizgisine." (Yemni, 1995: 160)

Yine *Muska*'da Ziya ölümden kurtulduğu sırada bir Hıdırellez gününden gelen birçok farklı yaşta ve özellikte insan, Esrar Baba ve onun yanından geçerek denize taş atmaya başlar ve dua okur. Ziya zamanın bilincinde değildir:

“Ziya bunun geçmişte kalmış Hıdırellez kutlamalarına ait görüntüler olduğunu düşündü. İnsanların giysilerinden ve davranışlarından çok çeşitli zamanlara ait kimseler oldukları belli oluyordu. Geçmiş de bu gece esrimiş olmalıydı. Zamanların sırasını birbirine karışmıştı.” (Yemni, 1995: 272-273)

Muska'nın Altıncı Ayna bölümünde Kara Nesne yok olmak üzereyken harabe evde Sarp ve Korhan'ı görür ve zamanda geri gittiğini anlar:

“Bu olanaksızdı. Biri Kuyulu bahçedeydi, diğeri ise hastanede. Birden zamanda geriye gittiğini anladı.” (Yemni, 1995: 357)

Zamanda kaymaların görüldüğü bir diğer roman olan *Öte Yer*'de Dean toromdan çıkınca yaklaşık bir yıl kadar önceye döner ve sevgilisinin öldüğü bir kazayı engeller:

Aslında gazete alması gerekmiyordu. Tezgâhta duran gazetelerin hepsinde aynı tarih vardı. 10 Eylül 1968. Gene de gazeteyi aldı. Hiç bakmadan kıvrıp koltuğunun altına sıkıştırdı.

...

‘Saat altıyı geçti yahu.’

Otobüs 22 dakika geç kalmıştı. Şimdi şoför ne yaparsa yapsın viraja karşıdan gelen ve ansızın ön lastiği patladığı için kontrolü kaybeden kamyonla birlikte giremezdi. (Yemni, 1997: 367-370)

Yatır romanında ise 21 yılda bir tekrarlanan lanette zamanın ve mekânın birleşim noktası 7 Şubat 1968 gecesidir. Sırla ilgilenen veya sırra ihtiyaç duyan kahramanlar bu tarihte bodrumdaki gül desenli zeminde buluşurlar. *Metros* romanında ise ışımaya maruz kalan rejisör zamanda kaymalar yaşamaktadır:

“Son on saat içinde dördüncü kez zamanda geri kaymaktaydı. Alıştıyordu gider ayak. Zevk bile alıyordu hatta.” (Yemni, 2002: 175)

Çözücü’de saat 4’te dijital saatler durmuştur. Diğerleri çalışmakta fakat zaman olduğundan çok daha yavaş akmaktadır. Bu durum eserde şöyle geçmektedir:

“Gelelim güneşin durumuna. Saatlerin yavaşladığını hepimiz biliyoruz. Basit ölçümlerle bile bu yavaşlamanın düzenli olduğunu görmek mümkün. Güneş yaza has eğrisini çiziyor gökyüzünde. Saatler bunu yavaş algılıyor.” (Yemni, 2003: 12)

Zamanda yolculukların en çok görüldüğü *Zaman Tozları* serisi romanlarıdır. Metin isimli gencin Vakiteri’nden aldığı topçuğu kullanarak yapmış olduğu seyahatlerin romanların temel muhtevasını oluşturmaktadır. Metin bulduğu topçuğa bastığında herkes ve her şey donmakta, zaman ilerlememektedir:

Metin düğmeye basınca babasının topçuğu almak için uzanan eli havada dondu. Ağzı da bir şey söylemek için aralandığı şekilde kalmıştı. Onu gizle çabuk.

...

Metin topu masanın çekmecesine tıktı. Adam hala aynı şekilde durmaktaydı. Aradan buz gibi saniyeler gelip geçti. Babası birden donukluğundan sıyrılıverdi. (Yemni, 2010: 14)

Romanın ilerleyen bölümlerinde Metin, bulduğu topun insan sayısına oranla zamanın uzadığı fark etmektedir. Ayrıca o an kendisine dokunan eşya ya da kişilerin de zamanda donmadan etkilenmediğini anlamaktadır. Metin’in güncesine aldığı not şu şekildedir:

“1-43 saniyelik donma sabit.

2-Tenime değdiği için saat donmadan etkilenmiyordu. Kolumdan çıkarınca o da dondu.

3-Kronometre her defasında 4 saniye geriye kayd.” (Yemni, 2010: 15-16)

Romanın ilerleyen bölümlerinde olaya müdahil olan dedektif Osman Demir, bu durumu alanında uzman olan Keten Hoca’ya götürür. Keten Hoca’nın Metin’in durumu ile ilgili görüşleri şu şekildedir:

Hoca gülümsedi. ‘Metin kardeşimizin elinde yüksek güç ve frekanslarda elektromanyetik alan üreten bir araç var. Bunu ona Vakiteri verdi. Sıkıntısı zaman apartmak falan değil, zaman esnemeleri yaratmak amacıyla bana

sorarsanız. Tüm kâinat evrensel bir zaman kalıbının içine hapistir. Tanrının nefesi derler bazı kadim âlimler. An, kâinatın her yerinde şimdi değildir. Her sistemin kendine özgü bir zamanı vardır. Bizim için AN şimdi olmakla birlikte, başka bir boyutta şimdi değildir.’

‘Bence öyle,’ dedi Hoca. ‘Şu AN’ın zaman frekansı dalgasını genişletecek olursak bizim geçmiş ve geleceğimizde yer almayan farklı bir uzay-zaman sürekliliği içine doğru kendimizi kaydırmış oluruz. Bu, zamanda yolculuk değildir. Sadece farklı bir paralel evrene geçiştir. Oranın kendine göre farklı bir zaman akış hızı vardır. O boyut bizim zaman-uzay sürekliliğimizden ayrı bir maddesel realitedir.’ (Yemni, 2010: 141)

Zamanın donup akmaması olaylarına 1988 yılında da rastlanır. Metin ve Çiğdem kimliksiz gezmek için kendilerine çok benzeyen kişiler arar ve bulduklarında topçuğu kullanarak zamanı dondurur, kişilerin üzerinden kimliklerini alıp yerine belli miktar para koyarak 1988 yılında yaşamaya devam ederler.

Zamanın değişiklik gösterdiği eserlerden biri de *Ağrıyan* romanıdır. Sarp Sapmaz’ın orta yaş dönemi maceralarını anlatan romanda kahramanlar, paralel evrenlerde yolculuk yapılmakta ve bu durum geçmiş ve geleceklerine yansımaktadır:

“Oyun zaman-mekânı içinde ne arkamız ne de dünümüz var. Sadece an ve yakın gelecek mevcut. Bu bizim fonksiyonumuzu anlamak demeyeyim, ama hissetmek için önemli.” (Yemni, 2012b: 194)

İfrit 18.19 romanında aynı durum görülmektedir. Romanda Tamer isimli gence gelen mesajları yollayan kişi Tamer’in ölmüş olacağı başka bir evrendeki Tamer’dir. Bu Tamer’in yaşı değişmemekte ve bu dünya insanlarıyla iletişime geçebilmektedir. Başka evrendeki Tamer’in yolladığı mesaj şu şekildedir:

“Yarın Olacak.

18.19’da

Tam 23.23’te gelen mesaj bundan ibaretti. İletideki fotoğrafta Tamer’in çalışma odasından bir bölüm vardı.” (Yemni, 2013a: 124)

Nazarzede Kliniği romanında Kur'an-ı Kerim'de de ismi geçen Hızır Aleyhisselam anlatılmakta ve yaptığı olağanüstü seyahatlerle kendisinde bulunan insanüstü özellikler görülmektedir. Eserde onunla yolculuk yapmaktan zorlanan ve nefesine esir olan Ahmed Kadir'e son söylediği sözler şöyledir:

“Peki, Ahmet Efendi. Sizi bu mutena halkadan azad ediyorum. Her şeyi unutacak ve kaldığınız yerden devam edeceksiniz.”

Bu sözler telaffuz edilir edilmez tayyi mekân ve tayyi zaman hali yaşandı. Kadir kendini hastane çıkışında durduğu yerde buldu (Yemni, 2015b: 72).

Eserde zaman ve uzamın iç içe geçtiği ve olağandışı bir seyir aldığı bölüm Nermina'dır. Nermina isimli kız ve İbrikçi Dede, Kadir'in iki katlı evinin yıkıldıktan sonraki bulunduğu boş arsaya bakarlar. Kız bu boş arsada aynı zamanda Kadir ile babasının diz dize oturduğu odayı da görebilmektedir. Kadir ve babası Cabülşa şehri üzerine konuşmaktadırlar.

Hayal Tozu Gölgecisi kitabının *Akaşanlar* adlı hikâyesindeki görülen zaman yolculuğunda evin hizmetçisi kaybolan küçük kızı aramakta ve akaşanlar ile tanışmaktadır. Akaşanlar kendisini zamanda küçük kızın kaybolmadan önceki iki üç saat öncesine götürmekte ve olaylara müdahale etmesine imkân vermektedir:

“Akaşanlar: “Zaman da geri mi kayacağız?”

“Kayma değil, Emilme daha çok.”

“Evvelsi akşama mı yani?”

“Serpil Hanım gelmeden iki üç saat önceye. O ikinci kez uyukladığınız anlara. Ve de...” (Yemni, 2009: 66)

Sınav Hortlağı kitabının *Yarın Olacak* hikâyesi'nde gelecekte haber verme durumu görülmektedir. Zaman ve uzamın bir arada bulunduğu ve geçmiş ile geleceğin iç içe geçtiği bir hikâye olan *Yarın Olacak*'ta bir lise öğretmeni olan Nedim Bakırcı e-postasına gelen ‘yarın ne olacak’ adlı mesaja boş mesaj gönderir.

Ve cevap olarak yarın olacak olan olaylarla ilgili fotoğraflar gelir. Bu durum daha sonra bir kısır döngü halini alır. Gelen mesaj ise şöyledir:

“Sevgili Nedim Bakırcı,

Yarın ne olacağını bilmek istersen bu adrese boş bir mail at. Mümkün olan hızla cevabını alçaksın. Şuan şansın pırıl pırıl parlıyor.” (Yemni, 2012d: 41)

Yine aynı kitabın *Eski İstanbul Müzesi* hikâyesinde 4 günlük yolculuğa çıkan astronot 243 yıl sonra geri gelmiştir. Geldiği zaman İstanbul koruma altına alınan bir açık hava müzesi olmuştur. 2021’in 2 Haziran’ında yola çıktıktan astronotun bir iki ay sonra yerle ilişkisi kesilir, ama bu 4 gün sürmez. Astronot 243 yıl sonra geri gelir.

SONUÇ

Yemni, birçok türde eser veren üretken bir yazardır. Romanlarının yanı sıra hikâyeleri, denemeleri, anıları, tiyatroları da bulunmaktadır. Ayrıca kendi internet sitesinde ve bazı internet sitelerinde, e-dergilerde yazmış olduğu kısa hikâyeleri ve röportajları da bulunur. Yazar polisiye, bilim kurgu, distopik ve paranormalin yanında fantastik eserleriyle de dikkat çeker. Çalışmamızda ise fantastik yazın ve belli başlı fantastik ürünler hakkında bilgi verip Sadık Yemni'yi tanıtmaya ve çok sayıdaki eserlerinde fantastik öğeleri bulmaya çalıştık.

Çalışmanın birinci bölümünde fantastik hakkında bilgi verilmiş ve fantastik yazının gelişimi, tür olarak kabul edilişi anlatılmıştır. Fantastiğin kelime anlamı olarak “hayali, hayal ürünü olan”dan hareketle birçok tanımı incelenip sınırları çizilir. 18. yy.’dan itibaren bir yazın türü olarak kabul edilen fantastiğin üzerine yapılan farklı tanımlamalara da çalışmamızda yer verdik. Bu tanımlamalar arasında özellikle Todorov’un yapısalcı kuramı ve “kararsızlık” terimini de ayrıntılarıyla inceledik.

Todorov, *Fantastik* adlı kitabında fantastiği olağanüstüyle tekinsiz arasında oluşan kararsızlık durumları olarak belirler. Aynı kitapta Todorov, hangi ürünlerin fantastik yazın içerisinde değerlendirilmesi gerektiğini gösterir ve Franz Kafka’nın *Dönüşüm* romanıyla tür olarak fantastiğin bittiğini savunur.

Ancak 20. yy.’da Tolkien’nin fantastiğe farklı bir şekilde yaklaştığını ve anlamından yola çıkarak fantastik türün sınırlarını genişlettiğini gördük. Tolkien içerisinde olağanüstü durumların ve karakterlerin bulunduğu eserleriyle fantastiği bambaşka bir boyuta taşır ve kendinden sonra gelen yazarları da etkiler.

Yine çalışmanın birinci bölümünde Türk edebiyatında fantastiğin tarihsel gelişimini incelenip en eski fantastik ürünler olan destanlar, masallar ve mitlerden örnekler verilmiştir. *Dede Korkut Hikâyeleri* ve birçok halk hikâyesinin yanı sıra

Klasik Türk edebiyatında, kaside ve menkıbelerde de fantastik ürünlerin varlığından bahsedilmesi gerektiğini gördük.

Tanzimat öncesi dönemde nesir türünde yazılan Muhayyelat-ı Aziz Efendi ile bir tür olarak Türk edebiyatında da eserler verilmeye başlanır. Tanzimattan sonra roman ve öykü türlerinin sanatçılar tarafından kullanılmasına rağmen olağanüstü öğelerin yer aldığı eserler yazmak abes sayılır; bu türde eser veren sanatçılar ise dışlanırlar. Yazılan eserler ise toplumu eğitime amacı güttüğü için olağanüstü olayları anlatan eserleri hicveden şekilde belirir.

20. yy. başlarında *Amak-ı Hayal* gibi eserler fantastiğin Türk edebiyatında önemli yol katettiğini ortaya çıkarmakta ve fantastiğe olan bakışın değiştiğini göstermektedir. Bu eseri daha sonra Peyami Safa'nın Matmazel Noraliya'nın Koltuğu adlı roman takip etmektedir.

1980 sonrası Türk edebiyatında fantastik ürünlerin sayı bakımından çoğaldığı ve nitelik olarak çeşitlendiği görülür. Bunun sebebinin bu zaman kadar Türk edebiyatındaki ürünlerin çoğunun gerçekçi bir yapı üzerine kurulu olduğu ancak 1980'den sonra bunun bir kenara bırakılarak büyülü gerçekçilik, postmodernizm ve varoluşçuluk gibi akımların etkisiyle gerçek dünyanın kuralları dışında eserler verilmeye başlanmasıdır. Bu dönemde Nazlı Eray, Latife Tekin, İhsan Oktay Anar, Barış Müstecaplıoğlu vb. yazarların başarılı roman ve öyküleri göze çarpmaktadır.

Çalışmanın aynı bölümünde dünya edebiyatında fantastiğin gelişimine bakılmış ve ortaya konan ürünler incelenmiştir. Aynı zamanda fantastiğin ütopya, distopya ve bilim kurguyla olan ilişkisi de ortaya konmuştur.

İkinci bölümde incelediğimiz yazar Sadık Yemni, 20. yüzyılın sonlarından itibaren eserler vermeye başlar. Roman ve hikâyelerinde halk kültürü unsurlarını kullanır ve bu unsurları esrarengiz olaylarla süsler. Hayatına dair önemli olayları *Durum 429* ve *Alsancak Börekçisi* eserlerinde anlatır ve bir bakıma o dönemlerin yaşanan olaylarına da ışık tutar.

Yemni, romanlarında gerçek dünyanın dışında kalan yaşamları anlatmış, farklı paralel evrenler kurgulamıştır. Paralel evrenler teorisinden esinlenen yazar genellikle oluşturduğu kahramanları evrenler arasında yolculuklara çıkarmaktadır. Eserlerinde dikkat çeken bir diğer durumda her kahramanın yolculuk sonunda tekrar günümüz dünyasına dönmesidir.

Ayrıca ikinci bölümde Yemni'in yaşam öyküsüne ve sanat anlayışına da yer verilip eserlerinin içeriğini belli bir düzen içerisinde aktarıldı. Bu eserler genellikle yayım sırasına göre sıralanıp önemli noktalarına değinildi.

Fantastiğin yazarın roman ve hikâyeleri üzerindeki etkisi açıktır. Sözlü kültür ortamında yetişmiş olan yazar çeşitli milletlerden insanlarla beraber yaşar, birçok farklı kültürü yakından tanır. Bu kültürlerdeki halk inanışları yazarın romanlarına da yansır ve esrarengiz olayların eserlerinde yer bulmasına yol açar. Yazar, İzmir'de ve gelenekleriyle büyür. Bu sözlü geleneğin yok olmaması için edindiği deneyimleri yazıya döker. Yaptığı röportajlarda yazmanın kendisi için yaşamak olduğunu söylemiştir.

Çalışmanın esas bölümünü teşkil eden üçüncü bölümde incelenen roman ve hikâyelerdeki fantastik unsurlar belirlenmiştir. Belirlenen bu unsurlar genellikle daha önce fantastik üzerine yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinden hareketle incelenmiştir. Bu bölümde ele alınan başlıklar eserlerde bulunması hasebiyle ortaya konulmuştur. Bunun için roman ve hikâyelerin çeşitli bölümlerinden alıntılar yapılmıştır.

Bu bölümde öncelikle gerçek yaşam durumlarına değinilip daha sonra eserlerde az sayıda var olan kararsızlık durumları anlatıldı. Yazarın eserleri doğrudan Todorov'un bakış açısıyla incelenmemiştir. Ancak fantastik öğeleri belirlediğimiz bu bölümdeki bazı başlıkları ve kararsızlık durumlarını Todorov'dan esinlenerek oluşturulmuştur.

Olağanüstü başlığı altında yapıtlarda yer alan esrarengiz olay ve durumlara yer verilmiştir. Bu başlık altında olağanüstünün, olağan olanla arasındaki farklar belirtilir. Romanlardaki ansızın duyulan sesler, genellikle başka boyutlardan gelen insanlardan kaynaklanmaktadır. Ruh çağırma, fal bakma, büyü yapma, aynı olayın tekrarlanması başlıklarında yazar, ele aldığı konuları halk kültüründen yararlanarak edindiği tecrübelerle aktarır. Olağanüstü fantastik eserler için olmazsa olmaz bir önem belirtmektedir. Bu başlık altında ayrıca ölümlerle iletişim, hayatın durması gibi konulara da değinilmiş; eserlerde bulunan bu kısımlar da çalışmaya dâhil edilmiştir.

Halk kültürünün ve dini inanışların bolca yer aldığı *Muska, Yatır, Öte Yer* vb. romanlarda olağanüstüne ait unsurlar, gizemli olaylar ve esrarengiz durumlar kahramanların özelliklerine göre verilir. Romanlarında genellikle iyi-kötü mücadelesini anlatan yazar, esrarengiz olaylarla bu savaşı farklı boyutlara taşır.

Yazarın eserlerindeki kahramanları, kişiler, insanlar, insanımsılar, ölümler, cinler, yaratıklar, hayaletler, dini kişiler, şeytani kişiler, hayvanlar, vampirler, zombiler, yapay zekâlar vb. şeklinde sıraladık. İncelediğimiz kahramanlarda göz önünde tuttuğumuz husus, kahramanların olağanüstü özellikleri ve maruz kaldıkları esrarengiz durumlar olmuştur. Bu başlıklar altında önemle durulan bir diğer noktada yazarın paralel evrenler teorisi üzerine kurduğu roman ve hikâyelerinde yer alan yapay zekâlar ve robotlardır. Genelin aksine Yemni'nin distopik yapıtlarında yapay zekâların yıkıcı etkilerinin dışında insanlığın yanında çalıştıkları da görülür. Ancak Yemni *Ela* romanında buna yapay zekâ değil 'yapı zekâ' demiştir. Zira aynı eserde yapay zekâ olan IS dünyanın sonu için uğraşmaktadır.

Yazarın eserlerindeki iyi-kötü savaşında iyiler dualarla, muska yaparak, kurşun dökerek ve kendilerinde bulunan özellikleriyle; kötülerin büyülerine, musallat olmalarına karşı koymaktadırlar. İyiler genellikle insan ve hayvan benzeri varlıklardan oluşmaktadır. Ayrıca eserlerde iyilik ve iyi kişiler genellikle beyaz renklerle veya nurlarla ortaya çıkarken, kötüler kara, siyah tonda yer almaktadır.

Aynı bölümde incelemeye aldığımız bir diğer konu ise eserlerdeki mekânlardır. Burada mekânlar açık ve kapalı olarak sınıflandırılmış ve esrarengiz mahiyette olanları sınıflandırmaya dâhil edilmiştir. Yine bu başlık altında kıtalar, ülkeler, şehirler, ilçeler, cadde ve sokaklar açık mekân olarak değerlendirilmiş; apartmanlar, konaklar, okullar, hastaneler, oteller, ibadethaneler vb. kapalı mekân başlığı altında verilmiştir. Terminal, bedesten vb. yarı açık mekânlarda açık mekânlar başlığı altında verilmeye çalışılmıştır. Gezegenler, galaksiler, paralel evrenler ve hayali mekânlar da incelemeye dâhil edilmiştir.

İzlekler açısından Todorov'dan yola çıkarak hareket edilmiş; ben izlekleri ve sen izlekleri başlığı başlıkları altında ögeler bulunmuştur. Ruhsal varlıklar, yazarın birçok yapıtında yer bulmuş ve genellikle ölü kişilerin yakınlarını ziyaret etmesiyle gerçekleşmiştir. Biyolojik bir terim olan başkalaşım da aslında bir anda başka varlığa dönüşen kahramanları anlatmaktadır. Genellikle değişim hayvanlar üzerinde görülmektedir. Bazı eserlerde ayrıca aynı şahısların bir benzeri bulunmaktadır. Evrenler arası geçişlerde karşılaşan kahramanlar bazen de boyutlar arası ziyarette bulunurlar. Yine bu eserlerde çift kişi, çift kişilik ve ruhsal bozukluklar da bulunmaktadır. Yazarın romanlarındaki ruh hastalarında gizemli bir yan da bulunmaktadır ve bu ruh hastaları olayların düğüm noktasında ortaya çıkıp gidişatı değiştirmektedir.

Haz, eğlence düşkünlüğü, cinsellik gibi konular sen izleklerinde verilmiştir. Cinsellik ,yazarın neredeyse her romanında yer alır ancak diğer ögelerin önüne geçmez. Daha çok aşk ve sevgi gibi kavramlar ön planda tutulur. Cinsellik ve hazla ilişkisi bulunan ölüm, ölüseverlik ve vampirlik gibi bazı durumlarda kendini göstermektedir. Kahramanlar ya yaşadıkları olaylardan sonra ruh sağlıklarının bozulmasıyla ya da yapıları gereği ölüsever olur ve duyarsızca diğer canlıları öldürürler.

Yemni'nin eserlerinde rüyalar genellikle gelecekte haberler getirir. Rüya gören kahramanlar, karanlık güçlerin kendisine musallat olduğunu bilir ve bu durum karşısında önlem alır. Bazen de hayırlı şeylere sebebiyet verdiği görülmektedir.

Çalışmada Yemni'nin kaynağını gelenekten, halka ait inanışlardan, adetlerden ve kültürel unsurlardan aldığı öğeleri eserlerine yansıttığı görülür. Bunlar arasında batıl inanışlar, hurafeler geniş yer tutmaktadır. Genellikle bilimsel ve dini bir dayanağı bulunmayan bu olay ve durumlar Yemni'nin roman ve hikâyelerinde mistik öğelerle birleşir ve yaşananlarla ilgili bilgiler verir.

Üçüncü bölümün son başlığı olan zaman ve uzamda ise gizemli olay ve durumların vuku bulduğu zaman dilimleri ve zamansal yolculuklar anlatılır. Zamanın uzaydan ayrı düşünölemeyeceğı kuramı ve zamanda asla geriye dönölemeyeceğı son dönem bilim adamlarının hem fikir olduğı bir konudur. Ancak yazarın roman ve hikâyelerinde zamanda geriye dönüşler mümkün hale gelmektedir. Yapılan birçok zamansal yolculuk aslında paralel evrenler arasındaki yolculuklarla sağlanır. Yazarın *Zaman Tozları*, *İfrit 18.19*, *Ela* vb. romanları zamansal yolculukları anlatmaktadır.

Nitelikli eser olarak bir kısırlığın yaşandığı günümüzde Yemni, fantastik, polisiye, bilim kurgu vb. alanlarda önemli bir yer tutmaktadır. Eserleriyle hem Türkçenin zenginliğini ortaya koymakta hem de Anadolu kültürünü gözler önüne sermektedir. Ele aldığı konularda, gerilim ve maceranın yanında gizem ve merak da yer almaktadır. Zihninin, ilhamının bir yelpaze gibi açıldığını belirten yazar, kendimi yelpazenin tümünde görür. Herhangi bir türe bağılı değildir ve aslında eserlerinde çoğı zaman bütün türler bir aradadır.

Yazarlık onun için hayatın anlamını aramak, bulmak ve çözmek girişimidir. Eserleri neyi konu edirse edinsin anlatımın merkezinde kendi “ben”i vardır. Yemni, insanın kendini anlaması rabbini tanımasıdır sözünü hatırlatır. Yazmak ve okumak aslında bu “ben” merkezine yolculuktur.

KAYNAKÇA

İNCELENEN KAYNAKLAR

YEMNİ, S. (2012b). *Ağrıyan.* (1. Baskı). İstanbul: İthaki Yayınları,

YEMNİ, S. (2011a). *Akisfer.*(1. Baskı). İstanbul: Çizmeli Kedi Yayınları,

YEMNİ, S. (2013b). *Alsancak Börekçisi.* (1. Baskı). İstanbul: Nar Kitap Yayınları,

YEMNİ, S. (1996). *Amsterdam'ın Gülü.* (1. Baskı). İstanbul: Metis Yayınları,

YEMNİ, S. (2012e). *Arafor.* (1. Baskı). İstanbul: Kafekültür Yayıncılık,

YEMNİ, S. (2003). *Çözücü.* (1. Baskı). İstanbul: Everest Yayınları,

YEMNİ, S. (2007). *Durum 429.* (1. Baskı). İstanbul: Everest Yayınları,

YEMNİ, S. (2016). *Ela.* (1. Baskı). İstanbul: Erdem Yayınları,

YEMNİ, S. (2009). *Hayal Tozu Gölgeçisi.* (1. Baskı). İstanbul: Everest Yayınları,

YEMNİ, S. (2013a). *İfrit 18.19.* (1. Baskı). İstanbul: Nar Yayınları,

- YEMNİ, S. (2015a). **Kayıp Kedi**. (1. Baskı). İstanbul: Kırmızıkedî Yayınları,
- YEMNİ, S. (2012a). **Kuş Adasından Sevgilerle**. (1. Baskı). İstanbul: Çizmeli Kedi Yayınları,
- YEMNİ, S. (2002). **Metros**. (1. Baskı). İstanbul: Everest Yayınları,
- YEMNİ, S. (2006). **Muhabbet Evi**. (1. Baskı). İstanbul: Everest Yayınları,
- YEMNİ, S. (1995). **Muska**. (1-2. Baskı). İstanbul: Everest Yayınları,
- YEMNİ, S. (2015b). **Nazarzede Kliniği** (1. Baskı). İstanbul: Erdem Yayınları,
- YEMNİ, S. (2012d). **Sınav Hortlağı**. (1. Baskı). İstanbul: Çizmeli Kedi Yayınları,
- YEMNİ, S. (2011b). **Sokaklar Benim Yeniden**. (1. Baskı). İstanbul: Çizmeli Kedi Yayınları,
- YEMNİ, S. (2004). **Ölümsüz**. (1. Baskı). İstanbul: Everest Yayınları,
- YEMNİ, S. (1997). **Öte Yer**. (2. Baskı). İstanbul: Everest Yayınları,
- YEMNİ, S. (2005). **Yatır**. (1. Baskı). İstanbul: Everest Yayınları,
- YEMNİ, S. (2012c). **Zaman Tozları, Gizemli Evren** (1. Baskı). İstanbul: Çizmeli Kedi Yayınları,
- YEMNİ, S. (2010). **Zaman Tozları, TekinsizX**. (1. Baskı). İstanbul: Çizmeli Kedi Yayınları,

YEMNİ, S. (2012ç). *Zihin İşgalcileri*. (1.Baskı). İstanbul: Çizmeli Kedi Yayınları,

YARARLANILAN KAYNAKLAR

AKKOYUNLU E. (2012), *Popüler Edebiyatı Tartışmak*, Notos Öykü, (34), 46.

ARISTOTELES, (1996). *“Fizik”, Zaman Kavramı*. (Çev. Saffet Babür). Ankara: İmge Yayınları, 10-11-17.

AVCI, D. (2016). *Edebiyat Toplum Bağlamında Blochot’ta Ölüm ve Zaman İzlekleri*. Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

AYDIN, M. (1995), “Fal” *TDV İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV Yayınları. c. 12: 134.

BENK, A. (Ed.) (1986). “Zaman” *Büyük Larousse Ansiklopedisi*. İstanbul: İnterpress Basın ve Yayıncılık, c. 24: 12703.

ÇAKIROĞLU, E. (Ed.) (2003) *Tanzimat’tan Bugüne Edebiyatçılar Ansiklopedisi* (2. Baskı), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları. c. II: 1088.

ÇİMEN, D. (2007). *Rüyalar, Duygudurum ve Sorunlarla Başetme Stratejileri*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Van.

ÇOBANOĞLU, A. (2006). *Halk Arasında Yaşayan Hurafeler Üzerine Bir Alan Araştırması (Bursa/Osmangazi Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

ÇOBANOĞLU, S. A. (2014). *Sadık Yemni'nin Romanlarında Halk Kültürü Unsurlarının Tespiti ve İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

DEMİRCAN, K. (2015). *Yapay Zekâ Melek mi, Şeytan mi?* Popular Science Türkiye, S. 44: 61.

DEMİRAY vd. (2007). *Genel İletişim*. (1. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık, 187.

ECO, U. (2012). *Efsane Yaratım Sanatı* (Çev. Z. Heyzen Ateş). Notus Öykü, (34), 38

EMREN, T. (2016). *Hangi Evren?* Popular Science Türkiye, S. 45: 62.

EMREN, T. (2015). *Rüya Bilimi*. Popular Science Türkiye, S. 42: 65.

ESEN, N. (2006). *Fantastik Bir Osmanlı Metni: Aziz Efendinin Muhayyelatı*. Akşit Göktürk'ü Anma Toplantısı, Yazın ve Çevrede Fantastik. İstanbul.

ERTEM, C. (2006). *Fantastik Edebiyat ve Tekinsizlik Kavramı, Edebiyatımızdan Bir Örnekleme Denemesi*. Akşit Göktürk'ü Anma Toplantısı, Yazında ve Çeviride Fantastik, İstanbul.

GOETZ W. P. (Ed.) (1994). “Büyü” *Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi*. İstanbul: Ana Yayıncılık, c. 7: 103-104.

GOETZ W. P. (Ed.) (1994). “Vampir” *Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi*. İstanbul: Ana Yayıncılık, c. 31: 116.

GOETZ W. P. (Ed.) (1994). “Ölüm” *Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi*. İstanbul: Ana Yayıncılık, c. 24: 395.

GOETZ W. P. (Ed.) (1994). “Yamyamlık” *Ana Britannica Genel Kültür Ansiklopedisi*. İstanbul: Ana Yayıncılık, c. 32: 86.

GÜLSOY M. (2012). *Kim Korkar Popüler Edebiyattan?*. Notos Öykü, (34), 35.

GÜRSES, S. (2003). *Yerli Düş Dünyalarının Aklı Karışık Haritası*. Varlık, No: 1149, 12–19.

JACKSON, R. (1981). *Fantasy: The Literature Of Subversion*. London and New York, Routledge, 22.

KARTAL, S. G. (2007). *Cumhuriyet Dönemi Türk Çocuk, Roman ve Hikâyelerinde Fantastik Ögeler (1923-1960)*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

KILIÇ, E. (2004). *Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Edebi Ütopyalara Bir Bakış*. Kitaplık, (76), 73-86.

KORKMAZ, M. (2011). “Kuyu” *Mitoloji Sözlüğü*. (1. Baskı) Ankara: Alter Yayıncılık, 417.

KUTLUAY, İ. (1996). *Kutsal ve Kutsallık Anlayışı İle Hadislerde Bazı Zaman ve Mekânların Efdaliyeti*. Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.

KÜÇÜKCOŞKUN, Y. (2006). *1980-2005 Dönemi Türk Edebiyatında Ütopik Romanlar ve Ütopalar Kurgusu*. Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

MERİÇ, C. (1986). *Kültürden İrfana*. (1. Baskı). İstanbul: İnsan Yayınları, 86.

MCDONALD, D.B. (1997). “Cin” MEB *İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: MEB Yayınları, c. 3:192-193.

MORAN, B. (1997). *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış III*. (1. Baskı). İstanbul: İletişim Yayınları, 60-74.

ÖRNEK, S. V. (1971). *Etnoloji Sözlüğü*. Ankara: Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Yayınları, 42-177.

ÖZLÜK, N. (2011). *Türk Edebiyatında Fantastik Roman*. (1. Baskı). İstanbul: Hiperlink Yayınları, 18.

POE, A. E. (2006), *Bütün Hikâyeleri*. (Çev. Dost Körpe). İstanbul: İthaki Yayınları, 344.

PÜSKÜLLÜOĞLU, A. (1996). *“Bilim kurgu” Edebiyat Sözlüğü*, İstanbul: Özgür Yayınları. 30.

SAĞLAR, R. V. (1998). *Kamusal Mekânlar ve Tasarım İlkeleri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

SAĞLIK, Ş. (2010), *Popüler Roman, Estetik Roman*. (1. Baskı). Ankara: Akçağ Yayınları, 31-113-115-141-236.

SOMERVILLE, J. (Ed) (1993). “Zaman” *Temel Britannica Temel Eğitim ve Kültür Ansiklopedisi*. İstanbul: Ana Yayıncılık, c. 19: 229.

STEINMETZ, Jean-Luc (1990). *Fantastik Edebiyat*. (Çev. Hasan Fehmi Nemli). Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 9-16-31.

TANYU, H. (1992), “Büyü” *TDV İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: TDV Yayınları. C.6: 501-503.

TAŞTAN, Z. (2013, 14-5 Kasım). *Şamanlar Diyarı Tarihsel mi Fantastik mi?*, Fantastik ve Bilim kurgu Edebiyatı Sempozyumu’nda sunuldu, İstanbul.

TODOROV, T. (2004), *Fantastik, Edebi Türe Yapısal Bir Yaklaşım*. (Çev. Nedret Öztokat). İstanbul: Metis Yayınları, 31- 47- 93-111.

TOLKIEN, J. R. R. (1999). *Peri Masalları Üzerine*. (Çev. Serap Erincin). İstanbul: Altıkkırkbeş Yayınları, 41.

TURAN, G. (2004). *Yok Ülkeler... Düş Ülkeler*. Kitap-lık, (76), 63-65.

TÜRKİYE DİYANET VAKFI (1998). *Kur’an-ı Kerim ve Açıklamalı Meali*. (5. Baskı). TDV Yayınları.

TÜRK DİL KURUMU (2005). *Türkçe Sözlük*. (10. Baskı.). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

TÜRK DİL KURUMU (1998). *Biyoloji Terimler Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

TÜRKEŞ, A. Ö. (2012). *Türk Romanını Kim Temsil Ediyor?* Notus Öykü, (34), 32.

URGAN, M. (1984). *Edebiyatta Ütopya Kavramı ve Thomas More*. (1. Baskı). İstanbul: Adam Yayıncılık, 85.

YAVUZ, Y. Ş. “Ruh” (2008). *TDV İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: TDV Yayınları. c. 35: 187.

YAYMAN, D. Ö. (2006). *Sadık Yemni İle Söyleşi. Ünlem Sanat Dergisi*, (20), 23-24-25.

YEL, A. M. (1998). *TDV İslam Ansiklopedisi*. İstanbul: TDV Yayınları, C.18: 381.

YEŞİL, V. O. (2011). *İslam İnancında Cinler*. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.

YONAR, G. (2011). *Türk Edebiyatında Fantastiğin Kökenleri*. (1. Baskı). İstanbul: Ötüken Neşriyat, 246-247.

İNTERNET KAYNAKLARI

https://tr.wikipedia.org/wiki/Sad%C4%B1k_Yemni (Erişim Tarihi: 19.09.2016)

<http://www.fikih.info/fal-ve-falcilik/> (Erişim Tarihi: 06.10.2016)

<https://www.itibardergi.com/2016/03/> (Erişim Tarihi: 24.09.2016)

<http://www.kayiprihtim.org/portal/2015/10/14/sadik-yemniden-yeni-roman-nazarzede-klinig/> Erişim Tarihi: 28.09.2016)

<http://www.kayiprihtim.org/portal/roportajlar/sadik-yemni-ile-roportaj/> (Erişim Tarihi: 20.08.2016)

<http://www.sadikyemni.com/hayat-oykusu/> (Erişim Tarihi: 17.09.2016)

<https://www.youtube.com/watch?v=QuLfOGkyNiU> (Erişim Tarihi: 19.08.2016)

EKLER

EK 1: Sadık Yemni-Soru Cevap

Yazarlık sizin için neyi ifade ediyor? Yazmak için ilham bekler misiniz?

Yazarlık benim için hayatın anlamını aramak, bulmak ve çözmek girişimidir. Öykülerim neyi konu edinirse edinsin anlatımın merkezinde BEN'im durur. İnsanın kendini anlaması rabbini tanımasıdır sözünü hatırlatmak istiyorum. Yazmak ve okumak aslında BEN'in merkezine yolculuktur.

İlham bereketim daima bol oldu. Şanslı bir yazarım. İlham postacım çok sık kapımı tıklattır sağ olsun. İlham için beklediğim vaki değildir. Yalnız gelen ilhamın olgunlaşması için onu zaman ve sabırla beslemek gerektiği de unutulmamalıdır. İlhamın tavlınması üzerine kesiksiz ve yoğun düşünmekle oluyor.

Kurgunun eserlerinizdeki önemi nedir?

Romanlarımda matematik kurgu kullanırım. Eğer bol karakterli bir romansa bu senfonik kurgu haline dönüşür. *Muska*, *Yatır* romanları örneğin bu tür kurguya sahiptir. Kendi içinde ahenkli, gerçek bir iyi kurgu asla okumayı zorlaştırmaz. Tersine merakı ve heyecanı diri tutar.

İyi kurgu yeterince zaman verilerek düşünülmüş girift bir plan ve ıkınmasız bir yazımla ortaya çıkar. Kendinden akan kelimelerin ördüğü metin hemen fark edilir. Okumayı tökezletmez. Akıcıdır. Canlıdır. Kurnazca, salt akılla kurulmuş cümlelerin tersine canlı, sudan yeni çıkmış hamsi gibi kıpır kıpırdır.

Eserlerinizde fantastik öğeleri tercih etmenizin nedeni nedir?

Hayatın kendisi fantastik bir oluşturdur. Kâinat muhteşemdir. Beni fantastik yazmaya teşvik eden ana neden eşsiz varoluşun kuluçka yerine, kâinatın yapısına duyduğum merak ve huşudur. Hayal gücüm o yönde kurulmuştur.

Bir de şu var tabii. Şimdi de öyle, ama henüz yeterince fark edilmiyor. Dünya ahalisi olarak hayatımız her geçen saniye fantastikleşmektedir. *Avatar Ölümsüz Projeler*'i konuşuluyor, yavaş çekim Üçüncü Dünya Savaşı yaşanıyor, nanoteknoloji hayatımızı kökünden değiştirmeye hazırlanıyor. Yapay Zekâ da öyle. Bunlar artık uzak geleceğin konuları değil. Bugün ve yarından söz ediyoruz.

Fantastik eserlerinizin gelenekle büyük ölçüde ilişkili olduğu görülmektedir. Sizi fantastik yazmaya iten sebepler arasında geçmiş yaşantınızın ve yetiştiğiniz çevrenin rolü nedir?

Ben geleneğin çocuğuyum. Onun içinden serpildim. Beni fantastik yazmaya iten nedenler arasında medyum olan anneannem (Muska'daki Cemile Hanım) ve mahalle hayatının etkisi de önemlidir. Kaybedince anlıyoruz. Mahalle hayatı sihirli bir kurulumdur. Kimsenin kimseyi tanımadığı ortamlarda bu sihir bozulur ve yerini yabancılaşma yazılımına bırakır. Modernite dokunmuş ve çürüterek dönüştürmüştür.

Yetiştığım çevre yazımla direkt ilintilidir. İlk romanlarım dönem romanıdır. *Muska* 1963, *Yatır* 1968, *Öte Yer* 1969. Mahalle ortamı ve mahalli karakterler, senfonik kurgu, gizem, paranormal, polisiye, biraz bilim kurgu tekmili birden içiçedir.

Genellikle hangi kesim için yazıyorsunuz? Gençlere yönelik eserlerinizi toplumsal bir kaygı duyarak mı yazıyorsunuz?

12-102 yaşları için yazıyorum genelde. Bazı kitaplarımın alt sınırı 16-18'dir. Gençlere yönelik yazdığımda toplumun yakın gelecekteki akıl almaz değişimine

hazırlık konuları işlerim. *Ela* böyledir örneğin. Yakında TekinsizX serisi de geliyor. O seri bilgisayar oyunları, algı yönetimi, robotik, teknolojik tekillik, yapay zekâ, kitlesel değişim planları vb.yi konu ediyor.

Bazı öykülerinizi sonradan roman haline çevirdiniz? Öykücülüğünüzün yazarlığınızdaki yeri nedir?

2008 ile 2016 yılı arasında romanların yanı sıra 100 kadar kısa öykü yazdım. Bunların hepsini dijital ve basılı olarak yayımladım. Kısa öykü insanın yazı yeteneğinin ve zekâsının direkt göstergesidir. İyi romancı ve iyi öykücü tek bedende nadir rastlanan bir durumdur. Romancılığın yanı sıra öykü de yazabileceğimi 2008'den sonra anladım desem abartma olmaz.

Bir sır vereceğim şimdi. İyi bir kısa öykü örneğin, çoğu kez tek ilham postasıyla yazılmaz. Yazarın sabırla postacının aynı mektubu ikinci kez, bu kez iyice mayalanmış halini getirmesini beklemesi çok hayırlı olur. Tek postanın ilhamıyla yazılmış sayısız vasat öykü mevcuttur.

Popüler edebiyat ve estetik edebiyat özellikleri eserlerinizde iç içe geçmiş durumda. Fantastikle birlikte bilim kurgu, polisiye, paranormal, ütöpik ve distopik öğeler içeren eserler yazıyorsunuz. Bu bağlamda kendinizi hangi noktada görüyorsunuz?

Zihnimin, ilhamımın zaman içinde bir yelpaze gibi açıldığını görüyorum. Kendimi yelpazenin tümünde görüyorum. Bir türe bağlı değilim. Bütün türleri bir arada kullandığım da oluyor. Şu sıralar en çok bilim kurgu yazıyorum. *Ela* romanım örneğin, İnsan 2.0 sonrasının habercisidir.

Dünyada teknoloji ve kapital kitlesel cinayetlerden, savaş ve kıtlık nedeniyle yapılan göçlerden sorumlu kimselerin elinde. Bu yakın gelecekte gerçek-distopik romanların sayısının artacağı anlamına geliyor.

EK 2: Bir ANI ve MUSKA romanındaki özel yeri hakkında.

1956 yılında romanda olduğu gibi Hediye adlı bir komđu kızıyla limon almaya gittik. Bunun için ana caddeyi geçerken ben korktum durdum, kız devam etti bir kamyonun altında kaldı ve öldü. Bu bende ciddi bir travma yarattı. Yarım saatliğine dilim tutuldu. Konuşamaz oldum. Yıllar sonra 1994’te Muska’yı yazarken Hediye’yi hiç unutmadığımı, caddeyi sürekli olarak geçtiğimizi, kazanın tekrarlandığını, o acıyı canlı tuttuğumuzu fark ettim. Romanda Hediye’ye yeni bir rol verdim. Birlikte el ele caddeyi başarıyla geçtik. Yazım tamamlandıktan sonra bu çocukluktan kalan travmadan tamamiyle kurtulduğumu hissettim.

EK3: SADIK YEMNİ

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Abdulkadir ÖNTÜRK
Uyruğu : T.C.
Doğum Yılı ve Yeri : 1989 - VAN

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Lisans	Türkçe Öğretmenliği	17.06.2011

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2012-2013	ATAK-ÇABA DER.	Öğretmen
2013-2017	AKKÖPRÜ Ortaokulu	Öğretmen

Yabancı Dil

İngilizce